

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

حلول ماه رمضان
ماه نزول قرآن
مبارک باد

در این شماره می خوانید

پیاقتصادی بورسکاران

دوماهنامه تخصصی

شناسنامه

دو ماهنامه تخصصی
شماره ۶ خرداد ۹۵

صاحب امتیاز: شرکت بورس کالای ایران

زیر نظر شورای سردبیری

همکاران این شماره: پرنیا ابراهیمی،
مژگان صانعی، جواد فلاح، آناهیتا فولادی فر،
ستار مرادی، جواد موسوی، محسن نعمتی، سحر نمایشی،
احسان میزانی، بهاره صفاری، سمیه کربلایی، سجاد رزم،
مژگان ستار، محمدحسین بابالو، مائده صالح
و سمیرا ابراهیمی.

مدیر هنری: علی کاظمی

نشانی: تهران - خیابان آیت الله طالقانی نبش خیابان

بندر انزلی شماره ۳۵۱

تلفن: ۲-۸۵۶۴۰۰۰۰

نمابر: ۸۸۳۸۳۰۰۰

۶

گواهی سپرده کالایی نقطه عطف بورس کالا

مجمع عمومی عادی سالانه بورس کالای ایران در حالی در خردادماه سال جاری برگزار می‌شود که یک سال فعالیت بورس کالا در این مدت، نشان از تلاش جدی این شرکت در توسعه ابزارهای نوین در بازار ایران دارد. ابزاری که شاید یکی از اولویتهای ایران برای گذار از اقتصادی سنتی به سوی اقتصادی مدرن باشد.

۸

بورس کالا، نماد اقتصاد رقابتی

بورس کالای ایران در سالی که گذشت چه فراز و نشیب‌هایی را پشت سر گذاشت و چه دستاوردهایی را به دست آورد؟ نقشه راه بورس کالا در سال ۱۳۹۵ چیست و چه برنامه‌هایی برای تحقق اهداف این شرکت تدارک دیده شده است.

۱۲

عملکرد یکساله بورس کالا قابل قبول است

مجمع سالانه بورس کالای ایران بهانه ای شد که نگاهی به فعالیت این بورس در یک سال گذشته بیندازیم. اگر چه شرایط اقتصادی یک سال گذشته کشور به گونه‌ای بود که باعث کاهش معاملات این بورس شد.

۱۴

توسعه بازار و تحکیم جایگاه استراتژی نخست بورس کالا

با تغییر هیأت مدیره و مدیر عامل بورس کالای ایران در مجمع سال گذشته این بورس، بورس کالا وارد فاز جدیدی در عملکرد خود شد. در واقع طراحی و استفاده از ابزارهای نوین و انتشار اوراق گواهی سپرده و سلف موازی تنها بخشی از فعالیت‌های بورس کالا در طول یک سال گذشته است.

بورس کالا در پسابرجام

هیأت مدیره
شرکت بورس کالای ایران

دوماهنامه تخصصی

در سال ۱۳۹۴، شرکت بورس کالای ایران، زمینه معامله ۲۴ میلیون تن انواع کالا (شامل انواع محصولات صنعتی و معدنی، پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی و کشاورزی) به ارزش ۲۹۸ هزار میلیارد ریال و ۱/۷ میلیون قرارداد به ارزش ۱۶۷ هزار میلیارد ریال را در بازار معاملات قرار داده‌های آتی، فراهم کرد.

در سال‌های آینده تغییرات محیطی در حوزه داخلی و بین‌المللی تاثیرات شگرفی بر آینده فعالیت‌های اقتصادی کشور خواهد داشت. از این‌رو، شرکت

بورس کالای ایران نیز به‌عنوان یک مجموعه تعیین‌کننده در روند تحولات اقتصادی کشور، بستر سازی لازم جهت بهره‌برداری مناسب از تحولات آتی را در دستور کار خود قرار داده است. در دوران پست‌تحریم، بورس کالای ایران می‌تواند یکی از شرکای اصلی جریان سرمایه‌های بین‌المللی به داخل مرزهای ایران باشد که تحقق این هدف مستلزم توسعه زیرساخت‌های لازم است. در واقع بورس کالای ایران در دوران مذکور و با اجرایی شدن راهبردهای اقتصاد مقاومتی، از ظرفیت تبدیل شدن به مرجع قیمت‌گذاری در منطقه در خصوص برخی کالاها و نیز تسهیل تأمین مالی بین‌المللی برخوردار است.

شرکت بورس کالای ایران، در سال ۱۳۹۵ با کمک و همراهی کلیه ذی‌نفعان خود اعم از سهامداران محترم، مدیریت و کارکنان متخصص، همچنان در مسیر تحقق چشم‌انداز و اهداف سند استراتژی بازنگاری شده خود در تلاش است. در این راستا، راهبردهای اوراق بهادار سازی و توسعه ابزارهای مشتقه؛ ایجاد و به‌کارگیری ابزارهای تأمین مالی و معاملاتی متنوع، متناسب با نیاز مشتریان، گسترش اندازه و عمق بازار در کالاهای منتخب جهت مرجعیت کشف قیمت بازار، استفاده از ظرفیت نهادهای مالی جهت توسعه کسب‌وکار بورس کالای ایران، مشتری‌مداری و کیفیت‌گرایی در ارائه خدمات به ذینفعان، بهینه‌سازی مستمر و به‌روزرسانی قابلیت‌های حوزه فناوری اطلاعات متناسب با توسعه ابزارها و بازارها، ترویج کارکردها و ارتقاء جایگاه بورس کالای ایران در محیط کسب‌وکار و رسانه و همچنین توسعه فعالیت جهت ارتقاء تجارت کشور با بازارهای بین‌المللی در اولویت قرار دارند.

ناگفته نپساید تمامی دستاوردهای شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۴ را باید مرهون حمایت‌های سهامداران محترم و تلاش بی‌وقفه همکاران متعهد در نیل به اهداف شرکت دانست که به این وسیله تشکر و قدردانی خود را اعلام می‌کنیم.

آغاز دهمین سال فعالیت شرکت بورس کالای ایران، به‌عنوان یکی از ارکان اصلی بازار سرمایه، نویدبخش تاثیرگذاری هر چه بیشتر کارکردهای این شرکت در رشد و توسعه اقتصاد کشور است. با توجه به بازنگاری سند استراتژیک و در راستای چشم‌انداز تعریف شده جدید، امید است در سال ۱۳۹۵، بورس کالای ایران سهم به‌سزایی در تأمین مالی تمامی امور بخشی و فرابخشی اقتصاد ایران ایفا نموده و به‌عنوان پل ارتباطی مناسب و کارآمد برای تعامل اقتصاد ایران با اقتصاد بین‌الملل، نقش حیاتی بر عهده گیرد. با آنکه

زمان زیادی از آغاز به‌کار بورس کالای ایران و توسعه تالارهای معاملاتی آن نمی‌گذرد، اما این بورس به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان بازار سرمایه به‌خوبی توانسته است نقش پررنگ و اثرگذاری در اقتصاد کشور به‌خصوص در زمینه برآورده کردن نیاز صنایع و بخش‌های مختلف اقتصاد از قبیل صنایع فولاد، پتروشیمی، معدن و کشاورزی ایفا کند. کشف قیمت بر مبنای عرضه و تقاضا، کاهش هزینه‌های مبادلات به‌واسطه دسترسی به اطلاعات بازار، افزایش نقدشوندگی بر پایه ایجاد بازار ثانویه برای معاملات، ایجاد سازوکار تأمین مالی و سوق دادن آن به سمت صنایع توجیه‌پذیر و همچنین ایجاد امکان پوشش ریسک از جمله کارکردهای بورس کالای ایران هستند که می‌توانند رونق اقتصادی را در پی داشته باشند.

اقتصاد ایران در سال گذشته تاثیر قابل توجهی از محیط اقتصاد بین‌الملل پذیرفته است که آثار خود را در شرایط اقتصاد کلان و محیط کسب‌وکار نشان داده است؛ در بعد بین‌المللی روند رکود و کاهش قیمت کالاهای اساسی در بازارهای داخلی و جهانی از جمله چالش‌هایی است که در سال گذشته، سال جاری و احتمالاً در سال آینده بر معاملات و فعالیت‌های بازار فیزیکی بورس کالای ایران تاثیرگذار خواهد بود.

در این چارچوب، شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۴ با ایجاد تحولاتی در حوزه‌های مختلف نظیر انجام معاملات گواهی سپرده کالایی ذرت دانه‌ای، چودامی و سکه طلا، راه‌اندازی فاز اول پروژه ۲۴ ساعته شدن معاملات آتی، راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری کالایی، پذیرش ۶۱ کالا در بازار معاملات کالای فیزیکی و ۳۴ کالا در بازار فرعی، پذیرش تعداد ۱۰ اوراق سلف موازی استاندارد، توسعه سامانه جامع معاملاتی، یکپارچه‌سازی و تکمیل سامانه مدیریت مشتریان، ارتقاء سامانه معاملات آتی به‌منظور انجام معاملات آتی ارز، ایجاد و راه‌اندازی سرویس اطلاع‌رسانی عمومی و همچنین تکمیل و بهبود نرم‌افزار نظارت بر بازار، در جهت تحقق چشم‌انداز و راهبردهای تدوین شده خود تلاش کرده است.

هیأت مدیره و مدیرعامل بورس کالا

اعضای هیأت مدیره	سمت	نماینده
شرکت ذوب آهن اصفهان	رئیس هیأت مدیره	منصور یزدی‌زاده
شرکت گروه بهمن	نایب رئیس هیأت مدیره	محمد رضا سروش
شرکت فولاد مبارکه اصفهان	عضو هیأت مدیره	محمود اکبری مزرعچه
شرکت گروه مالی ملت	عضو هیأت مدیره	مهدی قدمی
شرکت کارگزاری بانک کشاورزی	عضو هیأت مدیره	حسین خلی خرازی
شرکت سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تأمین	عضو هیأت مدیره	وحید باقری
شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی (سهامی خاص)	عضو هیأت مدیره	شعبانعلی داورپناه
	مدیرعامل	حامد سلطانی‌نژاد

فصل یکم

دیدگاه مدیران

گفت و گو با مهندس منصور یزدی زاده، رئیس هیأت مدیره بورس کالای ایران

گواهی سپرده کالایی نقطه عطف بورس کالا

نیما نائینیان
خبرنگار اقتصادی

مجمع عمومی عادی سالانه بورس کالای ایران در حالی در تیرماه سال جاری برگزار می شود که یک سال فعالیت بورس کالا در این مدت، نشان از تلاش جدی این شرکت در توسعه ابزارهای نوین در بازار ایران دارد. ابزاری که شاید یکی از اولویت های ایران برای گذار از اقتصادی سنتی به سوی اقتصادی مدرن باشد. در همین راستا، مهندس منصور یزدی زاده، رئیس هیأت مدیره بورس کالای ایران، توسعه ابزارهای مالی در بورس کالا اعم از اوراق سلف موازی استاندارد، گواهی سپرده کالایی و اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی را از اهم اقدامات این شرکت در سال گذشته می داند و معتقد است که گواهی سپرده کالایی به دلیل وسعت عمل و اهمیت آن نقطه عطف سال گذشته بورس کالای ایران است. به گفته مهندس یزدی زاده، بورس کالا محلی برای شفافیت و کشف نرخ محصول در تقابل عرضه و تقاضاست؛ در این شرایط تولیدکننده ها با آسودگی خاطر در فروش محصولات به نرخ منطقی و قابل پاسخگویی به سهام داران خود، می توانند از ابزارهای مختلفی که در این بازار ارائه می شود، نیز بهره مند شوند. این عضو هیأت مدیره بورس کالای ایران تاکید می کند که بورس کالای ایران به دلیل اینکه روند معاملات بین عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان را ضابطه مند و تسهیل کرده است، موجب فراغ بال شرکت های صنعتی شده است و بازوی مهم و مؤثری در اقتصاد ملی است. ضمن آن که بورس کالا با مکانیسمی که دارد، موجب کوتاه شدن دست واسطه ها از بازار معاملات و در نتیجه از بین بردن این رانت ها شده است.

گفت و گوی اختصاصی دو ماهنامه پیام اقتصادی بورس کالا را با رئیس هیأت مدیره بورس کالای ایران بخوانید.

برای تولید و عرضه کنندگان از جمله محصولات صنعتی بود. در این سال، کاهش در حجم و ارزش معاملات بورس کالای ایران ناشی از رکود بین المللی و داخلی و پائین بودن قیمت ها مشاهده می شود که عاملی در کاهش حجم تقاضا، تولید و به تبع آنها عرضه در تالار بورس شد. با این وجود، مجموع درآمدهای شرکت در بخش عملیاتی و غیر عملیاتی سود مناسبی را برای سهام داران رقم زد.

مزیت های بورس کالای ایران برای صنایع گوناگون چیست؟ و این بازار چگونه می تواند به کلیه فعالان بازار کمک کند؟

بورس کالا محلی برای شفافیت و کشف نرخ محصول در تقابل عرضه و تقاضاست؛ در این شرایط تولیدکننده ها با آسودگی خاطر در فروش محصولات به نرخ منطقی و قابل پاسخگویی به سهام داران خود، می توانند از ابزارهای مختلفی که در این بازار ارائه می شود، نیز بهره مند شوند. بورس کالای ایران به دلیل اینکه روند معاملات بین عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان را ضابطه مند تسهیل کرده است، موجب فراغ بال شرکت های صنعتی شده است و بازوی مهم و مؤثری در اقتصاد ملی است. ضمن آن که بورس کالا با مکانیسمی که دارد، موجب کوتاه شدن دست واسطه ها از بازار معاملات و در نتیجه از بین بردن این رانت ها شده است.

بورس کالا با مکانیسم هایی که در درون خود دارد، می تواند انگیزه را برای عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان ایجاد کند. همچنین با کاهش

عملکرد یک ساله بورس کالا را چگونه ارزیابی می کنید؟

نقطه عطف بورس کالا در سال گذشته کجا بوده است؟

سال گذشته اگر چه سال بسیار سختی برای اقتصاد، بازار سرمایه، تولید کنندگان و عرضه کنندگان رقم خورد اما با این وجود عملکرد بورس کالا را می توان هم از حیث ارائه سود مطلوب به سهام داران و هم ایفای نقش سازنده در وظایف ملی بسیار خوب ارزیابی کرد.

سال ۹۴ منشاء اقدام های مناسبی در بازار سرمایه به حساب می آید که اگر بخواهیم این اقدامات را بشماریم می توانیم به توسعه ابزارهای مالی در بورس کالا اعم از اوراق سلف موازی استاندارد، گواهی سپرده کالایی، اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و... اشاره کنیم. به نظر من، در این میان گواهی سپرده کالایی به دلیل وسعت عمل و اهمیت آن نقطه عطف سال گذشته بورس کالا به شمار می رود.

امروز شاهدیم با تلاش مدیران لایق و با کفایتی که با نگاه ملی تلاش فراوانی برای راه اندازی و حفظ این بازار شفاف کردند، بورس کالا با مجهز شدن به ابزارهای متعدد مالی از کارکردی برخوردار شده که بازگشت به شرایط گذشته را برای عرضه کنندگان غیر ممکن ساخته است.

ارزیابی شما از روند معاملات بورس کالا به ویژه تالار

محصولات صنعتی و معدنی چیست؟

همانطور که پیش از این اشاره شد، سال گذشته سال بسیار سختی

هزینه های معاملاتی خود فضایی را برای عرضه کننده و تقاضا کننده ایجاد می کند که با انگیزه بیشتری وارد معاملات شوند.

بورس کالای ایران موجب شفافیت بازار فلزات و کاهش واسطه ها در این بازار شده است، این در حالی است که برخی از عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان صنعتی مختلف در کشور، آگاهی کافی از مزیت های بورس کالا ندارند و شرکت بورس کالای ایران با اطلاع رسانی بیشتر می تواند مزیت های معاملاتی این بازار را برای آنها، روشن کند.

نقش بورس کالا در تأمین مالی فولادی ها به وسیله اوراق سلف موازی استاندارد را چطور می بینید؟

اوراق سلف موازی استاندارد ابزار بسیار مطلوبی در تأمین سرمایه در گردش تولیدکنندگان به حساب می آید که سال گذشته این اتفاق برای ذوب آهن اصفهان افتاد. این ابزار برای طرفین معامله سود دارد. متقاضیان اوراق، سرمایه خود را در اختیار تولیدکننده به امید بهره مندی از سود معقول و منطقی قرار می دهد و تولیدکننده با به کارگیری این سرمایه در ایجاد گردش مالی و اجرای پروژه های خود سود سرمایه گذار و سهام دار خود را تأمین می کند. به خصوص در شرایط سخت سال گذشته به نظر من تاثیر گذاری این

ابزار دوچندان بود. از دیگر روش های تأمین مالی و پوشش ریسک صنعت فولاد در بورس کالا می توان به قراردادهای سلف، گواهی سپرده کالایی، صندوق های کالایی و ابزارهای مشتقه اشاره کرد. علاوه بر قراردادهای سلف عادی در بورس کالا که موجب تأمین مالی صنعت فولاد با کمترین هزینه و در کوتاه ترین زمان ممکن می شود، قراردادهای سلف موازی استاندارد نیز از ابزارهای نوین مالی است.

با توجه به اینکه شرکت های فولادی معمولاً موجودی انبار دارند، این شرکت ها چگونه می توانند از گواهی سپرده کالایی استفاده کنند؟

گواهی سپرده کالایی ابزار تأمین مالی بسیار موثر و کارایی است که به خصوص در شرایط موجودی کالای تولیدکنندگان می تواند منجر به ایجاد پشتوانه مالی به اتکای موجودی کالا در انبار تولیدکننده باشد. این ابزار برای عرضه کنندگان بزرگ فولادی که از انبارهای مجهز و معتبری برخوردارند، می تواند آغاز شود. همچنان که ذوب آهن اصفهان به عنوان پیشرو در به کارگیری این گونه ابزارها، سعی کرده همیشه نقش سازنده داشته باشد و اکنون نیز با همراهی کارشناسان و مدیران بورس کالا به دنبال به کارگیری این ابزار است. شایان ذکر است گواهی سپرده کالایی به عنوان یک ابزار مالی می تواند زمینه فروش بیشتر تولیدکنندگان فولادی را در کشور فراهم کند. به این ترتیب که با تبدیل موجودی انبار شرکت ذوب آهن به گواهی سپرده کالایی و اوراق بهادار سازی آنها، بستری لازم برای فروش بیشتر محصولات این شرکت فراهم می شود.

بورس کالا محلی برای شفافیت و کشف نرخ محصول در تقابل عرضه و تقاضا است؛ در این شرایط تولیدکننده ها با آسودگی خاطر در فروش محصولات به نرخ منطقی و قابل پاسخگویی به سهام داران خود، می توانند از ابزارهای مختلفی که در این بازار ارائه می شود، نیز بهره مند شوند. بورس کالای ایران به دلیل اینکه روند معاملات بین عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان را ضابطه مند تسهیل کرده است، موجب فراغ بال شرکت های صنعتی شده است و بازوی مهم و مؤثری در اقتصاد ملی است. ضمن آن که بورس کالا با مکانیسمی که دارد، موجب کوتاه شدن دست واسطه ها از بازار معاملات و در نتیجه از بین بردن این رانت ها شده است.

گفت و گو با دکتر حامد سلطانی نژاد، مدیر عامل بورس کالای ایران

بورس کالا، نماد اقتصاد رقابتی

جایگزینی سیاست قیمت تضمینی به جای سیاست خرید تضمینی در قالب ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال گذشته با استفاده از گواهی سپرده کالایی برای دو محصول جو کرمانشاه و ذرت خوزستان کلید خورد. عملکرد مطلوب بورس در این خصوص باعث شد دولت محترم اجرای این قانون را برای کل محصولات ذرت و جو تولیدی کشور در سال ۱۳۹۵ تصویب نماید. بر همین اساس پیش‌بینی می‌شود در سال جاری بیش از نیم میلیون تن ذرت و بیش از یک میلیون تن جو کشاورزان در بورس کالا مبادله شود

بورس کالای ایران در سالی که گذشت چه فراز و نشیب‌هایی را پشت سر گذاشت و چه دستاوردهایی را به دست آورد؟ نقشه راه بورس کالا در سال ۱۳۹۵ چیست و چه برنامه‌هایی برای تحقق اهداف این شرکت تدارک دیده شده است؟ دکتر حامد سلطانی نژاد، مدیر عامل شرکت بورس کالای ایران در گفت و گوی اختصاصی با دوماهنامه پیام اقتصادی بورس کالا با تشریح دستاوردهای شرکت در سال گذشته و برنامه‌های سال جاری می‌گوید که بورس کالای ایران می‌تواند به سبب و نماد اقتصاد رقابتی و شفاف در کشور و منطقه و حتی در عرصه‌های بین‌المللی شود. او با اشاره به آغاز به کار دوره دهم مجلس شورای اسلامی می‌افزاید که از مجلس دهم انتظار می‌رود که در برنامه ششم به عرضه محصولات استراتژیک در بورس برای جلوگیری از اختلالات قیمتی و برهم زدن نظام تولید از یک طرف و عرضه اولیه کالاهای وارداتی در بورس جهت جلوگیری از دامپینگ قیمتی و ضربه زدن به تولید داخلی تأکید کند. سلطانی نژاد همچنین با اشاره به برنامه بورس کالا برای راه‌اندازی بازار مشتقه ارزی تأکید می‌کند: این اقدام تحولی بزرگ در اقتصاد کشور در زمینه پوشش ریسک و جذب سرمایه‌گذاری خارجی محسوب می‌شود، به گونه‌ای که نه تنها قابلیت پیش‌بینی نرخ ارز و نوسانات آن فراهم می‌شود، بلکه مقاومت فعالان اقتصادی در برابر تلاطم قیمت‌ها افزایش خواهد یافت و ایجاد یک ابزار پوشش ریسک نرخ ارز بزرگ‌ترین گام در مسیر جذب سرمایه‌های خارجی و کمک به ورود منابع به داخل کشور و در نتیجه افزایش تأمین مالی و سرمایه‌گذاری است. گفت‌وگوی دوماهنامه پیام اقتصادی بورس کالا با دکتر حامد سلطانی نژاد، مدیر عامل بورس کالای ایران را در ادامه می‌خوانید

مهم‌ترین دستاورد ۱۰ ماه اخیر بورس کالای ایران در طول مدیریت عاملی شما چه بوده است؟

فعالیت‌های گسترده‌ای طی یکسال اخیر در شرکت بورس کالای ایران در جریان بوده است که دستاوردهای منحصر به فردی داشته‌اند، از جمله آن‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی در خصوص سیاست قیمت تضمینی جو و ذرت به ترتیب در دو استان کرمانشاه و خوزستان برای نخستین بار، راه‌اندازی معاملات گواهی سپرده سکه طلای بهار آزادی و پذیرش و انتشار اوراق سلف موازی استاندارد برای هفت کالا و تأمین مالی برابر با ۶,۷۶۴ میلیارد ریال از طریق انتشار اوراق سلف موازی استاندارد که در نهایت منجر به رشد ۱۸۰ درصد ارزش بازار مالی جدید تأسیس بورس کالای ایران شده است. همچنین در حوزه بازار فیزیکی ۶۱ کالای مشابه مشتمل بر ۵۷ کالای تولید داخلی و چهار کالای وارداتی در بازار معاملات کالای فیزیکی پذیرش شده است، علاوه بر این توسعه سامانه جامع معاملات با پوشش معاملات رینگ‌های صنعتی، کشاورزی، طلا، فرعی، املاک و مستغلات و پتروشیمی یکی از دستاوردهای مهم این دوره بوده است.

انتظار بورس کالا از مجلس جدید چیست؟

بورس کالای ایران نقش ویژه‌ای در شفاف‌سازی و ارتقاء کارایی اقتصاد ملی دارد ولی با توجه به ساختار اقتصادی موجود در اقتصاد کشور بیشتر فعالان اقتصادی ترجیح می‌دهند که در خارج از محیط شفاف فعالیت کنند؛ لذا انتظار می‌رود که نمایندگان مجلس دهم ساختار اقتصادی و مالی را به سمتی هدایت کنند که هزینه فعالیت‌های غیر شفاف بالاتر رود. در این صورت است که بورس

می‌تواند کارکردهای اصلی خود، از جمله کشف قیمت منصفانه و کارا برای کالاها، مرجع قیمتی شدن در منطقه و حتی جهان در کالاهای دارای مزیت نسبی، تأمین مالی و پوشش ریسک را به منصفانه ظهور برساند. اما در خصوص نقش مجلس در مورد کارکردهای مستقیم بورس کالا باید گفت که از مجلس دهم انتظار می‌رود که در برنامه ششم به عرضه محصولات استراتژیک در بورس برای جلوگیری از اختلالات قیمتی و برهم زدن نظام تولید از یک طرف و عرضه اولیه کالاهای وارداتی در بورس جهت جلوگیری از دامپینگ قیمتی و ضربه زدن به تولید داخلی تأکید نماید و همین‌طور در جهت تحقق اجرای کامل ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی برای کاهش ضایعات تولیدات کشاورزان و توانمندسازی کشاورزان، استراتژی مشخصی را در بودجه‌های سنواتی پیش‌بگیرد و در یک کلام تقویت جایگاه بورس کالا به عنوان سبب اقتصاد رقابتی، مهم‌ترین خواسته بورس کالای ایران از مجلس دهم است.

برنامه راهبردی و عملیاتی بورس کالا برای تشویق و تسهیل تأمین مالی از طریق سرمایه‌های خارجی با توجه به برنامه راه‌اندازی قراردادهای آتی ارز چیست؟

راه‌اندازی معاملات قراردادهای آتی ارز از جمله اهداف بسیار مهم بورس کالای ایران است. با راه‌اندازی معاملات مذکور، که تحولی بزرگ در اقتصاد کشور در زمینه پوشش ریسک و جذب سرمایه‌گذاری خارجی محسوب می‌شود، نه تنها قابلیت پیش‌بینی نرخ ارز و نوسانات آن فراهم می‌شود بلکه مقاومت فعالان اقتصادی در برابر تلاطم قیمت‌ها افزایش خواهد یافت. ایجاد یک ابزار پوشش ریسک نرخ ارز بزرگ‌ترین گام در مسیر جذب سرمایه‌های خارجی و کمک به ورود

در قالب ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال گذشته با استفاده از گواهی سپرده کالایی برای دو محصول جو کرمانشاه و ذرت خوزستان کلید خورد. عملکرد مطلوب بورس در این خصوص باعث شد دولت محترم اجرای این قانون را برای کل محصولات ذرت و جو تولیدی کشور در سال ۱۳۹۵ تصویب نماید. بر همین اساس پیش‌بینی می‌شود در سال جاری بیش از نیم میلیون تن ذرت و بیش از یک میلیون تن جو کشاورزان در بورس کالا مبادله شود.

به طور مشخص و روشن دو رویکرد برای اجرای ماده ۳۳ مورد توافق نهادهای اجرایی قرار گرفته است: نخست عرضه محصول در بازار فیزیکی بورس کالا و دوم عرضه از طریق گواهی سپرده کالایی. معاملات به وسیله گواهی سپرده کالایی با همکاری مباشر پذیرش انبار و عرضه در بازار فیزیکی شرکت بورس کالا ایران به همکاری مباشر عرضه محصول اجرایی خواهد شد. مباشر پذیرش مسئولیت شناسایی انبارها و پذیرش آن‌ها در بورس را بر عهده دارد و مباشر عرضه نیز به نمایندگی از کشاورزان و با تجمیع محصولات آنان عرضه در بازار فیزیکی بورس کالا را انجام خواهد داد. در سال گذشته نیز شرکت پشتیبانی امور دام از طرف وزارت جهاد کشاورزی به عنوان مباشر عرضه محصول، تعیین شده بود. اجرای سیاست قیمت تضمینی علاوه بر شفاف‌سازی اطلاعات میزان تولید و کشت محصول، بار مالی دولت را که در فرآیند خرید تضمینی ایجاد می‌شد، کاهش داده است. معامله محصول در بورس کالا از طریق گواهی سپرده کالایی به تدریج کشاورزان را به سمت کسب اطلاع از بازار و قیمت محصولات سوق می‌دهد و به واسطه معامله محصولات استاندارد در بورس کالا، سطح کیفی محصولات ارتقاء خواهد یافت؛ تجربه معاملات ذرت دانه‌ای استان خوزستان مؤید این مطلب است. به این ترتیب اجرای ماده ۳۳، عنوان قانون را که همان افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی است، محقق خواهد نمود. از دیگر مزایای این طرح تسریع پرداخت وجه معامله محصول به کشاورزان است. در سال گذشته طی معاملات محصول ذرت دانه‌ای، بانک اطلاعاتی از کشاورزان ذرت کار ایجاد شد که موارد استفاده بسیاری برای همه نهادهای متولی حوزه‌ی کشاورزی خواهد داشت. با توجه به این که محصولات کشاورزی با قابلیت نگهداری در انبار از جمله کالاهای مناسب برای راه‌اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی هستند، در برنامه‌های آتی بورس کالا ایجاد بسترهای لازم برای انتشار این اوراق در اولویت قرار دارد.

بورس کالا برای تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی از جمله در حوزه صنعت خودرو و همچنین صادرات محصولات معدنی چه برنامه‌ای دارد؟

راه‌اندازی گواهی سرمایه‌گذاری خودرو و توسعه آن از ابزارهایی است که در زمینه تأمین مالی و کمک به فروش شرکت‌های خودروسازی موثر خواهد بود. این ابزار متناسب با نیاز صنعت خودرو طراحی شده است و این قابلیت را دارد که بخش قابل توجهی از پیش‌فروش‌های سنتی خودروسازان را از طریق سازوکار انتشار این اوراق اجرایی کند، در خصوص صادرات محصولات معدنی می‌توان گفت که تمامی محصولاتی که از طریق بورس کالا ایران مورد پذیرش قرار

منابع به داخل کشور و در نتیجه افزایش تأمین مالی و سرمایه‌گذاری است. تقویت رینگ صادراتی نیز از دیگر برنامه‌ها است که براساس آن علاوه بر متنوع‌سازی محصول برای فعالان و معامله‌گران بازار، تعریف و پیاده‌سازی مکانیزم‌های انگیزشی و تشویقی نیز مد نظر قرار گرفته‌اند. در رابطه با سایر برنامه‌های شرکت بورس کالا ایران نیز می‌توان به تعامل با بورس‌های کالایی جهان و حرکت به سمت استانداردهای بین‌المللی اشاره کرد. انتشار اوراق بهادار کالایی نظیر سلف موازی استاندارد ارزی، خرید دین ارزی و صندوق‌های کالایی ارزی از دیگر برنامه‌های بورس کالا در تشویق و تسهیل تأمین مالی از طریق سرمایه‌های خارجی است.

حرکت بورس کالا به سمت اوراق بهادار سازی معاملات کالایی به عنوان یکی از راهبردهای بورس کالا با چه هدفی دنبال می‌شود؟

در بورس‌های کالایی، در کنار بازار نقد، بازار اوراق بهادار مبتنی بر کالا وجود دارد که تمامی فعالان بازار سرمایه می‌توانند از آن استفاده کنند. حضور فعالان بازار و صنعت در کنار فعالان بخش مالی، فرصت بسیار مناسبی برای این دو بخش ایجاد می‌کند. زمانی که ارتباط بین بخش واقعی و بخش مالی اقتصاد ایجاد می‌شود، زمینه رشد اقتصاد با افزایش بهره‌وری ایجاد می‌شود. ما معتقدیم بورس کالا ایران عرصه‌ای مناسب و ایده‌آل برای پیوند بین بخش واقعی و بخش مالی اقتصاد است. از این رو، تمرکز سیاست‌های شرکت بورس کالا ایران در سال گذشته، حرکت به سمت اوراق بهادار سازی بوده است که به شاخص‌ترین نتایج آن را در سوال اول اشاره کردم. در سال جاری علاوه بر پیگیری گسترش ظرفیت‌های قبلی، راه‌اندازی صندوق‌های کالایی در دستور کار است. با توجه به تصویب مقررات مورد نیاز، به محض اخذ تأییدیه‌های لازم و وجود متقاضی، در آینده شاهد راه‌اندازی صندوق‌های کالایی خواهیم بود؛ همچنین اقداماتی در راستای راه‌اندازی معاملات آتی یک روزه در حال انجام است.

برنامه‌های بورس کالا برای اجرایی شدن دقیق، مستمر و فراگیر ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی چیست؟

جابجایی سیاست قیمت تضمینی به جای سیاست خرید تضمینی

بورس کالا می تواند کانال های ارتباطی جدیدی برای ارتباط اقتصاد کشور با اقتصاد دنیا ایجاد نماید. از این رو، تعامل و ارتباط با بورس های کالایی منطقه و جهان و ارتقای سطح خدمات به استانداردهای جهانی از برنامه های پیش روی شرکت بورس کالای ایران است. در این راستا فعالیت در کشور عراق از اهداف اصلی بورس کالای ایران بوده و در حال پیگیری است. در خصوص همکاری با بورس ها نیز مذاکرات با بورس فلزات لندن (LME) برای تعریف حوزه های مشترک همکاری در حوزه گواهی سپرده کالایی صورت گرفته است

می گیرد، قابلیت این را دارند که وارد رینگ صادراتی شوند، در حال حاضر سنگ آهنگ در رینگ صادراتی بورس کالای ایران معامله می شود و مورد استقبال هم قرار گرفته است.

کارنامه مالی شرکت بورس کالا در یک سال گذشته را چگونه ارزیابی می کنید؟

در راستای پیشبرد اهداف راهبردی شرکت بورس کالا ایران به سمت اوراق بهادار سازی معاملات، شرکت بورس کالا در سال ۱۳۹۴ توانست مبلغ ۳۶ میلیارد ریال معادل ۱۱ درصد کل درآمد عملیاتی خود را از محل کارمزد معاملات ابزارهای مالی، کسب نماید که در مقایسه با سال ۱۳۹۳ مبلغ ۴ میلیارد ریال افزایش را نشان می دهد. لازم به ذکر است این نسبت در سال ۱۳۹۳ فقط ۷ درصد بوده است. بنابراین از حیث ترکیب درآمد نیز شرکت بورس کالا ایران با حرکت به سوی اوراق بهادار سازی معاملات توانسته است، اتکای خود را به درآمد حاصل از معاملات بازار فیزیکی کاهش دهد. این روند در سال های آینده نیز با قدرت پیگیری خواهد شد و بورس کالا به دنبال متنوع کردن ابزارهای معاملاتی و در نتیجه حرکت به سمت تنوع درآمدی است.

برنامه بورس کالا برای همکاری با بورس های خارجی و دستاورد ریزی ها و مذاکرات با خارجی ها چیست؟

با توجه به راه اندازی معاملات ابزارهای پوشش ریسک و تسهیل معاملات مانند ابزارهای مشتقه و گواهی سپرده کالایی توسط شرکت بورس کالایی ایران و وجود تالارهای مناطق آزاد بورس، ظرفیت و فرصت فعالیت بورس کالا در عرصه بین الملل و رونق و ارتقای صادرات در قالب بازارهای کارا فراهم شده و بورس کالا می تواند کانال های ارتباطی جدیدی برای ارتباط اقتصاد کشور با اقتصاد دنیا ایجاد نماید. از این رو، تعامل و ارتباط با بورس های کالایی منطقه و جهان و ارتقای سطح خدمات به استانداردهای جهانی از برنامه های پیش روی شرکت بورس کالای ایران است. در این راستا، فعالیت در کشور عراق از اهداف

اصلی بورس کالای ایران بوده و در حال پیگیری است. در خصوص همکاری با بورس ها نیز مذاکرات با بورس فلزات لندن (LME) برای تعریف حوزه های مشترک همکاری در حوزه گواهی سپرده کالایی صورت گرفته است.

برنامه شما برای افزایش و تنوع بخشیدن به کالاها و خدمات مالی در بورس کالا چیست؟

با توجه به اینکه بازار سرمایه در هر کشوری علاوه بر فراهم کردن امکان کشف نرخ منصفانه، دو ساز و کار اصلی یعنی فراهم کردن ابزارهای مدیریت ریسک و نیز ایجاد ابزارهای تأمین مالی بنگاه ها به منظور ایجاد بستری مناسب سرمایه گذاری را بر عهده دارد، طراحی و تنوع بخشی ابزارهای نوین تأمین مالی از ضرورت های بازار سرمایه به شمار می رود. توسعه روزافزون بازار سرمایه و تعمیق آن به لحاظ حجم و ارزش معاملات، نیازمند وجود ابزارهای متنوع تأمین مالی و مدیریت ریسک است که بورس کالای ایران این مهم را در دستور کار خود قرار داده است. روش های موجود و یا ممکن برای تأمین مالی و مدیریت ریسک از طریق بورس کالای ایران مشتمل بر انواع قراردادهای سلف، نسبی، نقدی، اوراق سلف موازی استاندارد، گواهی سپرده کالایی، اوراق خرید دین، صندوق های کالایی، صندوق های ارزی و ابزارهای مشتقه از جمله قراردادهای آتی و اختیار معامله هستند. همزمان از توسعه بازار فیزیکی غفلت نشده و همانطور که ذکر شده ۶۱ کالای مشابه در سال گذشته مشتمل بر ۵۷ کالای تولید داخل و چهار کالای وارداتی مورد پذیرش قرار گرفته است.

مزایای بورس کالا برای فعالان صنعت پتروشیمی چیست؟

در مورد عرضه محصولات پتروشیمی، دستورالعمل مربوط به این محصولات در شورای رقابت مورد بررسی قرار گرفته است و نظر این شورا بر این اساس است که تمامی محصولات پتروشیمی در بورس کالا عرضه شود، همچنین دولت هم با معامله محصولات پتروشیمی در خارج از بورس کالا مخالف بوده و تمایل دارد که معامله این محصولات

اقتصادی کشور ایفا می‌کند، این تغییر ساختار و ایجاد شفافیت در معاملات باعث بروز چالش‌ها و مشکلاتی برای بورس کالای ایران می‌شود، زیرا با این تغییر ساختار، ذی‌نفعان ساختار قدیم احساس می‌کنند که منافعی که به خطر افتاده و در برابر این شفافیت مقاومت نشان می‌دهند. به همین منظور شرکت بورس کالا تمام تلاش خود را به کار می‌گیرد تا شرایطی را فراهم آورد که منافع مشروع و نامشروع ذی‌نفعان ساختار سنتی را شناسایی کرده و در جهت حفظ منافع مشروع ذی‌نفعان گام برداشته و منافع نامشروع ذی‌نفعان بازار را از بین برده و در ساختار جدید منافع مشروع جدیدی را برای آن‌ها هم راستا با منافع بازار تعریف نماید تا از این طریق به بهبود ثبات و توسعه اقتصادی کشور کمک کند؛ به‌طور مثال بورس کالای ایران به دنبال آن است که واسطه‌گری غیر مؤلف در بازارهای فیزیکی را از طریق ایجاد بازارهای مالی و هدایت واسطه‌ها به این بازارها به واسطه‌گری مؤلف تبدیل کند.

مأموریت و برنامه‌های بورس کالا در سال ۹۵ چیست؟

شرکت بورس کالای ایران در انتهای سال ۹۴ ضمن بازنگری سند راهبردی شرکت، چشم‌انداز، بیانیه مأموریت و اهداف کلان جدیدی را براساس نیازهای روز بازار تعریف کرده است. همچنین در چارچوب سند جدید، برنامه‌های عملیاتی سال ۹۵ را به‌همراه شاخص‌های عملکردی و نقشه استراتژی مرتبط، تنظیم و ابلاغ کرده است.

همان‌طور که ذکر شد تمرکز سیاست‌های بورس کالای ایران در سال جاری، حرکت به سمت اوراق بهادارسازی است. معاملات کالاها بر پایه ابزارهای مالی نوین و معاملات اوراق بهادار مبتنی بر کالاها در کنار معاملات فیزیکی سبب می‌شود، تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و حتی سرمایه‌گذارانی که با قصد سفته‌بازی وارد معاملات می‌شوند بتوانند وراى محدودیت‌ها و هزینه‌های مترتب بر معاملات فیزیکی، به دادوستد کالای مورد نظر پردازند.

برنامه دیگر بورس تقویت رینگ صادراتی است که براساس آن علاوه بر متنوع‌سازی محصول برای فعالان و معامله‌گران بازار، تعریف و پیاده‌سازی مکانیزم‌های انگیزشی و تشویقی نیز مدنظر قرار گرفته‌اند.

تعامل با بورس‌های کالایی جهان و حرکت به سمت استانداردهای بین‌المللی، توسعه و انجام معاملات خرد، ایجاد تنوع کمی و کیفی فعالان، راه‌اندازی معاملات اموال غیرمنقول در بازار فرعی، اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی برای محصولات متنوع تر و توسعه آن در سایر استان‌ها و در نهایت کل کشور، همچنین فراهم کردن زیرساخت‌های الکترونیک به طوری که دسترسی عموم را به بورس کالای ایران فراهم کند از دیگر برنامه‌های شرکت بورس کالای ایران در سال ۹۵ هستند.

در بورس کالا صورت پذیرد.

بورس کالای ایران می‌تواند مزیت‌های متعددی برای فعالان صنعت پتروشیمی داشته باشد، با آنکه زمان زیادی از آغاز به‌کار بورس کالای ایران و توسعه تالارهای معاملاتی آن نمی‌گذرد، اما این بورس به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان بازار سرمایه به‌خوبی توانسته است نقش پررنگ و اثرگذاری در اقتصاد کشور به‌خصوص در زمینه برآورده کردن نیاز صنایع و بخش‌های مختلف اقتصاد از قبیل صنایع فولاد، پتروشیمی، معدن و کشاورزی ایفا کند. کشف قیمت بر مبنای عرضه و تقاضا، کاهش هزینه‌های مبادلات به‌واسطه دسترسی به اطلاعات بازار، ایجاد سازوکار تأمین مالی و سوق دادن آن به‌سمت صنایع توجیه‌پذیر و همچنین ایجاد امکان پوشش ریسک از جمله کارکردهای بازار فیزیکی و مشتقه بورس کالای ایران هستند که می‌توانند رونق صنعت پتروشیمی را در پی داشته باشند.

بورس کالا به واقع می‌تواند زمینه رانت زدایی و انحصار زدایی از اقتصاد ایران را در عمل فراهم آورد. چالش اصلی پیش روی بورس کالا برای تقویت شفافیت اقتصادی، حذف رانت‌ها و انحصار زدایی از بازارها چیست؟

شفافیت و انتشار اطلاعات قابل اتکا یکی از فرض‌های بازار رقابت کامل می‌باشد و می‌تواند زمینه را برای جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی فراهم سازد. همان‌طور که می‌دانیم یکی از مهم‌ترین تهدیدهای کشور که از ایجاد شرایط اقتصادی باثبات و پیشرفت اقتصادی جلوگیری می‌کند، گسترش فضای واسطه‌گری غیر مؤلف، کاهش شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و در نتیجه افزایش سطح فساد و رانت در کشور است که این مسئله به نوبه خود می‌تواند مشکلات اساسی را برای اقتصاد ما ایجاد کند، در همین راستا بورس کالای ایران با فراهم آوردن زمینه‌های لازم در جهت تولید اطلاعات دقیق، ایجاد شفافیت در معاملات، تمرین رقابت، تأمین امنیت و کاهش ریسک، ساختار نظارت بر معاملات را ارتقا بخشیده و نقش مهمی را در توسعه و ثبات

گفت‌وگو با محمدرضا سروش، عضو هیأت‌مدیره شرکت بورس کالای ایران

عملکرد یکساله بورس کالا قابل قبول است

مجمع سالانه بورس کالای ایران بهانه‌ای شد که نگاهی به فعالیت این بورس در یک سال گذشته بیاندازیم. اگرچه شرایط اقتصادی یک سال گذشته کشور به گونه‌ای بود که باعث کاهش معاملات این بورس شد. اما در همین حال شاهد عبور بورس کالا از معاملات فیزیکی و رشد در بازارهای مشتقه و استفاده از ابزارهای نوین بودیم. اکنون باید ببینیم با توجه به اینکه بورس کالا بازار شفاف‌تری است که در آن می‌توان مبادلات را شفاف و بدون رانت و زیاده‌خواهی انجام داد، رشد بورس کالا چه تاثیری در بهبود روند اقتصادی کشور دارد. همچنین باید منتظر تمهیدات دولت برای حمایت بورس کالا جهت کنترل رانت بخش‌های غیر مولد موجود در اقتصاد باشیم. در همین راستا، می‌توان به ابزارهای نوینی که سال پیش بورس کالا به سبب خدمات خود جهت حمایت از مصرف‌کنندگان و تأمین مالی تولیدکنندگان اضافه کرده است، اشاره کنیم. از جمله مهم‌ترین این ابزار می‌توان از اوراق سلف موازی استاندارد خودرو و گواهی سپرده خودرویی نام برد. در همین زمینه گفت‌وگویی با محمدرضا سروش، عضو هیأت‌مدیره شرکت بورس کالای ایران انجام داده ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

بورس کالا
پتانسیل فعالیت در انواع زمینه‌ها را دارد و با توجه به روند رو به رشدی که بورس کالا دارد، می‌تواند به اقتصاد ملی ایران از نظر شفافیت و ایجاد بازاری بدون دغدغه برای مشتریان کمک کند. همچنین بورس کالای ایران از رانت و زیاده‌خواهی‌ها جلوگیری می‌کند. البته این موضوع تا حدودی به سیاست‌های کلی دولت در رابطه با بورس برمی‌گردد. در واقع انتظار حمایت بیشتری در جهت توسعه استفاده از بورس‌ها در اقتصاد کشور وجود دارد که به این وسیله از رانت بخش‌های غیر مولدی که در اقتصاد کشور وجود دارد، کاسته شود

همانطور که می‌دانید به زودی قرار است برای پرآید این اوراق منتشر شود. به نظر شما انتشار این اوراق می‌تواند مشکلات تأمین مالی خودروسازان را حل کند؟

این اوراق می‌تواند هم در فروش و هم در تأمین مالی بنگاه‌ها تأثیرگذار باشد. در شرایط کنونی با توجه به دغدغه‌هایی که در بازار خودرو وجود دارد، این اوراق می‌تواند فروش را تضمین کرده و از سوی دیگر تأمین مالی خودروسازان را انجام دهد.

در همین زمینه گواهی سپرده خودرو نیز در فاز بعد از اوراق سلف استاندارد موازی خودرو قرار دارد. از نظر شما گواهی سپرده خودرو چگونه می‌تواند به خودروسازان کمک کند؟

هدف بورس کالا در اختیار قراردادن ابزارهایی است که از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان حمایت کند. اما اینکه فقط هدف این ابزار را خالی کردن انبارها از خودرو بدانیم، نگاه مناسبی به این ابزار نیست. هر چند ابزارهای مالی به صنعت خودرو کمک شایانی می‌کند، اما در واقع وظیفه بورس کالا خالی کردن انبارهای خودروسازان از ماشین‌های انبار شده نیست.

همانطور که اشاره کردید مدیریت بورس کالا در سال گذشته تغییر کرده است، از این رو احساس می‌شود که با این تغییر مدیریت تمرکز از بازارهای فیزیکی بورس کالا به معاملات اوراق تغییر کرده است. شما این تغییر را چگونه می‌بینید؟ و این تغییر چه خصوصیتی را برای بورس کالا ایجاد می‌کند؟

در روند رو به رشد بورس کالا در مقطعی تمرکز بر بازار فیزیکی کالا بود و در ادامه استفاده از ابزارهای مشتق و توسعه این ابزارها در دستور کار قرار گرفت. به این ترتیب در روند رشد این بورس باید ابتدا توسعه بازار فیزیکی انجام می‌شد تا در مرحله بعد به استفاده از ابزارهای نوین و توسعه معاملات اوراق وارد می‌شدیم.

در این شرایط ساختار عملیاتی و روند رو به رشد بورس کالا این بورس را از توسعه در بازارهای فیزیکی به توسعه بازارهای مشتقه رساند. اما در مجموع نسبت به شرایط اقتصادی موجود در جامعه عملکرد بورس کالا قابل قبول بوده است و امیدوارم با حل شدن مشکلات این بورس، پیشرفت بیشتری را شاهد باشیم.

چشم‌انداز بورس کالا را در سال جاری چگونه می‌بینید؟

به هر حال بورس کالا پتانسیل فعالیت در انواع زمینه‌ها را دارد و با توجه به روند رو به رشدی که بورس کالا دارد، می‌تواند به اقتصاد ملی ایران از نظر شفافیت و ایجاد بازاری بدون دغدغه برای مشتریان کمک کند. همچنین بورس کالای ایران از رانت و زیاده‌خواهی‌ها جلوگیری می‌کند. البته این موضوع تا حدودی به سیاست‌های کلی دولت در رابطه با بورس برمی‌گردد. در واقع انتظار حمایت بیشتری در جهت توسعه استفاده از بورس‌ها در اقتصاد کشور وجود دارد که به این وسیله از رانت بخش‌های غیر مولدی که در اقتصاد کشور وجود دارد، کاسته شود.

شما عملکرد بورس کالای ایران را از مجمع سال گذشته تا کنون چگونه ارزیابی می‌کنید و به نظر شما نقطه عطف فعالیت بورس کالا در یک سال گذشته کجا بوده است؟

در سال ۹۴ شرایط کلی اقتصاد کشور دچار نوساناتی شد که به تبع آن بورس کالا نیز تحت تأثیر این شرایط قرار گرفته بود. با توجه به اینکه سال پیش در گروه‌های فولادی، سسنگ آهنی و بخش‌های صنعتی، شاهد رکود بوده‌ایم، بورس کالا نیز به همان میزان نسبت به سال ۹۳ عملکرد ضعیف‌تری داشت. البته این مسأله ناشی از واقعیت‌های فضای کسب و کار کشور بود. اما در سال ۹۴ اقدامات مناسبی جهت توسعه بورس کالا با استفاده از ابزارهای نوین مالی و سرمایه‌گذاری‌ها روی ابزارهای مشتقه انجام شد که امیدواریم در سال جاری از نتایج مثبت این سرمایه‌گذاری‌ها بهره‌مند شویم.

در واقع از صحبت‌های شما اینگونه برداشت می‌شود که شما ابزارهای مشتقه را نقطه عطف بازار بورس کالا می‌دانید. آیا این نکته درست است؟

بله درست است. به هر حال بورس کالا سال پیش با تغییر مدیریت همراه شد و زمانی برای آشنایی و استقرار تیم جدید نیاز بود. پس از آن نیز این بورس با محدودیت‌های بازار ناشی از کاهش تفاض دست به گریبان شد. در عین حال با توجه به اینکه سیاست‌ها بر استفاده از ابزارهای مشتقه در این بازار بود. تلاش زیادی انجام شد که تمرکز بیشتری بر ابزارهای نوین صورت گیرد.

همانطور که اشاره کردید، یکی از ابزارهای نوین در بورس کالا اوراق سلف موازی استاندارد خودرو است. به نظر شما این اوراق می‌تواند مورد استقبال قرار بگیرد؟

بله مسلماً این ابزار می‌تواند کارایی مناسبی برای خودروسازان و مردم باشد. اما به نظر می‌رسد با توجه به شرایط فعلی ضروری است که روی معرفی و اطلاع‌رسانی کارایی این ابزار در بازار زمان بیشتری را صرف کنیم. طبیعتاً اگر در حال حاضر این ابزار به خوبی شناخته شود، می‌توان در جهت تأمین تسهیلات بنگاه‌های تولیدی اقدامات مفیدی انجام داد. به این ترتیب خودروسازان نیز می‌توانند به وسیله این ابزار، تأمین مالی شده و کیفیت محصولات خود را افزایش دهند.

وحید باقری عضو هیأت مدیره بورس کالای ایران مطرح کرد

توسعه بازار و تحکیم جایگاه استراتژی نخست بورس کالا

با تغییر هیأت مدیره و مدیر عامل بورس کالای ایران در مجمع سال گذشته این بورس، بورس کالا وارد فاز جدیدی در عملکرد خود شد. در واقع طراحی و استفاده از ابزارهای نوین و انتشار اوراق گواهی سپرده و سلف موازی تنها بخشی از فعالیت‌های بورس کالا در طول یک سال گذشته است. این در حالی است که در این مدت تأمین مالی از کانال بورس کالا نیز شتاب بیشتری به خود گرفته است و وارد مرحله جدیدی شده است.

همچنین برای نخستین بار بورس کالای ایران در نظر دارد در برنامه‌های آتی خود بازار مشتقه ارزی را به عنوان ابزاری برای پوشش ریسک نرخ ارز راه اندازی کند و در این راستا بسترهای لازم را پدید آورده تا با چراغ سبز بانک مرکزی یکی از بزرگ‌ترین اصلاحات ساختاری نظام ارزی خود را به انجام رساند. علاوه بر این بورس کالای ایران در سال گذشته اقدام بسیار مهمی در خصوص ایجاد شفافیت در تعیین قیمت محصولات پتروشیمی برداشت و با جلب نظر تمامی نهادهای تاثیرگذار در ادامه عرضه محصولات پتروشیمی در بورس کالا گام مهمی در ایجاد شفافیت در اقتصاد ایران برداشته شد. وحید باقری عضو هیأت مدیره شرکت بورس کالای ایران در گفت‌وگو با دوماهنامه پیام اقتصادی بورس کالای ایران می‌گوید: استراتژی دیگر بورس کالای ایران که در واقع پوست اندازی این بورس است، تغییر جهت فضای معاملات بورس کالا از فیزیکی به سمت گسترش معاملات با ابزارهای مشتقه روی محصولات فیزیکی است. موضوع دیگر در خصوص برنامه‌های آتی بورس کالای ایران ارتباط با بورس‌های بزرگ دنیا و بهره‌مندی از تجارب این بورس‌های بین‌المللی و امکان معاملات دوگانه و مشترک برای برخی از محصولات است که در این خصوص تلاش‌هایی انجام شده و امیدواریم به زودی این امر محقق شود. این گفت‌وگو را بخوانید.

بیشتر عملکرد بورس کالا انجام شده است.

این در حالی است که در طول این یک سال در بحث انتشار اوراق سلف مسیر باز شده است و اوراق سلف به عنوان تأمین مالی کوتاه مدت راه‌اندازی شده است که این امر در واقع مهم‌ترین اقدام بورس کالای ایران در این مدت بوده است. به عبارت دیگر انتشار اوراق سلف نقطه عطف فعالیت یکساله بورس کالا است.

با توجه به اینکه یکی از مهمترین بخش‌های اقتصادی کشور، بخش کشاورزی است. بورس کالا چه اقداماتی را در این زمینه انجام داده و عملکرد این بورس را در این حوزه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

آنچه مسلم است، در بخش کشاورزی نیاز به یک تلاش مضاعف وجود

با توجه به فرارسیدن مجمع بورس کالای ایران در تیر ماه، فعالیت یکساله این بورس را چگونه ارزیابی می‌کنید و به ویژه با تغییر مدیریت عملکرد بورس کالا نسبت به سال پیش از آن چه تغییراتی کرده است؟

در طول یک سال گذشته فعالیت بورس کالای ایران، آقای سلطانی‌نژاد در مقام مدیر عامل شرکت تلاش‌های زیادی را انجام داده‌اند که بسیار قابل تقدیر است. در واقع با تغییرات مدیریتی این بورس، برنامه‌های مدیره جدید در دوره کنونی تمرکز بر ورود بورس کالا به بازار اوراق مشتقه و انتشار اوراق مشتقه روی ابزارهای فیزیکی بوده است. در این راستا توسعه بازار بورس کالا و محصولات پتروشیمی در این بازار بسیار قابل توجه است. به علاوه تلاش‌های زیادی نیز برای شفاف سازی

پتروشیمی از بورس کالا اتفاق نظر دارند و بارها این مسأله توسط آنها اعلام شده است. یکی از بزرگترین طرح‌هایی که بورس کالا در نظر دارد که آن را عملی کند، راه‌اندازی بازار مشتقه ارزی است. در این خصوص عملکرد بورس کالا را چگونه ارزیابی می‌کنید و مشکلات پیش روی بورس کالا برای راه‌اندازی این بازار کدامند؟

در اقتصاد ایران مدیریت ارز به عهده بانک مرکزی است و این بانک متولی ارز در کشور است. بنابراین برای راه‌اندازی بازار مشتقه ارزی باید اقدامات لازم از سوی بانک مرکزی طبق مصوبات انجام شود. در حال حاضر بورس کالای ایران آمادگی لازم را برای کمک به راه‌اندازی این بازار دارد و به محض رفع مشکلات از سوی بانک مرکزی ظرف یک هفته بورس کالا می‌تواند این بازار را راه‌اندازی کند. اما همان‌طور که گفته شد، متولی ارز در اقتصاد ایران بانک مرکزی است و طبیعی است که این بانک بار رفع ابهامات و سولاتی که دارد، اقدام به راه‌اندازی این بازار کند. بورس کالا نیز در این راستا راه‌اندازی این بازار را وظیفه ملی و استراتژیک خود می‌داند و می‌تواند در حل مشکلات پیش رو کمک و همکاری‌های لازم را انجام دهد.

بورس کالای ایران تا مجمع سال آینده این شرکت چه برنامه‌هایی را در نظر دارد و استراتژی‌های آینده این بورس در چه زمینه‌هایی است؟

در خصوص برنامه‌های آتی بورس کالا ایران نیز می‌توان گفت که کل تلاش هیأت مدیره و مدیرعامل این بورس در سال جاری، به انجام رساندن استراتژی‌های این بورس است. در واقع استراتژی اول بورس کالای ایران، توسعه بازار و تحکیم جایگاه بورس کالا به عنوان یکی از بورس‌های تاثیرگذار در اقتصاد کشور است. این در حالی است که کمک به شفافیت معاملات محصولاتی که در بورس کالا عرضه می‌شوند نیز از اهداف این بورس است.

همچنین توسعه بازار بورس کالا علاوه بر اینکه جایگاه این بازار را تحکیم می‌کند، نظر سهام‌داران این شرکت را نیز برآورده خواهد کرد و بسترهای لازم برای بازارهای جدید را ایجاد می‌کند. به این ترتیب یکی از مهمترین مسائل پیش روی بورس کالا، بحث ایجاد بستر برای بازارهای جدید است که باید به بهترین شکل ممکن از پس آن برآیم.

استراتژی دیگر بورس کالای ایران که در واقع پوست‌اندازی این بورس است، تغییر جهت فضای معاملات بورس کالا از فیزیکی به سمت گسترش معاملات با ابزارهای مشتقه روی محصولات فیزیکی است. موضوع دیگر در خصوص برنامه‌های آتی بورس کالای ایران ارتباط با بورس‌های بزرگ دنیا و بهره‌مندی از تجارب این بورس‌های بین‌المللی و امکان معاملات دوگانه و مشترک برای برخی از محصولات است که در این خصوص تلاش‌هایی انجام شده و امیدواریم به زودی این امر محقق شود.

داشت. به این دلیل که سیاست‌های دولت در این خصوص ایجاب می‌کرد که بورس کالای ایران در زمینه محصولات کشاورزی فعالیت بیشتری انجام داده و بستر مناسبی را برای معاملات محصولات این بخش ایجاد کند. بنابراین پیش خرید محصولات کشاورزی و ایجاد بستر مناسبی برای معاملات اوراق سپرده کالایی مدنظر قرار گرفت و این بخش تقویت شد. به طوری که در خصوص ذرت، در استان خوزستان اقداماتی انجام شد که موجب مورد رضایت کشاورزان قرار گرفت. همچنین قرار شد طی سال جاری، بورس کالا مشکل کل کشور را در بحث ذرت و جو حل کند. این در حالی است که این اقدام بورس کالا به جز عملکردی که در خود شرکت داشت، موجب بهبود و توسعه بازار محصولات کشاورزی شد و در این خصوص آثار ملی قابل توجه‌ای به همراه داشت. همچنین این اقدامات سبب شد اعتمادی میان بخش کشاورزی و دولت برقرار شود.

در این راستا خرید ذرت در استان خوزستان به خوبی مشکلات کشاورزان را حل و فصل کرد و کشاورزان توانستند بخش عمده‌ای از پولی که باید در یافت می‌کردند را همان ابتدا دریافت کنند و مقدار اندک باقی‌مانده نیز در اولین فرصت پرداخت خواهد شد.

عملکرد بورس کالا در خصوص محصولات پتروشیمی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در واقع توسعه بازار و ابزارهای مشتقه و فیزیکی در بازار محصولات پتروشیمی و کشاورزی بسیار مناسب بوده است و مشکلاتی که در خصوص بحث خروج برخی از محصولاتی که در بورس کالا عرضه مطرح بود، با پیگیری‌های مکرر انجام شده از سوی بورس کالا حل شد. همچنین در طول این یک سال جایگاه بورس کالا در خصوص عرضه محصولات پتروشیمی تثبیت شد.

همانطور که اطلاع دارید شورای رقابت، کمیته‌های اقتصادی، ستاد تنظیم بازار و دیگر نهادهای تصمیم‌گیر چندین بار تأکید به عدم خروج محصولات پتروشیمی از بورس کالای ایران را داشته‌اند و باید این محصولات در راستای شفاف سازی تعیین قیمت در بورس کالا عرضه شوند. همچنین تمام این نهادها در بحث خارج نشدن محصولات

تغییر ماهیت و ساختار بورس کالا با مدیریت جدید

حسین خزلی خرازی
مدیر عامل کارگزاری بانک کشاورزی و عضو هیأت مدیره بورس کالای ایران

می‌توان گفت سال ۹۴، سال بسیار سختی برای بورس کالای ایران بود. در واقع اگر بگوییم سخت‌ترین سال این بورس پس از تشکیل آن در سال ۸۶، سال ۹۴ بوده است، اغراق نکرده ایم. در این سال شاهد نزول شدید قیمت‌های جهانی شامل نفت، پتروشیمی و محصولات فلزی بودیم که باعث کاهش حجم درآمد و معاملات در کشور و از جمله در بورس کالای ایران شد.

در همین راستا، می‌توان به تغییر مدیریتی که در سال پیش اتفاق افتاد نیز اشاره کنیم. تیر ماه سال پیش اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل جدید منصوب شدند. در همین زمینه کمی بعد شاهد تغییرات در بدنه مدیران شرکت بورس کالا بودیم. در واقع اینگونه می‌توان تفسیر کرد که پس از ۸ سال در بورس کالا شاهد تغییرات عمده‌ای بر اساس یک استراتژی جدید و تبدیل بورس کالا از یک بازار تجاری همه‌کاره به یک بورس واقعی مبتنی بر اوراق بهادار کالایی شدیم. این تغییر ماهیت و ساختار بورس کالا نیاز به زمان و هزینه داشت که البته همکاری کل ارگان‌های دولتی و کشوری را نیز باید در این تغییرات ذکر کنیم. در سال گذشته علاوه بر مسایل ذکر شده شاهد مقاومت‌های جدی از ناحیه برخی فعالان تجاری و برخی ارگان‌های دولتی هم بودیم که این مقاومت‌ها هنوز هم ادامه دارد. اما با تغییر بورس کالای ایران به یک بورس واقعی و اتصال این بورس به بورس‌های مشابه بین‌المللی، مسیری جز این راه برای پیشرفت بورس کالا باقی نمی‌ماند.

در مجموع، کل نظام مخصوصاً دستگاه‌های اقتصادی داخل دولت بهتر است که دیدگاه خود را در رابطه با ماهیت بورس کالا مشخص کنند. یعنی آیا به واقع می‌خواهند امکانات مکانی منسجم به نام بورس برای کشف قیمت‌ها و تبدیل دارایی‌های کالایی بزرگ به عنوان اوراق بهادار را در اختیار داشته باشند یا خیر؟ تصور من این است که هنوز بسیاری از فعالان اقتصادی شناخت مناسبی نسبت به بورس کالا ندارند و به همین دلیل هنوز مایل هستند که کاملاً رانتهی و سنتی این معاملات را انجام دهند. بنابراین جلوی بورس کالا مقاومت می‌کنند.

فصل دوم

نقشه راه بورس کالا

ماموریت راهبردی ساکنان ساختمان ۳۵۱

بازخوانی سند استراتژی بورس کالای ایران در افق ۱۴۰۰

آرین رضایی
روزنامه‌نگار

دوماهنامه تخصصی

سرانجام نقشه راه بورس کالا تدوین و نهایی شد؛ نقشه راهی که از آن به عنوان برنامه استراتژیک یاد می‌شود و به گفته مدیرعامل شرکت بورس کالا همسو با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و البته برنامه ابلاغ شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار کشور نوشته شده و به تایید هم رسیده است. از زمان ابلاغ نخستین سند استراتژی شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۱، چهار سالی می‌گذرد و زمان بازنگری در ماموریت بورس کالا فرارسیده بود. تغییر در ترکیب هیأت مدیره بورس کالا در مردادماه ۱۳۹۴ از یک سو و تغییر شرایط محیطی اقتصاد ایران هم از بعد داخلی و هم بین‌المللی ایجاب می‌کرد تا نقشه راهی تازه مبتنی بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و البته شرایط پسابرجام برای یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین ارکان بازار سرمایه ایران یعنی بورس کالا طراحی شود. از این منظر، تدوین کنندگان سند جدید استراتژیک بورس کالا، لغو تحریم‌های بین‌المللی در بعد خارجی و همچنین موضوعاتی چون سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، بسته خروج از رکود دولت و برنامه ششم توسعه کشور از بُعد داخلی را زیر ذره بین قرار دادند تا نقشه راه ترسیم شده برای بورس کالا، دقیق، عملیاتی، متناسب به نیاز فعالان اقتصادی و ذی‌نفعان و همسو با سیاست‌های کلان اقتصادی کشور باشد. از منظری دیگر، برنامه‌های بورس کالا در راستای فعالیت‌های کلیدی و اهداف استراتژیک سازمان بورس و اوراق بهادار تدوین شده، به نحوی که با ایجاد برنامه و زبان مشترک ارکان بازار سرمایه، مسیر بورس کالا را برای تحقق بندهای اقتصاد مقاومتی هموارتر می‌کند.

حالا همه ساکنان ساختمان شماره ۳۵۱ خیابان آیت‌الله طالقانی تهران می‌دانند که برای حرکت دادن بورس کالای ایران به سمت اهداف سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، راهبردهای دولت محترم و وزارت اقتصاد و دارایی و برنامه کلان سازمان بورس اوراق بهادار تهران آنهم در شرایط پسابرجام باید چه گام‌هایی را بردارند تا بتوانند لبخند رضایت را بر چهره اقتصاد ایران بنشانند و خلاها و چالش‌های ناشی از سال‌های وجود اقتصاد دولتی و شبه دولتی و وجود رانت و انحصار در بازار کالاهای اساسی و استراتژیک را برطرف سازند.

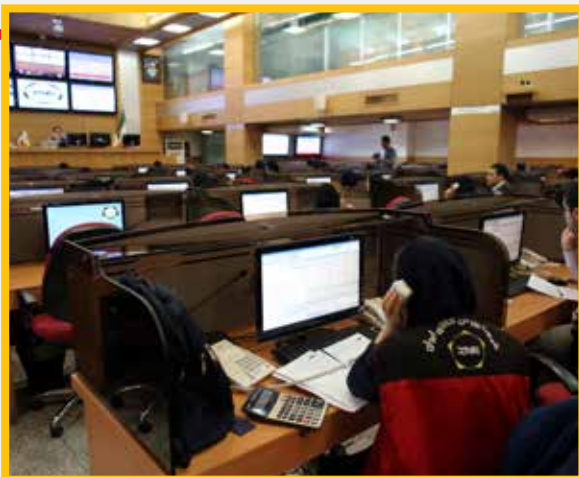
ک بورس کالا در سال ۱۴۰۰

از بورس کالا باعث خواهد شد تا بورس کالا آیینی ای شفاف در بازار کالایی ایران، افزایش سهم بازار سرمایه در تأمین مالی بنگاه‌ها، توسعه صادرات غیرنفتی، پوشش ریسک‌های تجاری و... شود. ساکنان ساختمان شماره ۳۵۱ خیابان آیت الله طالقانی پایتخت به خوبی آگاه هستند که حرکت آنها برای تحقق اهداف راهبردی ۸ گانه بورس کالا دشوار خواهد بود و در مسیر حرکت به سمت افق ترسیم شده برای پنج سال آینده با دست‌اندازها و مقاومت‌ها مواجه خواهند شد. از این منظر مدیران شرکت بورس کالا رویکرد تعامل و نهادینه سازی ضرورت‌ها و الزامات تعریف شده و اجرایی کردن راهکارها را در پیش گرفته‌اند.

مسیر انتخاب شده برای عملیاتی کردن این راهبردها البته مسیری علمی، کارشناسی شده، قابل اجرایی شدن و دارای اهداف کمی و کیفی قابل مطالبه در آینده بر اساس یک برنامه زمان بندی مشخص و مدون است. سند استراتژیک بورس کالای ایران متناسب با تغییرات مهم در اقتصاد ایران و جهان دارای قدرت انعطاف پذیری و نه انفعالی در برابر رویدادها بوده و تلاش شده است تا برای همه ذی نفعان و فعالان اقتصادی، ثبات نسبی و تعادل حداکثری را به ارمغان آورد. چگونه؟

انتخاب مدیران ارشد بورس کالا در پنج سال آینده از جنس تعامل، اقناع و تفاهم بر اساس چهار چوب‌های قانونی است و افزون بر وزارخانه‌های ۴ گانه فوق، به تجزیه و تحلیل وضعیت رقبای سنتی، تأمین کنندگان کالا شامل شرکت‌های عرضه کننده محصولات صنعتی و کشاورزی هدفگذاری شده، شرکت‌های کارگزاری، انبارداری، تجار و بازرگانان، فعالان بازار سرمایه و سازمان‌ها و نهادهای مرتبط و پشتیبان بازار سرمایه روی آورده‌اند و متناسب با برآیند تجزیه و تحلیل‌ها تلاش شده‌اند بر اساس خوشه‌بندی مشتریان بورس کالا، نسخه‌ای جهت همکاری و همراهی با بورس کالا برای شفافیت و رقابت واقعی در اقتصاد ایران تجویز شود.

چشم‌انداز تعریف و تصویب شده قرار است بورس کالا را تا ۵ سال آینده به عبارتی در سال ۱۴۰۰ هجری خورشیدی، به مرجع قیمت‌گذاری کالاهای اساسی و مواد اولیه در منطقه تبدیل کند و البته یکی از انتخاب‌های تولیدکنندگان برای تأمین نقدینگی، سرمایه در گردش و تأمین نیاز مالی و پوشش ریسک تجاری فعالان اقتصادی باشد. با این چشم‌انداز روشن، بورس کالا مأموریتی مهم دارد؛ مأموریتی که البته بدون چالش و مقاومت احتمالی نخواهد بود؛ چرا که هدف و مأموریت ایجاد بازار شفاف، آسان‌تر کردن معاملات و کشف قیمت کالاهای اساسی و مواد اولیه آنها بر اساس سازوکار عرضه و تقاضای بازار است. افزون بر اینکه بورس کالا مأموریت دارد تا تعهدات طرفین معامله را تضمین کند و به این ترتیب، راهی مطمئن برای تأمین مالی و پوشش ریسک فعالان اقتصادی را هموار سازد. تردیدی وجود ندارد که شفافیت، رفع انحصارات و رانت زدایی در گذر اقتصاد ایران از مرحله اقتصاد دولتی به سمت اقتصاد رقابتی بدون چالش نخواهد بود و حمایت مجلس شورای اسلامی، دولت و همراهی وزارخانه‌هایی چون وزارت اقتصاد و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، نفت و جهاد کشاورزی از بورس کالا می‌تواند به بسیاری از رانت‌های نهفته در اقتصاد ایران و انحصارات به ارث رسیده از گذشته پایان دهد. اراده قوای سه‌گانه و وزارخانه‌های کلیدی اقتصادی کشور

ک چشم‌انداز بورس کالای ایران

بورس کالای ایران در افق چشم‌انداز، مرجع قیمت‌گذاری کالاهای اساسی و مواد اولیه واسطه‌ای در منطقه و یکی از گزینه‌های اولویت‌دار تولیدکنندگان برای تأمین مالی و پوشش ریسک تجاری می‌باشد.

ک بیانیه مأموریت بورس کالا

بورس کالای ایران با ایجاد بازار شفاف جهت تسهیل معاملات و کشف نرخ قیمت کالاهای اساسی و مواد اولیه واسطه‌ای بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا، ضمن تضمین تعهدات طرفین معامله، ابزارهای تأمین مالی و مدیریت ریسک را در اختیار فعالان بازار قرار می‌دهد.

📌 ترجمه چشم انداز و استخراج اهداف کلان

بورس کالای ایران در افق چشم انداز، مرجع قیمت گذاری کالاهای اساسی و مواد اولیه واسطه ای در منطقه و یکی از گزینه های اولویت دار تولید کنندگان برای تأمین مالی و پوشش ریسک تجاری می باشد.

نوع هدف	هدف مرتبط (اهداف استراتژیک)	جزء چشم انداز
کمی	افزایش حجم و ارزش معاملات بازار فیزیکی	نوآوری و تنوع در ابزارهای مالی، کالاها و بازارها/ ایجاد، توسعه و عمومی سازی ابزارهای مالی
کمی	افزایش حجم و ارزش معاملات بازار فرعی	
کمی	افزایش نسبت ارزش معاملات بازار آتی به ارزش معاملات بازار فیزیکی	شفاف سازی و تسهیل فرایندها
کمی	افزایش مقدار معافیت مالیاتی استفاده شده از سوی عرضه کنندگان کالاها	
کیفی	پیاده سازی مکانیزمهای انگیزشی و تشویقی	مرجع قیمت گذاری کالاهای اساسی و مواد اولیه واسطه های در منطقه/ ارتقاء جایگاه ملی و بین المللی/ توسعه بازارهای بین المللی /
کیفی	بازنگری، تجمیع و تسهیل فرایندها و سامانه ها	
کمی	افزایش حجم و ارزش معاملات رینگ صادراتی	اوراق بهادار سازی
کمی	افزایش حجم و ارزش معاملات کالاهای وارداتی در بستر بورس کالای ایران	
کیفی	افزایش میزان تطابق با استانداردهای بین المللی بورس های کالایی	مدیریت ریسک و تأمین مالی
کمی / کیفی	راه اندازی گواهی سرمایه گذاری خودرو	
کمی / کیفی	راه اندازی صندوق های سرمایه گذاری ارزی	
کمی / کیفی	راه اندازی صندوق های کالایی	
کمی / کیفی	توسعه گواهی سپرده کالایی	
کمی / کیفی	راه اندازی معاملات قراردادهای آتی ارز	
کمی / کیفی	راه اندازی قراردادهای اختیار معامله بر روی دارایی های پایه	
کمی	افزایش حجم و ارزش تأمین مالی صورت گرفته بنگاه های اقتصادی از طریق بورس کالای ایران	
کمی / کیفی	راه اندازی قراردادهای آتی بر روی دارایی های پایه جدید	

📌 کلمات کلیدی و ارزش های بنیادین

دوم اسفندماه ۱۳۹۴ با حضور مدیرعامل، قائم مقام، معاونان شرکت بورس کالا از بین دو چشم انداز پیشنهادی برای افق ۱۴۰۰ سرانجام چشم اندازی ۳۰ کلمه ای انتخاب و به تصویب رسید و پس از آن بیانیه ۴۵ کلمه ای مأموریت بورس کالا هم نهایی شد. حرکت به سمت چشم انداز و مأموریت تعریف و تصویب شده بدون تدوین ارزش های حرفه ای و انسانی، اخلاقی و اجتماعی به نظر با یک خلا جدی همراه بود. به همین دلیل ارزش های هدف گذاری شده بورس کالا این گونه تعریف شده است:

📌 ارزش های حرفه ای

تکریم مشتریان، ارباب رجوع و سهام داران شرکت به عنوان ذی نفعان اصلی؛
داناتی محوری و مدیریت مبتنی بر دانش؛
توسعه ابزارها و سیستم های مالی و اطلاعاتی؛
رعایت استانداردهای مالی، قوانین، مقررات و آئین نامه های مرتبط؛
صحت، سلامت و تضمین معاملات.

📌 ارزش های انسانی، اخلاقی و اجتماعی

فرهنگ سازی، توسعه ارتباطات و معرفی کار کردهای مثبت بورس کالای ایران برای مردم و فعالان اقتصادی؛
عمومی سازی ابزارهای مالی در راستای تسهیل فعالیت های اقتصادی مشتریان خرد؛
شفافیت، بی طرفی و قانون مداری؛

📌 اتخاذ الگوی تصمیم گیری مشارکتی

تدوین کنندگان و تصویب کنندگان سند استراتژی بورس کالا البته برای اطمینان از محقق شدن اهداف کلان تعریف شده، مصوب کرده اند که اهداف پیش بینی شده باید مشخص، قابل اندازه گیری، فعالیت محور، واقع گرایانه، با محدوده زمانی مشخص، درگیرانه و تعهدآور، انعطاف پذیر و نیازمند کار تیمی باشد.

راهبردی که آینده را روشن می‌سازد

سازمان‌های موفق و دارای آینده‌ای روشن این حق را برای همه‌ی ذی‌نفعان قائل می‌شوند که بدانند مسیری که قرار است در آن گام بگذارند، چگونه مسیری است و تا چه میزان راه آینده، راهی روشن، با کمترین دست‌انداز و بیشترین اطمینان در رسیدن به مقصد خواهد بود. بورس کالا هم به عنوان یک نهاد موثر و کارا از مجموعه نهاد‌های بازار سرمایه، از این قاعده مستثنی نبوده و به همین دلیل در سند چشم‌انداز استراتژیک بورس کالا تلاش شده تا راهبردهای روشن و مطمئنی هدف‌گذاری شود که ضامن حقوق حداکثری همه‌ی ذی‌نفعان، مشتریان، فعالان اقتصادی و البته پاسخگوی نیاز حال و آینده اقتصاد ایران از حیث شفافیت و رقابت اقتصادی از یک سو و هم‌تنوع‌بخشیدن به ابزارهای تأمین مالی و کم‌کردن از تنگنای اعتباری بانک‌ها و بنگاه‌های اقتصادی از سوی دیگر با رویکرد تعمیق بازار بورس کالا، استفاده از ابزارهای نوین تأمین سرمایه و سازوکارهای عرضه شفاف کالاها در بورس کالا باشد.

واقع‌بینی در ترسیم راهبردهای بورس کالا ایجاب می‌کند تا فرصت‌ها و تهدیدهای داخلی و خارجی، ضعف‌ها و قوت‌های بیرونی و درونی زیر ذره‌بین قرار گیرد. به همین دلیل در سند استراتژی بورس کالا برای افق ۱۴۰۰ تلاش شده تا همه تهدیدها و نقاط ضعف‌ها شناسایی شده و متناسب با فرصت‌ها و قوت‌های حال و آینده، نسخه‌ای مطمئن برای آینده بورس کالا و تضمین حقوق همه بازیگران در سطوح مختلف تجویز شود.

راهبردهای هشتگانه بورس کالا

- ۱ اوراق بهادار سازی و توسعه ابزارهای مشتقه؛
- ۲ ایجاد و به‌کارگیری ابزارهای تأمین مالی و معاملاتی متنوع، متناسب با نیاز مشتریان؛
- ۳ گسترش اندازه و عمق بازار در کالاهای منتخب جهت مرجعیت کشف قیمت بازار؛
- ۴ استفاده از ظرفیت نهاد‌های مالی جهت توسعه کسب‌وکار بورس کالای ایران؛
- ۵ مشتری‌مداری و کیفیت‌گرایی در ارائه خدمات به ذینفعان؛
- ۶ بهینه‌سازی مستمر و به‌روزرسانی قابلیت‌های حوزه فناوری اطلاعات متناسب با توسعه ابزارها و بازارها؛
- ۷ ترویج کارکردها و ارتقاء جایگاه بورس کالای ایران در محیط کسب‌وکار و رسانه؛
- ۸ توسعه فعالیت جهت ارتقاء تجارت کشور با بازارهای بین‌المللی.

تعامل بورس کالای با تصمیم‌سازان و تاثیرگذاران

مدیران شرکت بورس کالای ایران علاوه بر تعیین راهبرد تعامل سازنده با چهار وزارتخانه کلیدی و تاثیرگذار امور اقتصادی و دارایی، جهاد کشاورزی، نفت، صنعت، معدن و تجارت، با هدف دستیابی و تحقق برنامه‌های بورس کالا، دستور کار خود را بر تعامل بیشتر با تصمیم‌سازان و تاثیرگذاران قرار داده‌اند. از جمله می‌توان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شورای عالی بورس، سازمان بورس و اوراق بهادار، کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار، بورس اوراق بهادار تهران، شرکت مدیریت فناوری بورس تهران، شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، کمیته تنظیم بازار، وزارت اطلاعات، وزارت دادگستری، اصحاب رسانه، سازمان امور مالیاتی، شرکت مخابرات و البته مناطق آزاد تجاری ایران اشاره کرد.

بورس کالا در قواره بورس های جهان

نقشه راه بورس کالا در حرکت به سمت سال ۱۴۰۰ هجری خورشیدی نخست بر راهبرد اوراق بهادار سازی و توسعه ابزارهای مشتقه متمرکز شده است. بر این اساس قرار است پروژه‌هایی چون راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی بر روی طلا، پی.وی.سی، محصولات فولادی، شمش آلومینیوم، ذرت و زعفران، راه اندازی بورس آتی ارز، راه اندازی بازار معاملات املاک عمده در بازار فرعی، راه اندازی بازار قراردادهای اختیار معامله، توسعه ابزارهای مالی موجود با پذیرش دارایی های پایه جدید، ۲۴ ساعته شدن بازار قراردادهای آتی سکه طلا، راه اندازی سازو کار بازار گردانی در اوراق بهادار مبتنی بر کالا، راه اندازی معاملات گواهی سرمایه گذاری خودرو و البته راه اندازی معاملات قراردادهای آتی یک روزه برای اجرا هدف گذاری شده است. در واقع راهبردهای بورس کالا برای پنج سال آینده باعث حرکت از نسل اول مبتنی بر معاملات فیزیکی کالاها به سمت نسل دوم یعنی اوراق بهادار سازی معاملات کالا و ورود به نسل سوم یعنی معاملات فیوچر و آپشن خواهد شد و بورس کالای ایران را در ردیف بورس های معتبر و توسعه یافته جهان قرار خواهد داد. اوراق بهادار سازی معاملات کالایی با استفاده از ابزارهای مالی نوین باعث خواهد شد تا تولید کنندگان، مصرف کنندگان و حتی سرمایه گذاران دارای انگیزه سفته بازی به داد و ستد کالاها بپردازند، بدون اینکه محدودیت های معاملات فیزیکی را بپذیرند.

پروژه ها

راه اندازی بورس آتی ارز	شمش آلومینیوم ذرت و زعفران	راه اندازی بازار قراردادهای اختیار معامله	راه اندازی بازار معاملات املاک عمده در بازار فرعی	راه اندازی معاملات قراردادهای آتی یک روزه	راه اندازی معاملات گواهی سرمایه گذاری خودرو	بیست و چهار ساعته شدن بازار قراردادهای آتی سکه طلا	راه اندازی سازو کار بازار گردانی در اوراق بهادار مبتنی بر کالا	توسعه ابزارهای مالی موجود با پذیرش دارایی های پایه جدید	راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی بر روی طلا، پی.وی.سی، محصولات فولادی
-------------------------	----------------------------	---	---	---	---	--	--	---	--

اوراق بهادار سازی و توسعه ابزارهای مشتقه

شاخص های کمی

تعداد دارایی های گواهی سپرده کالایی، قرارداد آتی و قرارداد سلف موازی
ارزش معاملات انجام شده در قالب گواهی سپرده کالایی
ارزش (تعداد قرارداد) معاملات بازار آتی
ارزش معاملات سلف موازی استاندارد
تعداد ابزارهای مالی جدید
تعداد دارایی های پایه دارایی های مالی جدید

پاسخ به نیاز مشتریان با ابزارهای متنوع

راهبرد دوم بورس کالا در افق ۱۴۰۰ بر ایجاد و بهره‌مندی از ابزارهای تأمین مالی و معاملاتی متنوع، متناسب با نیاز مشتریان متمرکز شده است که این راهبرد با اجرای پروژه‌هایی چون راهاندازی سازوکار خرید دین، راهاندازی روش مناقصات در معاملات، راهاندازی معاملات حق امتیاز (مجوز عرضه، صادرات و واردات کالا)، راهاندازی بازار تهاتری محقق خواهد شد. راهبرد یادشده باعث تنوع‌بخشی به سازوکارها و ابزارهای تأمین مالی بنگاه‌ها و البته تنوع معاملات در بورس کالا شده و انتظار می‌رود که با افزایش سطح آگاهی فعالان اقتصادی و بازیگران بورس کالا، به تدریج و در یک افق روشن، سبد معاملات بورس کالا و ابزارهای تأمین مالی گسترش یابد.

پروژه‌ها

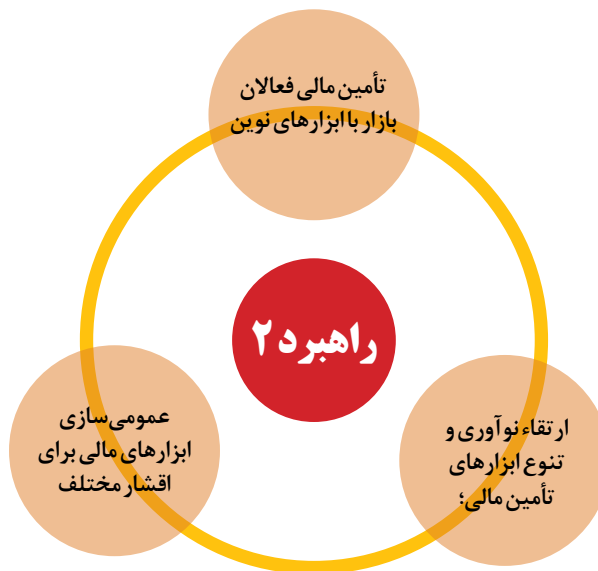
راهاندازی بازار تهاتری

راهاندازی سازوکار خرید دین

راهاندازی روش مناقصات در معاملات

راهاندازی معاملات حق امتیاز (مجوز عرضه، صادرات و واردات کالا)

ایجاد و بکارگیری ابزارهای تأمین مالی و معاملاتی متنوع، متناسب با نیاز مشتریان

شاخص‌های کمی

ارزش تأمین مالی انجام شده در سلف، سلف موازی و گواهی سپرده کالایی

تعداد ابزارهای تأمین مالی جدید عملیاتی شده

کاهش قیمت در بورس کالای زنده

گسترش اندازه و عمق بازار در کالاهای منتخب جهت مرجعیت کشف قیمت بازار، راهبرد سوم بورس کالای از سال جاری تا سال ۱۴۰۰ هجری خورشیدی است به نحوی که تحقق این راهبرد در گرو عملیاتی شدن طرح‌هایی چون اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی برای محصولات ذرت دانه‌ای و جودامی در سطح کشور، راه‌اندازی معاملات اوره برای بخش کشاورزی، ایجاد سامانه محاسبه شاخص قیمت، طراحی مدل کسب و کار برای بازار فیزیکی و مشتقه به تفکیک گروه‌های کالایی، ثبت قیمت کالاها در نشریات بین‌المللی معتبر و تدوین استاندارد کالاهای اصلی منتخب است. چه اینکه بر اساس چشم‌انداز و بیانیه مأموریت، قرار است بورس کالا به مرجع قیمت‌گذاری کالاهای اساسی و مواد اولیه در منطقه تبدیل شود. کشف قیمت پیوسته، شفاف و واقعی کالاهای هدف‌گذاری شده در معاملات بورس کالا وقتی می‌تواند به مرجعی تعیین‌کننده در سطح کشورهای منطقه تبدیل شود که اندازه و عمق بازار کالاهای مورد هدف افزایش کمی و کیفی پیدا کند و در معاملات بورس کالایی کشورهای منطقه همواره خریداران و فروشندگان و کارگزاران در داد و ستد خود، قیمت‌های بورس کالای ایران را در تصمیم‌گیری‌های خود مبنای عمل قرار دهند.

پروژه‌ها

ایجاد سامانه محاسبه شاخص قیمت

تدوین استاندارد کالاهای اصلی منتخب

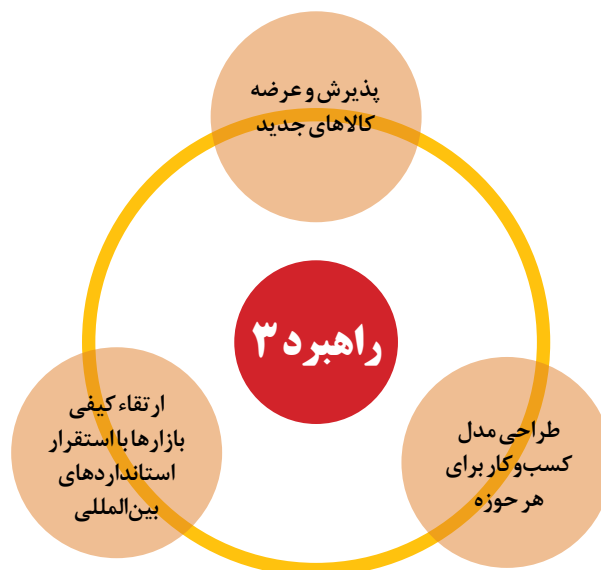
راه‌اندازی معاملات اوره برای بخش کشاورزی

ثبت قیمت کالاها در نشریات بین‌المللی معتبر

طراحی مدل کسب و کار برای بازار فیزیکی و مشتقه به تفکیک گروه‌های کالایی

اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی برای محصولات ذرت دانه‌ای و جودامی در سطح کشور

گسترش اندازه و عمق بازار در کالاهای منتخب جهت مرجعیت کشف قیمت بازار توسعه کمی بازارها

شاخص‌های کمی

تعداد کالاهای جدید عرضه و پذیرش شده در بازار نقدی

ارزش معاملات بازار فیزیکی، فرعی و رینگ صادراتی

تعداد کالاهای ثبت شده در مرجعیت قیمت نشریات بین‌المللی معتبر

نسبت تقاضا به عرضه کالاها (توالی عرضه‌ها)

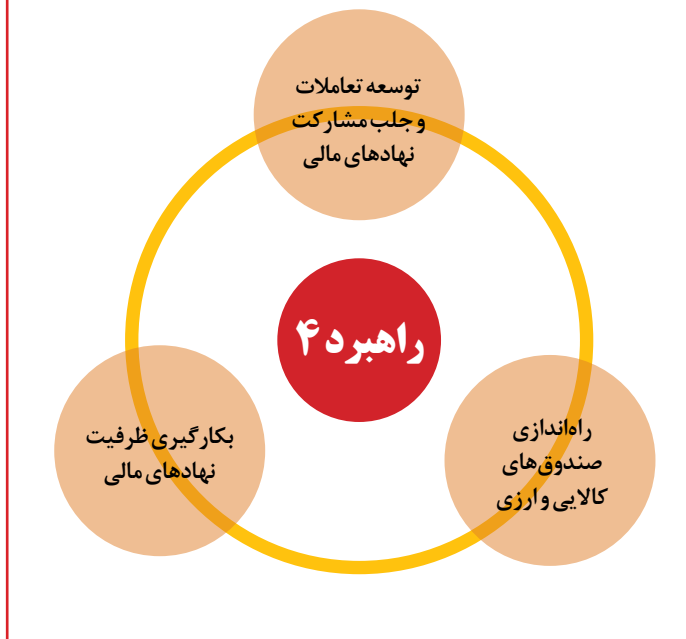
بورس کالا؛ پشتیبان تولید ملی

هیات مدیره و مدیران شرکت بورس کالا در تدوین سند استراتژی پنج سال پیش‌رو، استفاده از ظرفیت نهادهای مالی جهت توسعه کسب و کار بورس کالای ایران را به عنوان یک راهبرد برگزیده‌اند. راهبرد انتخاب شده وقتی جنبه اجرایی پیدا خواهد کرد که صندوق‌های کالایی راه‌اندازی شده و کمیت و کیفیت این صندوق‌ها و اثر آن بر داد و ستدها در بورس کالا اثر مثبتی به جای گذارد. افزون بر نقش سپرده کالایی، صندوق‌های کالایی ابزاری دیگری است که بورس کالا در اختیار فعالان اقتصادی و صاحبان و مدیران واحدهای تولیدی کشور قرار می‌دهد. چه اینکه شرکت‌ها و بنگاه‌های تولیدی دارای موجودی انبار ثابت از کالاهای تولیدی خود، می‌توانند با استفاده از صندوق‌های کالایی، موجودی کالای خود را ضمن تأمین مالی مورد نیاز خود قرار دهند و سرمایه‌ها و نقدینگی لازم برای توسعه صنعتی، اجرای پروژه‌های آینده محتاج منابع مالی را جذب کنند. افزون بر اینکه صندوق‌های سرمایه‌گذاری ارزی به عنوان ابزار تأمین مالی دیگر می‌تواند به نیازهای ارزی واحدها و بنگاه‌های اقتصادی پاسخ دهد.

پروژه‌ها

راهاندازی
صندوق‌های کالایی

استفاده از ظرفیت نهادهای مالی جهت توسعه کسب و کار بورس کالای ایران

شاخص‌های کمی

ارزش معاملات صندوق‌های کالایی و ارزی	
تعداد صندوق‌های راه‌اندازی شده	
تعداد بانک‌های فعال در بورس کالای ایران	
تعداد شرکت‌های تأمین سرمایه به فعال در بورس کالای ایران	
مقدار تأمین مالی صورت گرفته توسط شبکه بانکی کشور برای عرضه‌کنندگان و خریداران	
مقدار مشارکت صندوق‌های ضمانت برای تضمین تعهدات طرفین معامله	
تعداد کارگزاران فعال در بورس کالای ایران	
ارزش اوراق منتشر شده توسط شرکت‌های تأمین سرمایه	

احترام بورس کالا به حقوق مشتریان

همیشه حق با مشتری است و بورس کالای ایران هم باید به حقوق مشتریان و ذی نفعان خود احترام بگذارد و از حقوق و منافع قانونی آنها دفاع کند. مشتری مداری و کیفیت گرایی در ارائه خدمات به ذی نفعان بورس کالا راهبرد پنجم ساکنان ساختمان ۳۵۱ خیابان آیت الله طالقانی در پنج سال آینده است. برای همین تدوین دستورالعمل جامع بورس کالای ایران و طراحی و استقرار الگوی رضایت مندی مشتریان در اولویت مدیریت و هیات مدیره و مدیران شرکت قرار گرفته است. تحقق حقوق مشتریان و ذی نفعان چگونه رنگ واقعیت به خود می گیرد؟ در سند استراتژی بورس کالا آمده است که باید ۲ بانک اطلاعاتی قیمت و مقادیر پایه و سیستمی کردن تأیید عرضه ها، بانک اطلاعاتی کالاهای پذیرش شده راه اندازی شود و حتی گرفتن کارمزد درج کالاها به همراه کارمزد معاملات در زمان تسویه از عرضه کننده از حالت سنتی به سمت سیستمی شدن در آید. برنامه دیگر برای کاهش بورو کراسی معاملات کالایی در بورس کالا، بهتر شدن و آسان تر شدن فرایندهای پذیرش مشتریان و کالاهاست و البته با راه اندازی سیستم جامع ارزیابی عملکرد و استقرار نظام بهای تمام شده و پیاده سازی مدل نوینی از مدیریت ریسک، انتظار می رود رضایت حداکثری بازیگران بورس کالا به دست آید.

پروژه ها

استقرار سیستم بهای تمام شده

راه اندازی سیستم جامع ارزیابی عملکرد

ایجاد بانک اطلاعاتی کالاهای پذیرش شده

تدوین دستورالعمل جامع بورس کالای ایران

طراحی و استقرار الگوی رضایت مندی مشتریان

پیاده سازی مدیریت ریسک بر مبنای مدل کوزو

بهبود و تسهیل فرایندهای پذیرش مشتریان و کالاها

سیستمی نمودن فرایند پذیرش کالاها در بازار اصلی و فرعی

ایجاد بانک اطلاعاتی قیمت و مقادیر پایه و سیستمی نمودن تأیید عرضه ها

سیستمی کردن اخذ کارمزد درج کالاها به همراه کارمزد معاملات در زمان تسویه از عرضه کننده

بازنگری و اصلاح فرایندها و سازوکارهای تسویه و تحویل حوزه قراردادهای مشتقه و ابزارهای مالی

مشتری مداری و کیفیت گرایی در ارائه خدمات به ذی نفعان

شاخص های کمی

تعداد مشتریان جذب شده جدید

انقلاب فناوری در بورس کالا

سازمان‌های پیشرو و موفق محکوم به روز آمد بودن آنهاست. از حیث فناوری اطلاعات هستند، به ویژه در جهانی که سرعت و پیچیدگی تحولات فناورانه زمان و مکان نمی‌شناسد. راز پیشتازی و سرآمدی بورس کالا در گروه داشتن راهبردی روشن با راهکارهای عملیاتی برای حرکت همپا با تحولات فناوری اطلاعات به ویژه همگام با بورس‌های جهانی است. امکانات و قابلیت‌های حوزه فناوری اطلاعات بورس کالا هم‌قرار است به طور مستمر بهتر شده، به روزرسانی شود و با استفاده آخرین ابزارها و تحولات بازارها به سمت آینده گام بردارد. انقلاب فناوری در بورس کالا با اجرای پروژه‌های روشن و دقیق دنبال می‌شود؛ بروزرسانی خودکار اطلاعات مشتریان، امکان تسویه الکترونیکی با استفاده از امضای الکترونیکی، تسویه ارزی معاملات صادراتی و همچنین همکاری الکترونیک بورس و گمرک برای معاملات صادراتی تنها بخشی از برنامه‌های بورس کالا در حوزه فناوری اطلاعات طی پنج‌سال آتی خواهد بود. افزون بر این، مدیریت بورس کالا، مصمم است تا فاز دوم بهسازی بانک‌های اطلاعاتی، نوسازی سامانه عرضه کالاها، یکپارچه کردن سامانه‌های معاملات نقدی با پوشش معاملات صادراتی و سپرده کالایی را اجرایی کند و مهم‌تر اینکه نظارت بر داد و ستد کالاها و اوراق بهادارسازی شده بورس کالا و دیگر ابزارها با استفاده از تکنولوژی هوش تجاری زیر ذره‌بین نظارتی قرار گیرد. انجام معاملات تحت وب، کارگزار محور شدن قراردادهای آتی و افزایش سطح نظارت بر معاملات بازار نقدی و مشتقه تکمیل‌کننده پروژه‌های بورس کالا برای تحول فناوری طی پنج‌سال آینده و شاید هم زودتر باشد.

پروژه‌ها

- بازنویسی سامانه عرضه
- ایجاد سازوکار مدیریت دانش
- ایجاد بستر معاملات تحت وب
- تولید سامانه تحویل الکترونیکی
- یکپارچه‌سازی سامانه‌های عملیاتی
- راه‌اندازی راهبری فناوری اطلاعات
- بهسازی بانک‌های اطلاعاتی (فاز دوم)
- فراهم شدن امکان تسویه ارزی معاملات صادراتی
- به کارگیری سیستم بروزرسانی خودکار اطلاعات مشتریان
- عمومی‌سازی و توسعه سرویس‌های انتشار اطلاعات
- بهبود سیستم نظارت بر معاملات بازار نقدی و مشتقه
- ایجاد امکان تسویه الکترونیکی با استفاده از امضای الکترونیک
- استقرار سازوکار کارگزار محوری در بازار قراردادهای آتی
- توسعه سامانه‌های نظارتی مبتنی بر تکنولوژی‌های هوش تجاری
- بازنگری سامانه‌های پشتیبانی، تسویه، تحویل و مدیریتی قراردادهای آتی

بهینه‌سازی و به‌روزرسانی فناوری اطلاعات متناسب با توسعه ابزارها و بازارها

شاخص‌های کمی

تعداد سامانه‌های بروز شده
تعداد سامانه‌های تولید شده در داخل
تعداد سامانه‌های خریداری شده

توسعه تعاملات الکترونیک بورس و گمرک در خصوص معاملات صادراتی

یکپارچه‌سازی سامانه‌های معاملات نقدی با پوشش معاملات صادراتی و سپرده کالایی توسط سامانه جامع معاملاتی

کار تباط حرفه‌ای با افکار عمومی

هیچ فرد حقیقی و حقوقی بی‌نیاز از اطلاع‌رسانی و استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌های متعدد و متنوع نیست. شرکت بورس کالا در سال‌های اخیر توانسته جایگاه مناسبی در رسانه‌ها به دست آورد اما تا رسیدن به جایگاه مطلوب در نزد افکار عمومی و رسانه‌های دیداری و شنیداری، مکتوب، خبرگزاری‌ها و رسانه‌های مجازی و شبکه‌های اجتماعی برنامه‌های منسجم و مدون دارد به گونه‌ای که انتشار خبرها، رویدادها و اطلاعات از حال و آینده بورس کالا، راه‌اندازی سامانه معاملات مجازی، بکارگیری و توسعه کتابخانه دیجیتال، نگارش کتاب راهنمای بورس‌های کالایی و مشتقه آفریقا، تدوین و بروزرسانی محتوای آموزشی مورد نیاز حوزه توسعه بازار در دست اجرا دارد. افزون بر این با راه‌اندازی پایگاه خبری تخصصی بورس کالا، انتشار دوماهنامه اقتصادی بورس کالا تلاش شده تا فرایند اطلاع‌رسانی تحولی دیگر را تجربه کند. با این وجود، آنچه تا کنون در خصوص ارتباط حرفه‌ای بورس کالا با افکار عمومی انجام شده، تنها بخشی از برنامه‌ها و پروژه‌هایی است که زیر نظر مدیریت شرکت و توسط اداره روابط عمومی شرکت بورس کالا دنبال می‌شود. افزایش سطح دانش عمومی شهروندان به ویژه ذی‌نفعان بالقوه و مشتریان آینده بورس کالا با استفاده از ظرفیت رسانه‌های نوین و شبکه‌های اجتماعی و همکاری با نهادهای آموزشی و تحقیقاتی و درگیر کردن گروه‌های مرجع افکار عمومی به عنوان بخشی از پازل گسترده بورس کالا در عرصه اطلاع‌رسانی دقیق، شفاف و کاربردی و فرهنگ‌سازی عمومی تلقی می‌شود.

پروژه‌ها

راه‌اندازی سامانه معاملات مجازی

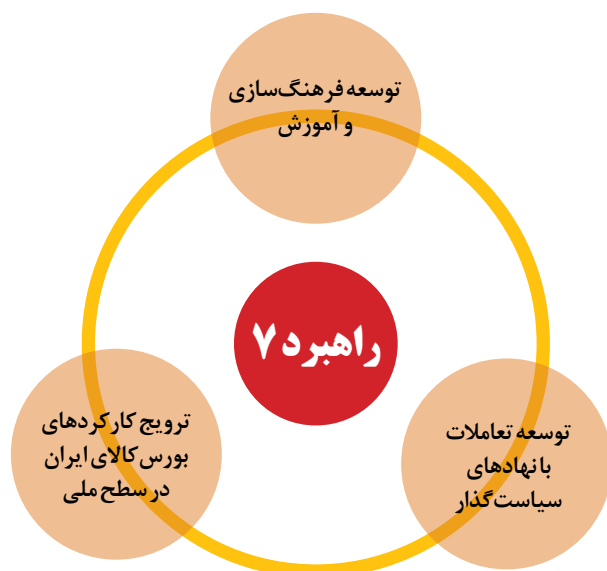
بکارگیری و توسعه کتابخانه دیجیتال

ایجاد سازوکار و تهیه ابزار برای انتشار اطلاعات

نگارش کتاب راهنمای بورس‌های کالایی و مشتقه آفریقا

تدوین و بروزرسانی محتوای آموزشی مورد نیاز حوزه توسعه بازار

ترویج کارکردها و ارتقاء جایگاه بورس کالای ایران در محیط کسب و کار و رسانه

شاخص‌های کمی

آموزش تخصصی فعالان بازار

تعداد تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی

تعداد قوانین و مقررات تصویب شده در راستای اهداف بورس کالای ایران

تعداد همایش، سمینار و نشست ملی مشارکت شده

تعداد نشریات جدید تولید شده (کتاب، مقاله، بروشور، ...)

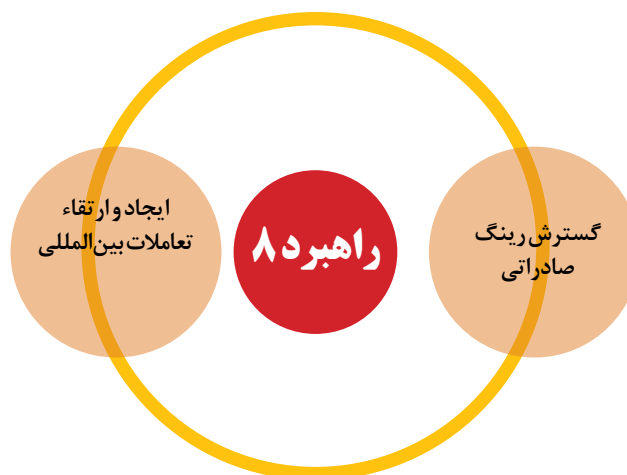
کاپیوند جهانی بورس کالا در پسابر جام

راهبرد هشتم بورس کالای ایران در افق ۵ ساله ۱۴۰۰ بر مبنای توسعه فعالیت جهت ارتقای تجارت کشور با بازارهای بین‌المللی قرار داده شده است و قرار است با اجرای سه پروژه مهم شامل توسعه رینگ صادراتی برای محصولات و مقاصد منتخب، گسترش شبکه انبارها در بازارهای بین‌المللی و داخلی و تدوین پیش‌نویس قانون انبار مطابق با رویکردهای بین‌المللی، بورس کالا در دوران پسابر جام به عنوان بازاری مطمئن و قدرتمند در منطقه و در افق دورتر در جهان شناخته شود. افزون بر اینکه گشایش‌های ایجاد شده در نتیجه اجرای برنامه جامع اقدام مشترک بین ایران با کشورهای ۱+۵ باعث شده تا ریزنی‌ها و مذاکرات بین بورس‌های کالایی خارجی با بورس کالای ایران در حال افزایش باشد. البته پیوند خوردن و مرجع شدن بورس کالا نیازمند برخی تغییرات در سیاست‌های کلان اقتصادی از جمله سیاست‌های ارزی، سیاست‌های توسعه صادرات، برگشت مناسبات بانکی ایران با دیگر بانک‌های جهانی است. افزون بر اینکه راه‌اندازی معاملات قراردادهای آتی ارز، زمینه‌ساز ثبات ارزی در اقتصاد کلان و کاهش ریسک‌های تجاری ناشی از نوسان نرخ ارزها شده و قدرت پیش‌بینی فعالان بازارهای کالایی مورد معامله در بورس کالا را در برابر رویدادها افزایش می‌دهد. از سوی دیگر تقویت و گسترش اندازه و عمق رینگ صادراتی به عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های در دست اجرای مدیریت بورس کالا، خود بستر مناسبی برای رونق و افزایش کمیّت و کیفیت کالاهای صادراتی خواهد بود. تردیدی وجود ندارد که افزایش سطح مناسبات بورس کالایی ایران با دیگر بورس‌ها نیازمند بازنگری در استانداردها، کالاها، انبارهای کالایی و داد و ستدها و فرایندهای معاملاتی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی خواهد بود.

پروژه‌ها

توسعه رینگ صادراتی
برای محصولات و مقاصد منتخب

توسعه فعالیت جهت ارتقاء تجارت کشور با بازارهای بین‌المللی

شاخص‌های کمی

ارزش معاملات گواهی سپرده کالایی در عرصه بین‌المللی

تعداد انبارهای بین‌المللی پذیرش شده

تعداد انبارهای داخلی پذیرش شده در عرصه بین‌المللی

مقدار کالای صادر شده از طریق بورس کالای ایران

مقاوم‌سازی اقتصاد ایران با نقش آفرینی بورس کالا

جواد فلاح

رئیس اداره مطالعات اقتصادی و سنجش ریسک بورس کالای ایران

طبق فرمایشات مقام معظم رهبری و مسئولان اقتصادی، سیاست راهبردی کشور در دوران پسا تحریم، اقتصاد مقاومتی است که به تعبیر دیگری که مشاور اقتصادی رییس جمهور داشتند استراتژی توسعه‌ی کشور درون‌زای برون‌گرا خواهد بود. بر اساس دیدگاه ایشان، ایران در گذشته اقتصادی برون‌زا و درون‌گرا بر محوریت صادرات نفت و واردات ناشی از درآمد آن داشته و سرمایه‌گذاری خارجی نیز از طریق شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی صورت می‌گرفته است که ناکارآمدی این استراتژی بر همگان مشخص است. اما در نقطه مقابل این روش مسیر دومی فرار دارد که محوریت آن بر اساس توسعه تجارت با دو مزیت اقتصاد کشور یعنی توسعه صادرات صنعتی و گردشگری صورت می‌گیرد و هدف سرمایه‌گذاری خارجی نیز شرکت‌های خصوصی است.

سودهای متعارف بین‌المللی که قابل مقایسه با نرخ سود کشورمان نیستند به فروشنده کالا وام بدهند. البته برای پوشش ریسک نرخ ارز در این معاملات و سایر معاملات بورس کالای ایران به دنبال راه‌اندازی قراردادهای آتی ارز است. راه‌اندازی بازار قرارداد آتی ارز می‌تواند کمک موثری به توسعه تجارت بین‌المللی ایران کند، زیرا ابزار مناسب پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز را در اختیار فعالان بازار قرار می‌دهد که علاوه بر مشتریان بورس کالای ایران کلیه فعالان اقتصادی که با ارز سروکار دارند می‌توانند از این ابزار استفاده کنند.

راه‌اندازی صندوق‌های کالایی یکی دیگر از برنامه‌های بورس کالاست که می‌تواند کمک شایانی به جذب سرمایه‌گذاری در حوزه‌ی کالایی کمک کند. در این مدل صندوق با جذب سرمایه از مردم اقدام به سرمایه‌گذاری بر روی موجودی انبار تولیدکننده در قالب گواهی سپرده‌ی کالایی می‌کند، لذا تولیدکننده به پشتوانه کالایی که در انبار دارد به منابع مالی دسترسی خواهد داشت و در سررسید با پرداخت سود کالای خود را آزاد خواهد کرد. بدین ترتیب کالایی که در انبار تولیدکننده بدون استفاده بود تبدیل به ابزار تأمین مالی برای وی خواهد شد.

توسعه‌ی معاملات قراردادهای سلف موازی استاندارد که در سال ۱۳۹۳ راه‌اندازی شد از دیگر برنامه‌های بورس کالای ایران به منظور ارائه‌ی ابزار تأمین مالی و مدیریت ریسک است. به عنوان مثال خودروسازان می‌توانند خودرویی را که قرار است چند ماه دیگر تولید کنند به صورت سلف با قیمت مشخص در بورس به فروش رسانند و خریدار هر زمان که اراده کند در قالب قرارداد سلف موازی استاندارد خودروی خریداری شده را در بازار ثانویه به یک فرد دیگر منتقل کند. با توجه به این که در حال حاضر این بازار ثانویه در بازار خارج از بورس برای خریدار خودرو وجود ندارد، خریدار مجبور است اقدام به فسخ قرارداد با خودروساز کند که خودروساز نیز به دلیل مشکلات مالی با تاخیرهای طولانی وجه را به خریدار پرداخت کند، ولی در این روش خریدار با فروش خودرو در بازار ثانویه به راحتی وجه حاصل از فروش را دریافت خواهد کرد. البته قراردادهای سلف موازی استاندارد در کلیه‌ی کالاهای عرضه شده در بورس می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند و به تأمین مالی مستقیم تولید کمک کنند.

راه‌اندازی معاملات قراردادهای اختیار معامله نیز از دیگر برنامه‌هایی است که بورس کالای ایران در دوران پسا تحریم پیگیری خواهد کرد. این قراردادها در واقع برای خریدار آن نقش بیمه‌ی قیمت را بازی می‌کنند زیرا وقتی کشاورزی برای گندمی که قرار است ۶ ماه بعد برداشت کند قرارداد اختیار فروش می‌خرد از یک سو خود را در مقابل کاهش قیمت گندم بیمه کرده است و از سوی دیگر می‌تواند از منافع افزایش قیمت گندم نیز بهره‌مند شود. بورس کالای ایران به دنبال این است در آینده این نوع معاملات را جایگزین سیاست خرید تضمینی دولت در بخش محصولات کشاورزی کند.

راه‌اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی

یکی از ابزارهای کارآمدی که بورس کالای ایران اقدام به راه‌اندازی آن کرده است و در دوران

بورس کالای ایران تلاش دارد در دوران جدیدی که در اقتصاد کشورمان در حال شکل‌گیری است دو رسالت اساسی خود یعنی ارائه‌ی ابزارهای مناسب تأمین مالی و مدیریت ریسک در بازار کالایی را تحقق بخشد و برای این منظور در حال پیگیری چند برنامه کلیدی است که هم‌استا با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیز هستند.

توسعه ابزارهای تأمین مالی و مدیریت ریسک

تحریم‌های مالی بر علیه ایران مسیر بورس کالای ایران برای توسعه‌ی ابزارهای را با ناهمواری‌های متعددی مواجه کرده بود که با رفع این موانع بورس کالای ایران بستری را فراهم خواهد کرد. توسعه اوراق بهادار مبتنی بر کالا با دو هدف ایجاد ابزار مدیریت ریسک نوسان قیمت برای تولیدکننده و مصرف‌کننده کالا و ایجاد ابزار تأمین مالی برای تولیدکنندگان و به منظور اصلاح و تقویت نظام مالی کشور با هدف پاسخ‌گویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیش‌گامی در تقویت بخش خصوصی (بند ۹ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) صورت می‌پذیرد.

به عنوان مثال عرضه‌کننده کالا با تفاهمی که با یک بانک صورت خواهد گرفت، کالای خود را به صورت نسبی به خریدارانی که بتوانند وثایق لازم را نزد بانک یا صندوق‌های تضمین تودیع کنند عرضه خواهد کرد و بانک به اعتبار فروشی که عرضه‌کننده انجام داده است به وی تسهیلات پرداخت خواهد کرد تا در سررسید خریداران به جای پرداخت وجه معامله به فروشنده، وجه را از کانال اتاق پایا پای بورس مستقیم به بانک پرداخت کنند. همچنین بورس به پشتوانه این تسهیلات به بانک اجازه‌ی انتشار اوراق دارای بازار ثانویه را خواهد داد که بتواند دوباره تجهیز منابع کند. با این کار عملاً تأمین مالی که در حال حاضر دلالان با نرخ‌های بالا انجام می‌دهند توسط اوراق بهادار و با سرمایه‌گذاری مردم و نرخ سود منطقی‌تر انجام خواهد شد.

در حوزه واردات علی‌الخصوص واردات کالای کشاورزی که عمدتاً کالاهای بورسی هستند بورس کالای ایران در نظر دارد از منابع خارجی برای عملیاتی کردن این مهم استفاده کند. به این ترتیب که عرضه‌کننده‌ی خارجی مستقیم و بدون واسطه کالای خود را به صورت نسبی به کشاورز داخلی که توانسته است با تودیع وثایق نزد صندوق تضمین اعتبار اخذ کند بفروشد و بانک‌های بین‌المللی با نرخ

زمینه‌ی صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور را فراهم (بند ۱۶ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) و به شفاف‌تر و روان‌تر شدن نظام توزیع و قیمت‌گذاری و بهبود شیوه‌های نظارت بر بازار نیز کمک خواهد کرد (بند ۲۳ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی). گواهی سپرده کالایی با تبدیل کردن یک دارایی واقعی به یک دارایی مالی امکان توثیق کم‌هزینه‌ی کالا برای تأمین مالی کوتاه‌مدت را فراهم کرده به تقویت بخش واقعی اقتصاد کمک می‌کند (بند ۹ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی). گسترش معاملات گواهی سپرده کالایی نیازمند حمایت دولت و مجلس شورای اسلامی است؛ زیرا بدون حمایت قانونی از این ورقه بهادار، فرهنگ‌سازی عمومی در استفاده از این ورقه بهادار و تعریف مشوق‌هایی نظیر ارائه تسهیلات بانکی به دارندگان گواهی سپرده کالایی، ارائه معافیت‌های مالیاتی به خریداران و فروشندگان کالا که از این بستر برای خرید و فروش کالا استفاده می‌کنند، توسعه‌ی این معاملات در کشورمان غیرممکن است.

توسعه معاملات تالار صادراتی

توسعه معاملات تالار صادراتی بورس کالای ایران یکی دیگر از برنامه‌های است که در دوران پساتحریم به منظور ایجاد تنوع در روش‌های فروش کالاهای صادراتی (بند ۱۳ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) از اهمیت بسزایی برخوردار است. در سال ۱۳۹۴ ارزش کالاهایی صادراتی که در بورس کالای ایران معامله شده‌اند معادل ۳۱ هزار میلیارد ریال بوده است که قیر و سنگ آهن دو محصول اصلی معامله شده در این بازار بوده‌اند. توسعه معاملات تالار صادراتی بورس کالای ایران می‌تواند به مرجع قیمتی شدن کشورمان در کالاهایی که جزو تولیدکنندگان یا مصرف‌کنندگان عمده آن محصولات در منطقه یا جهان هستیم منجر شود. برای توسعه‌ی این بازار در حال حاضر صادرات سیمان در دستور کار قرار گرفته و در آینده نیز به دنبال وارد کردن محصولات پتروشیمی به این بازار است. بورس کالای ایران به منظور شکل‌دهی بازارهای جدید و تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه کشورهای منطقه (بند ۱۰

پسا تحریم می‌تواند با ایجاد بازاری ملی و در دسترس برای کلیه‌ی فعالان اقتصادی مشارکت‌آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی را با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی بهبود بخشد (بند ۱ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی)، معاملات گواهی سپرده کالایی است. این معاملات به خصوص در بخش محصولات کشاورزی می‌تواند علاوه بر مورد فوق به ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استان‌ها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور کمک کند (بند ۲ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) زیرا عرضه‌ی یک کالا در بستر بورس کالای ایران از یک روستای بی‌نام و نشان در دور افتاده‌ترین نقطه‌ی کشور به صورت ملی اطلاع‌رسانی خواهد شد و فعالان اقتصادی در جای جای کشور امکان تقاضا برای آن را خواهند داشت. در این روش موقعیت‌های آربیتراژ که از ناکارایی بازارها نشأت می‌گیرند از بین خواهند رفت که این خود سبب عادلانه‌تر شدن سهم‌بری عوامل در زنجیره تولید تا مصرف خواهد شد (بند ۵ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی). با توجه به این که برای صدور گواهی سپرده کالایی لازم است انباری که کالا به آن سپرده می‌شود، اقدام ارزیابی کمی و کیفی کالا کند و مشخصات کالا در گواهی ثبت می‌شود به طور قطع تولیدکنندگان و واردکنندگان کالا برای کسب درآمد بیشتر اقدام به عرضه‌ی کالاهای استاندارد کنند تا بتوانند در یک بازار شفاف و رقابتی محصول خود را با قیمت بهتری به فروش برسانند که این خود سبب افزایش پوشش استاندارد برای محصولات و ترویج آن خواهد شد (بند ۲۴ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی).

همچنین با تولید اطلاعات دقیق، شفاف و لحظه‌ای در خصوص کالاهای موجود در انبارها، نهادهای مسئول به راحتی می‌توانند سیاست تأمین امنیت غذا و ایجاد ذخایر راهبردی (بند ۷ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) را اجرایی کنند. استفاده از سیاست قیمت تضمینی به جای سیاست خرید تضمینی براساس ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی در قالب گواهی سپرده کالایی علاوه بر شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد و جلوگیری از زمینه‌های فسادزا (بند ۱۹ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی)

ک کمک به شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی

اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی (بند ۱۷ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) و کاهش وابستگی دولت به منابع حاصل از صادرات نفت جز با تولید اطلاعات شفاف در خصوص فعالیت واحدهای اقتصادی امکان‌پذیر نیست. بورس کالای ایران تا کنون توانسته است در این خصوص خدمات ارزنده‌ای را ارائه کند البته ناگفته نماند از آغاز فعالیت خود تا لحظه‌ی نگارش این متن شاهد انواع کارشکنی‌ها و سنگ‌اندازی‌ها در مسیر خود بوده است. البته در کنار برخی غرض‌ورزی‌ها که در نتیجه‌ی به خطر افتادن منافع عده‌ای ایجاد شده است، لازم است استدلال برخی از ذی‌نفعان بازار در خصوص نبود مشوق‌های قابل قبول جهت انجام معامله در بورس مورد بررسی قرار گیرد. بر همین اساس بورس کالای ایران در حال رایزنی با دولت و مجلس محترم است تا معاملات در بورس کالای ایران مشمول معافیت مالیاتی برای خریدار و فروشنده باشد؛ زیرا در کشوری که به گفته مسئولان سالانه ۱۲ تا ۲۰ میلیارد دلار فرار مالیاتی وجود دارد معامله‌گران در بورس کالای ایران حتی بدون یک ریال کم و کاست مالیات خود را پرداخت می‌کنند. پرداخت رقم دقیق مالیات در معاملات بورس کالای ایران و فرار مالیاتی گسترده در معاملات خارج از بورس انگیزه ورود به معاملات بورس کالای ایران را به شدت کاهش داده است از این‌رو، ضروری است در راستای کمک به شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های تجاری (بند ۱۹ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) دولت و مجلس محترم مجموعه‌ای سیاست‌های تشویقی نظیر معافیت مالیاتی، اعطای جوایز صادراتی از طریق بورس، ایجاد تسهیلات گمرکی به واردکنندگان و صادرکنندگانی که کالای خود را در بورس معامله می‌کنند، اعطای تسهیلات بانرخ‌های ترجیحی به خریداران و فروشندگان کالا در بورس و... تدوین کنند. در راستای کمک به شفاف‌سازی اقتصاد، بورس کالای ایران راه‌اندازی بورس مسکن برای عرضه‌ی اموال غیرمنقول توسط بانک‌ها و نهادهای دولتی و عمومی را در دستور کار خود قرار داده است. عرضه و معامله این اموال در بورس کالای ایران می‌تواند علاوه بر گسترش شفافیت، دسترسی کم‌هزینه‌تر متقاضیان خرید به یک بازار ملی را فراهم کند.

سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) و با استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای (بند ۱۲ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) عضویت در نهادهای بین‌المللی و همکاری با بورس‌های کالایی منطقه را پیگیری می‌کند. توسعه‌ی این تعاملات به طور قطع منجر به ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص خواهد شد (بند ۶ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی).

بورس کالای ایران در حال حاضر در منطقه آزاد کیش و انزلی دارای دو تالار معاملاتی است که می‌تواند نقش اساسی در گسترش و تسهیل صادرات کالا و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج داشته باشند (بند ۱۱ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی). بر همین اساس بورس کالای ایران در دوران پس‌اتحریم تلاش مضاعفی را به منظور فعال‌تر کردن این دو تالار معاملاتی آغاز کرده است تا این دو تالار به یکی از مهم‌ترین پایانه‌های صادرات و واردات کالا به کشورمان تبدیل شوند.

ک توسعه زیرساخت‌های الکترونیکی

توسعه‌ی زیرساخت‌های الکترونیکی به منظور ایجاد دسترسی کم‌هزینه به معاملات از دیگر برنامه‌های بورس کالای ایران در تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط (بند ۱ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی) است.

بورس کالای ایران؛ عرصه‌ای ممتاز و متمایز برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی

دستاوردهای بورس کالای ایران برای توسعه بازار سرمایه در کشور

- وجود بازاری شفاف و نظام مند بر اساس عرضه و تقاضا برای کشف قیمت واقعی و متصفانه مواد معدنی در کشور بر اساس ماده ۳۵ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
- بهره‌مندی از ۱۰ درصد معافیت مالیات بر درآمد برای عرضه‌کنندگان بر اساس ماده ۶ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید
- کمک به ارتقای استاندارد و کیفیت کالاها در کشور
- حذف بخشی از هزینه‌های مرتبط با فروش و بازاریابی با توجه به وجود بازار مستقیم و بدون واسطه در بورس کالا

ابزارهای مالیه بورس کالای ایران در خدمت ارتقای نظام مالیه و مدیریت ریسک

- تعمیق نظام تامین مالی بازار محور از طریق ابزارهای مالی همانند قراردادهای سلف و سلف موازی استاندارد
- امکان انتشار اوراق سلف موازی استاندارد بر روی انواع کالاها به منظور تامین مالی بنگاه‌ها
- امکان استفاده از معاملات گواهی سپرده کالایی (قبض انبار) به عنوان ابزار تحویل کالا مطابق با مشخصات قرارداد (تضمین تعهدات عرضه‌کننده در بورس) و قابلیت توثیق آن جهت اخذ تسهیلات بانکی و معامله در بازار ثانویه جهت یکپارچه سازی بخش کالایی و مالی
- امکان راه‌اندازی معاملات قراردادهای مشتقه بر روی کالاها به منظور ارائه ابزارهای مدیریت ریسک ناشی از نوسانات قیمت
- تضمین تعهدات طرفین معامله با مکانیسم اخذ تضمین توسط اتاق پایابای
- کاهش هزینه‌های مبادله و بازاریابی از طریق شبکه بازاریابی کارگزاران

نقش آفریننده بورس کالای ایران در بازارهای بین‌المللی

- افزایش حجم صادرات کالاها از طریق تالار صادراتی بورس کالای ایران
- امکان بازاریابی بین‌المللی برای فروش و صادرات کالاها و جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی به عرصه تولید و تجارت کالاها در کشور از طریق بورس کالای ایران
- مرجعیت قیمتی کالاها معامله شده در بورس کالای ایران در منطقه و جهان به دلیل جایگاه ارزشمند بورس‌های کالایی در جهان

شرکت بورس کالای ایران

شرکت بورس کالای ایران
www.ime.co.ir

تهران - خیابان آریه - طالقانی بعد از تقاطع خیابان ولی عصر (عج)، نبش خیابان بندر الزلی، شماره ۳۵۱،
تلفن گویا: ۸۵۶۴۰۰۰۰

فصل سوم

کارنامه

تعيين استراتژي جواب داد

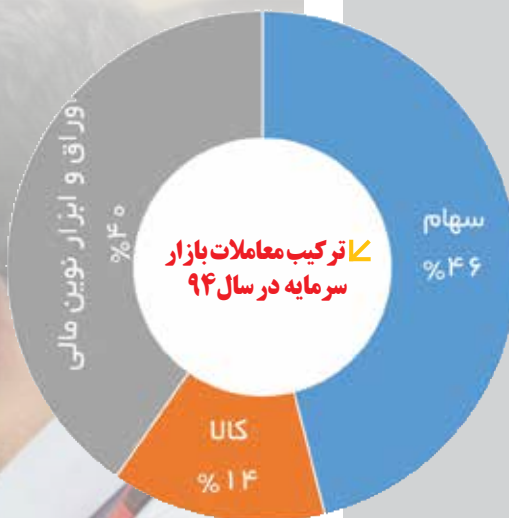
بورس کالا؛ شاگرد اول معاملات مدرن

بیشترین سهم از معاملات مدرن در سال ۹۴ با ۴۶,۵ درصد به بورس کالا اختصاص یافت

مسعود صفا
روزنامه نگار

* ارقام به کار گرفته شده در این گزارش به میلیارد تومان است

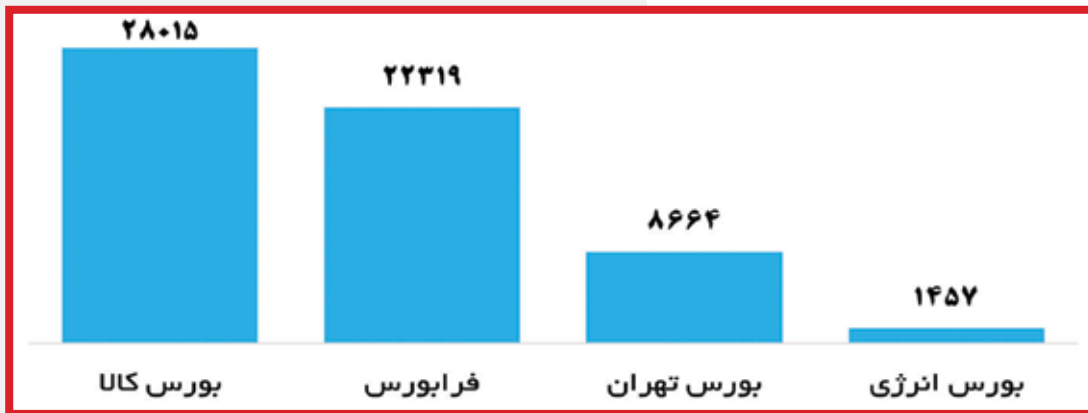
تعیین استراتژی معاملاتی جواب داد؛ سهم بورس کالا از معاملات ابزارها و اوراق نوین مالی در بازار سرمایه به ۴۶,۵ درصد رسید و بورس کالا با انجام معاملات آتی، سلف و گواهی سپرده بیشترین مقدار از این نوع معاملات را به خود اختصاص داد. سال گذشته ۱۵۱ هزار و ۶۵۱ میلیارد تومان سهام، کالا، اوراق بهادار و ابزارهای مالی در بازار سرمایه مبادله شد که از این مقدار ۶۹ هزار و ۸۶۲ میلیارد تومان معادل ۲۰ میلیارد دلار مربوط به معاملات سهام و حق تقدم، ۲۰ هزار و ۶۹۱ میلیارد ریال معادل ۶ میلیارد دلار به معاملات کالاها و ۶۱ هزار و ۹۸ میلیارد تومان معادل ۱۸ میلیارد دلار به معاملات اوراق مشتقه، اوراق بدهی و ابزارهای نوین مالی اختصاص یافت. این ارقام نشان می‌دهد که از مجموع کل معاملات انجام شده در سال قبل ۴۶ درصد مربوط به معاملات سهام، ۱۴ درصد کالا و ۴۰ درصد مربوط به معاملات اوراق و ابزارهای مدرن مالی مانند قراردادهای آتی، سلف، اوراق مشارکت، اسناد خزانه، صکوک، وام مسکن، گواهی سپرده و انواع صندوق‌های قابل معامله بوده است.

سهم بورس‌ها از اوراق و ابزارهای جدید

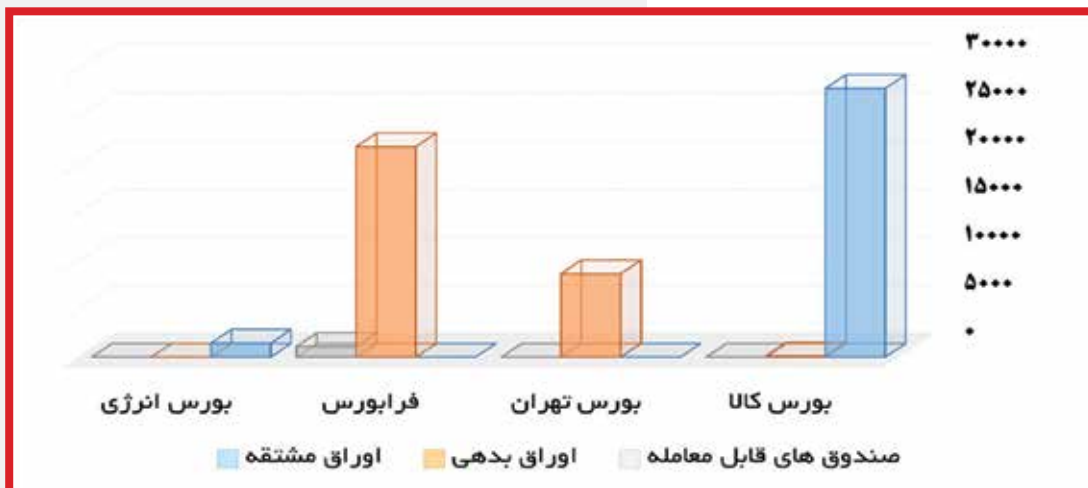
از مجموع کل معاملات انجام شده در سال قبل بورس کالا بیشترین سهم را از معاملات مدرن به خود اختصاص داد. اطلاعات آماری نشان می‌دهد از مجموع ۶۱ هزار و ۹۸ میلیارد ریال اوراق جدید مالی که در سال قبل مورد معامله قرار گرفت، سهم بورس کالا ۴۶,۵ درصد بوده است. بورس کالا سال قبل با استفاده از قرارداد های آتی، سلف و گواهی سپرده کالا توانست ۲۸ هزار و ۱۵ میلیارد تومان مبادله انجام دهد. این

اطلاعات در عین حال نشان می‌دهد که از مجموع کل معاملات انجام شده در سال قبل ۵۹ درصد مربوط به معاملات کاغذی بوده است و ۴۱ درصد از آن معاملات فیزیکی بوده است این همان استراتژی است که در دستور کار بورس کالا قرار دارد. پس از بورس کالا، بورس در رتبه دوم قرار گرفت و توانست با به کار گیری اوراق و ابزارهایی مانند صکوک، اسناد خزانه، اوراق مشارکت، وام مسکن و واحد های صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله در مجموع ۳۶,۵ درصد از معاملات معادل ۲۲ هزار و ۳۱۹ میلیارد ریال را به خود اختصاص دهد. سهم بورس تهران و بورس انرژی هم از این معاملات به ترتیب ۱۴,۵ و ۲,۵ درصد بود.

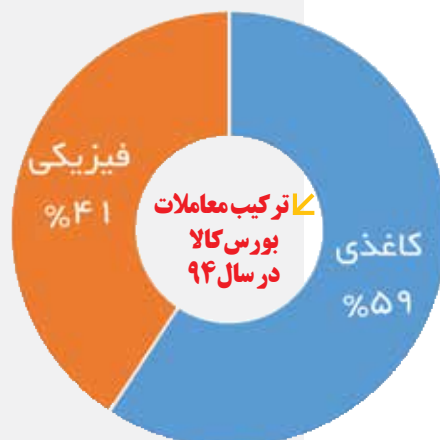

نسبت معاملات مدرن بازار سرمایه در سال ۹۴

جدول بالا حاصل جمع اوراق مشتقه، اوراق بدهی و معاملات صندوق های قابل معامله است.

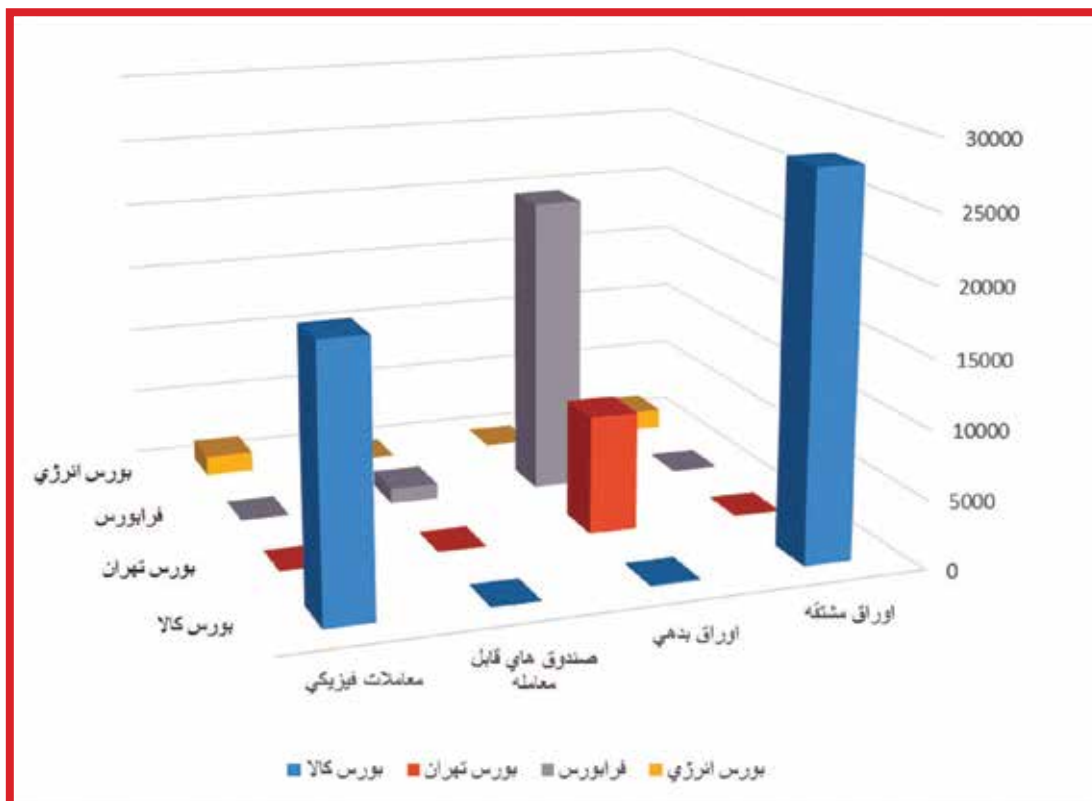
سهم بورس‌ها از معاملات کاغذی به غیر از سهام و حق تقدم در سال ۹۴

نقش بازار سرمایه در تأمین مالی

هنوز از ارقام مربوط به نسبت بازار سرمایه به تولید ناخالص داخلی اطلاعاتی در دست نیست، اما انجام ۴۴ میلیارد دلار مبادله در ۳ بورس اصلی کشور که بخش مهمی از آن مربوط به معاملات ابزار جدید تأمین مالی بود، نشان می‌دهد که سهم بازار سرمایه در تأمین مالی در حال افزایش است و بورس کالا پرچمدار این تأمین مالی است. در عین حال دولت که سال قبل تحت تاثیر کاهش قیمت نفت، تحریم‌ها و رکود با کمبود منابع مالی مواجه بود توانست با استفاده از اسناد خزانه اسلامی در فرا بورس بخشی از بدهی‌ها خود را پرداخت کند و همچنین با استفاده از گواهی سپرده کالا مطالباتی که

در سال‌های قبل بارسنگینی بر دوشش بود را سبک‌تر کند. در حال حاضر استفاده از اوراق بدهی در بورس‌های بزرگ دنیا سالانه هزاران میلیارد دلار از منابع مالی شرکت‌های چند ملیتی را تأمین می‌کند و تولید ناخالص داخلی را افزایش می‌دهد. ابزارها و معاملات مدرن مالی نقش زیادی در تأمین منابع مالی شرکت‌ها و صنایع دارند و می‌توانند در شرایطی که کشور با کمبود منابع مالی روبرو است بخش زیادی از این منابع را تأمین کند. فعالان بازار سرمایه امیدوارند بخشی از این اوراق امسال به صورت بین‌المللی منتشر شود تا بازار سرمایه بتواند بخشی از منابع مالی مورد نیاز شرکت‌های بورس را از طریق جذب منابع مالی خارجی تأمین کند.

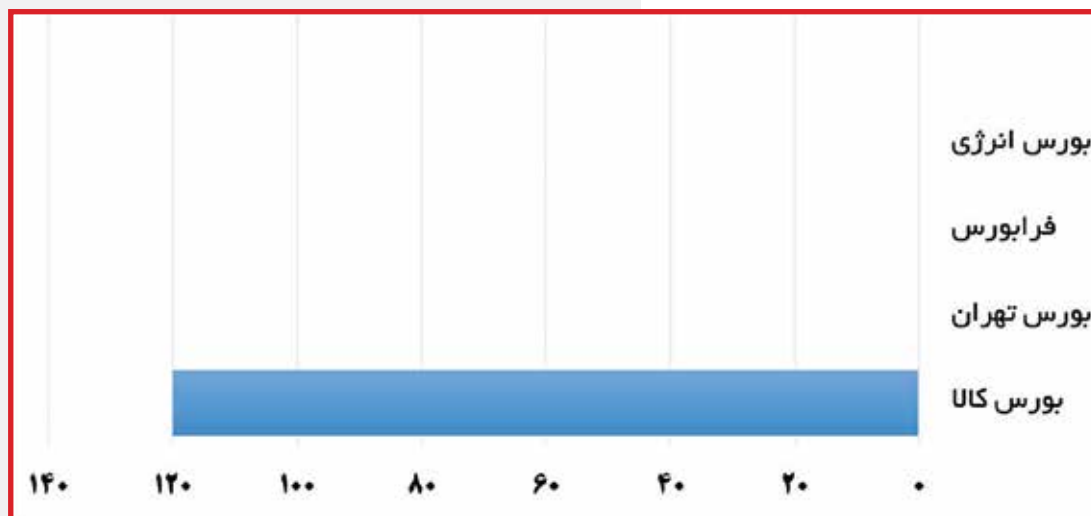
مجموع معاملات بازار سرمایه در سال ۹۴ به غیر از سهام

طرح تأمین مالی

چرا که مشکل چند ساله تأمین مالی ذرت را حل کرد و مجرای جدیدی برای حل مشکلات بخش کشاورزی باز کرد. در واقع انتشار گواهی سپرده کالا یا قبض انبار نقطه آرمانی ابزارهای نوین مالی در سال ۹۴ بود که با استفاده از آن تمام هزاران تن ذرت کشاورزان خوزستان در بورس کالا فروخته شد و مبالغ آن به صورت نقد به حساب کشاورزان واریز شد. این معاملات هم اکنون فقط در بورس کالا انجام می‌شود.

ک طلوع امید در بازار کشاورزی

بورس کالا در سال ۹۴ به غیر از معاملات آتی و سلف در معاملات گواهی سپرده هم سرآمد بود. معاملات گواهی سپرده کالا که در سال ۹۴ برای نخستین بار در بازار سرمایه به کار گرفته شد، تحسین دولت را برانگیخت

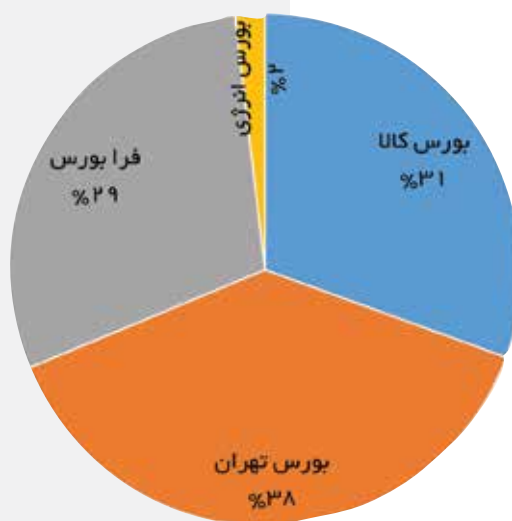

ک ارزش کل معاملات گواهی سپرده انجام شده در بازار سرمایه در سال ۹۴

همچنین در مجموع ۲ میلیارد تومان قرارداد آتی سهام و اوراق تبعی در بورس تهران مبادله شد. با این میزان معاملات در سال قبل ۳۸ درصد از کل معاملات بازار سرمایه به یمن معاملات بهمن و اسفند ماه (پس از برجرام) به بورس تهران اختصاص یافت. دومین رتبه معاملات در سال قبل با انجام ۴۷ هزار و ۲۵۰ میلیارد تومان کالا و معاملات کاغذی به بورس کالا اختصاص یافت. این مقدار ۳۱ درصد از کل معاملات بازار سرمایه در سال ۹۴ را تشکیل می‌دهد. پس از بورس کالا، فرا بورس ۲۹ درصد از معاملات را به خود اختصاص داد و بورس نوپای انرژی هم با انجام ۲۹۱۳ میلیارد تومان رتبه سوم بازار سرمایه را در سال ۹۴ به دست آورد.

ک سهم هر بورس چقدر بود؟

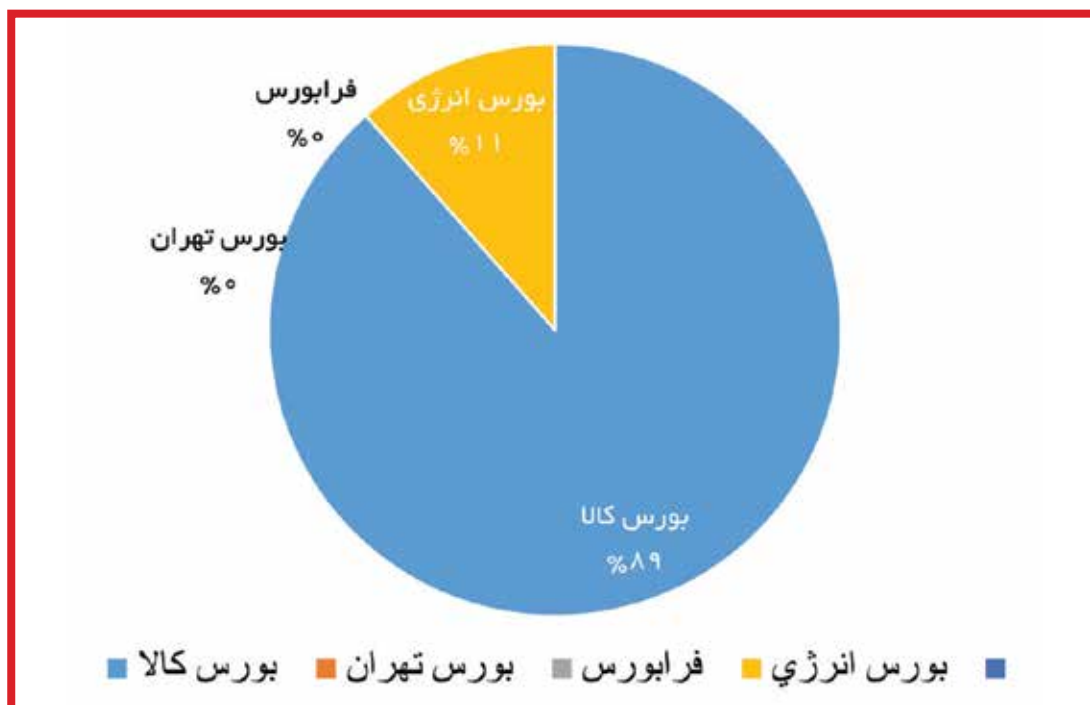
آمارهای تازه نشان می‌دهد که سال قبل در مجموع ۱۵۱ هزار و ۶۵۱ میلیارد تومان معادل ۴۴ میلیارد دلار سهام، کالا و سایر اوراق مالی در بازار سرمایه داد و ستد شده است که از این مقدار بورس تهران با انجام ۵۶ هزار و ۲۶ میلیارد تومان بیشترین مقدار معاملات را به خود اختصاص داد. از این مقدار ۴۷ هزار و ۳۶۲ میلیارد تومان معاملات سهام و ۸۶۶۲ میلیارد تومان معاملات اوراق مشارکت بوده است. سال قبل

ک سهم بورس‌های چهارگانه از معاملات بازار سرمایه در سال ۹۴

جدول معاملات کاغذی بازار سرمایه در سال ۹۴ - بدون سبد سهام و حق تقدم

محصول	بورس کالا	بورس تهران	فرا بورس	بورس انرژی
اوراق مشتقه	۲۷۸۹۵	۲	۰	۱۴۵۷
اوراق بدهی	۱۲۰	۸۶۶۲	۲۱۸۵۴	۰
صندوق های قابل معامله	۰	۰	۱۱۰۹	۰

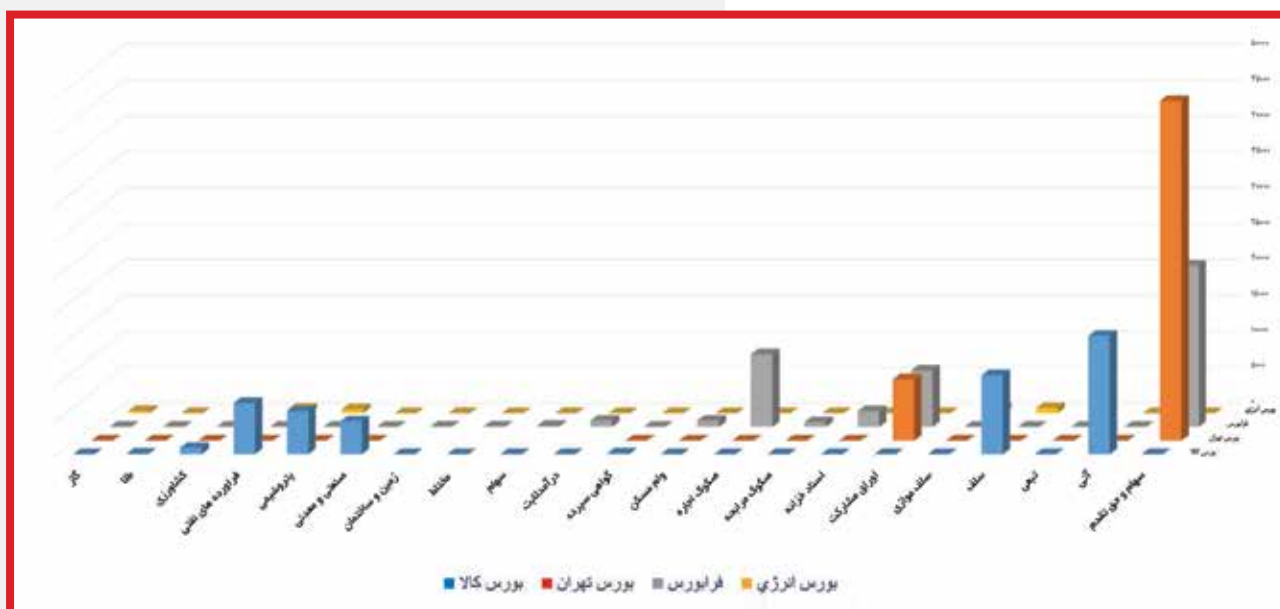

سهم بورس ها از معاملات سلف در سال ۹۴

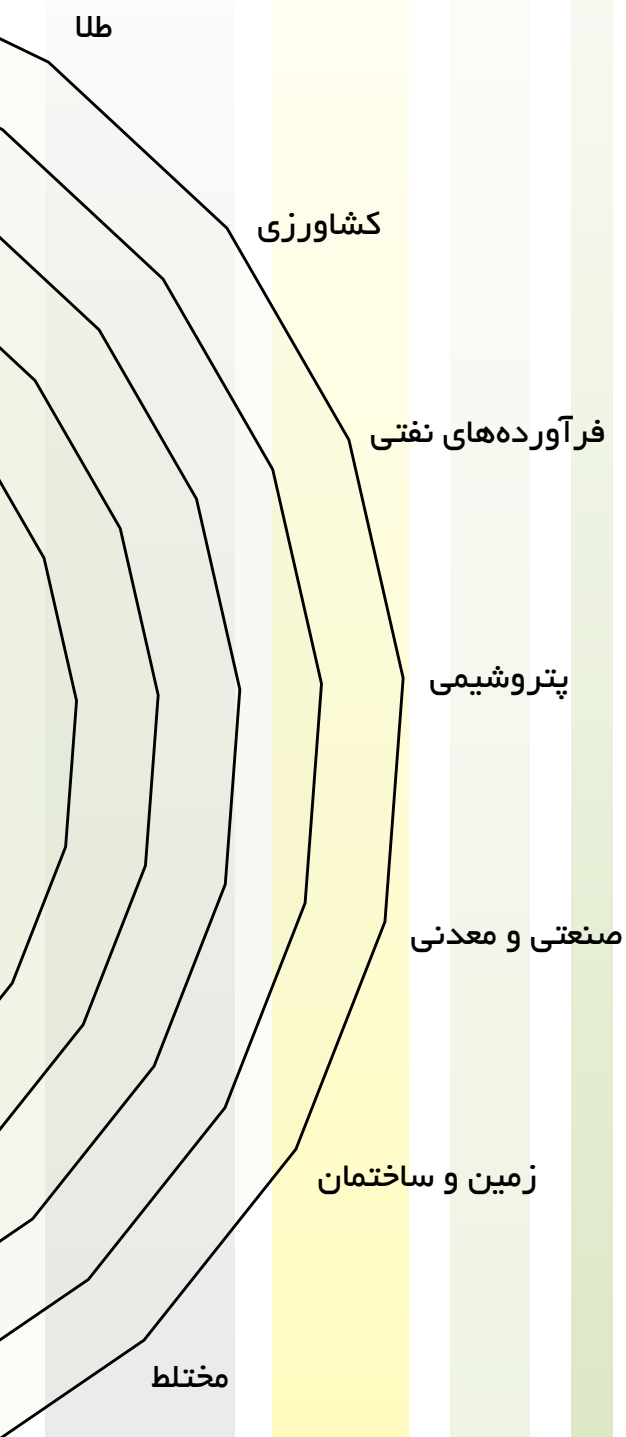
سهم بورس ها از معاملات آتی در سال ۹۴

نوع	محصول	بورس کالا	بورس تهران	فرا بورس	بورس انرژی	جمع
سهام	سهام و حق تقدم	۰	۴۷۳۶۲	۲۲۵۰۰	۰	۶۹۸۶۲
	آتی	۱۶۶۸۰	۱	۰	۰	۱۶۶۸۱
اوراق مشتقه	تبعی	۰	۱	۰	۰	۱
	سلف	۱۱۲۱۵	۰	۰	۷۲۳	۱۱۹۳۸
	سلف موازی	۰	۰	۰	۷۳۴	۷۳۴
	اوراق مشارکت	۰	۸۶۶۲	۷۸۹۶	۰	۱۶۵۵۸
اوراق بدهی	اسناد خزانه	۰	۰	۲۲۴۹	۰	۲۲۴۹
	صکوک مرابحه	۰	۰	۶۴۴	۰	۶۴۴
	صکوک اجاره	۰	۰	۱۰۱۶۳	۰	۱۰۱۶۳
	وام مسکن	۰	۰	۹۰۲	۰	۹۰۲
	گواهی سپرده	۱۲۰	۰	۰	۰	۱۲۰
	درآمد ثابت	۰	۰	۸۸۲	۰	۸۸۲
	سهام	۰	۰	۱۴۹	۰	۱۴۹
صندوق های قابل معامله	مختلط	۰	۰	۴۳	۰	۴۳
	زمین و ساختمان	۰	۰	۳۵	۰	۳۵
معاملات فیزیکی	صنعتی و معدنی	۴۷۲۶	۰	۰	۰	۴۷۲۶
	پتروشیمی	۶۱۷۲	۰	۰	۵۵۰	۶۷۲۲
	فرا آورده های نفتی	۷۳۳۴	۰	۰	۶۰۶	۷۹۴۰
	کشاورزی	۹۳۳	۰	۰	۰	۹۳۳
	طلا	۷۰	۰	۰	۰	۷۰
	گاز	۰	۰	۰	۳۰۰	۳۰۰
	جمع	۴۷۲۵۰	۵۶۰۲۶	۴۵۴۶۳	۲۹۱۳	۱۵۱۶۵۲

کارت کب کل معاملات انجام شده در بازار سرمایه به تفکیک محصول در سال ۹۴

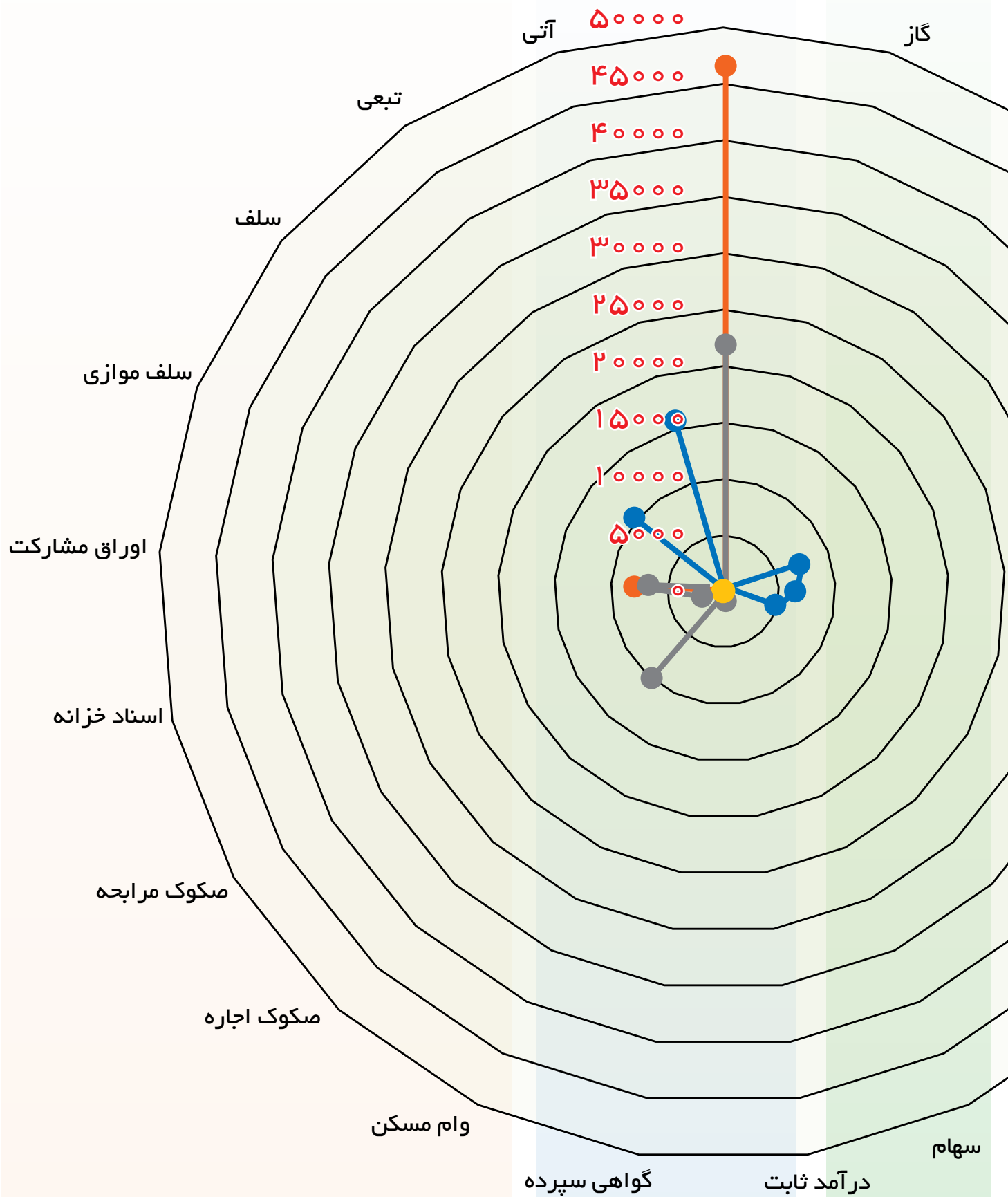
زمین معاملات بازار سرمایه در سال ۹۴

- بورس کالا
- بورس تهران
- فرابورس
- بورس انرژی

سهام و حق تقدم

نگاهی به عملکرد بورس کالای ایران

بازار ۴۷۲ هزار میلیارد ریالی بورس کالا در سال ۹۴

مژگان صانعی

سرپرست اداره اطلاع رسانی و ارتباط با رسانه‌ها

طی فعالیت یکساله بورس کالای ایران در سال ۹۴، افزون بر ۲۶ میلیون تن انواع کالا به ارزش بیش از ۴۷۲ هزار میلیارد ریال در بازارهای مختلف بورس کالای ایران به صورت نقدی، سلف و نسبه داد و ستد شد که در مقایسه با سال ۹۳ از نظر حجم با رشد ۴۰٫۹ درصدی و از نظر ارزش با کاهش ۱۸ درصدی مواجه شد. در تالار محصولات صنعتی و معدنی این بورس انواع کالا شامل آلومینیوم، شمش روی، فولاد، مس، کنسانتتره فلزات گرانبها، سولفور مولیبدن، شمش طلا و کک متالورژی در دو بخش داخلی و صادراتی مورد معامله قرار گرفت. تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی نیز شاهد معامله انواع قیر، مواد پلیمری و شیمیایی، اسلاگ واکس، سلاپس واکس، عایق رطوبتی، گاز آرگون، گوگرد کلوخه و گرانوله، لوب کات سنگین و سبک، و کیوم باتوم در دو بخش صادراتی و داخلی بود.

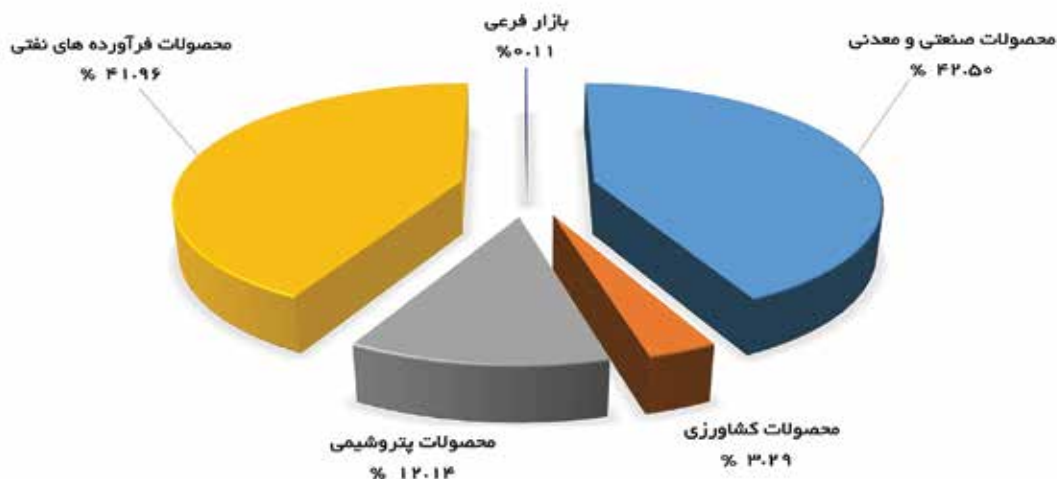
تضمینی و در راستای اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و همچنین ۹۶۹ گواهی سپرده کالایی طلا مورد معامله قرار گرفت. بازار فرعی نیز در سال ۹۴ معامله افزون بر ۲۶ هزار تن انواع کالا را به ارزش بیش از ۱۹۴ میلیارد ریال تجربه کرد. میزان حجم کل معاملات در بازار فیزیکی بورس کالای ایران طی مدت مذکور، افزون بر ۲۳ میلیون تن کالا بود که به ارزش بیش از ۲۹۷ هزار میلیارد ریال داد و ستد شد. از این میزان، بیش از ۶٫۸ میلیون تن کالا به ارزش بیش از ۱۰۵ هزار میلیارد ریال به صورت سلف، افزون بر ۱۶٫۳ میلیون تن کالا به ارزش بیش از ۱۹۱ هزار میلیارد ریال به صورت نقدی و ۲۹ هزار و ۹۶۶ تن کالا به ارزش بیش از ۷۳۰ میلیارد ریال به صورت نسبه در بورس کالا به فروش رفت.

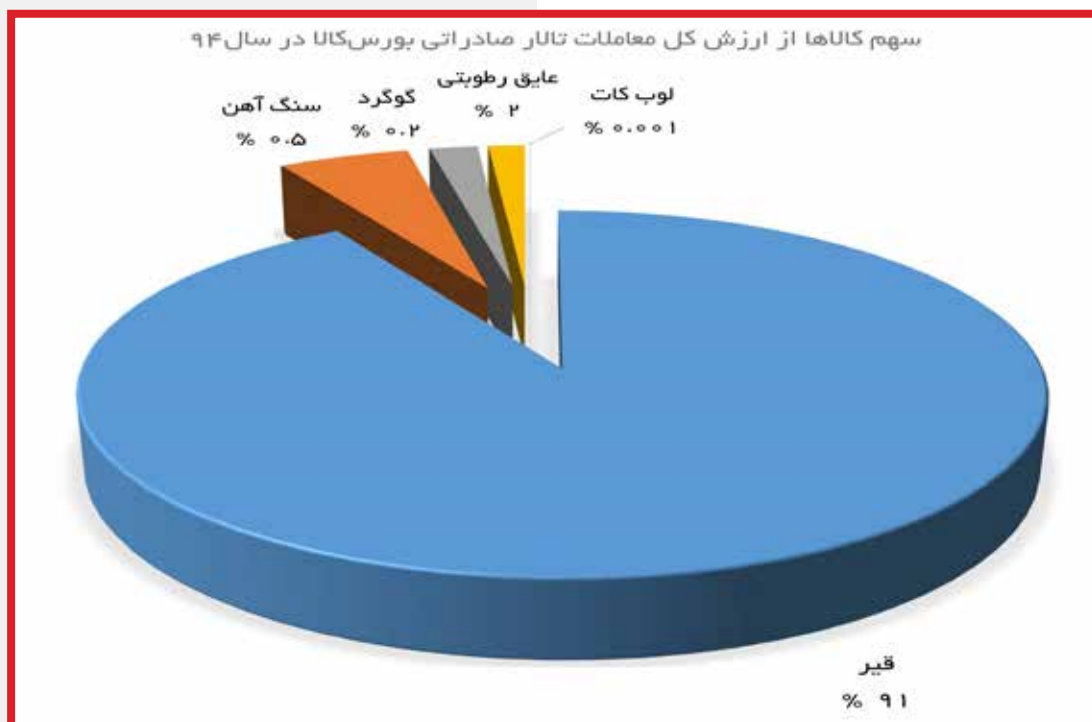
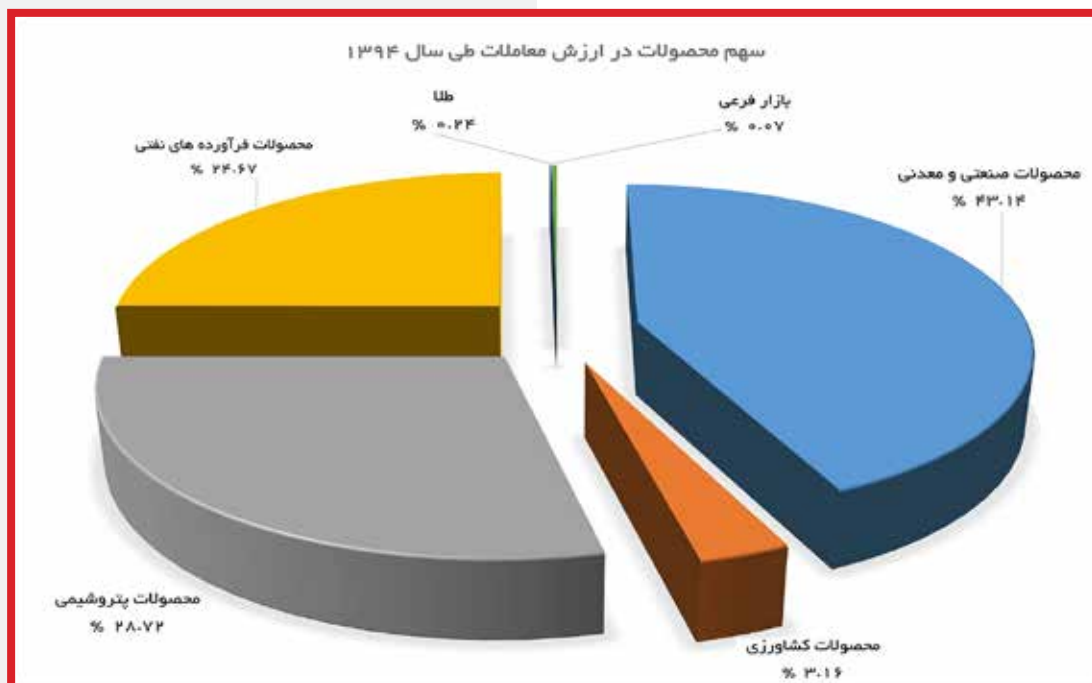
در تالار کشاورزی نیز کالاهایی مانند برنج، جو، خرما، نخود، دانه های روغنی، ذرت، روغن خام، زعفران رشته ای، شکر، کنجاله ها، تفاله چغندر قند، انواع گندم دوروم، دامی، سیبوس و خوراکی و ذرت از سوی مشتریان خریداری شد.

بر اساس این گزارش، بازار مشتقه بورس کالای ایران نیز در سال ۹۴ شاهد انعقاد بیش از یک میلیون و ۶۹۵ هزار قرارداد آتی سکه طلا، زیره سبز و کنجاله سویا به ارزش بیش از ۱۶۶ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ماقبل ۷٫۵ درصد از نظر حجم، افزایش و ۲ درصد از نظر ارزش، کاهش را تجربه کرد.

در بخش گواهی سپرده کالایی نیز بیش از ۱۹۰ هزار تن انواع ذرت و جو به ارزش بیش از یک هزار و ۱۹۲ میلیارد ریال در قالب طرح قیمت

سهم محصولات در حجم معاملات طی سال ۱۳۹۴

جدول ارزش معاملات کالاهای معامله شده در تالار صادراتی بورس کالا در سال ۹۴

کالا	ارزش معاملات (دلار)
قییر	۹۴۸,۳۶۲,۲۳۱
سنگ آهن	۵۴,۲۴۳,۳۰۰
گوگرد	۲۰,۱۱۴,۵۰۳
عیق رطوبتی	۱۵,۱۴۳,۹۲۰
لوب کات	۹۱,۶۵۰
جمع کل	۱,۰۳۷,۹۵۵,۶۰۴

تالار صادراتی بورس کالای ایران

تالار صادراتی بورس کالای ایران در سال ۹۴ شاهد معامله بیش از ۶,۲ میلیون تن انواع کالا به ارزش بیش از یک میلیارد و ۳۷ میلیون دلار بود. این تالار از نظر حجم معاملات در حالی رشد ۱۵ درصدی را تجربه کرد که از نظر ارزش معاملات در مقایسه با سال ۹۳ افت داشت. در این تالار ۲ میلیون و ۷۲۵ هزار تن سنگ آهن، ۴۲ هزار و ۳۰۴ تن عایق رطوبتی، ۳ میلیون و ۳۲۱ هزار تن انواع قییر، ۲۰۸ هزار و ۵۹۶ تن گوگرد و ۵۰۰ تن لوب کات برای صادرات به بازارهای جهانی مورد معامله قرار گرفت.

تالار محصولات صنعتی و معدنی

طی سال ۹۴، تالار محصولات صنعتی و معدنی با در اختیار گرفتن ۴۲،۵۰ درصد حجم کل معاملات و ۴۳،۱۴ درصد ارزش کل معاملات، جایگاه نخست معاملات را در تالار فیزیکی بورس کالای ایران به خود اختصاص داد.

در این تالار، بیش از ۹،۸ میلیون تن انواع محصولات صنعتی و معدنی مورد معامله قرار گرفت. ارزش کل معاملات این تالار طی مدت مذکور به بیش از ۱۲۸ هزار میلیارد ریال رسید. از کل معاملات صورت گرفته

در این تالار، معامله حدود ۸۱ هزار میلیارد ریال کالا به صورت سلف، ۴۶ هزار میلیارد ریال به صورت نقدی و ۴۵۷ میلیارد ریال کالا به صورت نسیه انجام شد.

تالار محصولات صنعتی و معدنی طی سال ۹۴ شاهد معامله ۶،۶ میلیون تن فولاد، ۲،۷ میلیون تن سنگ آهن، ۱۴۸ هزار و ۸۵۰ تن آلومینیوم، ۳۰۵ هزار و ۸۴۰ تن مس، ۲۰۷ تن کنسانتره فلزات گرانبها، ۶ هزار و ۴۸۰ تن سولفور مولیبدن، ۶ هزار و ۷۰۰ تن کک متالورژی، یکهزار تن شمش روی و ۶۰۴ کیلوگرم شمش طلا بود.

نمودار حجم معاملات کالاها در تالار محصولات صنعتی و معدنی بورس کالای ایران در سال ۹۴

تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی

تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی بورس کالا در سال ۹۴ شاهد معامله حدود ۱۲،۵ میلیون تن انواع کالا بود. ارزش کل معاملات این تالار طی مدت مذکور به بیش از ۱۵۸ هزار میلیارد ریال رسید. از کل معاملات صورت گرفته در این تالار، معامله ۱۳۵ هزار میلیارد ریال کالا به صورت نقدی، ۲۳ هزار میلیارد ریال به صورت سلف و

۴۷ میلیارد ریال به صورت نسیه انجام شد. در این تالار طی سال ۹۴ حدود ۵،۱ میلیون تن انواع قیر، ۲ میلیون تن مواد پلیمری، ۷۶۸ هزار تن مواد شیمیایی، ۱۵۲۰ تن گاز آرگون، ۱۵۰ تن اسلاگ واکس، ۳،۲ میلیون تن وکیوم باتوم، ۳۲۹ هزار تن گوگرد، ۹۹۰ هزار تن لوب کات، ۳۳ هزار تن سلاپس واکس و ۴۲ هزار تن عایق رطوبتی از سوی مشتریان خریداری شد.

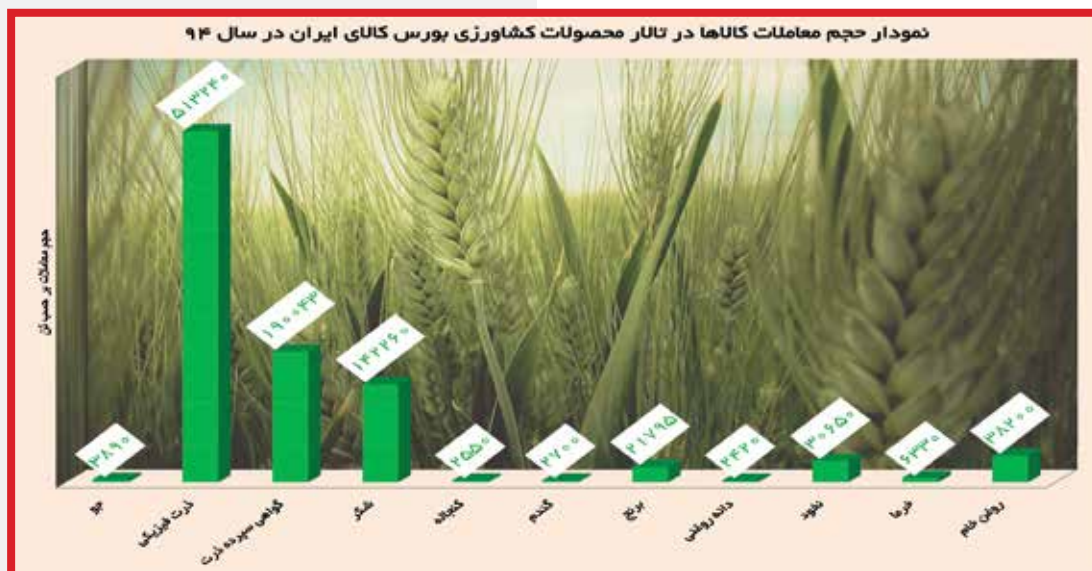
نمودار حجم معاملات کالاها در تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی بورس کالای ایران در سال ۹۴

گواهی سپرده کالایی از مرز یکپهزار و ۱۹۲ میلیارد ریال در سال ۹۴ عبور کرد. از کل معاملات صورت گرفته در این تالار، بیش از ۹ هزار و ۱۷۴ میلیارد ریال کالا به صورت نقدی و ۲۲۵ میلیارد ریال کالا به صورت نسبی از سوی مشتریان خریداری شد. تالار محصولات کشاورزی در این مدت معامله ۳۸۹۰ تن جو، ۵۱۳ هزار و ۲۴۰ تن ذرت، ۱۴۲ هزار و ۲۶۰ تن شکر، ۲۵۵۰ تن کنجاله، ۲۵ تن تفاله چغندر قند، ۱۷ کیلوگرم زعفران رشته، ۲۷۰۰ تن گندم، ۲۱ هزار و ۷۹۵ تن برنج، ۲۴۲۰ تن دانه های روغنی، ۳۰ هزار و ۶۵۰ تن نخود، ۶۳۳۰ تن خرما، ۳۸ هزار و ۲۰۰ تن روغن خام و ۱۹۰ هزار تن گواهی سپرده کالایی ذرت بود.

کالای تالار محصولات کشاورزی

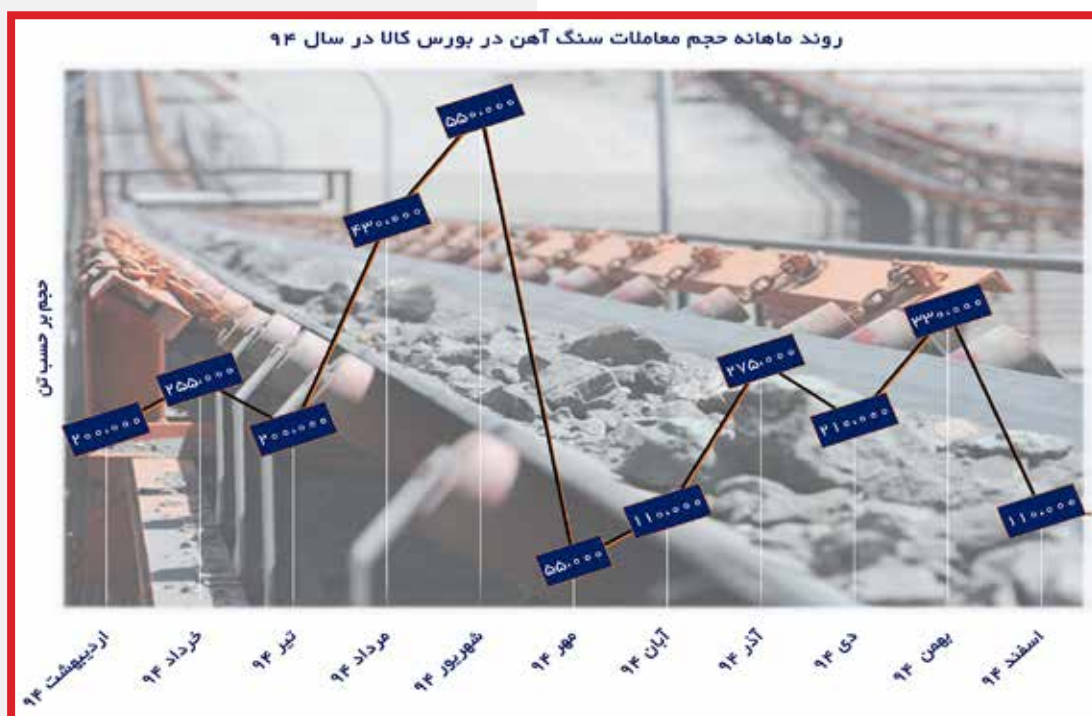
طی یکسال نخست فعالیت شرکت بورس کالای ایران، تالار محصولات کشاورزی شاهد معامله ۷۶۴ هزار تن انواع کالا بود. ارزش کل معاملات این تالار طی مدت مذکور به بیش از ۹ هزار و ۴۰۰ میلیارد ریال بالغ شد. در این تالار همچنین حدود ۱۹۰ هزار تن ذرت و جو به صورت گواهی سپرده کالایی و در قالب طرح قیمت تضمینی به منظور اجرای آیین نامه ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی مورد معامله قرار گرفت. ارزش معاملات ذرت و جو در قالب

تن بود. بیشترین تقاضا برای این کالا نیز در شهریور ماه به میزان یک میلیون و ۳۲۰ هزار تن در بازار شکل گرفت. بیشترین حجم و ارزش معامله در گروه سنگ آهن نیز در شهریور ماه سال ۹۴ به ترتیب به میزان ۵۵۰ هزار تن و ۳۶۳ میلیارد ریال ثبت شد.

بیشترین های سال ۹۴ به تفکیک ماه

در تالار محصولات صنعتی و معدنی بورس کالای ایران و در گروه سنگ آهن، بیشترین عرضه این کالا در شهریور ماه به میزان ۶۶۰ هزار

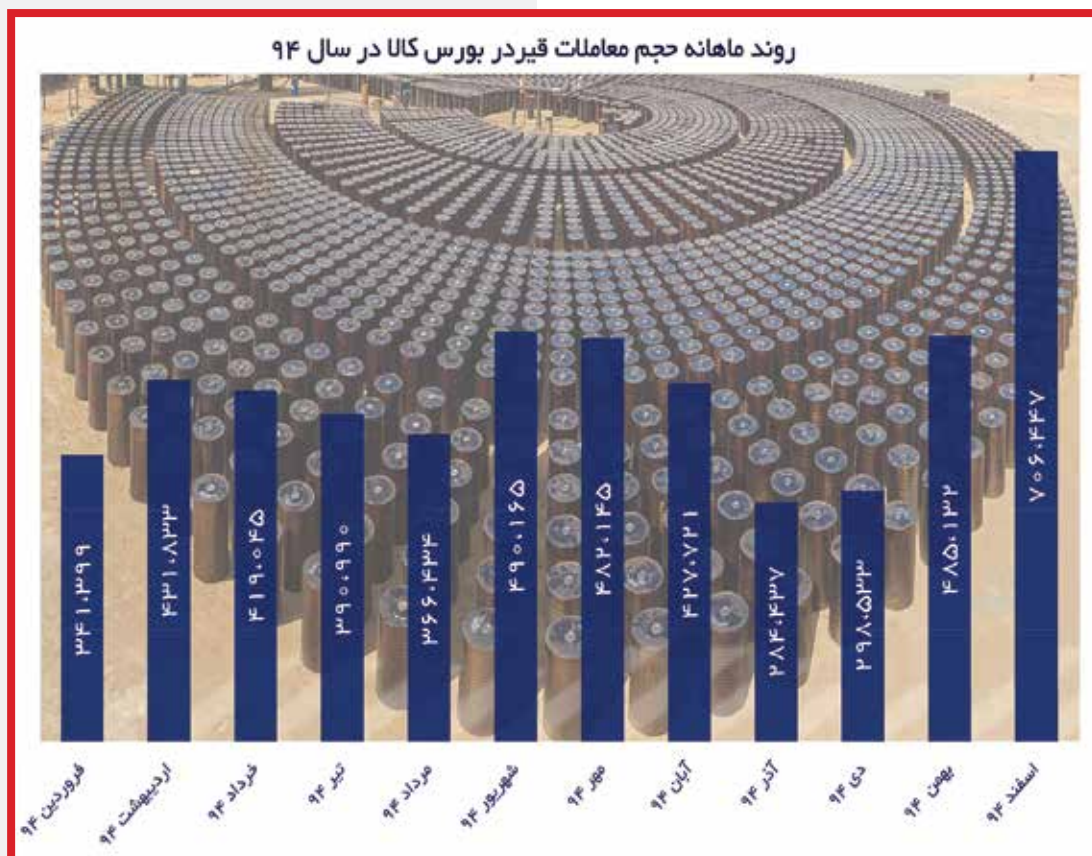
گروه کالا	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
سنگ آهن	اردیبهشت ۹۴	۳۱۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۸۲,۷۸۵,۶۰۰
	خرداد ۹۴	۴۵۵,۰۰۰	۴۵۵,۰۰۰	۲۵۵,۰۰۰	۱۸۰,۶۸۰,۴۰۰
	تیر ۹۴	۳۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۲۶,۳۴۹,۶۵۰
	مرداد ۹۴	۵۹۵,۰۰۰	۱,۱۷۰,۰۰۰	۴۳۰,۰۰۰	۲۶۲,۵۰۵,۴۶۵
	شهریور ۹۴	۶۶۰,۰۰۰	۱,۲۲۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰	۳۶۳,۲۷۰,۵۳۵
	مهر ۹۴	۲۷۵,۰۰۰	۴۹۵,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	۲۸,۴۹۷,۴۲۵
	آبان ۹۴	۲۲۰,۰۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۶۴,۶۶۰,۶۹۵

در گروه فولاد نیز بیشترین میزان عرضه در اسفندماه ۹۴ رخ داد و تولیدکنندگان افزون بر یک میلیون و ۱۵۲ هزار تن انواع فولاد را در بورس کالا عرضه کردند. بیشترین تقاضا و بیشترین حجم معاملات گروه فولاد نیز به ترتیب به میزان بیش از ۱,۴ میلیون تن و ۱,۲ میلیون تن در اسفندماه ثبت شد.

گروه کالا	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
معاملات ماهانه فولاد در سال ۹۴	فروردین ۹۴	۶۷۳,۸۲۱	۵۸۴,۸۵۹	۵۲۵,۰۲۷	۷,۹۷۶,۹۵۰,۷۶۶
	اردیبهشت ۹۴	۷۰۳,۲۳۲	۶۹۷,۴۸۳	۶۳۸,۰۹۹	۹,۴۰۲,۷۳۶,۶۴۲
	خرداد ۹۴	۴۷۵,۷۹۵	۶۶۹,۲۴۶	۴۵۰,۸۰۲	۷,۰۵۵,۵۰۵,۶۶۶
	تیر ۹۴	۵۷۰,۴۵۲	۵۷۱,۷۰۹	۴۷۸,۱۵۱	۷,۲۶۵,۵۵۸,۳۱۸
	مرداد ۹۴	۷۵۶,۶۰۶	۹۰۴,۸۰۵	۷۵۶,۷۰۵	۱۰,۲۴۲,۸۵۶,۱۱۲
	شهریور ۹۴	۳۶۰,۱۴۲	۶۱۵,۵۱۸	۵۳۹,۵۱۸	۷,۸۹۹,۱۹۲,۲۶۶
	مهر ۹۴	۲۸۳,۷۴۱	۵۰۷,۶۶۵	۴۴۰,۶۲۲	۶,۱۵۲,۰۲۶,۰۵۴
	آبان ۹۴	۳۹۱,۹۳۸	۴۶۷,۲۹۵	۴۱۰,۳۷۵	۵,۵۵۶,۳۹۰,۴۰۰
	آذر ۹۴	۲۴۵,۵۳۳	۳۳۴,۸۱۸	۳۳۲,۸۷۸	۴,۶۷۳,۸۷۶,۶۸۴
	دی ۹۴	۵۳۴,۷۳۰	۵۱۶,۵۵۶	۵۰۲,۲۳۶	۶,۲۹۹,۰۶۰,۲۶۴
	بهمن ۹۴	۵۱۴,۷۱۶	۵۰۷,۲۴۰	۳۸۵,۸۰۰	۵,۱۸۵,۶۲۳,۵۷۸
	اسفند ۹۴	۱,۱۵۲,۷۴۶	۱,۴۱۲,۸۶۱	۱,۲۲۸,۲۵۴	۱۴,۵۶۹,۴۹۹,۲۹۰

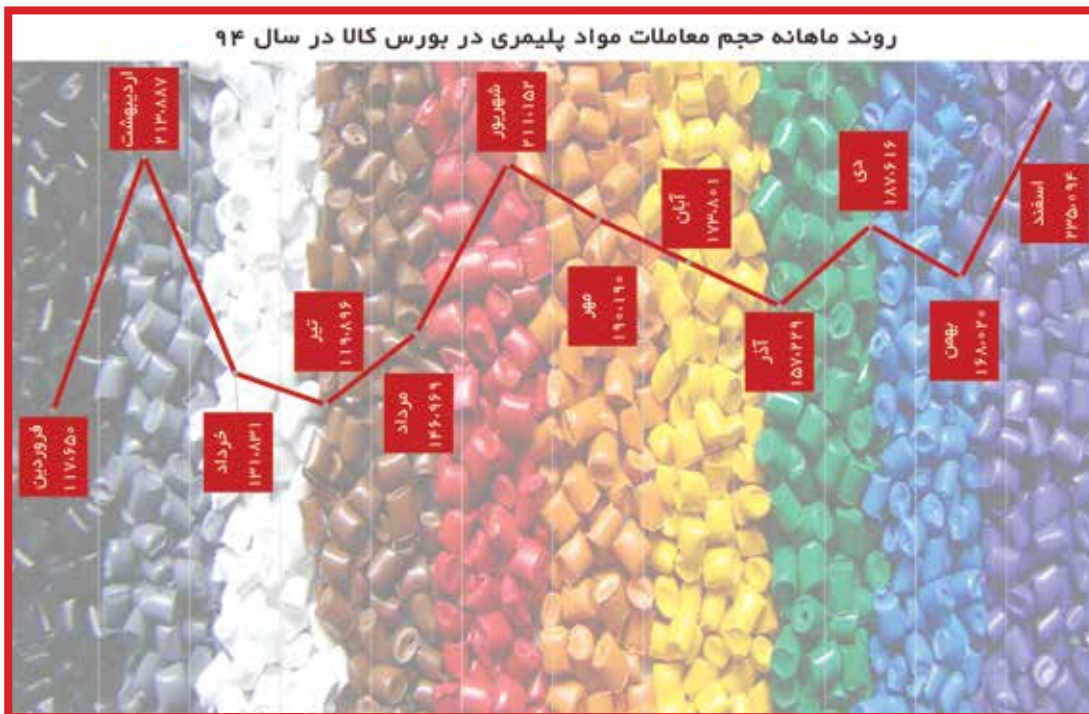
و اما در تالار فرآورده های نفتی و پتروشیمی و در گروه قیر بیشترین عرضه قیر از سوی تولیدکنندگان به میزان ۲,۱ میلیون تن در مهرماه در حالی صورت گرفت که بیشترین میزان تقاضای برای این کالا به میزان ۸۲۲ هزار تن در اسفندماه ثبت شد. بیشترین حجم معامله قیر نیز در سال ۹۴ در اسفند ماه به میزان ۷۰۶ هزار تن انجام شد.

گروه کالا	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
معاملات ماهانه قیر در سال ۹۴	فروردین ۹۴	۷۲۳,۶۸۱	۳۴۱,۴۲۳	۳۴۱,۳۹۹	۳,۲۳۸,۲۰۲,۶۶۴
	اردیبهشت ۹۴	۹۵۱,۶۱۰	۴۴۱,۹۹۹	۴۳۱,۸۳۳	۴,۱۷۱,۳۰۵,۹۵۷
	خرداد ۹۴	۹۲۰,۴۴۶	۴۱۹,۳۹۷	۴۱۹,۰۴۵	۴,۲۹۶,۲۹۴,۰۱۱
	تیر ۹۴	۱,۱۰۸,۹۲۰	۳۹۵,۴۵۹	۳۹۰,۹۹۰	۳,۹۷۲,۰۴۹,۰۰۸
	مرداد ۹۴	۱,۲۹۵,۴۷۲	۳۷۱,۴۷۴	۳۶۶,۴۳۴	۳,۶۷۲,۲۵۷,۰۸۱
	شهریور ۹۴	۱,۶۹۴,۷۰۱	۴۹۱,۶۰۹	۴۹۰,۱۶۵	۴,۳۵۷,۷۸۲,۱۰۹
	مهر ۹۴	۲,۱۰۲,۴۷۰	۴۸۵,۵۰۵	۴۸۲,۱۴۵	۴,۲۶۱,۸۴۲,۸۸۳
	آبان ۹۴	۱,۶۲۶,۲۴۲	۴۲۹,۷۳۸	۴۲۷,۷۲۱	۳,۷۷۴,۹۲۹,۹۴۴
	آذر ۹۴	۱,۶۷۲,۶۳۵	۲۸۴,۹۷۱	۲۸۴,۴۳۷	۲,۳۸۸,۹۱۵,۵۳۶
	دی ۹۴	۱,۶۸۸,۵۳۰	۳۰۶,۸۱۱	۲۹۸,۵۳۳	۲,۲۲۴,۵۱۷,۲۵۶
	بهمن ۹۴	۱,۶۵۹,۲۲۶	۴۸۹,۲۴۴	۴۸۵,۱۳۲	۲,۶۲۱,۱۱۰,۸۹۶
	اسفند ۹۴	۱,۳۷۳,۹۴۰	۸۲۲,۶۲۴	۷۰۶,۴۴۷	۳,۹۵۰,۰۵۳,۸۸۰

در گروه مواد پلیمری نیز بیشترین میزان عرضه از سوی تولیدکنندگان بالغ بر ۴۶۰ هزار تن بود که در دی ماه ۹۴ صورت گرفت. از سویی دیگر بیشترین تقاضای ماهیانه برای مواد پلیمری به میزان ۹۶۵ هزار تن در اسفندماه در بورس کالا ثبت شد و بیشترین حجم معاملات مواد پلیمری نیز به میزان ۲۳۵ هزار تن در اسفند ماه انجام شد.

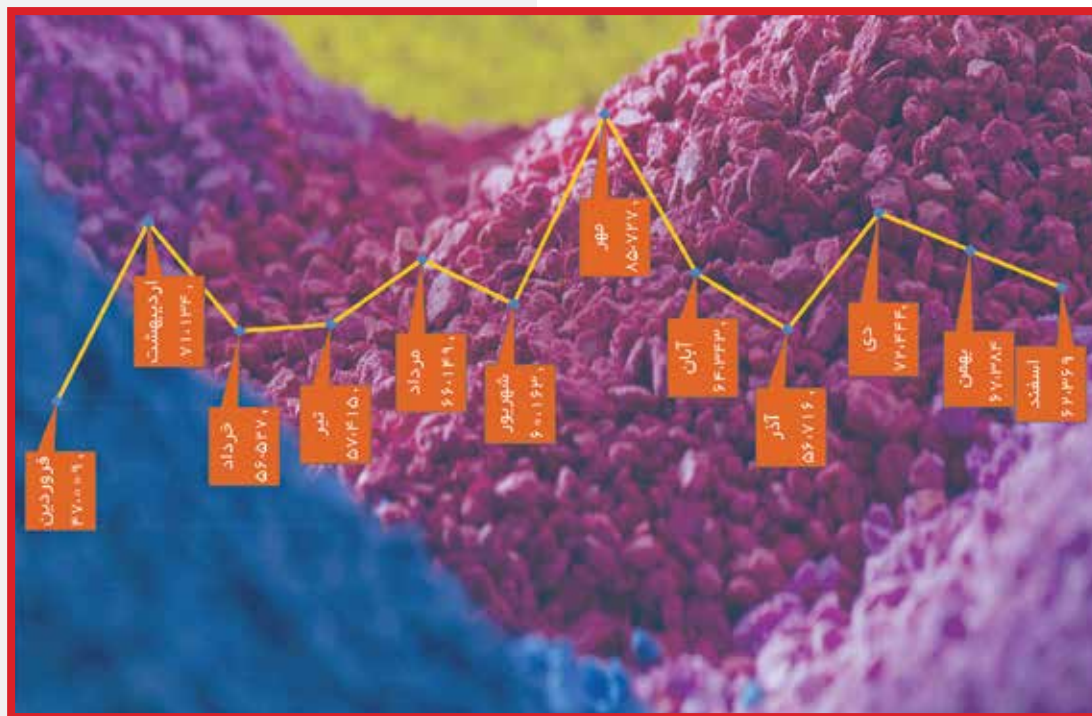
روند ماهانه حجم معاملات مواد پلیمری در بورس کالا در سال ۹۴

دوماهنامه تخصصی

ارزش (هزارریال)	مقدار معامله شده (تن)	تقاضای پایانی (تن)	عرضه (تن)	ماه	گروه کالا
۴,۲۳۰,۵۱۹,۵۰۳	۱۱۷,۶۵۰	۳۷۸,۲۵۴	۲۱۸,۷۵۲	فروردین ۹۴	معاملات ماهانه گروه پلیمر در سال ۹۴
۸,۶۰۸,۹۸۱,۹۵۵	۲۱۳,۸۸۷	۷۶۵,۰۲۹	۳۶۴,۸۱۹	اردیبهشت ۹۴	
۵,۴۶۶,۸۴۶,۱۱۰	۱۳۱,۸۳۱	۳۲۲,۹۸۷	۳۵۲,۲۵۳	خرداد ۹۴	
۴,۶۸۵,۵۰۲,۶۵۷	۱۱۹,۸۹۶	۲۱۹,۵۲۷	۳۸۴,۸۹۶	تیر ۹۴	
۵,۵۰۲,۰۵۴,۵۷۱	۱۴۶,۹۶۹	۳۰۷,۹۵۸	۲۹۷,۹۳۶	مرداد ۹۴	
۷,۲۹۸,۲۹۰,۹۱۳	۲۱۱,۱۵۲	۵۰۰,۶۶۷	۳۹۲,۱۵۷	شهریور ۹۴	
۶,۶۳۲,۲۴۵,۳۲۲	۱۹۰,۱۹۰	۸۵۴,۵۰۶	۲۸۳,۳۸۶	مهر ۹۴	
۵,۹۲۶,۹۶۱,۶۸۰	۱۷۳,۸۰۱	۶۶۵,۳۶۲	۲۹۴,۷۰۲	آبان ۹۴	
۵,۳۱۷,۹۳۰,۶۸۹	۱۵۷,۲۲۹	۲۹۲,۵۴۰	۳۳۵,۸۸۶	آذر ۹۴	
۶,۳۳۴,۱۳۲,۵۴۶	۱۸۷,۶۱۶	۳۹۶,۴۲۴	۴۶۰,۱۸۴	دی ۹۴	
۵,۴۰۰,۸۷۶,۶۳۷	۱۶۸,۰۲۰	۲۵۱,۵۰۳	۴۳۸,۴۲۵	بهمن ۹۴	
۷,۷۵۲,۰۶۸,۶۹۸	۲۳۵,۰۹۴	۹۶۵,۱۳۲	۳۸۹,۳۴۱	اسفند ۹۴	

در گروه مواد شیمیایی نیز بیشترین میزان عرضه در خرداد ۹۴ رخ داد و تولیدکنندگان افزون بر ۱۹۴ هزار تن انواع مواد شیمیایی را در بورس کالا عرضه کردند. بیشترین تقاضا و بیشترین حجم معاملات گروه مواد شیمیایی نیز به ترتیب به میزان بیش از ۱۸۰ هزار تن و ۸۵ هزار تن در مهر ماه ثبت شد.

گروه کالا	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
معاملات ماهانه گروه شیمیایی در سال ۹۴	فروردین ۹۴	۹۳,۱۳۲	۵۹,۸۸۰	۴۷,۰۰۹	۷۴۷,۸۵۶,۹۲۸
	اردیبهشت ۹۴	۱۸۰,۰۹۶	۸۳,۸۸۲	۷۱,۱۳۴	۱,۳۱۹,۲۷۵,۷۶۰
	خرداد ۹۴	۱۹۴,۲۶۸	۶۸,۷۵۳	۵۶,۵۲۷	۹۶۷,۴۸۶,۳۶۱
	تیر ۹۴	۱۹۱,۰۴۱	۷۰,۸۹۴	۵۷,۴۱۵	۱,۱۱۴,۶۵۶,۴۱۴
	مرداد ۹۴	۱۷۶,۰۶۱	۷۹,۸۵۵	۶۶,۱۴۹	۱,۰۴۴,۹۷۱,۳۸۳
	شهریور ۹۴	۱۴۱,۰۲۲	۹۳,۷۹۴	۶۰,۱۶۳	۹۲۷,۸۸۵,۹۲۰
	مهر ۹۴	۱۶۲,۲۷۹	۱۸۰,۱۴۶	۸۵,۷۲۷	۱,۲۲۹,۵۲۷,۷۴۹
	آبان ۹۴	۱۵۳,۴۶۲	۱۱۵,۹۳۴	۶۴,۳۴۳	۹۰۴,۸۳۸,۷۹۴
	آذر ۹۴	۱۴۶,۰۱۰	۱۱۷,۱۶۹	۵۶,۷۱۶	۹۳۱,۳۶۵,۶۴۱
	دی ۹۴	۱۶۳,۷۱۸	۱۰۰,۱۰۶	۷۲,۴۴۴	۱,۱۲۴,۴۴۷,۹۶۲
	بهمن ۹۴	۱۳۰,۲۱۹	۸۶,۷۳۹	۶۷,۳۸۴	۹۹۷,۸۵۳,۲۸۵
	اسفند ۹۴	۱۲۳,۰۲۸	۸۶,۱۶۵	۶۲,۳۶۹	۸۸۶,۵۴۲,۱۷۸

شرکت بورس کالای ایران (سهایی عام)

بورس کالای ایران در خدمت رشد و توسعه و عدالت اقتصادی

پایه اقتصادی
بورس کالا

دوماهنامه تخصصی

فصل چہارم

تامین مالے

تمرکز بورس کالا بر توسعه اوراق سلف موازی

تأمین مالی سریع واحدهای تولیدی

امیر حسین مرادی فخر
خبرنگار اقتصادی

انتشار اوراق سلف موازی استاندارد که در واقع صکوکی است که به جای اوراق قرضه در کشورهای اسلامی به کار گرفته می‌شود، از سال گذشته در بورس کالا رونق خاصی پیدا کرد. این اوراق در واقع بر مبنای دارایی‌هایی که قرار است در آینده تولید شود شکل گرفته است و به اعتقاد کارشناسان می‌تواند از چند جهت به سود اقتصاد کشور باشد. یکی از مزایای مهم این اوراق سرعت بالای تأمین مالی کوتاه مدت برای تولیدکنندگانی است که برای توسعه فعالیت خود با کمبود نقدینگی مواجه هستند؛ به این ترتیب با انتشار این اوراق چرخ‌های صنعت کشور به حرکت در می‌آیند و منابع مالی مستقیم و بدون واسطه وارد بخش تولیدی کشور می‌شود. از سوی دیگر قابلیت نقدشوندگی اوراق سلف موازی استاندارد در بازار ثانویه نیز یکی دیگر از نقاط قوت این اوراق به شمار می‌رود.

کالسف موازی، یک اوراق اسلامی

در همین ارتباط دبیر کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار در گفت‌وگو با پیام اقتصادی عنوان کرد: یکی از موضوع‌های مورد بررسی در توسعه تولید این است که تولیدکننده بتواند کالای خود را به موقع عرضه کند و از فروش آن اطمینان داشته باشد و بر این اساس باید همیشه برای فروش آن برنامه‌ریزی داشته باشد تا کالایش در انبار نماند. حجت‌الاسلام و المسلمین سیدعباس موسویان ادامه داد: در تاریخ تمدن انسانی از ابزارهای مختلفی برای این امر استفاده کردند که یکی از بهترین آنها قرارداد سلف است؛ چرا که با این قرارداد تولیدکننده نسبت به فروش کالایش اطمینان لازم را خواهد داشت. او تصریح کرد: بر این اساس اگر قیمت کالا نوسان زیادی داشته باشد تولیدکننده به تأمین مالی مناسبی دست پیدا می‌کند و در عین اینکه تأمین مالی تولیدکننده را به همراه دارد، پوشش ریسک را نیز در بر می‌گیرد.

موسویان با بیان اینکه اوراق سلف موازی استاندارد این مزیت را ایجاد می‌کند که علاوه بر تولیدکننده و مصرف‌کننده کالا، شخص سوم نیز وارد بازار شود، عنوان کرد: این در حالی است که قرارداد سلف چون خریدار همیشه توانایی خرید نداشت لازم بود اگر شخص سوم هم وارد این بازار می‌شد باید تا سررسید تحویل کالا صبر می‌کرد، اما اوراق سلف موازی استاندارد این امکان را پدید آورد که افزون بر مصرف‌کننده، سرمایه‌گذاران و یا همان تجار آن کالا نیز وارد بازار شوند و این موضوع در زمانی که استفاده‌کننده کالا توانایی خرید ندارد باعث رونق معاملات آن محصول می‌شود. او اضافه کرد: به این ترتیب معاملات به جای کالا روی اوراق مبتنی بر کالا انجام می‌شود و تجار روی اوراق سرمایه‌گذاری می‌کنند و بدون دریافت کالا از نوسان‌های قیمت آن سود می‌برند. دبیر کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار با تأکید بر اینکه بحث شرعی اوراق سلف موازی از چند جهت مورد بررسی قرار گرفته است، اظهار کرد: بر این اساس طراحی صورت گرفته این اوراق به شکلی است که متناسب با طراحی اوراق، قدرت بر تسلیم کالا در سررسیدهای

مدیرعامل بورس کالا که از زمان ریاست خود در این شرکت تأکید ویژه‌ای بر توسعه استفاده از اوراق سلف داشته است در این ارتباط به خبرنگار پیام اقتصادی بورس کالا گفت: یکی از نقاط قوت اوراق سلف موازی استاندارد این است که پرداخت سود در سررسید آن بسیار مناسب است چرا که در تأمین مالی از طریق سیستم بانکی عملاً سودی که دریافت‌کننده وام پرداخت می‌کند چیزی حدود ۲۲ تا ۲۳ درصد است و در ضمن اقساط وام نیز باید ماهانه پرداخت شود. حامد سلطانی نژاد افزود: این در حالی است که در تأمین مالی از طریق اوراق سلف کل مبلغ و سود آن در سررسید معین شده که می‌تواند یک یا چند سال باشد پرداخت می‌شود. او تأکید کرد: از سوی دیگر لازمه دریافت منابع مالی از طریق سیستم بانکی گذراندن تشریفات اداری و صرف زمان است؛ اما در تأمین مالی از طریق اوراق سلف، تأمین مالی به سرعت انجام می‌شود.

سلطانی نژاد در تشریح مزیت‌های اوراق سلف موازی استاندارد گفت: سلف موازی شکل پیشرفته اوراق سلف است. این اوراق قابلیت نقدشوندگی دارند و در عین حال بوروکراسی آن هم نسبت به تأمین مالی از طریق سیستم بانکی کمتر است. او با بیان اینکه سال گذشته بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان اوراق سلف مورد معامله قرار گرفت، افزود: از سوی دیگر ۴۲۵ میلیارد تومان نیز از طریق اوراق سلف موازی استاندارد تأمین مالی صورت گرفت.

مدیرعامل بورس کالا با تأکید بر اینکه اگر بخواهیم نسل دوم بورس‌های کالایی را داشته باشیم فعالان بازار باید به خرید و فروش اوراق سلف و نسبه عادت کنند، خاطر نشان کرد: نیاز به اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی در این زمینه به شدت احساس می‌شود. قراردادهای سلف و معاملات نسبه در بازار سنتی وجود دارد و باید در بورس هم آن را تمرین کنیم و توسعه دهیم.

او ادامه داد: امسال در صدد هستیم که برای سلف دستورعمل جدیدی تعریف کنیم و آن را مانند سایر صکوک توسعه دهیم. صکوک، اوراقی است که مبنای آن دارایی ایجاد شده در آینده است و سلف هم اوراقی است که بر مبنای کالای تولید شده در آینده منتشر می‌شود.

یزدی زاده با بیان اینکه شرکت ذوب آهن سال گذشته ۱۵۰ میلیارد تومان از طریق اوراق سلف موازی تأمین مالی انجام داد، اظهار کرد: پرداخت سود و مبلغ اصلی در پایان سررسید مزیت دیگر این اوراق است و بر این اساس ذوب آهن امسال و بعد از افزایش سرمایه شرکت، ۱۰۰ میلیارد تومان دیگر اوراق سلف موازی منتشر خواهد کرد.

کاوراوقی خوش معامله

محمودرضا خواجه نصیری، مدیرعامل تأمین سرمایه آرمان نیز در گفت و گو با پیام اقتصادی با بیان اینکه زمانی که در سازمان بورس فعال بودم، اوراق سلف موازی استاندارد را طراحی کردیم، افزود: هدف از طراحی اوراق سلف عادی، تأمین کالا است و برای کسی که می خواهد کالایی را در آینده خریداری کند کاربرد دارد؛ اما اوراق سلف موازی استاندارد نوعی صکوک است و مهم ترین مزیت آن تأمین مالی کوتاه مدت برای تأمین سرمایه در گردش شرکت هاست. او ادامه داد: طراحی اوراق سلف به نحوی است که برای بخشی از تأمین مالی شرکت، اوراقی سریع الوصول و خوش معامله به حساب می آید و کمک زیادی به شرکت های تولیدکننده می کند.

خواجه نصیری با بیان اینکه اوراق سلف موازی استاندارد، اوراقی جذاب برای خریدار افزود: قابلیت نقدشوندگی بالا و سود قابل توجه از جذابیت های این اوراق برای خریدار است؛ چرا که خریداران می توانند پیش از سررسید اقدام به فروش اوراق خود کنند و سود در پایان دوره و متناسب با زمان نگهداری به خریداران پرداخت می شود. او ادامه داد: اوراق سلف موازی استاندارد، پشتوانه مالی مناسبی برای عرضه کنندگان در بورس کالا است و از این طریق می توانند منابع مالی مورد نیاز برای تأمین سرمایه در گردش شرکت خود را به دست آورند.

مدیرعامل شرکت تأمین سرمایه آرمان با اشاره به اینکه این شرکت در سال گذشته اولین اوراق سلف موازی استاندارد را برای محصول پی وی سی پتروشیمی آبادان منتشر کرد، افزود: همچنین اوراق سلف برق را در بورس انرژی منتشر کردیم و برنامه ما برای تأمین مالی از این طریق در سال ۹۵ این است که با تمام شرکت هایی که ظرفیت انتشار این اوراق را دارند وارد مذاکره شویم. خواجه نصیری اظهار کرد: همچنین با ایمیدرو از سال گذشته وارد مذاکره شده ایم و چند شرکت پتروشیمی و سیمانی نیز درخواست تأمین مالی از طریق انتشار اوراق سلف داشته اند. او اضافه کرد: از سوی دیگر امسال ۵۰۰ میلیارد تومان برای شرکت ملی صنایع مس ایران و ۶۰۰ میلیارد تومان نیز برای شرکت های فولادی اوراق سلف منتشر خواهیم کرد.

مقرر وجود داشته باشد. به این معنا که برای انتشار این اوراق، احراز ظرفیت و توان تولید کالا از سوی فروشنده و یا همان تولیدکننده کالا ضروری است و باید این اطمینان حاصل شود که به میزان انتشار اوراق توان تحویل کالا در سررسید وجود دارد. او ادامه داد: یکی از مسئولیت های نهاد ناظر در این ارتباط بررسی همین موضوع احراز تولید کالا در سررسید است.

موسویان همچنین درباره معاملات ثانویه اوراق سلف و بررسی آن از نگاه شریعت گفت: در این معاملات فروشنده متعهد می شود که در سررسید، کالا را به خریدار اولی و یا هر کسی که از طرف او حواله می شود تحویل دهد و این از نظر شرعی مشکلی ندارد؛ چرا که در گذشته نیز تاجر محلی کالایی را می خرید و معادل همان کالا را به عمده فروشان می فروخت و یا خریداران دوم را به فروشنده ارجاع می داد.

کاوراوقی خوش معامله

عضو هیأت مدیره و معاون ذوب آهن اصفهان نیز در این باره به پیام اقتصادی بورس کالا گفت: اوراق سلف موازی یکی از ابزارهای تأمین مالی نوپا به حساب می آید که از سال گذشته تمرکز روی آن زیاد شد و برای واحدهایی که کالایشان را در بورس کالا عرضه می کنند، طراحی شده است. منصور یزدی زاده با بیان اینکه این اوراق به نوعی صکوک محسوب می شود، افزود: سرعت تأمین مالی از این روش بسیار بالاست و تأمین مالی شونده ظرف مدت کوتاهی مبلغ مورد نیاز خود را دریافت می کند. از طرف دیگر محدوده سودی که به خریدار تعلق می گیرد نسبت به سود بانکی بسیار جذاب است. او تأکید کرد: همچنین خریدار این اوراق در صورت بازدهی بالاتر شرکت می تواند از سقف سود بهره مند شود و در مجموع می توان به جرات گفت که اوراق سلف بهترین گزینه برای تأمین سرمایه در گردش شرکت هاست.

معاملات کاغذی اتومبیل به زودی در بورس کالا آغاز می شود

خودرو روی رینگ

سلف خودرو برای کوچک ترها؛ گواهی سپرده برای بزرگ ترها

پس از گذشت نیم قرن از فعالیت شرکت های خودروساز در بازار اوراق تأمین مالی شرکت های خودروساز برای نخستین بار در ایران تاسیس می شود. این کار با هدف تأمین مالی شرکت های خودروساز انجام می شود. به گزارش ماهنامه بورس کالا؛ قرار است در گام نخست اوراق سلف خودرو و در گام دوم گواهی سپرده مشارکت در تولید خودرو منتشر شود. اوراق سلف خودرو اوراقی برای معاملات کاغذی اتومبیل برای مردم است و گواهی سپرده مشارکت در تولید استفاده تجاری برای سرمایه گذاران دارد و سرمایه گذاران بزرگی که قصد دارند در خط تولید یک اتومبیل خاص مشارکت کنند و از بازده آن برخوردار شوند، می توانند از این نوع اوراق استفاده کنند. در مرحله اول مردم می توانند با خرید اوراق سلف خودرو، مبلغ یک خودرو را آرام آرام پرداخت کنند و خودروسازها نیز با این روش منابع مالی مورد نیازشان را بر خلاف قبل، زودتر از موعد و با هزینه کمتری دریافت می کنند.

کا اوراق سلف خودرو چه استفاده ای برای مردم دارد؟

حامد سلطانی نژاد مدیر عامل بورس کالا در باره فواید انتشار اوراق سلف خودرو برای مردم و سرمایه گذاران کوچک گفت: در مطالعات اولیه هر ورق از این اوراق معادل یک خودرو در نظر گرفته شد؛ بر این اساس این نگرانی وجود داشت که ممکن است با توجه به اینکه هر برگه از اوراق فروش خودرو قیمتش معادل یک خودرو باشد، مانع ورود سرمایه گذاران خرد شود؛ اما برای این مانع راهکارهایی وجود دارد، از جمله اینکه هر کدام از این اوراق به اوراق سلف کوچکتری تقسیم بندی می شود که خریداران خرد و کوچک بتوانند از این اوراق استفاده کنند. به گفته سلطانی نژاد هر کس که قصد دارد خودرو خود را در سررسید تحویل بگیرد می تواند تا قبل از آن زمان، تعدادی از این اوراق که معادل قیمت یک خودرو است، خریداری کند و سپس در زمان سررسید خودرو را دریافت کند.

مدیر عامل بورس کالا با بیان این که اوراق سلف را می توان خرید کرد تا هر کدام از اوراق سلف معادل یک خودرو نباشد، ادامه داد: به طور مثال اگر کسی قصد دارد یک خودرو بخرد برای اینکه از بازار عقب نماند می تواند بخشی از این مبلغ را در حال حاضر تأمین کند و بقیه را با خرید اوراق سلف دیگری در ماه های بعد خریداری کند.

او در پاسخ به این پرسش که برای خرید یک خودرو، سرمایه گذار باید چند برگه اوراق سلف خودرو خریداری کند گفت: هنوز در این باره تصمیم گرفته نشده است، اما به طور مثال با فرض اینکه هر یک میلیون تومان را معادل یک ورقه قرار بدهیم اگر قیمت یک خودرو ۲۰ میلیون تومان باشد و اگر فردی فقط ۱۰ میلیون تومان داشته باشد می تواند در ابتدا با خرید ۱۰ برگه یک میلیون تومانی نصف این خودرو را با قیمت پایین تر خریداری کند و سپس تا زمان سررسید بقیه ۱۰ برگ را نیز خریداری کند و خودرو را تحویل بگیرد. به این ترتیب می توان گفت این فرد نصف خودرو را با قیمت پایین تر خریداری کرده است.

سلطانی نژاد تأکید کرد: اگر فردی بخواهد مثلاً پس از پرداخت نصف مبلغ خودرو ماهانه یک میلیون تومان از حقوق اش را برای خرید خودرو پس انداز کند با خرید ماهانه این اوراق تا زمان سررسید خریدش را کامل کند. این اتفاق هم کمک می کند به مصرف کننده

در طول چند سال گذشته شرکت های خودروساز به دلیل کمبود شدید منابع مالی و کسری شدید نقدینگی چک مشتری ها را قبل سررسیده قیمت پایین تری به طلب کارانشان می فروختند، این موضوع بحران های مالی خودروسازها را با پیچیدگی های بیشتری مواجه کرده بود. اکنون با روش انتشار اوراق سلف بخشی از منابع مالی مورد نیاز برای تولید هر خودرو به حساب خودروسازان واریز می شود. در عین حال قرار است در گام دوم با انتشار اوراق گواهی سپرده مشارکت در تولید خودرو، سرمایه گذاران بزرگ تر که تمایل دارند در پروسه تولید یک محصول خاص شرکت کنند و از این طریق در فرایند تولید مشارکت کنند منتشر خواهد شد. اوراق سلف خودرو مخصوص سرمایه گذاران کوچک و گواهی مشارکت خودرو ویژه سرمایه گذاران بزرگ تر است.

متقاضیان اوراق سلف خودرو می توانند با خرید چندین برگه که معادل قیمت یک خودرو است، خودرو مورد نظر خود را در زمان تحویل از کارخانه دریافت کنند. اما ویژگی این کار این است که اولاً می توانند قیمت خودرو را یکبار پرداخت نکنند دوماً اگر پیش بینی می کنند ممکن است قیمت خودرو افزایش یابد، بخشی از قیمت اصلی خود را در حال حاضر به قیمت همین امروز و به قیمت پایین تری خریداری کنند. این کار باعث می شود متقاضیان خرید خودرو بتوانند آرام آرام و همگام با پس اندازهایشان قدرت خرید یک خودرو را پیدا کنند.

کا اجرای برنامه های مشترک

حسن امیری معاون سازمان بورس و اوراق بهادار درباره انتشار اوراق سلف و گواهی خودرو گفت: با توجه به استقبال شرکت های خودروساز از اوراق سلف خودرو قرار است این اوراق قبل از گواهی مشارکت خودرو از طریق بازار سرمایه فروخته شود.

او که خود قبلاً از مدیران ارشد شرکت های خودروساز بوده است، ادامه داد: ویژگی این اوراق این است که یک سرمایه گذار می تواند تا قبل از تحویل خودرو تعداد برگه های مشخصی که معادل کل قیمت این خودرو باشد را خریداری کند.

اگر کسی قصد دارد یک خودرو بخرد برای اینکه از بازار عقب نماند، می تواند بخشی از این مبلغ را در حال حاضر تأمین کند و بقیه را با خرید اوراق سلف دیگری در ماه های بعد خریداری کند.

می‌شود و در عین حال انتظاراتی که بازار برای آینده آن محصول دارد هم مشخص می‌شود. سلطانی نژاد با بیان اینکه در این اوراق بحث همگن بودن کالا هم رعایت می‌شود؛ توضیح داد: در بازار اوراق سلف خودرو یک خودرو با یک مشخصات پایه ای مورد پذیرش قرار می‌گیرد و آنچه در بورس کالا معامله می‌شود خودرو پایه است. او اضافه کرد: اگر بعد از آن پیشنهادی به این خودرو اضافه می‌شود در اطلاعیه عرضه خودروسازان درج و منتشر خواهد شد و بر اساس آنها قیمت گذاری می‌شود.

از مدیر عامل بورس کالا پرسیدم آیا قرار است خودرو پرآید در گام اول با استفاده از این اوراق در بورس کالا پذیرش و عرضه شود او پاسخ داد: مسوولان شرکت سایپا در گام نخست این خودرو را برای تأمین مالی از طریق اوراق سلف تعیین و معرفی کرده‌اند زیرا برای آغاز این کار ابتدا باید بازار نقد خودرو شکل بگیرد و سپس تأمین مالی از طریق سلف انجام شود.

او در پاسخ به این پرسش که آیا به غیر از پرآید خودروهای دیگری نیز از این طریق در بورس کالا فروخته خواهد شد یا خیر گفت: طبیعتاً وقتی این ظرفیت در بورس کالا فراهم شود، همه خودروسازها می‌توانند از آن بهره‌برداری کنند؛ اما توسعه این بازار مستلزم آن است که همه بازیگران آن قواعد بازار را در این نوع معاملات بپذیرند.

او درباره مکانیزم تعیین و کشف قیمت خودرو از طریق فروش اوراق سلف خورو گفت: وقتی بازار تبدیل به بازار اوراق بهادار می‌شود خودروسازها می‌توانند برای تعیین و حفظ قیمت رقابتی این اوراق را بازار گردانی کنند و این کار را به شرکت‌های تأمین سرمایه و متخصصان مالی بسپارند.

کالاهای اوراق برای سرمایه‌گذاران بزرگ

به غیر از اوراق سلف خودرو نوع دومی از اوراق خودرو نیز که بیشتر مورد توجه سرمایه‌گذاران بزرگ است در کمیته فقهی سازمان بورس به تصویب رسیده و در انتظار رای شورا و هیات مدیره سازمان بورس است.

حامد سلطانی نژاد مدیر عامل بورس کالا درباره انتشار گواهی سپرده مشارکت در تولید خودرو گفت: گواهی سپرده مشارکت در تولید خودرو ابزاری است که خودروسازها به وسیله آن می‌توانند طرح‌های جدیدشان را از طریق بورس کالا تأمین مالی کنند. او افزود: سرمایه‌گذارانی که قصد دارند در بخشی از تولید یک شرکت مشارکت کنند می‌توانند با خرید این اوراق در تولید مشارکت کنند و در عین حال در سود سهیم باشند.

که بتواند با قیمت پایین‌تر و رقابتی‌تر محصول را خریداری کند و از طرف دیگر به تأمین مالی شرکت‌های خودروساز نیز کمک می‌کند. او درباره مزایای دیگر طرح فروش اوراق سلف خودرو گفت: در عین حال در فرایند فعلی پیش فروش خودرو اگر کسی از خرید خودرو پشیمان شود باید فرایند طولانی را برای پس دادن قرارداد خرید خودرو طی کند ولی با روش جدید وقتی این اوراق قابلیت معامله دوباره پیدا می‌کند، انصراف برای خرید خودرو خیلی راحت است و کافی است خریدار اوراقش را در بورس بفروشد.

کالاهای خودروسازها از اوراق سلف چیست؟

مدیر عامل بورس کالا درباره مزایای فروش اوراق سلف خودرو در بورس کالا برای خودروسازها گفت: خودروسازها با این روش می‌توانند از ظرفیت بازار سلف بورس کالا استفاده و منابع مالی مورد نیازشان را تأمین کنند، وقتی این اتفاق افتاد در آن موقع برنامه عرضه شرکت‌های خودروساز هم مشخص می‌شود می‌توان درباره تأمین مالی صنعت خودرو از بورس کالا با استفاده از اوراق سلف تصمیم گرفت.

او با اشاره به اینکه تأمین مالی سلف به پشتوانه عرضه و برنامه تولید است ادامه داد: روش کار به این شکل است که شرکت‌هایی که کالایشان را در بورس کالا عرضه می‌کند ابتدای پذیرش آن کالا برنامه عرضه آن کالا را اعلام می‌کنند نهایتاً به پشتوانه برنامه عرضه ای که از قبل برای عرضه در آینده تنظیم کرده‌اند اوراق سلف منتشر می‌کنند و به این وسیله تولیداتشان را می‌فروشند این به این معناست که شرکتی که قرار است کالایی را به صورت نقد بفروشد همان کالا را به صورت سلف برای آینده عرضه می‌کند تا از این طریق تأمین مالی کند. او با بیان اینکه هر شرکتی که به این شکل کالا پیش را عرضه می‌کند متناسب با کارنامه عرضه اش تأمین مالی خواهد کرد گفت: به تناسب شکل گرفتن چنین بازاری قیمت آن محصول برای آینده کشف

سعید اسلامی بیدگلی تحلیلگر بازار سرمایه درباره مزایان استفاده از اوراق سلف و گواهی سپرده مشارکت در تولید برای صنعت خودروسازی گفت: در صورت استفاده از این اوراق برای پیش‌فروش خودرو، معایب فعلی پیش‌فروش‌های سنتی برای خودروساز و خریداران به مرور زمان رفع می‌شود. او افزود: راه اندازی بازار اوراق سلف و گواهی سپرده خودرو مشتریان زیادی را جذب بازار خواهد کرد و این موضوع منجر به ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای بازار و تنظیم بازار خواهد شد.

او به مزیت‌های انتشار اوراق سلف خودرو اشاره کرد و افزود: یکی از ویژگی‌های اصلی این اوراق شفاف شدن تعهدات خریدار و فروشنده است و ویژگی دیگر تأمین شدن منابع مالی خودروسازها است. در عین حال قطعاً خودروساز تخفیف‌هایی به عنوان انگیزه مشارکت برای خریدار در نظر خواهند گرفت و سود بیشتری از بهره بانکی برای آن در نظر خواهند گرفت که این عوامل می‌تواند جاذبه مناسبی برای سرمایه‌گذاران باشد.

سلطانی نژاد توضیح داد: به طور مثال ممکن است یک سرمایه‌گذار تمایل داشته باشد فقط در یک خط تولید سرمایه‌گذاری کند نه در کل فعالیت‌های یک شرکت برای این کار می‌تواند از اوراق گواهی سپرده مشارکت استفاده کند.

مدیر عامل بورس کالا با بیان اینکه اوراق گواهی سپرده مشارکت در تولید یک ابزار جدید تأمین مالی تلقی می‌شود، گفت: اگر یک خودروساز یا هر شرکت دیگری طرح سودآوری داشته باشد می‌تواند منابع مالی لازم برای اجرای آن طرح را با نرخ بهره بهتری نسبت به سایر بازارها از طریق انتشار این اوراق تأمین کند و در نهایت این طرح را به یک خط تولید تبدیل کند. او با بیان اینکه این طرح فقط برای خودروسازان نیست و برای کل صنایع قابل استفاده است، ادامه داد: گواهی سپرده مشارکت در تولید همچنین برای سرمایه‌گذاری که قصد دارند سدی از سرمایه‌گذاری در یک صنعت داشته باشند که مشتمل بر سهام نباشد نیز مناسب است.

معایب پیش‌فروش خودرو حل می‌شود

سازوکار اوراق سلف خودرو

سازوکار فروش اوراق سلف خودرو به این شکل است که متقاضیان می‌توانند با خرید چندین برگه که معادل قیمت یک خودرو است، خودرو مورد نظر خود را در زمان تحویل از کارخانه دریافت کنند. اما ویژگی این کار این است که اولاً می‌توانند قیمت خودرو را یکبار به پرداخت نکنند دوم این که اگر پیش‌بینی می‌کنند ممکن است قیمت خودرو افزایش یابد، بخشی از قیمت خودرو را به قیمت امروز پرداخت کنند. این کار باعث می‌شود متقاضیان خرید خودرو بتوانند آرام آرام و همگام با پس‌اندازهایشان قدرت خرید یک خودرو را پیدا کنند. قرار است بعد از انتشار اوراق سلف خودرو، اوراق گواهی خودرو هم که سازوکار دیگری دارد و بیشتر مورد استفاده متخصصان تولید خودرو و سرمایه‌گذاران بزرگ است، در بورس کالا منتشر شود. برای اینکه از سازوکار انتشار اوراق سلف خودرو بیشتر بدانیم از حامد سلطانی نژاد مدیر عامل بورس کالا درباره جزئیات این طرح پرسیدیم او توضیح داد: بسیاری از شرکت‌ها برای تأمین نقدینگی مورد نیازشان یا حل بخشی از مشکلات مالی شان کالایی را که قرار است به صورت نقد در بازار بفروشند به صورت سلف از طریق بورس‌های کالا عرضه می‌کنند، این کار هم به نفع مصرف‌کننده و هم به نفع تولیدکننده است.

صفر تا صد گواهی سرمایه‌گذاری خودرو

سونیا یاسی

کارشناس توسعه دارایی‌های پایه بورس کالای ایران

گواهی سرمایه‌گذاری خودرو، اوراق بهادار بانام قابل معامله‌ای است که بر مبنای عقد مشارکت در تولید خودرو منتشر می‌شود و در سررسید امکان تبدیل اصل و منافع ناشی از سرمایه‌گذاری در نوع یا انواع خاصی از خودرو متناسب با شرایط اعلام شده در مشخصات قرار داد فراهم می‌شود. بر مبنای این اوراق، خودروساز می‌تواند وجوه مورد نیاز خود را تأمین کند و همچنین این نگرانی برای خریدار وجود نخواهد داشت که اگر انصراف دهد چه زمانی به پول خود خواهد رسید؛ چرا که خریدار می‌تواند با فروش اوراق خود در معاملات ثانویه به پول خود دست یابد. همچنین چنانکه خریدار در معاملات ثانویه تصمیم به بستن موقعیت خود بگیرد، لزومی به پرداخت مبالغ خرید به خریدار توسط خودروساز وجود ندارد؛ چرا که خریدار، اوراق خود را در معاملات ثانویه به شخص دیگری فروخته و وجوه مورد نیاز خود را دریافت می‌کند و خودروساز می‌تواند با اطمینان خاطر بتواند تا زمان سررسید کل تأمین مالی را در اختیار داشته باشد. این در حالی است که در شیوه سنتی پیش فروش خودرو، خریدارانی که در تولید خودرو با خودروسازان مشارکت می‌کردند، احتمال داشت هر زمان که می‌خواستند از سرمایه‌گذاری خود انصراف دهند و خودروساز مجبور بود اصل سرمایه و سود آن را به سرمایه‌گذار پرداخت کند؛ به عبارت دیگر، خودروساز به دلیل احتمال مراجعات خریداران، باید در اغلب مواقع بخشی از سرمایه‌های جذب شده را برای چنین مواقعی نگهداری می‌کرد و قادر به استفاده از کل سرمایه جذب شده جهت به کارگیری در طرح‌های توسعه‌ای نبود.

تحویل ۵ روز کاری قبل از پایان دوره مشارکت توسط عرضه‌کننده؛
۱ ارائه اعلامیه آمادگی خرید ۳ روز کاری قبل از آخرین روز معاملاتی توسط خریدار؛
۲ ارائه درخواست اختیار فروش توسط خریدار تا ۲ روز کاری قبل، در صورت ارائه درخواست اختیار فروش توسط خریدار قیمت اعمال اختیار فروش توسط عرضه‌کننده پرداخت خواهد شد و در غیر این صورت خریدار باید حداقل گواهی سرمایه‌گذاری خودرو را تأمین کند و پس از آن سرمایه‌گذارانی که دارای حداقل گواهی سرمایه‌گذاری خودرو هستند تا پایان روز کاری بعد از پایان دوره مشارکت جهت دریافت خودرو به عرضه‌کننده معرفی خواهند شد. عرضه‌کننده موظف است پس از دریافت لیست خریداران از اتاق پایاپای به گونه‌ای اقدام به برنامه ریزی جهت تحویل خودرو کنند که حداکثر تا پایان دوره تحویل کلیه خودروهایی که مشتریان اعلامیه آمادگی خرید برای آنها تکمیل کرده‌اند، تحویل خریداران شود.

مزایای گواهی سرمایه‌گذاری خودرو

اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو علاوه بر رفع مشکلات فوق مزایای ذیل را برای خریدار و فروشنده در بر خواهد داشت:

۱ وجود بازار ثانویه در اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو، یک تأمین مالی مطمئن را در اختیار خودروسازان قرار می‌دهد و برخلاف روش سنتی پیش فروش خودرو دیگر نیاز نیست نگران انصراف خریداران خودرو قبل از سررسید باشند.
۲ خریدار در صورت تمایل به انصراف می‌تواند با فروش اوراق در بازار ثانویه بسیار سریعتر از روش سنتی (یعنی طی ۲ روز کاری) به وجوه حاصل از انصراف دست یابد.
۳ خریداران با مبالغ کمتر از قیمت یک خودرو نیز می‌توانند اقدام به پیش خرید خودرو کنند و در صورت تمایل به تحویل خودرو در سررسید، اقدام به خرید اوراق بیشتری از این نوع در بازار قبل از سررسید کنند تا آن تعداد حداقل اوراق را در سررسید برای درخواست تحویل داشته باشند.

گفتنی است، اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو مورد تأیید کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار است و پس از تصویب مقررات مربوطه در هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار به عنوان اولین ابزار مالی ویژه صنعت خودرو، راهگشای برخی از مشکلات تأمین مالی خودروسازان خواهد بود. همچنین به تأیید کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار، استفاده از قراردادهای اختیار معامله در ضمن این گواهی‌ها، برای طرفین قرارداد، بلا مانع است؛ به عبارتی هم خودروساز و هم خریدار اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو قادر خواهند بود، از قراردادهای اختیار معامله استفاده کنند و ریسک نوسانات قیمتی خودرو را پوشش دهند.

هم اکنون بخش عمده‌ای از نیاز مالی شرکت‌های خودروساز از محل پیش فروش خودرو و از کانال نمایندگی‌های خودروسازی انجام می‌پذیرد. هدف از انتشار اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو این است که شرکت‌های خودروساز بتوانند پیش‌فروشی را که هم اکنون به صورت سنتی در بازار انجام می‌دهند به صورت ساختار یافته و منسجم از طریق بورس کالا انجام دهند.

مهمترین مشکلات ناشی از پیش فروش با شیوه کنونی شامل موارد زیر است:

۱ امکان انصراف گسترده خریداران قبل از سررسید، ممکن است خودروساز را با مشکل کمبود نقدینگی مواجه کند.
۲ خریداران برای پیش خرید خودرو باید درصد بالایی از قیمت خودرو را پرداخت کنند.

از این رو، اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو این قابلیت را خواهد داشت که پیش‌فروش سنتی خودرو توسط شرکت‌های خودروساز را به صورت ساختار یافته و در چارچوب قوانین و مقررات بازار سرمایه پیاده‌سازی کند.

فرایند معاملات گواهی سرمایه‌گذاری خودرو

فرایند معاملات گواهی سرمایه‌گذاری خودرو به شرح زیر است:

۱ عرضه اولیه: معاملات گواهی سرمایه‌گذاری به یکی از روش‌های «گشایش» یا «عرضه گسترده با قیمت ثابت» عرضه اولیه می‌شوند.
۲ معاملات ثانویه: پس از عرضه اولیه گواهی سرمایه‌گذاری خودرو، معاملات ثانویه آن آغاز می‌شود که دوره معاملات هر نماد معاملاتی در مشخصات قرار داد آن دارایی تعیین می‌شود.
۳ دوره تحویل: دوره‌ای است که طی آن تحویل فیزیکی خودرو توسط عرضه‌کننده انجام می‌شود.

فرایند تحویل کالا

فرایند تحویل کالا نیز به شرح زیر است:

۱ اعلام قیمت، زمان و حداقل تعداد اوراق گواهی سرمایه‌گذاری قابل

بنزین بوری در باک خودرو بورس کالا پراید را «وارم آپ» می کند

ستار مرادی
خبرنگار اقتصادی

امروزه صنعت خودروسازی در تمامی کشورهای صنعتی پیشرفته از جمله صنایع اساسی و مهم است؛ به عنوان مثال ۱۰ درصد از ارزش افزوده صنعتی و همچنین ۱۰ درصد اشتغال صنعتی کشورهایی مانند ژاپن و آمریکا از طریق این صنعت ایجاد می شود.

صنعت خودرو یکی از مهمترین صنایعی است که نقش قابل ملاحظه ای در رشد اقتصادی داشته و به اعتقاد برخی این صنعت، مهمترین نیروی محرکه توسعه اقتصادی در قرن بیستم بوده است و سالیان پیش «پیتر دراگر» به آن لقب «صنعت صنعت ها» را اطلاق کرده است. به هر حال، در آن دوره این «صنعت صنعت ها» یا به تعبیری «لوکوموتیو صنایع»، آئینه تمام نمای توسعه اقتصادی و صنعتی برخی از کشورهای صنعتی بوده است و در هر کشوری به عنوان یکی از شاخص های مهم پیشرفت صنعتی به حساب می آمد؛ به نظر می رسد که این موضوع برای ایران نیز صدق داشته است.

زمانی که کارخانجات صنعتی ایران ناسیونال یا همان ایران خودرو کنونی در اردیبهشت ماه ۱۳۴۶، بهره برداری از تأسیسات ساخت اتومبیل پیکان را آغاز کرد شاید این تصور وجود نداشت که روزی این صنعت همسو با تجربه های جهانی نقش پررنگی در اقتصاد و گردش مالی ایران داشته باشد؛ به گونه ای که شرکت های سازنده خودرو توسعه پیدا کرد تا اینکه امروزه به حدود ۲۹ بنگاه خودروسازی بزرگ و ۱۲۰۰ قطعه ساز در کشور رسیده است و طبق آمارها حدود یک میلیون نفر نیروی کار به اشکال مختلف به این صنعت اشتغال دارند.

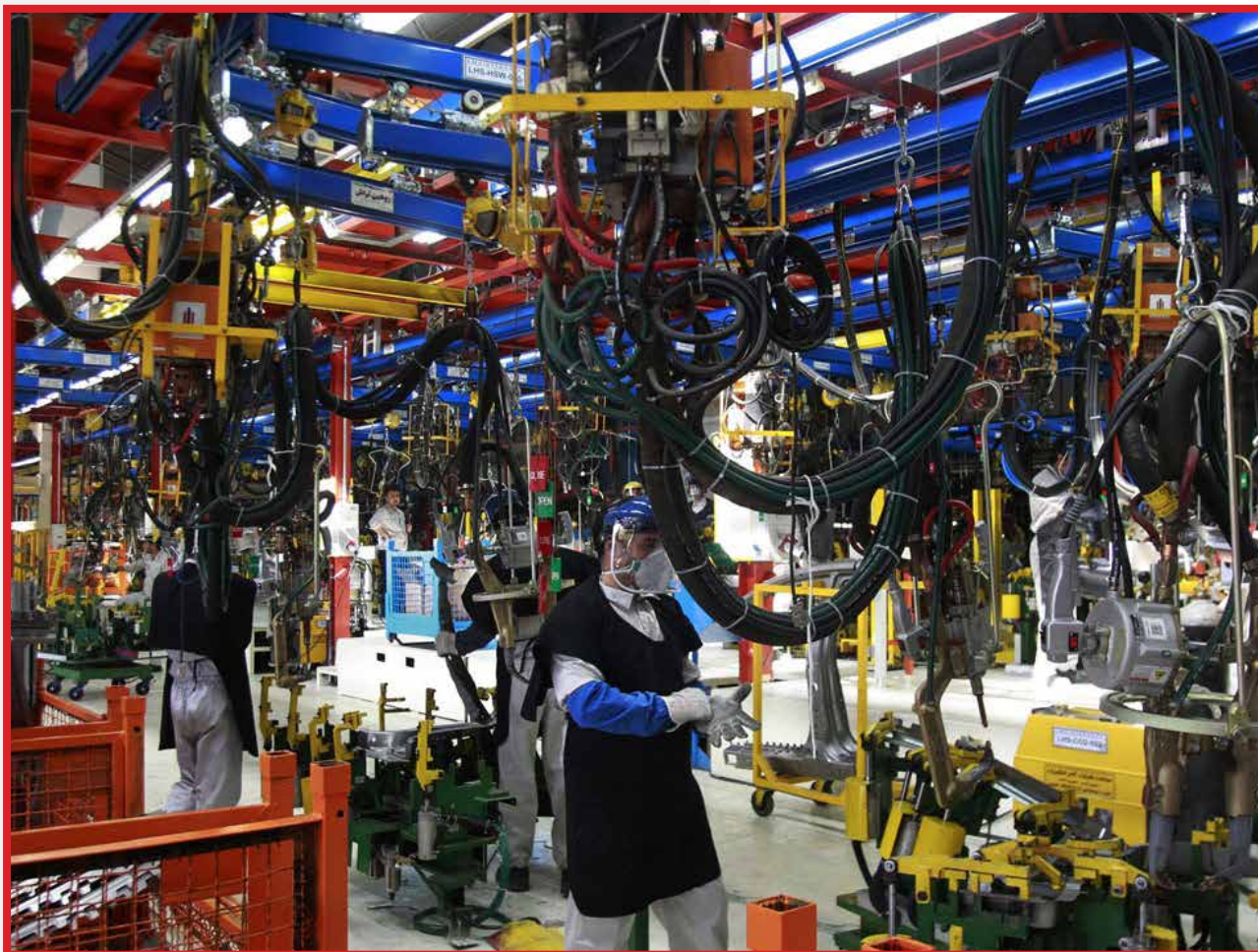
۱۰ درصد، حجم پایین و غیرهدفمند تشکیل سرمایه عمدتاً در دامنه پنجهزار تا شش هزار میلیارد ریال، اختصاص حدود ۶ درصد اشتغال بخش صنعت، افزایش حجم واردات خودرو به بیش از ۴/۲ میلیارد دلار و کاهش صادرات خودرو به حدود ۱۰۶ میلیون دلار در سال ۱۳۹۳ از مصادیق بارز آن است.

این گزارش اذعان دارد که ایران با تولید حدود یک میلیون دستگاه خودرو در سال ۲۰۱۴ در جایگاه هجدهم خودروسازی جهان قرار داشت و سهم آن از کل تولید جهانی خودرو حدود ۲/۱ درصد بود. کشورهای چین، آمریکا، ژاپن، آلمان، کره جنوبی و هند به ترتیب رتبه اول تا ششم تولید خودروی جهان را به خود اختصاص داده اند. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی بیان می کند که علاوه بر چالش اول و مهم صنعت خودرو مبنی بر دولتی بودن آن از لحاظ مالکیت و به خصوص مدیریت، یکی از چالش های اساسی که صنعت خودرویی کشور با آن روبرو است مشکلات ساختاری و مدیریتی و دارا بودن شرکت های اقماری وابسته متعدد است که نه تنها باری را از دوش شرکت مادر و اصلی تولیدی بر نمی دارد، بلکه با تحمیل فشار بر آن در قالب فروش خدمات و قطعات به صورت درصد اضافه بر قیمت تمام شده یا Cost Plus با نرخ های بسیار بالا به گونه ای عمل می کنند که به رغم زیان ده بودن شرکت اصلی، دارای حاشیه سود بالا بوده و به نوعی تداعی کننده انتقال عمدی سود از شرکت اصلی به شرکت های تابعه وابسته است.

همچنین هزینه های مالی زیاد شرکت های اصلی خودروسازی که در برخی مواقع به بیش از چند برابر سود خالص شرکت می رسند و

اکنون خودروسازی ایران پس از طی نیم قرن فعالیت و فراز و نشیب هایی، بعد از حوزه نفت بزرگترین صنعت کشور شناخته می شود. این صنعت طی سال های ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۶ به علت رونق اقتصادی حاکم بر کشور به دلیل وفور ارز و بالا بودن قدرت خرید بازار داخلی رشد بالایی را تجربه کرده است؛ اما از سال ۱۳۵۶ به بعد با شروع بحران های اقتصادی ناشی از انقلاب و جنگ (به غیر از سال ۱۳۶۰) افت تولید نشان داده می شود.

پس از جنگ تحمیلی، همکاری های علمی و فنی ایران با شرکت های فراملیتی مجدداً احیا شد و از رهگذر آن، ایران توانست به نوسازی خطوط تولید و تولید محصولات با کیفیت بهتر و جدیدتر دست یابد. در عین حال صنعت خودروسازی توانسته است با تعمیق پیوند خود با صنایع بالادستی، صنعت قطعه سازی را نیز به حرکت درآورد؛ اما با همه این مباحث این صنعت نتوانسته است به کسب مزیت نسبی و رقابتی در تولید خودرو و قطعات دست یابد؛ نه تنها نتوانسته است حضور موفقی در بازارهای جهانی داشته باشد، بلکه با مشکلات و معضلات مالی و درون سیستمی مواجه شده است. به گونه ای که مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی بر اساس پایه آماری سال های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۳ یافته های ارائه داد که از منظر شاخص های کلان از قبیل تولید، ارزش افزوده، سرمایه گذاری، اشتغال، تراز تجاری و غیره، صنعت خودروسازی کشور را در وضعیت مناسبی ارزیابی نکرد؛ رکود حاکم بر تولید و افت شدید تولید در سال های اخیر، کاهش به کارگیری ظرفیت تولید به سطح حدود ۴۰ درصد، روند نزولی سهم آن در ارزش افزوده بخش صنعت و تنزل آن از حدود ۲۰ درصد به

حامیان طرف عرضه (تولیدکنندگان خودرو)، با این استدلال از این پیشنهاد استقبال کردند که با معاملات این محصول در بورس کالا به بازار خودرو شک معاملاتی وارد و در نتیجه این صنعت وارد سیکل رونق می‌شود؛ از سوی دیگر، برخی از موافقان عرضه خودرو در بورس کالا که به طیف خریداران نزدیک بودند، تأکید داشتند که با عرضه این محصول در بورس کالا، قیمت خودروها شفاف و واقعی می‌شود و با ایجاد شرایط رقابتی، زمینه ارتقا کیفیت در خودروسازی فراهم می‌شود.

طی سال ۹۳ عرضه خودرو در بورس کالای ایران به یکی از مباحث داغ روز تبدیل شده بود؛ اما گروهی دیگری که علاقمند قیمت‌گذاری غیردولتی و غیرشورای رقابتی خودرو بودند، راضی به عرضه این محصول در بورس کالای ایران نشدند.

در حالی که بازار گمانه‌زنی‌ها و جدل‌های رسانه‌ای موافقان و مخالفان عرضه خودرو در بورس کالای ایران بالا گرفته بود، این بورس اعلام کرد که قصد ورود به کشف نرخ خودرو را تا دستور مقامات عالی و خودروسازان ندارد؛ اما این نهاد بازار سرمایه کشور، در راستای صحبت‌های رییس جمهوری مبنی بر ورود بازار سرمایه برای تأمین مالی صنایع، اعلام کرد که بورس کالای ایران آمادگی طراحی ابزارهایی برای تأمین مالی خودروسازان کشور را دارد؛ نتیجه این آمادگی ارائه ابزار مالی «گواهی سرمایه‌گذاری خودرو» از سوی بورس کالای ایران است؛ ابزار مالی‌ای که با نگاه بلندمدت برای رفع برخی از معضلات صنعت خودرو، نه تنها برای خودروسازان منفعی را به ارمغان خواهد آورد، بلکه قدرت مانور بیشتری را به خریداران این محصول به همراه خواهد داشت؛ مسئولان شرکت سایپا در اولین گام پراید را برای «وارم‌آپ» مالی از طریق گواهی سرمایه‌گذاری خودرو معرفی کرده‌اند؛ باید منتظر بود و دید که چه بهره‌ای از این ابزار مالی خواهد برد.

عدم توازن بین تسهیلات دریافتی و سرمایه‌گذاری‌های انجام شده بر مشکلات شرکت‌های خودروسازی افزوده که رفع این مشکلات نیازمند اصلاحات ساختاری و مدیریتی است.

بر اساس گزارش ارائه شده، بررسی استراتژی و تجارب کشورهای مختلف نشان می‌دهد که استفاده از پلتفرم مشترک و توسعه آن در مقیاس جهانی، ادغام خودروسازان با هدف ارتقای قدرت رقابت‌پذیری، تقویت و ارتقای صنعت قطعه‌سازی در مقیاس جهانی، توسعه همکاری‌های خارجی و توان تکنولوژی در تولید خودرو و در نهایت اتصال به شبکه تولید و توزیع جهانی از مهمترین جهت‌گیری‌های کشورهای موفق در زمینه صنعت خودرو است.

همزمان با ارائه گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در سال ۹۳، آنچه بیش از همه دغدغه صنعت خودرو و مسئولان شده بود- به دور از پیشنهادها- این مرکز مبنی بر تغییرات ساختاری- خروج خودروسازان از رکود بود. بازار پیشنهاد برای خروج خودروسازان از رکود گرم شده بود، پیشنهاداتی که بیشتر نگاه کوتاه مدت و مقطعی را نشان می‌داد.

در همین بازار داغ پیشنهادات، برخی از مجلسی‌ها و کارشناسان برای خروج این صنعت از وضعیت پش آمده و رکود حاکم بر آن، عرضه خودرو در بورس کالای ایران را مطرح کردند. موضعی که در آن زمان موافقان و مخالفان مختلفی را به همراه داشت. برخی از

گفت و گو با علیرضا بادکوبه عضو هیأت مدیره سایپا

اوراق سلف خودرو در ایستگاه صدور مجوز

علیرضا ابراهیمی
روزنامه نگار

ارایه اوراق سلف و گواهی سپرده مشارکت تولید خودرو در بورس کالا، سازوکاری است که از مدتی پیش برای بهبود شرایط تأمین مالی شرکت‌های خودروسازی و مشارکت بیشتر مشتریان در خرید خودرو مد نظر قرار گرفته و مقرر شده تا برخی شرکت‌های خودروسازی مانند سایپا و کرمان خودرو از طریق تعامل و با صدور مجوزهای لازم توسط سازمان بورس اوراق بهادار این طرح را اجرایی کنند. با این شرایط قرار است به زودی اوراق سلف خودرو از طریق بورس کالا با همکاری شرکت‌های خودروساز فروخته شود.

ساز و کار فروش به این اوراق به گونه‌ای است که متقاضیان می‌توانند با خرید چندین برگه که معادل قیمت یک خودرو است، خودروی مورد نظر خود را در زمان تحویل از کارخانه دریافت کنند. اما ویژگی مهم این شیوه خرید خودرو آن است که خریدار اوراق سلف

می‌تواند قیمت خودرو را یکباره پرداخت نکرده و در صورتی که پیش‌بینی می‌کنند، ممکن است قیمت خودرو افزایش یابد، بخشی از قیمت خودرو را به قیمت روز پرداخت کند. در واقع بر مبنای طرح اوراق سلف، یک خودرو به صورت واحد در نظر گرفته شده و به طور نمونه هر واحد اوراق سلف به نرخ یک میلیون تومان به فروش می‌رسد.

اوراق گواهی مشارکت در خط تولید گزینه دیگری برای مشارکت در این طرح است، تفاوت اوراق گواهی مشارکت در تولید با اوراق سلف آن است که شخص در خط تولید خودرو مشارکت می‌کند یعنی به جای اینکه کالا مینا قرار گیرد تولید آن کالا مینا خواهد بود که این گزینه برای واسطه‌گرهایی که خرید و فروش خودرو می‌کنند، مناسب تر خواهد بود. در انتشار اوراق سلف یا مشارکت خودرو برای تأمین مالی از طریق بورس کالا و به وجود نیامدن بازار سیاه نیز باید خودروهای مشمول این طرح در بورس کالا پذیرش شده و تولیدکنندگان این خودروها تعهد داده تا مشخص شود که در روز چه تعداد از یک خودرو خاص را در بورس کالا عرضه خواهند کرد. همچنین برنامه تولید و عرضه قطعه به هیأت پذیرش و بورس کالا ارایه خواهد شد و این هیأت بر مبنای این برنامه تصمیم‌گیری خواهد کرد که چگونه بازار را مدیریت و عرضه و تقاضا را با هم هماهنگ کند.

علی‌رغم این رویکردها آخرین خبرها حاکی از آن است که با توجه به استقبال شرکت‌های خودروساز از اوراق سلف خودرو، قرار است این اوراق قبل از گواهی مشارکت خودرو از طریق بازار سرمایه فروخته شود. ویژگی این اوراق آن است که سرمایه‌گذار می‌تواند تا قبل از تحویل خودرو، تعداد برگه‌های مشخصی که معادل کل قیمت یک خودرو است را خریداری کند و در صورتی که کسی قصد خرید خودرو دارد برای عقب‌نماندن از بازار می‌تواند اکنون بخشی از مبلغ خرید خودرو مذکور را تأمین و بقیه را با خرید اوراق سلف دیگری در ماه‌های بعدی پرداخت کند.

برخی تحلیلگران بازار سرمایه معتقدند که در صورت استفاده از این اوراق برای پیش‌فروش خودرو، معایب فعلی پیش‌فروش‌های سنتی برای خودروساز و خریداران به مرور زمان رفع می‌شود. راه‌اندازی بازار اوراق سلف و گواهی سپرده خودرو مشتریان زیادی را جذب بازار خواهد کرد و این موضوع منجر به ایجاد تعادل در عرضه و تقاضا بازار و تنظیم بازار خودرو خواهد شد؛ چرا که یکی از ویژگی‌های اصلی اوراق سلف خودرو، شفاف شدن تعهدات خریدار و فروشنده است؛ علاوه بر آن تأمین منابع مالی خودروسازان انگیزه بیشتری را برای آنها در ارایه تخفیف‌هایی به عنوان انگیزه مشارکت برای خریدار در این طرح فراهم کرد و سود بیشتری از بهره بانکی برای آن در نظر خواهند گرفت که این عوامل می‌تواند جاذبه مناسبی برای سرمایه‌گذاران باشد. در این خصوص، با علیرضا بادکوبه، عضو موظف هیأت مدیره و قائم مقام مدیر عامل در امور مالی و اقتصادی گروه خودروسازی سایپا گفت‌وگو کرده‌ایم که با هم می‌خوانیم.

عرضه اوراق اوراق سلف در بورس کالا توسط شرکت سایپا در چه مرحله‌ای است؟

اجرای طرح عرضه اوراق سلف خودرو تا حدودی نیازمند گذشته زمان برای فراهم کردن برخی زیرساخت‌ها مانند ارایه مجوزهای لازم توسط سازمان بورس اوراق بهادار برای اجرایی شدن آن است.

آیا سایپا اقدامی برای ارایه اوراق گواهی سپرده مشارکت تولید خودرو انجام داده است؟

واقعیت آن است که هنوز شرایط برای عرضه اوراق گواهی سپرده مشارکت در تولید خودرو فراهم نیست و شرایط مهیا نشده است. سازمان بورس باید آیین نامه اجرای این طرح را تدوین و ابلاغ کند که تا کنون چنین اقدامی صورت نگرفته است.

آیا مجوزهای بورس برای ارایه اوراق گواهی سلف خودرو صادر شده است؟

انتشار اوراق سلف خودرو در کمیته فقهی سازمان بورس تأیید شده و سایپا منتظر است تا سازمان بورس برای اجرای این طرح مجوز لازم را بدهد.

این مجوزها تا چه زمانی ارایه خواهد شد؟

فکر می‌کنم که مجوزهای اجرای طرح اوراق سلف خودرو توسط سایپا تا پایان ماه جاری (خرداد ۹۵) توسط سازمان بورس اوراق بهادار ارایه شود.

گروه خودروسازی سایپا در طرح ارایه اوراق سلف خودرو چه خودروهایی را عرضه خواهد کرد؟

ما همه محصولات گروه خودروسازی سایپا را در چارچوب این طرح عرضه خواهیم کرد. اما این کار در چند مرحله و به شیوه فاز به فاز اجرایی خواهد شد. با توجه به اولویت‌هایی که در عرضه خودرو در چارچوب این طرح قائل شده‌ایم ابتدا خودروهای پر تیراژ را عرضه خواهیم کرد و به تدریج همه محصولات گروه خودروسازی سایپا را در بورس کالا عرضه خواهیم کرد.

به طور مشخص در گام نخست سایپا چه خودروهایی را در چارچوب اوراق سلف خودرو در بورس کالا عرضه خواهد کرد؟

با صدور مجوزهای لازم توسط سازمان بورس، در فاز نخست و ابتدا، خودرو پراید ۱۳۱ رافلا برای عرضه در چارچوب بورس کالا پیشنهاد داده‌ایم.

آیا عرضه سایر محصولات سایپا در بورس کالا به شیوه گروهی یا جداگانه صورت خواهد گرفت؟

همه این مسایل به نحوه پذیرش بورس کالا بستگی دارد؛ چرا که اکنون هم هر کالایی را که بخواهند در بورس کالا عرضه کنند باید ابتدا بورس کالا اجازه پذیرش بدهد و یکی یکی این محصولات را از بورس پذیرش گرفته و در بورس کالا عرضه شود.

آیا رده بندی قیمتی اولویت بندی عرضه خودروهای سایپا در بورس کالا دخیل خواهد بود؟

خیر این گونه نیست و قصد داریم تا بر اساس اولویت بندی تیراژ به تدریج همه محصولاتمان را در بورس کالا عرضه کنیم.

اجرایی شدن این طرح در مقایسه با شیوه‌های کنونی پیش فروش و فروش خودرو توسط سایپا یا سایر شرکت‌های خودروسازی چه مزایایی دارد؟

این طرح هنوز اجرایی نشده است؛ این طرح در مقایسه با تأمین مالی شبکه بانکی به مراتب به صرفه‌تر است، از نظر میزان سود تسهیلات و نرخ تأمین مالی، این طرح به صرفه‌تر از شیوه‌های کنونی عرضه خودرو است.

در چارچوب اوراق سلف خودرو نرخ تأمین مالی چگونه پیش بینی شده است؟

هنوز بورس در زمینه نرخ تأمین مالی در چارچوب این طرح با سایپا توافق نکرده است. معمولاً بورس نرخ تأمین مالی اوراق سف را در دقیقه آخر مشخص می‌کند و اعلام می‌شود که بر روی چه نرخی توافق شده است.

اما شما اعلام می‌کنید که نرخ تأمین مالی در چارچوب اوراق سلف خودرو نسبت به سیستم بانکی به مراتب به صرفه‌تر خواهد بود، این نرخ حدود چه میزان است؟

آنچه مسلم است نرخ تمام شده تأمین مالی در چارچوب طرح اوراق سلف خودرو کمتر از ۲۵ درصد خواهد بود. همچنین دوره بازپرداخت تسهیلات این طرح در مقایسه با نظام بانکی طولانی‌تر خواهد بود.

با توجه به شرایط کنونی بازار خودرو (رکود) آیا این طرح منجر به استقبال مشتریان با خودروهای داخلی و ترغیب آنها به مشارکت در این طرح خواهد شد؟

این طرح اصلاً تباطی با مشتری و خریدار خودرو نداشته و تنها یک ابزار تأمین مالی است. در چارچوب این طرح قرار است شما پولی را در بانک با نرخ ۱۸ درصد سپرده گذاری کنید که در چارچوب اوراق سلف خودرو این اوراق را با نرخ ۲۲ الی ۲۳ درصد خریداری و پول خود را در اینجا سپرده گذاری می‌کنید. شاید خرید اوراق سلف خودرو در انتها نیز منجر به خرید خودرو توسط خریدار این اوراق نشده و نخواهد خودرو بخرد. در واقع طرح اوراق سلف خودرو یک ابزار مالی است.

به طور کلی طرح‌های اوراق سلف و گواهی سپرده مشارکت تولید خودرو چه اهدافی را دنبال می‌کند و تاثیر اجرای این طرح‌ها در تأمین مالی و جذب مشتری برای گروه خودروسازی سایپا چگونه خواهد بود؟

آنچه مسلم است قطعاً اجرای این طرح‌ها در بهبود شرایط تأمین مالی شرکت‌های خودروسازی موثر خواهد بود؛ چرا که در چارچوب این طرح‌ها تأمین مالی به مراتب آسانتر از نظام بانکی صورت می‌گیرد. در این طرح هم نرخ بهره پایین‌تر است و هم این که اصل و فرع پول یک سال دیگر توسط تولیدکنندگان این اوراق پرداخت می‌شود. این در حالی است که با دریافت وام‌های بانکی، دریافت کنندگان این تسهیلات باید ماهانه قسط پرداخت کرده و اصل و فرع این وام‌ها را کم کنند.

تفاوت اوراق سلف خودرو با گواهی سپرده مشارکت در تولید خودرو چیست؟

مبانی اصلی اوراق سلف خودرو کالا است و گروه خودروسازی سایپا بر اساس خودروهایی که تولید کرده و به فروش می‌رساند، نسبت به انتشار اوراق سلف خودرو اقدام خواهد کرد یعنی در این روش پس از تولید خودرو برای عرضه آن در بورس کالا اوراق سلف منتشر می‌شود. اما در اوراق سپرده مشارکت، تولید خودرو در نظر است، بر اساس خودروهایی که قرار است در آینده تولید شود، پیش پرداخت صورت می‌گیرد.

برخی اجرای این طرح، خرید خودرو با قیمت‌های جاری و امکان فروش آن با قیمت‌های روز را عاملی در شکل‌گیری بازار سیاه و دلال بازی خودرو تلقی می‌کنند، این انتقاد تا چه حد درست است؟

این انتقاد به هیچ وجه وارد نیست؛ چرا که نحوه فروش این اوراق به اندازه کافی شفاف است؛ از سوی دیگر مگر اکنون محصولات پتروشیمی یا برخی دیگر از کالاها که در بورس کالا عرضه می‌شود، منجر به شکل‌گیری بازار سیاه شده است. با این شرایط چنین انتقاداتی از بیخ و بن اشتباه بوده و به هیچ وجه قابل پذیرش نیست.

مدیر عامل سایپا ارایه اوراق سلف خودرو را ادامه طرح اتو خدمت این گروه خودروسازی قلمداد کرده است، نظر شما چیست؟

کلیت این طرح همین گونه است و نشست‌های هیات مدیره سایپا با مسئولان بورس برای نهایی و مشخص شدن جزئیات این طرح همچنان ادامه دارد.

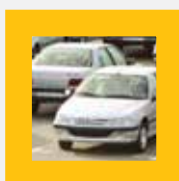
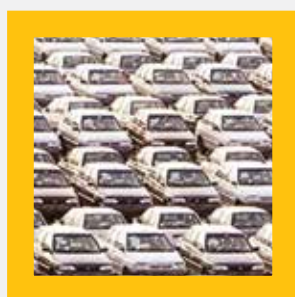

عرضه اولیه

- ۱ ایجاد فایل دارایی برای عرضه کنندگان
- ۲ انتشار اطلاعیه عرضه
- ۳ عرضه اوراق توسط خودروساز
- ۴ خرید اوراق توسط متقاضیان
- ۵ تایید معاملات توسط بورس
- ۶ تسویه معاملات یک روز کاری بعد از روز عرضه اولیه

معاملات ثانویه

فرآیند اجرایی گواهی سرمایه گذاری خودرو

کشاورزان در مسیر رونق با بورس کالا

بازار محصولات کشاورزی در گذشته با محدودیت‌ها و دشواری‌های ساختاری زیادی روبه‌رو بوده که بخش عمده‌ای از این مشکلات مربوط به عدم استفاده از ابزارهای نوین اقتصادی و ساختار نامناسب و ناکارآمد بازار داخلی این قبیل کالاها بوده است؛ اما خوشبختانه با تغییر و بهبود روند در سیستم معاملاتی این محصولات در بورس کالای ایران، حدود یک سال است که شاهد بازدهی مناسب و حصول نتایج مورد انتظار در این بخش بوده‌ایم به گونه‌ای که میزان حجم معاملات کشاورزی در تالار نقره‌ای طی مدت مذکور افزایش چشمگیری را تجربه کرده است.

محصولات خود را بالا نگه دارد، حتی دلان نیز نمی‌توانند مانع بی‌رونقی رینگ معاملاتی این محصولات شوند.

وی افزود: البته خوشبختانه از ابتدای امسال با برنامهریزی‌های صورت گرفته در بورس و حمایت نسبی برخی دستگاه‌های دولتی، شاهد رونق معاملات محصولات کشاورزی در بورس هستیم، به طوری که با ارائه محصولات با کیفیت و قیمت مطلوب، حجم معاملات به میزان قابل توجهی رشد کرده است، به شکلی که واسطه‌ها امروز با نگاهی نگران به تابلوی بورس نگاه می‌کنند.

ساعی در ادامه تأکید کرد: برای اینکه واسطه‌گرها توانایی مقابله با بورس کالا را نداشته باشند، باید مسوولان حوزه کشاورزی از بورس حمایت کنند و زمینه عرضه هر چه بیشتر محصولات با کیفیت و قیمت بهتر نسبت به بازار آزاد را فراهم آورند.

این گزارش حاکی است، مدیرعامل شرکت کارگزاری باهنر نیز در رابطه با ورود ابزارهای نوین مالی در بازار محصولات کشاورزی گفت: ابزارهای نوین مالی به ویژه در بازار آتی توانسته رونق این بازار

یکی از کارشناسان ارشد حوزه محصولات کشاورزی در رابطه با علت بی‌رونقی این محصولات طی سال‌های گذشته در بورس کالای ایران گفت: عامل اصلی این بی‌رونقی طی سال‌های اخیر، وجود واسطه‌هایی در بازار کشاورزی بوده که با پیگیری عرضه و معامله محصولات در بورس کالا، زمینه خروج این گروه معامله‌گران از بورس را فراهم می‌کردند.

حمید ساعی در ادامه افزود: بورس کالا برای شفاف کردن مبادلات محصولات کشاورزی همچون سایر بازارهای دیگر، باید مبادلات و بازیگران آن را به صورتی هدایت کند که واسطه‌گرها با رصد معاملات نتوانند مشتریان را به خارج از بورس هدایت کنند.

این کارشناس کارگزاری مفید با اشاره به اینکه واسطه‌ها سعی می‌کنند با کاهش قیمت محصولاتشان مانع رونق معاملات محصولات کشاورزی شوند، اظهار کرد: کاهش قیمت محصولاتی که از کیفیت پایین نیز برخوردار هستند، ترند واسطه‌گران برای جذب مشتریان به خارج از بورس است، این در شرایطی است که اگر بورس کالا کیفیت

ک قوانین تغییر یابد، بازار رونق می‌گیرد

اگر چه در حال حاضر عرضه‌های محصولات کشاورزی با حجم بالا روی تابلوی معاملاتی ظاهر می‌شود، اما همانند اواخر سال گذشته این معاملات رونق چندانی را تجربه نکرده است. مدیر عامل کارگزاری اقتصاد بیدار در این رابطه گفت: از آنجا که شرط عرضه کردن از سوی اتحادیه‌های زیرمجموعه سازمان تعاون روستایی سپردن ضمانت نامه به صورت اعتباری است، بر همین اساس به دلیل کمبود نقدینگی اتحادیه‌های زیرمجموعه این سازمان که خریداران اختصاصی عرضه‌های تضمینی محسوب می‌شوند با کاهش تقاضا در تالار محصولات کشاورزی به ویژه محصول ذرت روبه‌رو شده‌ایم.

رضایی پور گفت: از طرفی باید به فکر کیفیت محصولات نیز بود، چرا که با گذشت زمان طبیعتاً این خصوصیت کالا تحلیل خواهد رفت و از آنجا که کاهش کیفیت تاثیری در روند قیمتی آن نخواهد داشت در نتیجه ذرت وارداتی که از کیفیت بهتر و ناخالصی کمتری هم برخوردار است وارد گود شده و رقیب بزرگی برای محصولات داخلی محسوب می‌شود.

وی تأکید کرد: تنظیم و کنترل بازار محصولات کشاورزی فرآیند بسیار سختی دارد، بر همین اساس به هیچ وجه نمی‌توان به نوسان‌های اقلیمی کاملاً اطمینان داشت و از آنجا که نوسان ذات بازار است کاهش یا افزایش قیمت‌ها به سرعت بر روند تقاضا تأثیر می‌گذارد، بنابراین باید برای کیفیت محصولات تلاش کرد تا واردات برخی محصولات همچون ذرت نتواند بازار کشاورزی داخلی را فلج کند.

وی در ادامه بازار محصولات کشاورزی کشور را سنتی دانست و در این رابطه اظهار کرد: حال زمان آن رسیده است که از بازارهای سنتی فاصله بگیریم و به سمت مدرن شدن بازارهای کشاورزی حرکت کنیم، بنابراین باید از فرصتی که امروز توسط بورس کالای ایران در اختیارمان قرار گرفته نهایت استفاده را ببریم. رضایی پور در رابطه با مزایای راه‌اندازی این معاملات گفت: یکی از سریع‌ترین آثار این طرح در کشور، جلوگیری از نرخ شکنی کالاهای کشاورزی خواهد بود، به طوری که در معاملاتی همچون قیمت تضمینی، کشاورزان دیگر مجبور به فروش محصولاتشان با قیمت‌های پایین نبوده و به آسانی کالاهایشان را با حمایت دولت و بدون هیچ نگرانی روی تابلوی بورس کالا خواهند برد.

به گفته وی، این طرح به‌طور کامل از کشاورزان حمایت کرده و علاوه بر شفافیت قیمتی شرایطی را در اختیار معامله‌گران قرار خواهد داد تا با فروش محصولات با قیمت واقعی و دریافت سریع وجه معامله، انگیزه بیشتری برای تولید محصولات با کیفیت‌تر پیدا کنند. رضایی پور در پایان خاطر نشان کرد: اجرای طرح مذکور هزینه‌های دولت را نیز کاهش می‌دهد، چراکه دولت به جای پرداخت کل بهای کالای خریداری شده از کشاورزان، تنها مابه‌التفاوت آن را پرداخت خواهد کرد.

معاملاتی را تا حدودی بهبود بخشد البته درست است که هنوز آن طور که باید این بازارها در میان معامله‌گران جان‌نیفتاده اما شروع هر کاری با هدف بهبود شرایط به زمان نیاز دارد.

به گفته محمود حسینی پور بازار قراردادهای آتی بسته به نوع هر دارایی که ابتدا در آن راه می‌افتد، بازاری نوپاست و به نوعی ورود به یک بازار جدید است. این در حالی است که بازار نقدی صنعت دام و طیور در مواجهه با بورس کالا هیچ‌گاه فعالیت چشمگیری نداشته است.

وی افزود: قراردادهای آتی کنجاله سویا از زمانی که راه‌اندازی شده، انتظار تکاپوی چشمگیر معامله‌گران همچون بازار آتی سکه طلا برای متولیان بورس کالا را در بر نداشته و تنها با این هدف راه‌اندازی شده که به‌عنوان یک بستری بتواند فرآیند فرهنگ‌سازی و آموزش و نیز توسعه بازار قراردادهای آتی در حوزه محصولات کشاورزی را پیش برد.

به گفته وی از آنجا که کنجاله سویا یک کالای استراتژیک محسوب می‌شود، در نتیجه به‌عنوان منبع اصلی مصرف دام و طیور، به مرور زمان و رونق بازار محصولات کشاورزی، تقاضای زیادی را شاهد خواهد بود؛ از این رو در صورت آشنایی فعالان بازار این محصول با مزایای قراردادهای آتی، جذب این بازار خواهند شد.

حسینی پور معتقد است، ایجاد چنین معاملات جدیدی به خصوص برای کالاهای کشاورزی در کشور ما لازم و ضروری است، چراکه ما برای افزایش بهره‌وری و شفافیت و کاهش هزینه‌های معاملاتی ناچار به گذر از مبادلات سنتی به دادوستدهای مدرن هستیم. مدیرعامل شرکت کارگزاری باهنر در پایان تأکید کرد: آموزش و فرهنگ‌سازی، اهمیت ویژه‌ای در معاملات آتی دارد و اگر در این زمینه اطلاعات کافی به سرمایه‌گذارانی که در بازار سنتی فعالیت می‌کنند داده شود، می‌توانیم با حمایت دولت و دستگاه‌های مربوطه علاوه بر توسعه قرارداد آتی کنجاله سویا، سایر محصولات کشاورزی مهم را به صورت آتی مورد معامله قرار دهیم؛ با همه این تفاسیر چشم‌انداز توسعه قراردادهای آتی روی کالاهای کشاورزی روشن است.

مدیر تعاون روستایی جهاد کشاورزی خوزستان پیشنهاد کرد

موفقیت طرح قیمت تضمینی در گرو تأمین اعتبار دولت

مژگان ستار
خبرنگار اقتصادی

تجربه موفق قیمت تضمینی در ذرت خوزستان و جوی کرمانشاه، هیأت وزیران را بر آن داشت که امسال تعمیم این پالیوت به کل کشور داده شود و تنها مسأله‌ای که شاید به عنوان نقطه مبهم برای بهره‌برداران زحمتکش کشاورزی کشور در این طرح دیده شود، مسأله مابه‌التفاوت بود که بازار در آن مقصر نبود و مسائل اعتباری و بودجه کشور است که آن را رقم می‌زند. برخی بهره‌برداران خوزستانی با وجود آنکه ۷۰ درصد بهای محصول فروخته شده خود را دریافت کرده بودند، اما سود تولید را در آن ۳۰ درصدی می‌دانند که دولت باید به آنها پرداخت کند و صحبت‌های اخیر معاون توسعه بازار و مطالعات اقتصادی بورس کالای ایران در بخش خبر ساعت ۲۱ شبکه یک سیما امیدواری‌هایی را برایشان به وجود آورده است.

حال حاضر و ذرت را از چند ماه آینده در بورس کالا عرضه کنیم و با قیمت‌گذاری شفاف بتوانیم آن را به دست مصرف‌کنندگان واقعی برسانیم.

هماهنگی سازمان‌های دولتی و خصوصی در اجرای قیمت تضمینی

معاون بازرگانی شرکت پشتیبانی امور دام تنها تفاوت سال گذشته و امسال را در مکانیزم سپرده کالایی بر شمرده و می‌گوید: تعداد زیاد کشاورزانی که باید کد بورسی دریافت می‌کردند و پروسه طولانی آن و وجود سایر محصولات در انبارها در حال حاضر، تحویل محصول توسط بهره‌بردار را به انبارها برای سال جاری امکان‌پذیر نکرد و با توجه به آنکه برخی محصولات در حال حاضر باید تحویل انبارها شود، امسال عرضه فیزیکی را جایگزین مکانیزم سپرده کالایی کردیم، اما بنا نداریم که این وضعیت ادامه پیدا کند.

عباس والوزی می‌افزاید: هماهنگی‌های لازم برای خرید محصولات ذرت و جو با تمامی زیربخش‌ها و حوزه‌های مختلف درگیر با موضوع انجام شده است و دستگاه‌های نظارتی استقبال خوبی از طرح کردند و پیش‌بینی می‌شود که امسال نیز همچون سال گذشته موفق عمل کنیم.

وی خاطر نشان می‌کند: پیش‌بینی شده است که حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ مرکز، جوی کشاورزان را در سراسر کشور خریداری کنند.

قیمت جو، برای عرضه در بورس منطقی باشد

صاحب بزرگ‌ترین گاوداری خوزستان و ذرت خشک‌کنی معتقد است: قیمت جو مسأله‌ای است که باید هرچه سریع‌تر حل شود، زیرا در حال حاضر قیمت جوی هندی ۶۱۵ تومان و قیمت جوی درجه یک فرانسه و آلمان ۶۶۰ تا ۶۷۰ تومان است؛ بنابراین باید محصولی که در بورس کالا عرضه می‌شود، به گونه‌ای باشد که دامداران ترجیح ندهند که محصول درجه یک خارجی را به دلیل ارزان بودن خریداری کنند. ناصر محمدی‌زاده ادامه می‌دهد: جوی استان خوزستان مرغوبیت زیادی ندارد که بخواهد قیمت آن از محصولات درجه یک خارجی

محمد اسکندری، معاون توسعه بازار معاملات بورس کالای ایران از پرداخت ۲۰ میلیارد از حدود ۶۵ میلیارد تومان رقم مابه‌التفاوت خبر می‌دهد و می‌افزاید: پرداخت‌ها آغاز شده و هفته‌های آینده شدت می‌گیرد.

وی خاطر نشان می‌کند: سال گذشته در خوزستان ۶۰ درصد ذرت کشور تولید و در قالب سیاست قیمت تضمینی در بورس کالا عرضه شد و کارهای ترویجی و جلسات توجیهی زیادی برای به ثمر نشستن این طرح ملی انجام شد.

تأمین اعتبار قیمت تضمینی مهم‌ترین مسأله در موفقیت هر چه بیشتر

مدیر تعاون روستایی سازمان جهاد کشاورزی خوزستان تجربه ذرت در سال گذشته را موفق می‌داند و می‌گوید: اشکال خاصی در سال گذشته وجود نداشت و تنها مسأله اعتباری است که هنوز از سال گذشته باقی مانده است.

هرمز خواجوی ادامه می‌دهد: امسال تاکنون انبارها برای گندم خریداری شده درگیر هستند و در برخی شهرستان‌ها، قراردادهایی برای محصول جو منعقد شده است و با توجه به آنکه متولی خرید پشتیبانی امور دام است، تعاون روستایی و سایر بخش‌های دیگر همکاری‌هایی را در این زمینه دارند.

وی تصریح می‌کند: امیدواریم که در سال جاری که مسأله قیمت تضمینی به کل کشور تعمیم داده شده است، بهای مابه‌التفاوتی که دولت باید پرداخت کند، به صورت کمک‌های اعتباری در نظر گرفته شود تا بدین ترتیب دیگر مسأله‌ای همچون سال گذشته کشاورزان کشور را آزرده خاطر نکند.

خواجوی یادآور می‌شود: جلوگیری از فسادپذیری محصولات کشاورزی که با روش قیمت تضمینی خرید و فروش می‌شود و دریافت سریع بخش زیادی از بهای آن در کنار حفظ کیفیت محصولات کشاورزی و بازررسانی سریع محصولات فوق از مزایایی است که نمی‌توان از آن چشم‌پوشی کرد.

وی تأکید می‌کند: امیدواریم که امسال نیز بتوانیم محصول جو در

بزرگ‌ترین نقیصه آن این است که خریداران اصلی از وجود چنین خریدی باخبر نشده بودند؛ بنابراین لازم است برای اینکه در سال جاری بتوانیم موفق‌تر عمل کنیم، تبلیغات را سرلوحه کار خود قرار دهیم و تعاونی‌ها، اتحادیه‌های گاوداری و مرغداری و سایر زیربخش‌ها را برای این مسأله اطلاع‌رسانی کنیم.

مدیرعامل صندوق حمایت از طیور کشور تصریح می‌کند: همچنین بورس کالا باید واقف باشد که از خریدهای عمده که در برخی استان‌ها ممکن است واسطه‌ها داشته باشند، جلوگیری کند تا کار بی‌عیب و نقصی تحویل داده شود.

پورنرم یادآور می‌شود: یکی از مزایای این نوع خرید در سال گذشته آن بود که خشک‌کن‌ها به انبارهای مقاصد مصرف حمل می‌شد و انبارهای زیادی اشغال نمی‌شد، اما در سال جدید برای محصول جو باید چکش‌کاری‌های بیشتری صورت گیرد، چون مصرف محصول جو پایین‌تر از ذرت است؛ بنابراین باید میزان مصرف و انبار آن کارسازی شود.

وی تأکید می‌کند: سال گذشته حدود ۴۵ هزار تن ذرت از ۲۰۰ هزار تن کل محصول تولیدشده استان خوزستان توسط این صندوق خریداری شد و امسال نیز در برنامه داریم که تمامی صندوق‌های حمایتی در کل کشور را برای خریدی موفق بسیج کنیم.

پورنرم می‌افزاید: مصرف‌کنندگان اصلی در طرح فوق باید هر چه سریع‌تر شناسایی شده و کلاس‌های توجیحی و آمادگی‌هایی که برای خرید به آنها نیاز داریم، ایجاد شود؛ بدین ترتیب سردرگمی‌هایی که ممکن است طی مسیر به وجود آید مرتفع خواهد شد.

این گزارش حاکی است، سال گذشته در حالی ابلاغ ورود ذرت خوزستان و جوی کرمانشاه به بورس کالا انجام شد که محصول جوی کرمانشاه به نیمه‌های راه تولید رسیده بود، اما برای ذرت خوزستان راه هموار بود و تنها مسأله که اندکی باعث بی‌اعتمادی بهره‌برداران بخش کشاورزی شد مابه‌التفاوت است، اما امسال با برنامه‌ریزی‌هایی که ۲۸ استان کشور برای قیمت تضمینی اعمال کرده‌اند، خوش‌بینی‌ها برای معامله‌ای موفق بیشتر شده است و حتی مسئولان وزارت جهاد کشاورزی مطمئن هستند این طرح به‌خوبی پیش می‌رود. کشاورزان برخی مناطق استان خوزستان که از سال گذشته هنوز از دولت طلبکار هستند، برای کشت محصولاتی همچون گندم با مشکل روبه‌رو هستند. کشاورزان این مرز و بوم چندان مرفه نیستند که بهای محصول فروخته‌شده‌شان بخواهد برای مدت طولانی در خزانه دولت باقی بماند، این روزها چشم‌انتظار مابه‌التفاوت خود هستند و با پرداخت آن اطمینان و امیدشان برای فروش امسال محصول ذرت و جوی خود با روش فوق تقویت می‌شود. همچنین باید در مسأله معامله محصولات فوق در بورس کالا، دلال‌ها و واسطه‌ها را نادیده نگرفت، زیرا اگر اندکی سستی و کاهش اطمینان وجود داشته باشد، ممکن است مسیر بهره‌برداران بخش کشاورزی را عوض کرده و شاید با وعده‌های پوشالی جذب سایر بازارها شوند.

بالتر باشد؛ بنابراین نمی‌توانیم قیمت ۷۰۰ یا ۸۰۰ تومانی برای آن بگذاریم، زیرا مورد استقبال قرار نمی‌گیرد.

وی تصریح می‌کند: اهرم‌هایی چون تعرفه‌گذاری باید در زمان برداشت و عرضه محصول فوق در بورس کالا اجرایی شود تا بدین ترتیب جو حاکم به نفع محصول ایرانی رقم بخورد.

صاحب بزرگ‌ترین گاوداری خوزستان و ذرت خشک‌کنی این منطقه یادآور می‌شود: اگر لازم باشد باید کمک‌های اعتباری بانکی وارد عمل شود و برای افزایش کیفیت تولیدی محصولات ذرت و جو به کار گرفته شود تا بدین ترتیب شاهد آن نباشیم که محصول خارجی به تولید داخل ترجیح داده می‌شود.

محمدی‌زاده شفاف‌سازی و تحویل کالاهای استاندارد به بورس کالا را از دیگر مواردی می‌داند که در اجرای موفق قیمت تضمینی مؤثر هستند.

وی می‌افزاید: کشاورزی ایران باید بتواند از طریق بورس کالا و سایر درگاه‌های دیگر وارد بازار جهانی شود؛ بنابراین اجرای پایلوت موفق در سال گذشته و تعمیم آن به ورود ذرت و جوی تمامی استان‌ها در سال جاری می‌تواند راه ایران را برای ورود به سایر بازارها باز کند.

ک خریداری ۲۵ درصد از کل تولید ذرت وارد شده در بورس توسط صندوق حمایت از طیور کشور

مدیرعامل صندوق حمایت از طیور کشور از خریداری ۲۵ درصد از کل تولید ذرت وارد شده به بورس از سال گذشته خبر می‌دهد و می‌گوید: در سال گذشته قرار بود سه بازار ساز از جمله سازمان تعاون روستایی کشور، شرکت پشتیبانی امور دام و صندوق وارد عمل شوند که دو ارگان دولتی فوق، به‌عنوان همکار در اجرای این پایلوت شرکت کردند. مهدی پورنرم خاطر نشان می‌کند: ورود ذرت و جوی تمامی استان‌های کشور به بورس کالا به‌طور قطع مفید خواهد بود و صرفه‌جویی‌های بزرگی را برای کشور به ارمغان خواهد آورد؛ به شرطی که به‌درستی مدیریت شود.

وی درباره نواقص سال گذشته ادامه می‌دهد: شروع کار خوب بود، اما

بورس کالا در خدمت کشاورزان

آماده باش استان‌ها برای عرضه جو و ذرت

ورود ذرت و جوی ۲۸ استان کشور در بورس کالا اقدام مثبتی است که به دنبال اجرای موفق با بلوت این عملیات از سال گذشته کلید خورده و عزم تمامی استان‌ها در سال جاری جزم شده و تب و تاب عجیبی در استان‌های تولید کننده جو در فصل حاضر و از چند ماه آینده برای محصول ذرت دانه‌ای به راه افتاده است. استان‌های خراسان رضوی، فارس و اصفهان که پیشرو در تولید جو هستند، این روزها با امید به ورودی موفق به عرضه، وارد عمل شدند و برنامه‌ریزی‌های بسیار خوبی را برای بهترین فروش آغاز کرده‌اند؛ به گونه‌ای که پس از ابلاغ عرضه ذرت و جو در بورس کالا، وزیر جهاد کشاورزی عملیاتی شدن این اقدام در سراسر کشور را مثبت ارزیابی کرد و از مسئولان استان‌ها درخواست کرد که برای اجرای موفق تر آن وارد عمل و برنامه‌ریزی شوند.

www.ime.co.ir موجود است، مستقل اقدام به خرید کنند؛ بنابراین خریداران بدون واسطه اقدامات لازم را انجام می‌دهند که این امر به نفع تولیدکننده و مصرف کننده خواهد بود.

مدیر تنظیم بازار محصولات و نهاده‌های کشاورزی اصفهان ادامه می‌دهد: استان اصفهان با پتانسیل تولید ۲۵۰ هزار تن سیب درختی و ۱۲۰ هزار تن سیب زمینی امکان آن را دارد که محصولات فوق را بدون واسطه در بورس کالا عرضه کند.

حاجی مرادی تصریح می‌کند: سامانه‌های مربوطه و فرم‌هایی که لازم است تهیه شود تا حلقه‌های این نوع خرید را کامل کند، انجام شده است و شرکت پشتیبانی امور دام و سازمان تعاونی روستایی حضور فعالی در اجرای هر چه بهتر این طرح در استان اصفهان دارند.

وی یادآور می‌شود: این حرکت جدید نیاز به فرهنگ سازی دارد تا کشاورزان به تمامی جوانب آن واقف شوند و علاوه بر آن امید می‌رود که مابه‌التفاوت ناشی از عرضه محصول در بورس و قیمت خرید تضمینی هر چه سریع تر توسط دولت آماده و در اختیار قرار گیرد تا بدین ترتیب بهره‌برداران بخش کشاورزی دلزده از این اقدام نشوند.

مسئله مابه‌التفاوت حل شود، هیچ نکته منفی در قیمت تضمینی نیست

فارس از دیگر استان‌های پیشرو در تولید محصول جو در کنار محصول گندم است که این روزها اقداماتی را در دستور کار دارد، زیرا پس از استان خوزستان، دومین تولیدکننده گندم در کشور محسوب می‌شود و همزمانی برداشت این محصول استراتژیک با جو، مسئولان و بهره‌برداران این استان را به مقدار زیادی درگیر کار کرده است.

معاون مدیریت تنظیم بازار سازمان جهاد کشاورزی استان فارس در این باره می‌گوید: عرضه محصول در بورس کالا از تمامی جوانب مثبت است؛ زیرا مهم‌ترین مسئله برای کشاورزان، دستیابی سریع تر آنها به پولشان است که در این نوع خرید حداقل ۷۰ درصد بهای واقعی دریافت می‌شود.

صمد رنجبری می‌افزاید: اگر دولت هر چه سریع تر مسئله مابه‌التفاوت را حل کند، این طرح دیگر هیچ نقطه منفی نخواهد داشت.

معاون توسعه بازار و مطالعات اقتصادی بورس کالای ایران درباره جزئیات نحوه عرضه جو و ذرت کل استان‌ها به فعالان بخش کشاورزی می‌گوید: با وجود اینکه امکان خرید و فروش ذرت و جو در گذشته در بورس وجود داشته، اما با تصمیم امسال هیأت وزیران از این پس امکان خرید و فروش در بورس کالا فراهم شده و لازم است بهره‌برداران بدانند که دست واسطه‌ها در این بین کوتاه شده و دیگر پیشنهاددهنده قیمت‌ها نخواهند بود.

محمد اسکندری می‌افزاید: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف شده است که مابه‌التفاوت قیمت تضمینی با نرخ فروش در تابلوی بورس را در نهایت ظرف مدت دو هفته به کشاورزان پرداخت کند، البته با وجود آنکه ذرت کاران خوزستانی سال گذشته نتوانستند کل بهای محصول را دریافت کنند، باید به آنها گفت که فروشندگان محصول ظرف حداکثر دو روز حدود ۷۰ درصد پول کل محصول خود را دریافت کردند، در حالی که اگر قرار بود به صورت خرید تضمینی محصولشان را به دولت بفروشند، باید مدت بیشتری برای دریافت بهای محصولشان منتظر می‌ماندند.

وی خاطر نشان می‌کند: امسال با توجه به تخصیص اعتبار، از همین ابتدا نهادهای مسئول و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به موقع تر از سال گذشته نسبت به پرداخت مابه‌التفاوت به کشاورزان اقدام خواهند کرد؛ بنابراین دغدغه‌ای احساس نمی‌شود.

اسکندری شناسنامه‌دار بودن محموله‌های ذرت و جو در سال جاری را یکی از مزایای این نوع خرید بر شمرده و ادامه می‌دهد: امسال کشاورزان نیاز به انجام کار جدیدی ندارند، فقط باید اسمشان در فهرستی که توسط مراکز خدمات، ادارات جهاد کشاورزی و شرکت پشتیبانی امور دام تهیه می‌شود، موجود بوده تا بتوانند محصولشان را تحویل بدهند؛ زیرا وظیفه شناسنامه‌دار کردن این محموله‌ها توسط وزیر جهاد کشاورزی به رؤسای استان‌ها سپرده شده، بنابراین اسامی کشاورزان باید در فهرست مذکور موجود باشد.

وی به خریدارانی که می‌خوانند بدون واسطه از بورس خریداری کنند، توصیه می‌کند: کلیه دامداران می‌توانند با مراجعه به کارگزاری‌های بورس کالا که فهرست آنها در سایت این سازمان به آدرس

عرضه شده در بورس کالا به نفع محصول تولید شده ایرانی باشد تا خدای ناکرده واسطه‌ها در این بین نخواهند از فرصت پیش آمده سوءاستفاده کنند و محصول را به مسیر دیگری گسیل دهند. نکته‌ای که باید امسال در سراسر کشور مدنظر قرار گیرد، آن است که توجه تمامی زیربخش‌های موجود برای معامله‌ای هرچه بهتر باید طلبیده شود تا این طرح نیز بتواند در کنار سایر طرح‌های موفق خودنمایی کند.

کالاهای عرضه فیزیکی جایگزین گواهی سپرده کالایی شد

معاون بازرگانی شرکت پشتیبانی امور دام درباره تفاوت خرید امسال با سال گذشته معتقد است: با توجه به پابلیت بودن خرید ذرت و جو در سال گذشته، مکانیزم به صورت سپرده کالایی بود؛ یعنی خود کشاورز می‌توانست محصول خود را به انبارها برسد و قبض انبار دریافت کند، اما امسال عرضه به صورت فیزیکی خواهد بود و شرکت پشتیبانی امور دام مسئول جمع‌آوری محصول و عرضه آن در بورس است.

عباس والوزی تصریح می‌کند: گواهی سپرده کالایی به‌طور مستقیم کشاورزان را درگیر می‌کند که با توجه به گسترش عملیات در سال جاری و اینکه تمامی کشاورزان هنوز موفق به کد بورسی نشده‌اند، نمی‌توانستیم این عملیات را اجرایی کنیم، اما از سال‌های آینده به‌طور قطع خود کشاورز اقدام به عرضه محصول خود در بورس خواهد کرد.

وی یادآور می‌شود: امسال تمامی ۳۰۰ مرکز خرید شرکت پشتیبانی امور دام در کل کشور آماده آن هستند که محصول ذرت و جوی کشاورزان را جمع‌آوری کنند و سپس به بورس تحویل دهند تا وقفه‌ای در عملیات فوق به‌وجود نیاید.

استان‌های اصفهان، خراسان رضوی و فارس در شرایط حاضر آماده عرضه محصول جوی خود به بورس کالا هستند و با وجود آنکه ابتدای راه هستند، مشکل خاصی را پیش‌بینی نمی‌کنند؛ به‌گونه‌ای که مدیر تنظیم بازار محصولات و نهاده‌های کشاورزی اصفهان از هماهنگی‌های انجام شده برای ثبت اطلاعات در سامانه خبر می‌دهد و می‌گوید: اصفهان نسبت به سایر استان‌ها در برداشت محصول جو دیرتر وارد عمل شده است، اما تمامی دغدغه تولیدکنندگان در سال جاری برطرف شده است، زیرا مطمئن هستند که بازاری شفاف را پیش رو دارند.

فهاد حاجی‌مرادی می‌افزاید: عرضه محصولات کشاورزی در بورس کالا اقدام مثبتی است که دخالت یک‌سری از عوامل را در فروش محصولات کشاورزی کم می‌کند و علاوه بر آن، سرمایه دولت را نیز افزایش خواهد داد و در کنار آن مشارکت بخش خصوصی از افزایش قابل توجهی برخوردار خواهد بود.

وی خاطر نشان می‌کند: تجربه موفق استان‌های کرمانشاه و خوزستان در سال گذشته امیدها را برای ورود محصولات دیگری در بورس کالا افزایش داده است؛ به‌گونه‌ای که اگر نتایج طرح امسال در استان اصفهان خوب جواب دهد، پیشنهاد عرضه سیب درختی و سیب‌زمینی را در بورس خواهیم داشت.

وی خاطر نشان می‌کند: حمایت‌های لازم از سوی سازمان برای کمک به کشاورزان، تولید و انبار محصول کیفی در حال انجام است، به‌گونه‌ای که برآورد شده حدود ۲۰۰ هزار تن جو در این استان تولید شود که حداقل ۸۰ تا ۹۰ هزار تن آن از طریق بورس معامله شود و مابقی آن نیز خودمصرفی بوده یا توسط دامداران یا سایر عوامل مورد استفاده قرار می‌گیرد.

رنجبری ادامه می‌دهد: مقدمات کار از جمله تهیه اطلاعات کشاورزان و دریافت کد بورسی در حال انجام است تا در سال‌های آینده خود کشاورزان بتوانند مستقیم محصول خود را وارد کنند و به کمک ارگان‌های دولتی نیاز نداشته باشند.

وی تصریح می‌کند: کشت ذرت هنوز در استان فارس آغاز نشده است که امید می‌رود پس از تولید بتوانیم برای محصول ذرت نیز اقدامات مؤثر در بورس انجام دهیم.

کافرنهنگ‌سازی عرضه محصول در بورس کالا انجام شود

در این بین حضور بازارسازان در اجرای موفق طرح قیمت تضمینی بسیار خودنمایی می‌کند، زیرا خریداری محصول توسط اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و صندوق‌هایی که بدون واسطه اقدام می‌کنند، می‌تواند اثرات جانبی همچون حفظ کیفیت محصول، خریداری محصول طبق سلیقه و نیاز و استفاده از آن در زمان مقتضی را امکان‌پذیر کند.

مدیرعامل صندوق حمایت از طیور کشور روش قیمت تضمینی را به خریدهای تضمینی ترجیح می‌دهد و معتقد است: هر ساله هزینه‌های بسیاری روی دوش دولت برای خرید تضمینی محصولات کشاورزی سنگینی می‌کند که با اجرای این طرح دولت می‌تواند در جاهای دیگر و برای افزایش بهره‌وری و تولیدی موفق‌تر هزینه کند و علاوه بر آن چون محصول به‌موقع فروخته می‌شود، میزان ضایعات کاهش یافته و صرفه‌جویی‌هایی از این دست اتفاق خواهد افتاد.

مهدی پورنمر یادآور می‌شود: انجام این حرکت نیاز به فرهنگ‌سازی دارد و برای امسال که تمامی استان‌ها وارد عمل شده‌اند، لازم است اتحادیه‌ها، صندوق‌های حمایتی و سایر بخش‌ها همکاری کنند تا معامله‌ای عادلانه و شفاف اتفاق بیفتد.

وی تأکید می‌کند: ۱۰۲ صندوق حمایت در کل کشور اقدامات لازم را برای خرید به‌موقع محصول در دستور کار دارند تا محصول با کیفیت بدین ترتیب خریداری و تحویل انبارها شود و این طرح بتواند با موفقیت ۱۰۰ درصدی پیش رود.

کاتوجه به قیمت‌های جهانی در عرضه موفق ذرت و جو مؤثر است

مدیرعامل شرکت کشاورزی بذرباران و بزرگ‌ترین خریدار ذرت در سال گذشته می‌گوید: برای اجرای موفق‌ترین خرید در سال جاری باید به قیمت جهانی این محصول نیز فکر کنیم تا واسطه‌ها در این بین نتوانند از فرصت پیش آمده استفاده کنند.

ناصر محمدی‌زاده می‌افزاید: شرکت‌هایی همچون پشتیبانی امور دام و تعاونی روستایی کشور لازم است امسال تیمشان را کامل کنند تا با آمادگی بیشتری بتوانیم در کل کشور عمل کنیم، زیرا شفاف‌سازی و استانداردهای کالاهای یکی از مواردی است که برای ورود محصولات مختلف به بورس کالا باید وجود داشته باشد.

وی خاطر نشان می‌کند: باید به قیمت‌های جهانی توجه شود تا قیمت

گزارشی از بازار محصولات پتروشیمی

فضایی برای تقابل آزادانه عرضه و تقاضا

سمت و سوی بازار محصولات پتروشیمی؛ از بورس کالا تا بازار آزاد

با توجه به گسترده‌گی و پراکندگی معاملات محصولات پتروشیمی در بورس کالا، این گروه کالایی را می‌توان یکی از مهم‌ترین و شاید تأثیرگذارترین محصولات این بورس به‌شمار آورد؛ هرچند که پیچیدگی‌های خاص خود را نیز داراست. پس از کاهش حجم معاملات این محصولات در سال ۹۴، هم‌اکنون وضعیت این بازار با محوریت پلیمرها به سمتی حرکت کرده که از رونقی محسوس برای سال جاری خبر داده تا جایی که می‌توان روزهای اخیر را نقطه عطف بازار محصولات پتروشیمی به‌شمار آورد؛ زیرا حجم معاملات از کف تاریخی خود در تابستان سال ۹۴، با جهشی قدرتمند توانست جهت‌گیری کلی این بازار را تغییر دهد؛ به‌عنوان مثال از پایان اسفندماه سال گذشته تاکنون حجم معامله پلیمرها به‌عنوان یکی از مهم‌ترین گروه کالایی در بورس کالا از ابتدای اسفندماه تاکنون به ۵۷۰ هزار تن بالغ شده که رکورد تاریخی بورس کالا را در این بازه زمانی برای سال‌های اخیر شکسته است. حضور پررنگ عرضه‌کنندگان محصولات پتروشیمی در ماه‌های اخیر، بازگشت خریداران، معافیت‌های گسترده مالیاتی، امکان تأمین مالی شرکت‌های بزرگ تحت عنوان اوراق سلف موازی استاندارد موازی، امکان عرضه آتی مواد اولیه و پوشش ریسک و همچنین کاهش هزینه مبادله و امنیت داد و ستد را می‌توان از ویژگی‌های مهم این بازار رسمی عنوان داشت که هم‌اکنون به‌عنوان مرجع اصلی تأمین مواد اولیه در کشور جایگاهی بی‌بدیل پیدا کرده است.

هستند) به تالار فرعی، شفافیت وضعیت معاملاتی در بورس کالا افزایش یافته است؛ هرچند که بخشی از حجم معاملات را در بر می‌گیرد که در آمارهای رسمی به آن اشاره نخواهد شد. با توجه به این پیش‌زمینه وضعیت کلی معاملات در بورس کالا شرایط مطلوبی را تجربه می‌کند تا جایی که از ابتدای اسفندماه تاکنون حجم معامله پلیمرها به نزدیکی ۶۰۰ هزار تن رسیده که یک رکورد قابل توجه به‌شمار آمده و همچنین برای اولین بار در تاریخ بورس کالای ایران به ثبت می‌رسد. با توجه به عقب‌نشینی جدی حجم تولید در صنایع پایین‌دستی در سال گذشته، این وضعیت جدید را می‌توان نقطه عطفی برای صنایع پایین‌دستی محصولات پتروشیمی دانست که به تقویت بنیادین آن‌ها منجر خواهد شد.

محصولات پلیمری در بورس کالا

همان‌گونه که در نمودار حجم معاملات پلیمرها در بورس کالا مشخص است، در هفته‌های اخیر با عقب‌نشینی نسبی حجم معاملات رو به رو هستیم؛ هرچند که این حجم، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین فاکتورهای تأثیرگذار بر بازار باز هم توانست سطوحی مطلوب را حفظ کند تا جایی که به ندرت به کمتر از ۴۰ هزار تن در هفته رسید. با توجه به تجربیات سال‌های قبل حجم معامله کمتر از ۴۰ هزار تن را می‌توان مرزی روانی و فنی برای معاملات پلیمرها قلمداد کرد تا جایی که کمتر از این حد را می‌توان رکود و بیش از آن را ورود به فاز رونق دانست. این در حالی است که در آمار معاملات بورس کالای ایران با ورود عرضه‌های خارج از گونه یا کالاهایی که به خواص مورد نظر نرسیده‌اند (به OFF گرید موسوم

میزان حجم تولید در صنایع پایین‌دستی در سال‌های اخیر

سال	حجم تولید - تن	تغییر حجم تولید - تن	درصد تغییر
۱۳۸۹	۲ میلیون و ۶۴۳ هزار ۶۵۹	۸۸۷/۵۴۷	۵۰.۵۴
۱۳۹۰	۲ میلیون و ۸۴۸ هزار	۲۰۴/۳۴۱	۷.۷۳
۱۳۹۱	۳ میلیون و ۳۶۷ هزار و ۳۴۳	۵۱۹/۳۴۳	۱۸.۲۳
۱۳۹۲	۳ میلیون و ۵۴۱ هزار و ۶۸۷	۱۷۴/۳۴۴	۵.۱۷
۱۳۹۳	۳ میلیون و ۲۸۹ هزار ۸۷۲	-۲۵۱/۸۱۵	-۷.۱۱
برآورد سال ۹۴ با فرض کاهش ۲۰ درصدی	۲ میلیون و ۳۳۱ هزار و ۹۸	-۶۵۷/۹۷۴	-۲۰

قیمت محصولات پالایشگاهی همچون نفتا به عنوان مهم ترین خوراک مایع صنعت پتروشیمی در بازارهای جهانی افزایش یافته که سیگنالی بسیار مهم برای افزایش قیمت تمام شده در بازارهای شرق آسیا خواهد بود.

معامله مواد اولیه پلیمری در بورس کالای ایران

سال	حجم معامله - تن	درصد تغییر	ارزش معامله - میلیارد ریال	درصد تغییر
۱۳۹۱	۱/۷۵۴/۱۲۰	۱۹.۵۲	۵۳۸۱۸	۱۴۵.۱۵
۱۳۹۲	۲/۳۲۶/۷۴۱	۲۶.۳۲	۸۴۴۸۳	۵۶.۹۷
۱۳۹۳	۲/۱۷۵/۵۶۵	-۹.۳۰	۸۷۳۷۶	۳.۴۲
۱۳۹۴	۲/۰۴۰/۱۶۹	-۶.۲۲	۷۲,۷۹۳	-۱۶.۶۹

معاملات محصولات شیمیایی

در بورس کالا معاملات محصولات شیمیایی شرایط نسبتاً جذابی دارد، زیرا در هفته های گذشته از یک حجم منطقی معاملاتی برخوردار بوده و همچنین تقاضای موجود نشان دهنده وجود تولید در صنایع میان دستی است. از سوی دیگر با توجه به ویژگی های فنی این گروه کالایی، معاملات مواد اولیه آن بر بخش های مختلفی از صنایع گوناگون مؤثر بوده که رونق آن، نشان دهنده وضعیت متعادل صنایع مصرف کننده خواهد بود. با توجه به رونق نسبی این بازار در کنار قرابت های فنی می توان این گونه استنباط کرد که وضعیت کلی در صنایع پایین دستی محصولات پتروشیمی قابل قبول بوده و می توان به ادامه افزایش حجم تولید امیدوار بود.

نکته دیگری را که بر معاملات محصولات پتروشیمی در بورس کالای ایران تأثیر می گذارد، باید در نوسان قیمت ها دانست. پس از جهش قیمت های پایه در ابتدای سال جاری، هم اکنون بیش از یک ماه است که قیمت های پایه در مسیری نزولی قدم برداشته اند. این ویژگی به صورت کلی باعث شده تا قیمت های موجود در بورس کالا حالتی جذاب و قابل قبول برای بخش های مهم صنایع پایین دستی داشته باشد که به خودنمایی مجدد تقاضا منجر خواهد شد. با توجه به این ویژگی قیمتی در کنار افزایش آرام حجم تولید در صنایع پایین دستی پیش بینی افزایش تقاضا در هفته ها و ماه های آینده چندان هم دور از ذهن نخواهد بود.

نکته دیگر در خصوص روند نوسان قیمت ها در بازار داخلی و البته تبعیت آن ها از نرخ های جهانی این نکته است که پس از افزایش بهای نفت خام و رسیدن آن به بالاترین حد در ۶ ماه گذشته برای نفت خام آمریکا، هنوز قیمت محصولات پتروشیمی افزایش چندانی نداشته است. با توجه به تأثیر فنی و روانی بهای نفت خام بر بازار محصولات پتروشیمی می توان نسبت به افزایش بهای جهانی این کالا امیدوار بود، هر چند که هنوز ضعف تقاضا از سوی کشورهای شرق آسیا در برابر رشد قیمت ها مقاومت می کند. آخرین آمارها نشان می دهد که

بازار آزاد محصولات پتروشیمی

در هفته های اخیر بازار داخلی خارج از بورس کالا پلیمرها شرایط مبهمی را سپری کرده است؛ هر چند که این اوضاع هم اکنون در مسیر بهبود گام بر می دارد. بالابودن نسبی حجم عرضه ها در بازار آزاد، وجود قیمت هایی کمتر از بهای تمام شده در بورس کالا در بازار آزاد ضعف نقدینگی، افزایش آرام و گام به گام حجم تولید در صنایع پایین دستی، نوسان قیمت های پایه در بورس کالا، فرارسیدن زمان تقاضای فصلی ظروف یکبار مصرف و بسیاری موارد دیگر را می توان واقعیت های این بازار به شمار آورد. این در حالی است در هفته های گذشته به کمک کاهش قیمت های پایه، قیمت اغلب پلیمرها در

مسیر کاهش قرار داشت، ولی روزهای اخیر این روند به سمت رشد نرخ تغییر مسیر داد.

برتری تقاضا نسبت به عرضه ها در بازار داخلی با پایان یافتن موجودی انبارها، خودنمایی بیشتر خریداران و افزایش عرضه، گفت و شنودهایی از منطقی شدن قیمت ها، کاهش پتانسیل بازارسازی برخی از واسطه ها با تقویت ساز و کار عرضه و تقاضا با محوریت بورس کالا و همچنین افزایش تقاضا برای محصولات نهایی را می توان از مهم ترین ویژگی های این بازار به شمار آورد. با توجه به تغییر جریان تولید در صنایع پایین دستی به سمت افزایش جذابیت آن ها می توان به ادامه جذابیت معامله پلیمرها در بازار آزاد امیدوار بود.

۴ مهم‌ترین ویژگی‌های بازار محصولات پتروشیمی

- ۱ کاهش قیمت‌های پایه اغلب محصولات پتروشیمی در بورس کالا برای انواع گریدهای پلیمری و شیمیایی؛
- ۲ عقب نشینی نسبی حجم معامله پلیمرها در بورس کالای ایران در هفته‌های گذشت و سپس رشد مجدد آن؛
- ۳ بالا بودن حجم معامله محصولات شیمیایی در تالار محصولات پتروشیمی که نشان دهنده شرایط مطلوب تولید در صنایع میان دستی است؛
- ۴ بالا بودن نسبی حجم عرضه‌ها در بورس کالا که جذابیت خرید را به نسبت افزایش می‌دهد؛
- ۵ بازگشت سقف خرید ماهیانه بهین یابی دی اتیل هگزانول و منومر وینیل استات پس از بازگشت سقف خرید ماهیانه پلی پروپیلن‌های نساجی و PVC گرید S۶۵؛
- ۶ انتظار برای افزایش تقاضا در روزهای پیش رو با افزایش حجم تولید در صنایع پایین دستی و قیمت‌های پایین موجود؛
- ۷ افزایش آرام قیمت پلیمرها در بازار آزاد که با افزایش تقاضا نیز همراه بوده است؛
- ۸ توجه بیشتر فعالان بازار به بورس کالا با منطقی تر شدن قیمت‌ها در بازار آزاد؛
- ۹ فرارسیدن روزهای گرم سال که تقاضا را برای بسیاری از مواد اولیه ظروف یکبار مصرف و مایحتاج بسته بندی مواد غذایی و نوشیدنی‌های سرد و شیرین افزایش می‌دهد همچون دی اتیل هگزانول، پلی استایرن‌های انبساطی، پلی پروپیلن‌های نساجی، پلی اتیلن ترفتالات بطری و برخی گریدهای سبک فیلم پلی اتیلن‌ها همچنین انواع گریدهای لوله و یا EX۳؛
- ۱۰ کاهش آرام موجودی انبارها در بازار آزاد که باز هم جذابیت خرید از بورس کالا را افزایش می‌دهد؛
- ۱۱ افزایش نسبی حجم معاملات در بازار داخلی که به تقویت سرعت گردش نقدینگی در این بازار خاص کمک کرده است؛
- ۱۲ کاهش سودآوری صادراتی محصولات پتروشیمی به دلیل کاهش قیمت‌های جهانی که در سال به ۲,۵ تا ۳ میلیارد دلار بالغ می‌شود؛
- ۱۳ ترس از کاهش حجم صادرات محصولات نهایی به عراق به دلیل حضور جدی ترکیه در این بازار و همچنین از دست رفتن بازار روسیه برای تجار ترک در کنار کاهش ارزش لیر؛
- ۱۴ ثبات نسبی قیمت دلار در بازار داخلی در هفته‌ها و ماه‌های اخیر؛
- ۱۵ انتظار برای افزایش محسوس حجم تولید در صنایع پایین دستی پس از کاهش ۲۰ درصدی این حجم در سال ۹۴ به امید افزایش معاملات در ماه‌های ابتدایی سال جاری؛
- ۱۶ امید به بهبود نسبی بازار محصولات پتروشیمی در سال جاری با افزایش حجم معامله پلیمرها و محصولات شیمیایی در بورس کالای ایران.

رینگ پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی زیر ذره‌بین

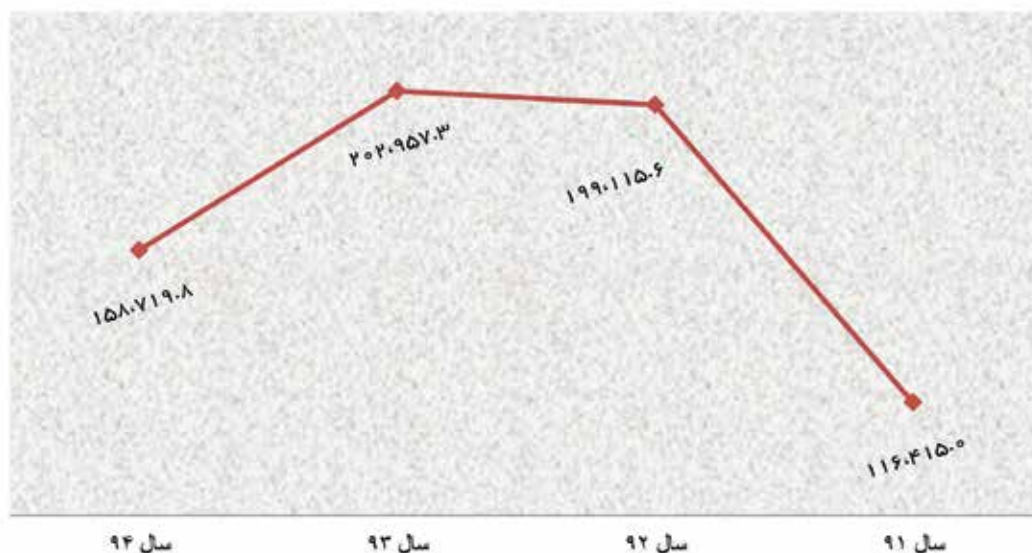
امیر حسین محمدی

مدیر واحد معاملات کالا و انرژی - شرکت کارگزاری تأمین سرمایه نوین

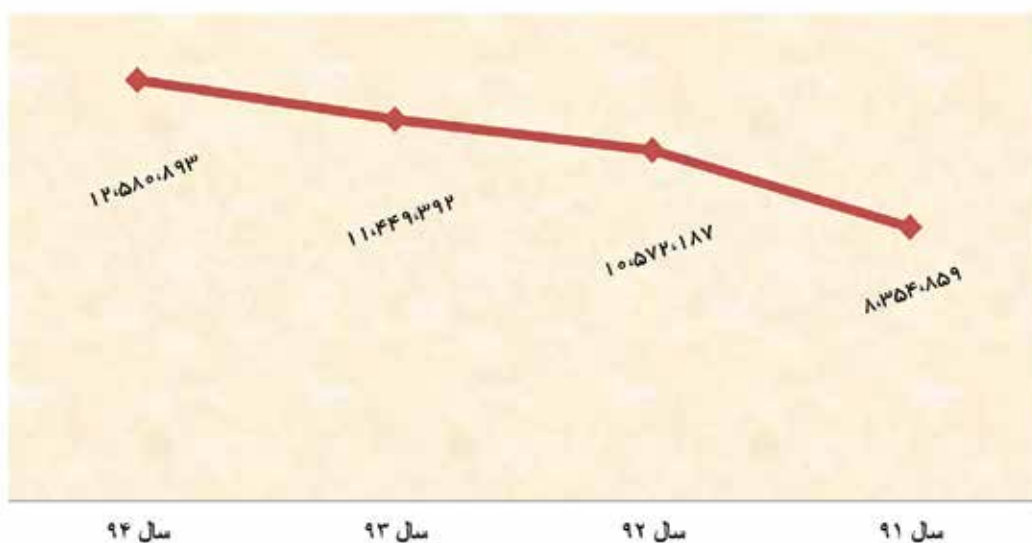
دوماهنامه تخصصی

در سال ۱۳۹۴ در مجموع ۱۲ میلیون و ۵۸۰ هزار و ۸۹۳ تن انواع محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی به ارزش حدود ۱۵۸ هزار و ۷۱۹ میلیارد ریال دادوستد شد که از نظر حجم معاملات ۹/۹ درصد رشد نسبت به سال گذشته و از نظر ارزش معاملات ۳۴/۷ درصد کاهش نسبت به سال گذشته را تجربه کرد.

ارزش معاملات محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی در بورس کالای ایران - میلیارد ریال

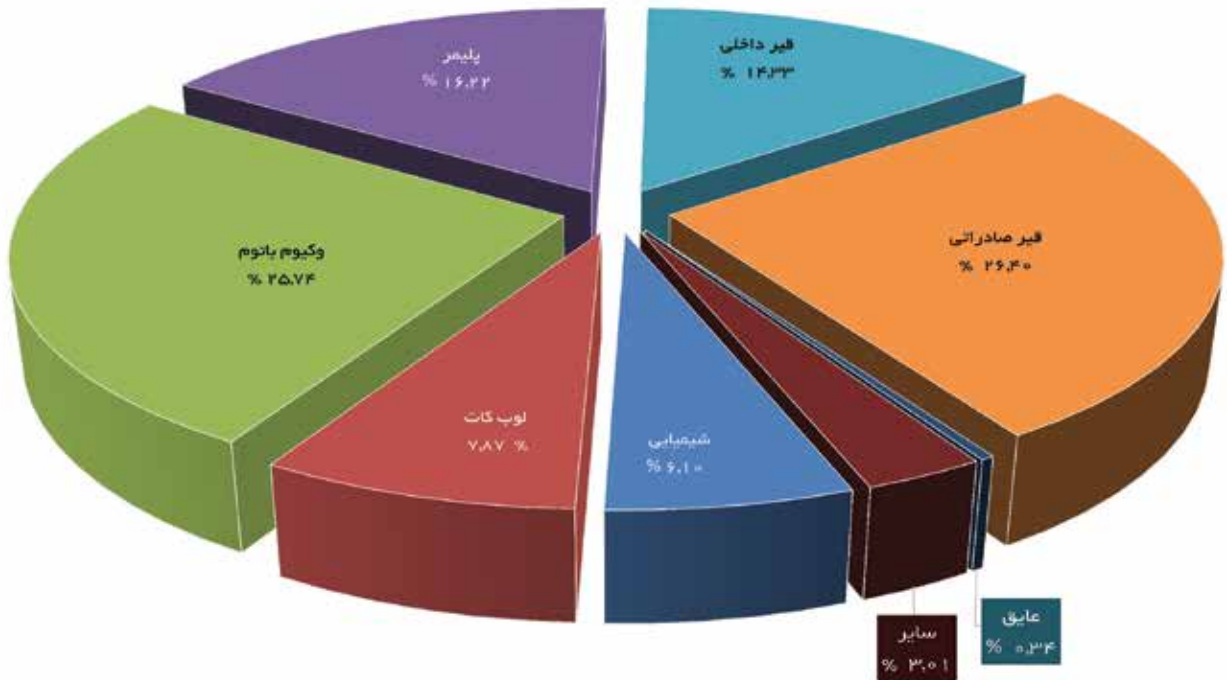

حجم معاملات محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی در بورس کالای ایران-تن

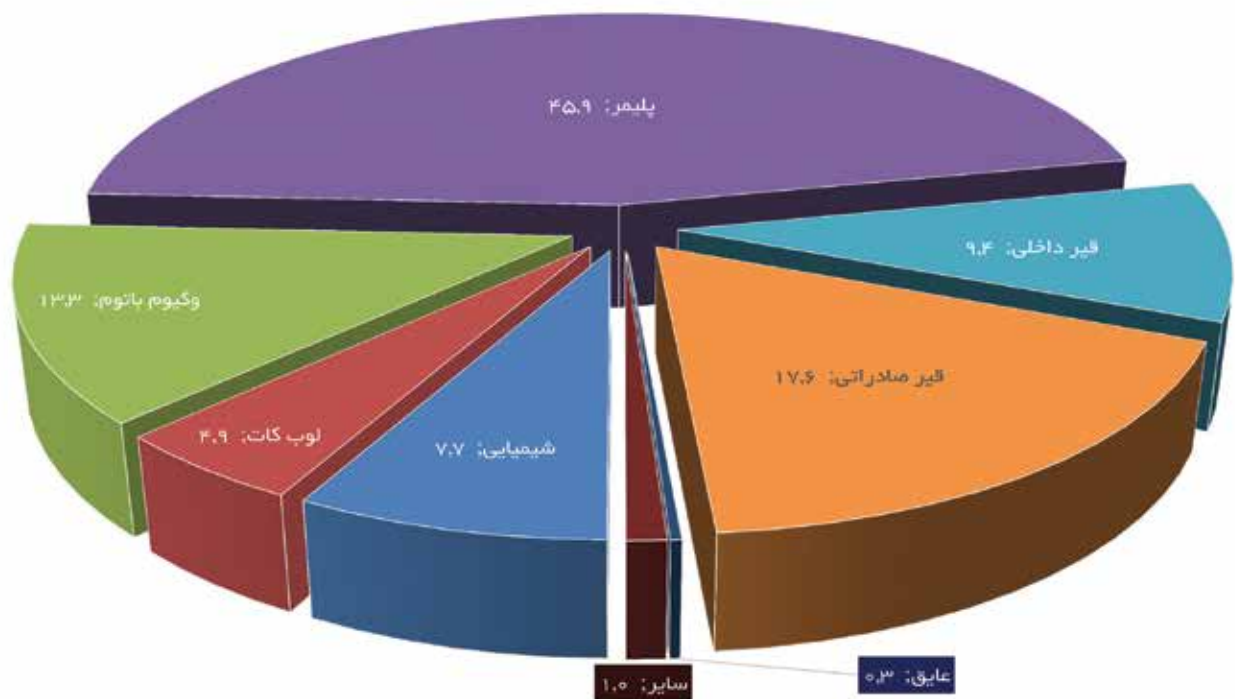

در این سال معاملات انواع قیر، وکیوم باتوم و محصولات پلیمری بیشترین حجم معاملات این رینگ را به خود اختصاص دادند. این در حالی است ارزش معاملات محصولات پلیمری توانست به تنهایی در حدود ۴۶ درصد از ارزش معاملات این رینگ را به خود اختصاص داده و بعد از آن ارزش معاملات انواع قیر، وکیوم باتوم و نیز محصولات شیمیایی بیشترین سهم را داشتند.

سهم زیرگروه های معاملاتی در حجم معاملات رینگ پتروشیمی و فرآورده های نفتی

سهم زیرگروه های معاملاتی از ارزش معاملات رینگ پتروشیمی و فرآورده های نفتی

مهم‌ترین رخدادهای رینگ پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی در سال ۹۴ را می‌توان موارد زیر دانست:

۱- کاهش مداوم قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی: همانگونه که در نمودار نیز نشان داده شده است، در بسیاری از ماه‌های سال ۱۳۹۴ قیمت نفت به طور مداوم با کاهش همراه بود. با توجه به اینکه همواره کاهش قیمت‌ها در بازارهای جهانی به دلیل اینکه قیمت پایه محصولات پلیمری و شیمیایی در بورس کالای ایران در هر دو هفته تا بیست روز یکبار (بر اساس قیمت‌های جهانی و قیمت دلار در بازار آزاد) اعلام می‌گردد با تاخیر به بازار کشور تأثیر می‌گذشت، خریداران منتظر کاهش بیشتر قیمت‌ها می‌شدند که این امر رکود حاکم بر بازار را تداوم می‌بخشید. از طرف دیگر بسیاری از تولیدکنندگان قادر نبودند قیمت محصولات خود را همپا با کاهش قیمت‌های جهانی کاهش داده و این امر نیز به دلیل کاهش رقابت پذیری صادرکنندگان فرآورده های نفتی (علی‌الخصوص قیر و انواع روغن های صنعتی) در کاهش تقاضا برای خرید محصولاتی مانند لوب کات و قیر بی تأثیر نبود. به این ترتیب سهم قیر صادراتی و لوب کات از ارزش معاملات، از ۱۹/۳ و ۹/۵ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۱۷/۶ و ۴/۹ درصد کاهش یافت.

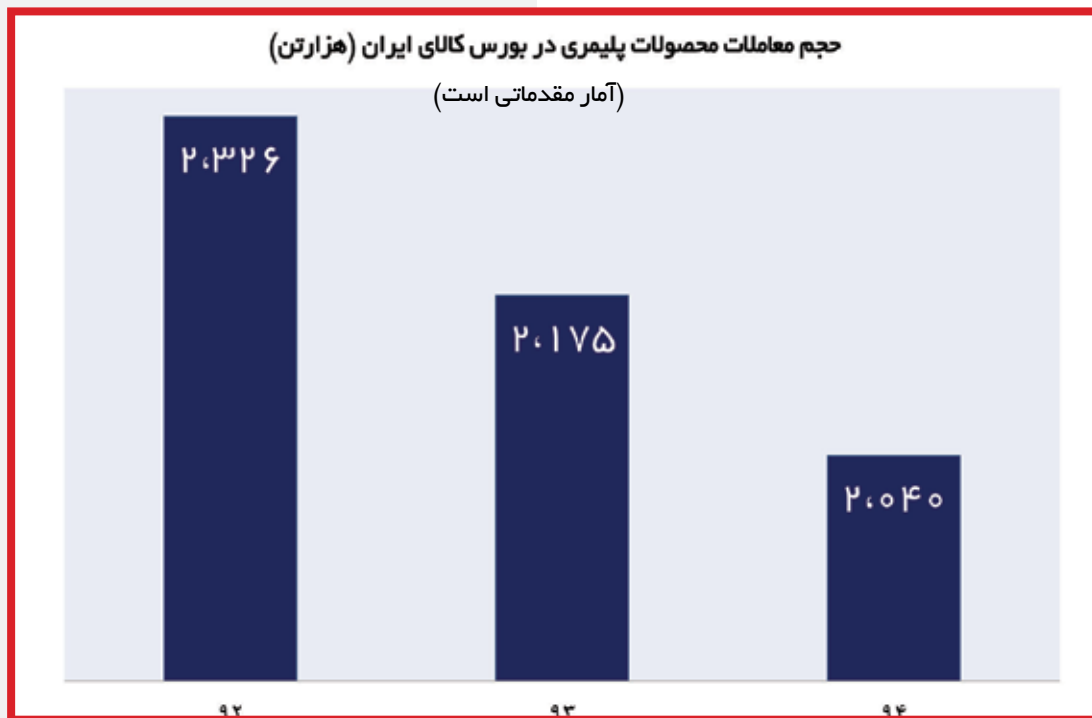
۲- کشمکش های متمادی جهت خارج کردن عرضه محصولات پتروشیمی از بورس کالای ایران: هر چند مواردی مانند شفافیت معاملات به ثبت رسیده، تضمین ایفای تعهدات طرفین معامله، ایجاد پایگاه اطلاعاتی مناسب و قابل استناد معاملاتی و کاهش رانت اطلاعاتی، جلوگیری از فرار مالیاتی، نظارت بر انجام صحیح معاملات و جلوگیری از دستکاری قیمتی و... از مزایای معاملات در بورس کالا به شمار می‌روند، اما عده‌ای معتقدند در این بازار چالش‌هایی وجود دارد و خواستار اصلاحاتی در بورس کالا بوده‌اند؛ اما در هر حال نظر حضور محصولات پتروشیمی در بورس کالای ایران با اقبال بیشتری همراه بود و این امر تا پایان سال ۱۳۹۴ نیز ادامه یافت.

۳- تأمین مالی شرکت پتروشیمی آبادان: هر چند در سال گذشته توسعه معاملات بازار فیزیکی با جدیت در دستور کار بورس کالای ایران بود، اما تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی بر اساس انتشار اوراق مبتنی بر کالا (مانند سلف موازی استاندارد) نیز به عنوان اصلی‌ترین سیاست‌های بورس کالا پیگیری شد که در نهایت این امر برای شرکت پتروشیمی آبادان و بر اساس محصول پلی وینیل کلراید محقق شد. این در حالی است که به نظر می‌رسد به دنبال کسب تجربه از کان موثر در این امر و نیز آشنا شدن شرکت‌ها با مزایای تأمین مالی از این طریق، شاهد گسترش این حوزه بورس کالای ایران باشیم. به هر حال تلاش بورس کالای ایران موجب شد به لطف تداوم عرضه محصولات پلیمری و رشد معاملات زیرگروه‌هایی نظیر قیر، حجم معاملات فیزیکی این رینگ مهم افزایش یابد، هر چند که به دلیل کاهش قیمت‌ها (به دلیل کاهش قیمت‌ها در بازارهای جهانی) ارزش معاملات کاهش یافت. در ادامه به معاملات چند زیرگروه مهم این رینگ اشاره می‌شود.

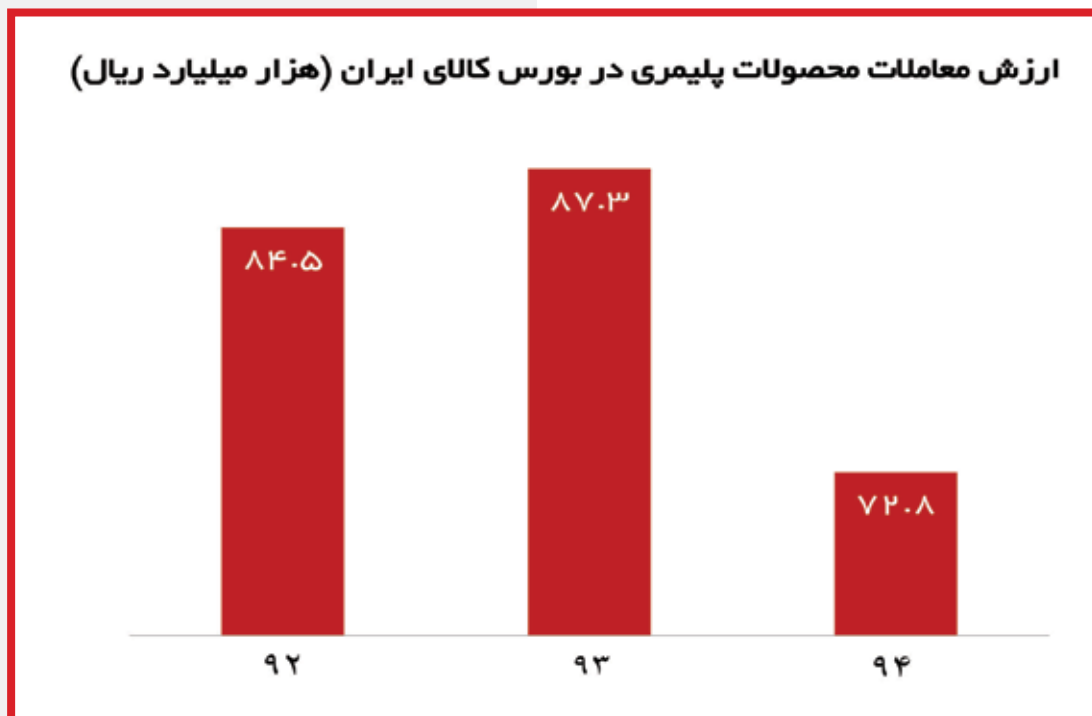
کا بررسی معاملات زیرگروه محصولات پلیمری در سال ۱۳۹۴

بازار محصولات پلیمری در سال ۹۴ متأثر از عوامل گوناگون، نوسانات زیادی را تجربه کرد. ادامه سقوط قیمت نفت، فراز و نشیب‌های مذاکرات هسته‌ای و به نتیجه رسیدن برجام از جمله مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر بازار محصولات پلیمری در این سال بود. ادامه رکود حاکم بر بازار داخل، نبود تقاضا و انباشت کالاها در انبار واحدهای تولیدی و نیز از دست رفتن قسمتی از بازار صادراتی (به خصوص بازار کشور عراق) به دلیل ناامنی‌های منطقه‌ای بازار پلیمر را بی‌نصیب نگذاشت و باعث کاهش حجم و ارزش این بازار نسبت به سال‌های گذشته شد.

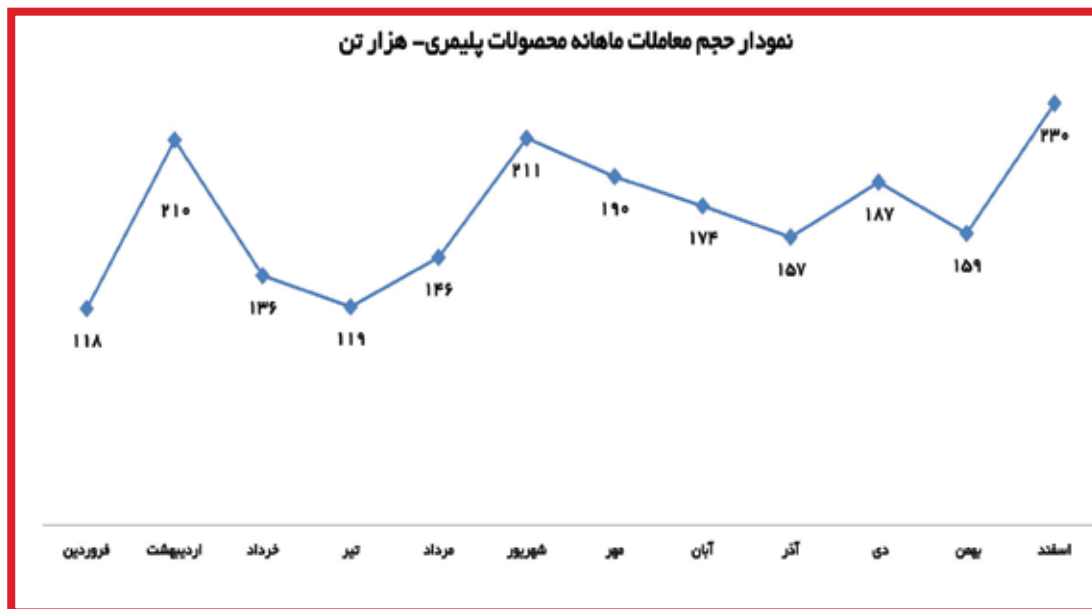
سال ۱۳۹۴ در حالی شروع شد که فعالان بازار در انتظار به نتیجه رسیدن مذاکرات بودند. هر چند بالاخره در این سال برجام به فرجام رسید؛ اما به درازا کشیدن روند تصویب و اجرای آن باعث شد تا بازار ۱۰ ماه ابتدایی امسال را در حال بیم و امید و انتظار سر کند و فعالان بازار به خریدهای روزانه و هفتگی اکتفا کرده و به انتظار مشخص شدن مسیر بازار صبر کرده و همین مسأله باعث کاهش تقاضا و در نتیجه کاهش حجم معاملات بازار شد.

همچنین در سال ۹۴ ارزش معاملات محصولات پلیمری با ۱۷ درصد کاهش نسبت به سال ۹۳ به حدود ۷۳ هزار میلیارد ریال رسید که این امر در نمودار زیر نشان داده شده است. علت کاهش بیشتر ارزش معاملات نسبت به حجم معاملات، کاهش قیمت مواد پلیمری است. کاهش قیمت نفت و سقوط آن به زیر ۳۰ دلار اثر خود را در قیمت پایه این محصولات نشان داد و باعث شدید قیمت‌های جهانی و در نتیجه قیمت پایه محصولات در داخل کشور شد.

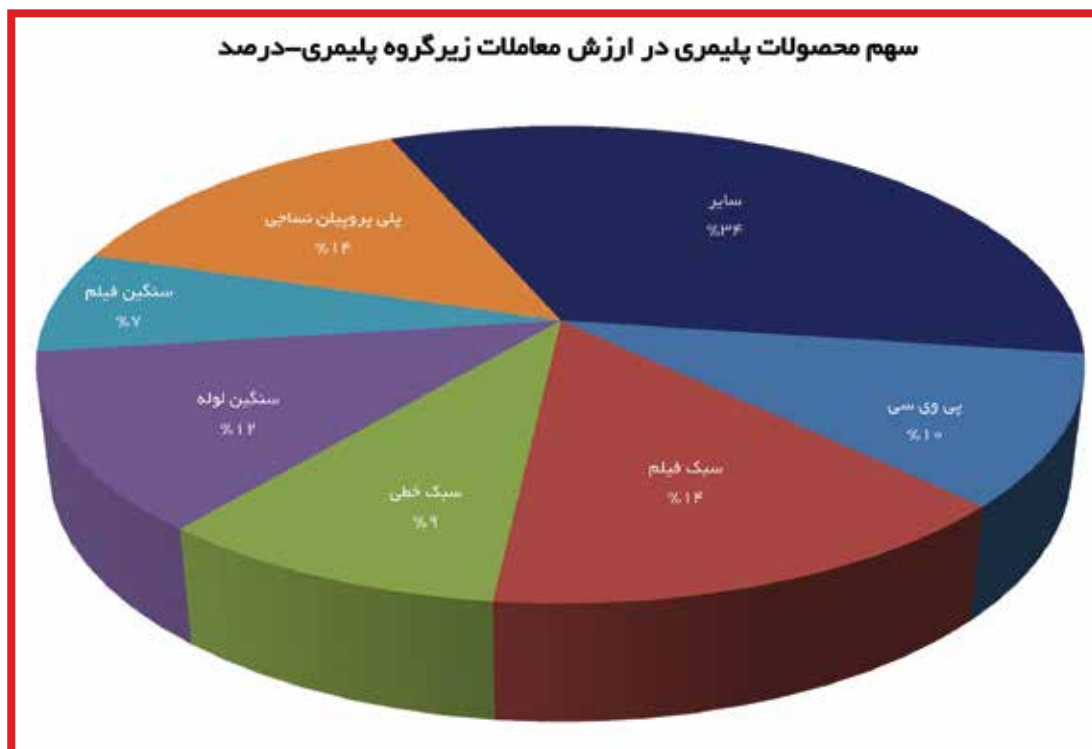

آنگونه که اشاره شد سال ۹۴ متأثر از اتفاقات سیاسی و سقوط قیمت نفت، سال پر فراز و نشیبی برای بازار محصولات پلیمری در بورس کالا بود. در نمودار زیر روند ماهانه حجم معاملات این بازار نشان داده شده است که مؤید این مطلب است. نمودار زیر نشان می‌دهد در آخرین ماه سال ۹۴ بیشترین حجم معاملات محصولات پلیمری به ثبت رسید.

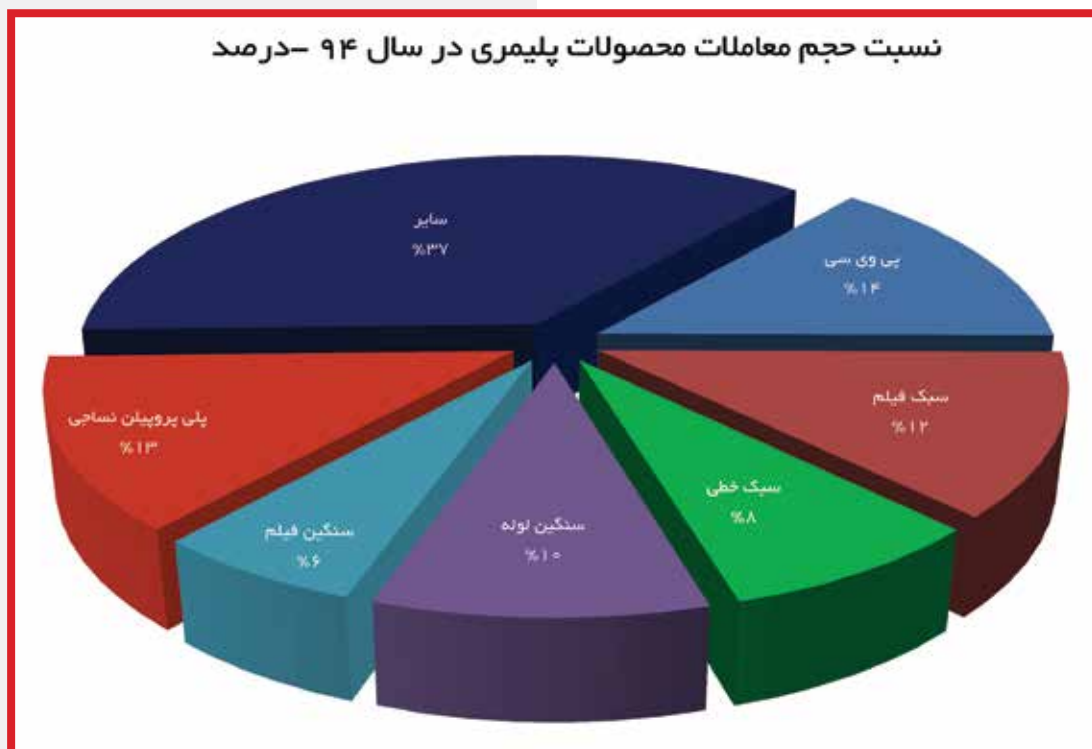
دوماهنامه تخصصی

آمارها نشان می‌دهند معاملات محصولات پلی اتیلن سبک فیلم، پلی پروپیلن نساجی، پلی اتیلن سنگین لوله و سنگین فیلم بیشترین ارزش معاملات زیر گروه محصولات پلیمر را به خود اختصاص دادند.

این در حالی است که حجم معاملات محصولات پلی پروپیلن نساجی، پلی وینیل کلراید، پلی اتیلن سبک فیلم و سبک خطی بیشترین حجم معاملات محصولات پلیمری را به خود اختصاص دادند.

نسبت حجم معاملات محصولات پلیمری در سال ۹۴ - درصد

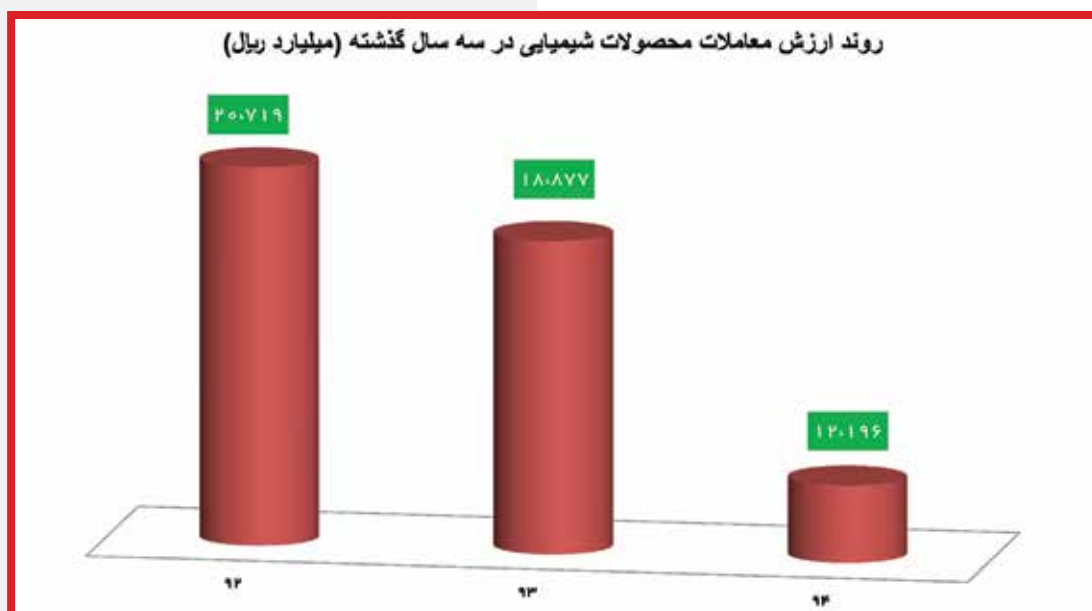

به نظر می رسد در سال آینده (۱۳۹۵) با توجه به انتظار بهبود نسبی در اقتصاد کشور و نیز بهبود روابط خارجی ایران، شاهد رشد حجم و ارزش معاملات محصولات پلیمری در کشور باشیم.

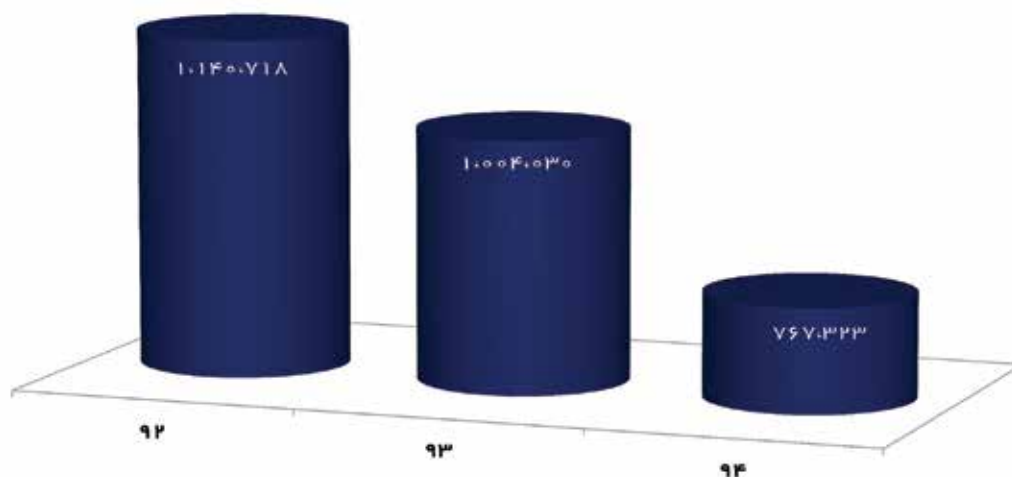
کا بررسی وضعیت معاملات زیر گروه محصولات شیمیایی

در سال گذشته یک میلیون و ۸۴۶ هزار و ۶۹۸ تن از محصولات شیمیایی در بورس کالای ایران عرضه شد که برای خرید آن یک میلیون و ۱۴۳ هزار و ۲۲۴ تن تقاضا ثبت شد و در نهایت ۷۶۷ هزار و ۳۲۳ تن از آن معامله شد. بدین ترتیب میزان عرضه، تقاضا و حجم معاملات به ترتیب ۷،۱۶،۴۴،۲ و ۲۳،۵ درصد کاهش داشتند. عواملی که در بخش زیر گروه محصولات پلیمری موجب کاهش حجم و ارزش معاملات شدند، در این زیر گروه نیز موجب کاهش حجم و ارزش معاملات شدند. نمودارهای روند حجم معاملات و ارزش معاملات این سری از محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی در زیر آورده شده است. همانطور که مشاهده می کنید ارزش معاملات با شیب بیشتری نسبت به حجم معاملات کاهش داشته که این امر حاکی از کاهش قیمت محصولات شیمیایی طی سال گذشته است.

روند ارزش معاملات محصولات شیمیایی در سه سال گذشته (میلیارد ریال)

روند حجم معاملات محصولات شیمیایی در سه سال گذشته (تن)

طی معاملات سال ۹۴ سود کاستیک و استایرن منومر با ثبت ۴۰۳ هزار و ۶۰ تن و ۱۷۲ هزار و ۶۳۲ تن تقاضا پرطرفدارترین محصولات این سری از محصولات بوده و از بیشترین حجم معاملات برخوردار بودند، بطوریکه بترتیب ۳۸ و ۱۱ درصد از حجم کل معاملات محصولات شیمیایی را به خود اختصاص دادند. در ادامه منو اتیلن گلایکول و جوش شیرین به ترتیب جایگاه سوم و چهارم را به خود اختصاص دادند.

پنج محصول برتر از نظر حجم معاملات در سال ۱۳۹۴ (تن)

کا بررسی وضعیت معاملات زیر گروه قیر

سال ۱۳۹۴ یکی از سخت ترین سالها برای زیر گروه معاملاتی قیر بود. از یک طرف کاهش شدید و مداوم قیمت نفت (و بالتبع قیر) در بازارهای جهانی موجب بروز انتظار کاهش بیشتر قیمتها در خریداران شد که به این دلیل تقاضا برای خرید به طور چشمگیری کاهش یابد. از طرف دیگر به دلیل فروش نفت با قیمت های بسیار نازل از سوی داعش به کشورهای منطقه (علی الخصوص ترکیه)، رقبای ایران مبادرت به تولید قیر ارزان قیمت کرده که این امر موجب شد بخش اعظم بازار صادراتی منطقه مانند ارمنستان، آذربایجان، گرجستان، ترکیه از دست رود. واردات و کیوم باتوم نامرغوب از عراق به ایران و تولید قیر از آن جهت مصارف صادراتی و نیز مشکلات کیفیتی متعدد نیز موجب نارضایتی و اعتراض خریداران خارجی را فراهم آورد و بدبینی شدیدی در خصوص کیفیت قیر ایران در بازار منطقه را ایجاد کرد.

در کنار تمام این مشکلات، محدودیت های ناشی از تحریم های بین المللی به بهانه مناقشات هسته ای از جمله تحریم بیمه ای کشتیرانی جمهوری

به این ترتیب در سال گذشته ۳ میلیون و ۳۲۱ هزار و ۶۸۵ تن انواع قیر در رینگ صادراتی به ارزش ۹۴۸ میلیون و ۳۶۲ هزار و ۲۳۱ دلار دادوستد شد که به این ترتیب حجم معاملات ۹/۹ درصد نسبت به سال گذشته رشد از خود نشان داد. آمارها نشان می‌دهند در حدود ۸۳ درصد از حجم معاملات قیر در رینگ صادراتی مربوط به ۱۰ عرضه کننده بود که در این راستا شرکت های نفت جی، معماران تجارت آفتاب و نفت پاسارگاد اراک بیشترین سهم را داشتند.

اسلامی ایران (که به این ترتیب قیمت تمام شده محصولات بالاتر می‌شد) و مشکلات نقل و انتقال پول و... نیز بر بحران صادرات قیر افزود. با این حال در چند ماه آخر سال و پس از تعلیق و رفع برخی از تحریمها (و آغاز دوره پسابرجام)، معاملات قیر اندکی رونق گرفت و در نهایت حجم معاملات نسبت به سال گذشته رشد اندکی از خود نشان داد.

تولیدکننده	حجم معامله-تن	درصد
نفت جی	۹۹۹,۹۶۵	۳۰.۱۰
معماران تجارت آفتاب (اقتصاد بین الملل تندیس)	۳۸۳,۷۰۰	۱۱.۵۵
نفت پاسارگاد اراک	۳۵۱,۸۰۰	۱۰.۵۹
قیر آکام	۲۴۴,۳۷۵	۷.۳۶
فرا شیمی روز	۲۱۶,۲۵۰	۶.۵۱
فومن شیمی گستر	۱۶۵,۰۰۰	۴.۹۷
انرژی تجارت سام	۱۱۸,۰۰۰	۳.۵۵
شیمی تجارت نقش جهان	۱۰۲,۵۰۰	۳.۰۹
توسعه نفت هرمزان	۸۹,۰۰۰	۲.۶۸
عایق اصفهان	۸۲,۳۴۰	۲.۴۸

رینگ داخلی به ارزش حدود ۱۴ هزار و ۱۷۵ میلیارد ریال دادوستد شد که به این ترتیب حجم معاملات ۱۱/۹ رشد و ارزش معاملات ۲۶/۲ درصد کاهش از خود نشان داد. با توجه به رفع و تعلیق برخی دیگر از محدودیت های ناشی از تحریمهای بین المللی در سال ۱۳۹۵ و انتظار رشد اجرای پروژه های عمرانی در کشور، پیش بینی می شود حجم و ارزش معاملات قیر در سال جاری با بهبود نسبی همراه باشد.

به دنبال تصویب لزوم خرید قیرهای تهاتری و رایگان (به منظور پروژه های عمرانی مربوط به وزارت راه و شهرسازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) در بورس کالای ایران، معاملات رینگ داخلی قیر پررونق و پرتقاضا بود. هر چند که پیش بینی ها حکایت از دادوستد ۲ میلیون تن قیر داشت اما در مجموع یک میلیون و ۸۰۲ هزار و ۵۹۶ تن قیر در

سمت و سوی بازار چگونه است؟

روزهای مبهم فولادی ها

معاملات محصولات فولادی در بورس کالای ایران انعکاسی از اوضاع بازار است؛ زیرا تغذیه بخش بزرگی از عرضه ها در بازار، از مجرای بورس کالا صورت می پذیرد. به عبارت ساده تر رخدادهای بورس کالا را می توان بر پایه واقعیت های بازار آزاد فولاد به شمار آورد بنابراین توجه به حقایق بازار داخلی می تواند وضعیت کلی در بورس را نیز شفاف تر جلوه دهد؛ به عنوان مثال کاهش جذابیت معاملات فولادی مخصوصاً فولادهای ساختمانی ریشه در تضعیف بازار داخلی این کالا دارد.

استفاده از آن در سازه ها و ساختمان های بتونی شرایطی را ایجاد کرده که بتوان بهای میلگرد را معیار مهمی برای سنجش وضعیت کلی در بازار فولادهای ساختمانی به شمار آورد. این در حالی است که در سایر کشورهای پیشرفته هم اکنون به جای میلگرد از الیاف پلیمری استفاده می شود ولی هنوز در ایران و سایر کشورهای منطقه این شیوه احداث بنا معمول نشده است یعنی باز هم میلگرد پیشناز بلامنازع بازار فولادهای ساختمانی خواهد بود.

هر چند که بهای میلگرد در تقارب بیشتری با روند عمومی عرضه و تقاضاست ولی باز هم سیگنال های مؤثری بر روند قیمتی این کالا تأثیر گذار هستند. بهای شمش، قیمت های عرضه در بورس کالا، معاملات بازار آزاد و حتی حجم صادرات به کشورهای دیگر تماماً مواردی است که بر قیمت تمام شده و یا نرخ های عرضه تأثیر گذارده و جهت گیری بازار را تغییر می دهد. از سوی دیگر با توجه به پراکندگی مصرف کنندگان بازار فولاد و همچنین فعالان کوچک و بزرگ، واقعیت های عرضه و تقاضا و مکانیزم واقعی بازار بیش از سایر مصنوعات بر روند قیمت ها تأثیر می گذارد بنابراین می توان جهت گیری عمومی بازار را به ساده تر ملاحظه کرده و آن را تشخیص داد.

اسفندماه سال گذشته زمان بسیار مهمی در بازار میلگرد به شمار می آمد زیرا پس از ۲ سال و نیم رکود نسبی در این بازار و کاهش روز شمار قیمت ها، شاهد ثبت کف قیمت ها بودیم تا جایی که میلگرد تا قیمتی کمتر از ۱۲۰۰ تومان نیز کاهش نرخ را تجربه کرد که عمق رکود را هویدا ساخت.

از آن زمان شاهد بازگشت سریع تقاضا به بازار فولاد بودیم هر چند که ورود نقدینگی به بازار فولاد از دیگر بازارها، کاهش نرخ سود بانکی، پایین بودن فراگیر حجم تولید و خالی شدن انبارها، افزایش قیمت های جهانی فلزات و فولاد و افزایش امیدواری ها به آینده بازار فولاد دلایل و بسیاری رخدادهای دیگر فضایی را فراهم ساخت تا بهای میلگرد حتی تا نزدیکی ۱۶۰۰ تومان در هر کیلوگرم نیز افزایش یابد. این در حالی بود که فروردین ماه نیز همین روند ادامه یافت تا جایی که رکورد میلگرد ۱۸۰۰ تومانی در بازار تهران در اواخر فروردین ماه به ثبت رسید. کاهش موجودی انبارهای تولیدکنندگان بزرگ، افزایش موجودی انبارها در بازار داخلی و همچنین خودنمایی واسطه ها و رونق فعالیت سفته بازی خروجی این نوسان قیمت ها بود هر چند که این روند کلی چندان هم از جانب تقاضای واقعی مصرف کنندگان مورد حمایت واقع نشد. عقب نشینی جدی تقاضا در قیمت های بسیار بالای آن دوران در پایان فروردین ماه با شائبه خروج نقدینگی از بازار فولاد همراه شد تا جایی

در بازار فولاد شاهد مبادله دو گروه کالایی مجزا هستیم، فولادهای صنعتی و فولادهای ساختمانی؛ در بازار مصنوعات صنعتی ورق و انواع فولادهای آلیاژی و در بازار انواع ساختمانی فولاد، تیر آهن، میلگرد و کلاف همچنین پروفیل، نبشی و ناودانی را می توان نام برد. در خصوص فولادهای صنعتی شاهد ثبات نسبی بیشتر قیمت ها و همچنین نوسانات کمتر آن ها هستیم هر چند که حجم معاملاتی بالاتر و البته قرار دادهایی طولانی مدت دارند تا جایی که نوسان قیمت آن ها به نسبت مصنوعات ساختمانی کمتر بوده و در بازار نیز از جذابیت کمتری برخوردار هستند. همین ویژگی باعث شده تا توجه بسیاری از فعالان بازار به سمت مصنوعات ساختمانی جلب شده که البته معاملات جذاب تری را نیز تجربه می کند.

در خصوص فولادهای ساختمانی، میلگرد، تیر آهن، شمش و پروفیل همچنین کلاف، ناودانی، نبشی، سیری و بسیاری دیگر از کالاها مورد داد و ستد قرار گرفته که میلگرد از مقبولیت عام بیشتری برخوردار بوده و در رتبه بعدی نیز تیر آهن قرار دارد.

در خصوص تیر آهن باید به این نکته توجه داشت که کانال های فروش اصلی در بازار محدود هستند هر چند که تولیدکنندگان محدودی نیز تیر آهن تولید می کنند. همین ویژگی باعث شده تا مدیریت نانوشتی در بازار تیر آهن تجربه شود هر چند که باز هم تقاضا در ماه های اخیر توانسته است تا جهت گیری عمومی قیمت ها را تحت الشعاع قرار دهد ولی باز هم انسجام بیشتری در این بازار حس شده و نرخ های بالاتری را تجربه می کند.

روزهای اخیر وضعیتی سختی را برای بازار فولاد تجربه می کنیم. کاهش روز شمار قیمت ها از پایان فروردین تا پایان اردیبهشت، ضعف تقاضا و عقب نشینی خریداران، نزدیکی به ماه مبارک رمضان که تقاضا را کاهش خواهد داد، کاهش قیمت های جهانی، پایین بودن حجم معاملات در بورس کالا و بازار آزاد، آینده ای مبهم از کاهش بیشتر قیمت ها را دامن می زند.

کالا بازار میلگرد

مهم ترین کالا در بازار فولاد و دقیق تر مصنوعات ساختمانی فولادی را باید میلگرد دانست زیرا از یک سو حجم مصرف بالاتری داشته و از سوی دیگر عرضه کنندگان فراوانی در اقصی نقاط ایران در حال تولید و یا داد و ستد میلگرد هستند. کاربرد در پروژه های عمرانی بزرگ همچون سد، اسکله و یا تونل، نیاز به میلگرد در تمامی پروژه های کوچک و بزرگ ساختمانی برای احداث پی سازه و همچنین

مصنوعات فولادی را تولید می‌کنند. با توجه به این ویژگی فنی مهم، قیمت تمام شده بسیاری از انواع فولاد بر پایه بهای این کالا در بازارهای داخلی تعیین شده هر چند که بهای شمش نیز خود در فرآیندی چندوجهی متأثر از کل بازار فولاد مخصوصاً میلگرد نوسان می‌کند. قیمت شمش (بیلت) فولاد خوزستان در بورس کالا، بهای شمش وارداتی در بنادر شمالی و جنوبی کشور و قیمت این کالا در بازار کارخانه تولیدکننده شمش در بازار داخلی مهم‌ترین قیمت‌های مورد توجه برای شمش است. تجربه نشان داده است که نوسان قیمت شمش را می‌توان همگام با تغییر بهای میلگرد در بازار داخلی رصد کرد یعنی بیش از قیمت تمام شده این کالا، وضعیت کلی بازار و شرایط تقاضای بهای شمش را تعیین می‌کند. با توجه به رکود فعلی در بازار فولاد، بهای شمش نیز در ماه‌های اخیر تغییرات بسیاری داشته تا جایی که از سطوحی بالاتر از ۱۵۰۰ تومان در پایان فروردین به کمتر از ۱۲۰۰ تومان در پایان اردیبهشت ماه کاهش داشته که عقب نشینی محسوس را نشان می‌دهد. این کاهش قیمت‌ها حتی باعث شد تا برخی از کارخانجات کوچک تر، تولید شمش را متوقف کرده و یا فعالیت خود را کاهش دهند.

کام دورنمای بازار

با توجه به کاهش محسوس قیمت‌ها در بازار داخلی و همچنین رشد قیمت جهانی نفت خام که می‌تواند از بهای جهانی فولاد حمایت کند و همچنین نزدیکی به روزهای گرم سال، از هم اکنون می‌توان به تثبیت قیمت‌ها و بهبود بازار به صورت موقتی و البته محدود امیدوار بود. این در حالی است که زمان باقی مانده تا آغاز ماه مبارک رمضان هر چند بازار فولاد با بهبود محدودی رو به رو می‌شود ولی برای آغاز روند افزایش قیمت‌های خود حداقل باید تا پایان شب‌های قدر صبر کرده و رشد محسوس نرخ‌ها را در آن دوران انتظار بکشد.

که ماه عسل فولادی‌ها دیری نپایید و تا پایان اردیبهشت ماه شاهد روند کاهشی ادامه دار و محسوسی بودیم تا جایی که حتی کف قیمتی ۱۵۰۰ تومانی در بازار تهران شکسته شدن و شرایط جدیدی در بازار تجربه شد. کاهش مجدد قیمت‌های جهانی، عدم تحریک واقعی تقاضا، رقابت برای فروش در بین تولیدکنندگان اصلی، بالابودن حجم عرضه در برابر فقدان تقاضای واقعی و خودنمایی جو روانی کاهش بیشتر قیمت‌ها و فراگیر شدن فاکتور ترس مواردی بود که به تشدید روند کاهشی قیمت‌ها دامن زد.

با توجه به ضعف جدی تزریق بودجه‌های عمرانی، رکود واقعی در بازار مسکن، کاهش حجم ساخت و ساز در واحدهای کوچک و بزرگ مسکونی، تجاری و صنعتی و خودنمایی چهره واقعی رکود مواردی است که هم اکنون نیز بازار فولاد با آن دست در گریبان است هر چند که کاهش مجدد تولید داخلی و افزایش قیمت نفت و امید به رشد بهای جهانی فولاد مواردی است که می‌تواند از بهای میلگرد در بازار داخلی حمایت کند.

کام بازار شمش

شمش فولادی را می‌توان یکی از کالاهای مهم در بازار فولاد دانست زیرا بسیاری از کارخانجات کوچک و بزرگ از این محصول میانی استفاده کرده و میلگرد، تیر آهن، نبشی، ناودانی و برخی دیگر از

رکود از بازار فولاد رخت برمی بندد

سحر نمایشی
خبرنگار اقتصادی

رکود بازار آهن و صنعت فولاد در حالی طی سال ۹۵ نیز ادامه پیدا کرد که با توجه به نوسان رو به پایین قیمت نفت و همچنین تخصیص نیافتن بودجه‌های عمرانی به پروژه‌های در حال اجرای کشور، متولیان بازار فولاد و بورس کالای ایران برای رهایی از این بحران سناریوهای جدیدی را در نظر گرفته‌اند.

یکی از محتمل‌ترین سناریوها با توجه به اتفاقاتی که در پی کاهش پروژه‌های عمرانی در سال گذشته رقم خورد و در سال جاری نیز تکرار شد، روند اختصاص نیافتن منابع مالی به پروژه‌های عمرانی کشور برای پیشگیری از کسری بودجه بود، اگر چه پیش‌بینی‌ها از ادامه داشتن کاهش قیمت نفت و سنگ آهن در بازارهای جهانی حکایت دارد، اما مدیران با کفایت صنعت فولاد و بورس کالای ایران سعی بر این دارند با در نظر گرفتن شرایط بحرانی بازار، موقعیت تازه‌ای را برای بازار فولاد ایجاد کنند. با وجود این که بودجه‌های عمرانی بر رونق بازار فولاد تاثیر گذار است، اما گشایش‌های بین‌المللی، سرنوشت دیگری را برای فولاد سازان رقم خواهد زد؛ بنابراین بهتر است شرایطی فراهم شود که دولت بتواند اعتماد بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری جلب کند، که در نتیجه آن، پول زیادی به سمت پروژه‌های عمرانی سرازیر خواهد شد و دولت را از اختصاص بودجه بی‌نیاز می‌کند.

همین‌طور که اکنون شاهد هستیم بازار آهن سوت و کور شده است. آزاد با بیان اینکه مقدار زیادی از واردات مربوط به ورود میلگرد، تیر آهن و ریل به داخل کشور بوده است، گفت: ما مخالف واردات مواد اولیه نیستیم، مواد اولیه که وارد شود، مورد استفاده قرار می‌گیرد اما مقدار زیادی از این واردات مربوط به کالاهای ساخته شده است که مشخص نیست با چه مبنایی صورت می‌گیرد.

وی خاطر نشان کرد: سال گذشته به دلیل همین واردات چندین کارخانه تولید میلگرد تعطیل شد و کارگران همگی اخراج شدند؛ از طرفی خرید و تقاضای کاهش پیدا کرده بود، همین موضوعات باعث دلسردی تولیدکنندگان شده و ترجیح می‌دهند به جای تولید به سراغ واردات بروند. با همه این تفاسیر و شرایط نامناسب بازار، ما امیدواریم با حمایت مسوولان و همکاری با بورس کالا بتوانیم بازار آهن را از خواب عمیقی که فرو رفته، بیدار کنیم.

کابورس کالایاری دهنده خروج بازار فولاد از رکود

مدیرعامل بورس کالای ایران چندی پیش در بازدید از بازار فولاد اعلام کرده بود از هیچ‌گونه حمایتی در راستای بهبود اوضاع صنعت و بازار فولاد دریغ نخواهد کرد.

حامد سلطانی نژاد طی این بازدید به مزایایی که بورس کالای ایران برای صنعت فولاد خواهد داشت، اشاره کرد و افزود: مواردی از قبیل پوشش ریسک، تأمین مالی و کمک به بخش خصوصی از طریق کاهش مالیات، حذف واسطه‌های غیر ضروری، ایجاد شفافیت و کشف قیمت عادلانه، منصفانه و منطقی را در این راستا برشمرد که این موارد به علاوه ابزارهای مالی جدید می‌تواند یاری‌دهنده این صنف برای خروج از رکود باشد.

سلطانی نژاد در ادامه پیشنهادی را مطرح کرد که مورد استقبال صنف آهن‌فروشان قرار گرفت و افزود: بورس کالا برنامه‌هایی برای ایجاد تقاضا برای محصولات فولادی در نظر دارد که یکی از این برنامه‌ها فراهم کردن عرضه‌های خرد است. وی اظهار کرد: برای ایجاد معاملات خرد محصولات فولادی نیاز است تا در بازار آهن شرایط دسترسی به روند

کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند با نزدیک شدن به فصل گرما، سرمایه‌های مردم بار دیگر به سوی بازار مسکن سرازیر شود، زیرا به هر حال مردم اطمینانی قدیمی به بازار مسکن دارند که شاید در بازارهای دیگر آن را نیابند.

بنابراین به نظر می‌رسد سناریوی خوش‌بینانه کارشناسان حتی با وجود کاهش بودجه عمرانی در سال جاری و عدم اختصاص بودجه به پروژه‌ها همچنان پررنگ است؛ چرا که آنها از سویی به ورود سرمایه‌گذاران خارجی و بخش خصوصی، تحرک بازار مسکن و ناگزیر بودن دولت برای اختصاص پول‌های آزاد شده به پروژه‌های عمرانی برای ایجاد رونق و همچنین بازگشت قیمت‌های جهانی، امیدوار هستند.

بررسی‌ها در حالی از کاهش بودجه‌های عمرانی کشور خبر می‌دهد که در سال گذشته نیز شاهد اختصاص ضعیف بودجه به طرح‌های عمرانی هستیم. در این بین یکی از مسوولان صنعت فولاد نگاهی خوش‌بینانه به آینده بازار فولاد دارد.

محمد آزاد، رئیس اتحادیه آهن‌فروشان کشور مهم‌ترین مشکل آهن‌فروشان را علاوه بر رکود در ساخت و ساز، پرداخت مالیات مضاعف و بحث LC عنوان می‌کند و معتقد است اگر شرایط خرده‌فروشی در بازار شفاف بورس کالا برای خریداران فراهم شود، بسیاری مشکلات در این بازار رفع خواهد شد.

آزاد در رابطه با وضعیت فعلی این صنعت گفت: رکود شدیدی که در بازار آهن حاکم است، موجب شده طی سال‌های گذشته فعالیت‌های اقتصادی و مالی در صنف مفلج شود؛ در این میان بدون توجه و حمایت از این صنعت شاهد گذار از دوره رکود به رونق نخواهیم بود.

این کارشناس در رابطه با شروع همکاری صنف آهن‌فروشان با بورس کالای ایران گفت: در مورد صنف آهن‌فروشان تا کنون بی‌انصافی شده و ما در این شرایط بورس کالا را بهترین گزینه برای رفع این مشکل دیده‌ایم. وی تصریح کرد: پایین بودن تعرفه باعث شده است تا واردات از تولید، بسیار تر باشد و همین موضوع نیز ضربه‌های زیادی را به تولید داخلی زده است. وی اظهار کرد: ما سال گذشته برای اینکه صنعت‌مان به‌طور کامل تعطیل نشود، تمام تلاش‌مان را کردیم اما

دوماهنامه تخصصی

مورد نیاز شرکت‌های تولیدی مزیت‌هایی مانند ایجاد یک مرجع قیمت‌گذاری روزانه قابل اتکا برای بازار نقدی دارایی پایه، استانداردسازی محصولات و امکان تحویل فیزیکی دارایی پایه را در بر خواهد داشت. به نظر می‌رسد به زودی تعداد زیادی از عرضه‌کنندگان محصولات فولادی از این مزایا بهره‌مند می‌شوند.

ک تأمین مالی عرضه‌کنندگان از طریق «سلف»

در شرایط کنونی که بانک‌ها به دلیل مشکلات عدیده توانایی زیادی در اعطای تسهیلات (علی‌الخصوص با سود متعارف و با صرفه) ندارند، بنابراین تأمین نقدینگی برای انجام معاملات در بازار غیر متشکل به دشواری صورت می‌گیرد، اما بورس کالای ایران با راه‌اندازی معاملات قراردادهای سلف توانسته نقش موثری در تأمین مالی عرضه‌کنندگان (علی‌الخصوص عرضه‌کنندگان محصولات فولادی) داشته باشد، به طوری که در سال گذشته در حوزه محصولات صنعتی و معدنی از جمله شرکت‌های عرضه‌کننده محصولات فولادی حدود ۱۶۴ هزار و ۹۰۶ میلیارد ریال تأمین مالی از این طریق برای شرکت‌های عرضه‌کننده انجام شد که از این بابت نسبت به سال گذشته رشد خوبی را ثبت کرده است.

بدیهی است شرکت‌ها در صورت عدم استفاده از این مزیت مجبور بودند مبالغ مورد نظر را از سیستم بانکی با محدودیت‌های موجود دریافت کنند که علاوه بر طی مراحل دشوار، سود و کارمزد مربوطه نیز برای تولیدکنندگان چندان مطلوب نیست.

ک حذف واسطه‌ها

فعالان بازار فولاد به یاد دارند چه مشکلاتی در این بازار، قبل از تأسیس بورس وجود داشت. افزایش قیمت محصولات فولادی منوط به اخذ مجوز از کمیسیون تنظیم فولاد بود که فرآیندی زمان‌بر و پیچیده محسوب می‌شد. از طرفی با توجه به مشکلات سیستم فروش، حواله‌ها بیشتر در اختیار واسطه‌ها قرار می‌گرفت که این موضوع باعث تحمیل هزینه‌های سنگین به مصرف‌کنندگان این بازار می‌شد. با تأسیس بورس و ورود تولیدکنندگان فولاد به آن، کشف نرخ از شمول مذکور خارج شد و بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا انجام گرفت، که با این حساب تمام فعالان و متقاضیان واجد شرایط، می‌توانند نسبت به خرید محصولات فولادی اقدام کرده و به این ترتیب بخشی از سود واسطه به شرکت‌های تولیدکننده و مصرف‌کننده برمی‌گردد. این امر منجر به سوددهی

معاملات بورس کالا را ایجاد کنیم، بنابراین با ایجاد تابلوی معاملات به صورت آنلاین و دسترسی آسان به قیمت‌ها برای فروشندگان در بازار آهن می‌توان شرایط مناسبی را برای معامله‌گران فراهم کرد. مدیرعامل بورس کالا در پایان گفت: سعی داریم تسهیلاتی را نیز در همین راستا ساماندهی کنیم تا واحدهایی که از طریق بورس کالا برای عرضه و فروش محصولاتشان اقدام می‌کنند، دسترسی راحت‌تری به منظور انجام معاملات داشته باشند. حاضران در این نشست به بررسی مشکلات ناشی از رکود بازار آهن پرداختند و پیشنهادهایی از سوی دو طرف برای رفع گره‌های بازار آهن ارائه شد.

بر اساس این گزارش، ماهیت و ساختار بازارهای سنتی به گونه‌ای است که انجام مبادلات در آنها با دشواری‌های زیادی روبه‌رو است؛ عدم مدیریت ریسک، فقدان شفافیت، نبود سیستم اجرایی و ناظر بر حسن انجام تعهدات طرفین از جمله مشکلات اصلی این گونه بازارهاست که این عوامل باعث افزایش هزینه مبادلات می‌شوند. حال بورس‌های کالایی به مثابه نماد اقتصاد آزاد و شفاف، رسالت عبور از بازارهای سنتی به بازارهای نوین را بر عهده دارند.

ک ابزارهای نوین مالی

در شرایط رکود اقتصادی تأمین مالی عرضه‌کنندگان از طریق سلف فروشی اندکی جذابیت خود را از دست داده و ابزار بسیار موثری تلقی نمی‌شود که در این شرایط باید از ابزارهای نوین مالی استفاده شود. بورس کالای ایران نیز با درک این موضوع نسبت به راه‌اندازی یکی از این ابزارها به نام قراردادهای سلف موازی استاندارد اقدام کرد، به طوری که در سال ۹۲ سلف موازی استاندارد میلگرد پذیرفته شد و در سال ۹۳ علاوه بر پذیرش سلف موازی استاندارد سنگ آهن شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر، حدود ۹۰۰ میلیارد ریال اوراق مربوطه منتشر و مورد معامله قرار گرفت. راه‌اندازی این معاملات علاوه بر تأمین مالی

بسیاری از شرکت‌های عرضه‌کننده محصولات فولادی شده که با ورود پول به چرخه تولید، توانستند بسیاری از طرح‌های توسعه‌ای خود را راه‌اندازی کنند.

کاسایه سیاه و کود کنار خواهد رفت؟

اما در حالی که کاهش قیمت نفت در کشورهایمانند ایران که به درآمدهای نفتی وابستگی دارند می‌تواند قدرت خرید یا تزریق سرمایه به بخش‌های عمرانی را تحت تاثیر قرار دهد، برخی کارشناسان صنعت فولاد عقیده دارند که نوسانات قیمت نفت تاثیر چندانی بر قیمت‌های داخلی فولاد نخواهد داشت.

کارشناسان معتقدند بیشترین تاثیر افت قیمت نفت در قیمت‌های جهانی فولاد قابل مشاهده است و بلافاصله خود را نشان می‌دهد؛ در حالی که در داخل کشور به علت ثابت بودن هزینه‌ها، تغییرات نفتی چندان روی قیمت تاثیرگذار نخواهد بود.

تحلیلگران معتقدند با کاهش قیمت نفت، دولت قیمت انرژی را کاهش نمی‌دهد؛ اما فولادسازان به علت تاثیر گرفتن قیمت‌های جهانی از افت قیمت نفت، از افت احتمالی قیمت‌های جهانی متاثر خواهند شد

که در این صورت دولت می‌تواند با حمایت‌های تعرفه‌ای فولادسازان را در مقابل کاهش قیمت جهانی و ورود کالاهای ارزان قیمت به کشور محافظت کند. البته با توجه به اینکه در نیمه دوم سال و با آغاز فصل سرما می‌توان روی تزریق بودجه به پروژه‌هایی که در مناطق گرمسیری قرار دارند حساب کرد؛ می‌توان این انتظار را داشت چنانچه دولت قصد داشته باشد، اندک قدمی در ایجاد رونق بردارد، می‌تواند با اختصاص بودجه به پروژه‌های گرمسیری، بازار فولاد را با تحول همراه کند. کارشناسان صنعت فولاد اگرچه بر این باورند که با افت قیمت نفت، فولاد در داخل کشور با کاهش قیمت چشمگیری روبه‌رو نخواهد شد، اما اعلام می‌کند: کاهش سقف هزینه‌های عمرانی کشور حکایت از ضعف پروژه‌های عمرانی و بالتبع تشدید رکود بازار فولاد دارد. ضعف شدید در تحقق بودجه‌های عمرانی کشور در حالی است که بررسی رقم‌های پیشنهادی برای بودجه عمرانی سال ۹۵ نشان از افت نزدیک به ۵۰ درصدی آن در سال آینده دارد. رقم هزینه‌های عمرانی که ۲۲ هزار میلیارد تومان پیشنهاد شده، اگر تمام آن در سال آینده محقق شود، باز هم نسبت به رقم نظر گرفته شده سال گذشته با کاهشی چشمگیر همراه خواهد بود.

فصل پنجم

اقتصاد ایران

تنگنای اعتباری بانکها و فرصت بورس کالا

بهاره صفاری
خبرنگار اقتصادی

دولتمردان، اقتصاددانان، سیاست‌گذاران پولی و بانکی بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار و به عبارتی انتظار عمومی در اقتصاد ایران در حوزه تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی ایران این است که سهم بازار سرمایه از تأمین مالی و سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی افزایش یابد. مقامات بانک مرکزی و بانکداران گرفتار تنگنای اعتباری و تحت فشار تقاضا برای تسهیلات و دریافت اعتبارات همواره عنوان می‌کنند که بانک‌ها دیگر توان دادن تسهیلات بیشتر را ندارند و باید بخشی از فشار تقاضا به سمت بازار سرمایه سوق داده شود. بورس کالای ایران در سند استراتژی پنج‌ساله‌اش، ابزارهای نوینی را پیش‌بینی کرده و بخشی از آن را به اجرا گذاشته تا بتوان به سهم خویش در تأمین مالی بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی ایفای نقش کند. اما انتظار از بازار سرمایه تنها یک روی سکه است و روی دیگر سکه را باید در واقعیت سیاست‌های پولی و کارنامه وام‌دهی بانک‌ها جستجو کرد. مهم‌تر اینکه آیا رویکرد سیاست‌های پولی و اعتباری اتخاذ شده از سوی شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی و ابداع آن به شبکه بانکی کشور، مکمل سیاست‌ها و برنامه‌های تأمین مالی توسط بازار سرمایه هست یا اینکه اثری خنثی‌کننده و کاهنده انگیزه‌های ایجاد شده فعالان اقتصادی و بنگاه‌های تولیدی و صادراتی در حرکت به سمت بازار سرمایه دارد؟

در بازار سرمایه شکل نخواهد گرفت.

نگاهی به کارنامه وام بانکی

کارنامه وام دهی بانک‌ها در سالی که گذشت نشان می‌دهد که تسهیلات پرداختی بانک‌ها طی ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۴ به بخش‌های اقتصادی مبلغ ۴۱۷۳،۲ هزار میلیارد ریال بوده که در مقایسه با ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۳ مبلغ ۷۵۹،۱ هزار میلیارد ریال (معادل ۲۲،۲ درصد) و نسبت به ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۴ مبلغ ۶۹۰،۸ هزار میلیارد ریال (معادل ۱۹،۸ درصد) افزایش داشته است. روایت رسمی بانک مرکزی این است که سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمام بخش‌های اقتصادی طی ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۴ مبلغ ۲۶۳۴،۳ هزار میلیارد ریال معادل ۶۳،۱ درصد کل تسهیلات پرداختی است که در مقایسه با ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۳ مبلغ ۵۶۳،۵ هزار میلیارد ریال معادل ۲۷،۲ درصد افزایش داشته است. همچنین سهم تسهیلات پرداختی بابت تأمین سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن در ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۴ معادل ۱۰۰۲،۸ هزار میلیارد ریال بوده است که حاکی از تخصیص ۳۸،۱ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش تمام بخش‌های اقتصادی (مبلغ ۲۶۳۴،۳ هزار میلیارد ریال) است.

در حالی بانک مرکزی از توجه و اولویت دادن به تأمین منابع بخش صنعت و معدن در پرداخت تسهیلات در سال گذشته خبر می‌دهد که از ۱۲۱۹،۵ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن، معادل ۸۲،۲ درصد آن یعنی بالغ بر ۱۰۰۲،۸ هزار میلیارد ریال برای تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده است. با این حال هنوز واحدهای صنعتی بسیاری به دلیل کمبود نقدینگی دچار مشکلات جدی در تولید هستند.

حال آنکه بانک مرکزی به عنوان متولی بازار رسمی پول کشور می‌گوید: همچنان باید در تداوم مسیر جاری، ملاحظات مربوط به کنترل تورم را نیز در نظر گرفت و همواره مراقب قدرت گرفتن پتانسیل تورمی ناشی از فشار تقاضای کل در اقتصاد نیز بود. بر این اساس ضروری است به افزایش توان خلق پول بانک‌ها از طریق افزایش سرمایه و بهبود کفایت سرمایه بانک‌ها، کاهش تسهیلات غیر جاری و بازگرداندن آنها به مسیر صحیح اعتباردهی بانک‌ها، افزایش بهره‌وری بانک‌ها در تأمین سرمایه در گردش تولیدی، به‌رپز از فشارهای مضاعف بر دارایی بانک‌ها و ترغیب بنگاه‌های تولیدی به سمت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار مهم در تأمین مالی طرح‌های اقتصادی (ایجاد) توجه ویژه‌ای کرد.

تصویری که از وضعیت وام دهی شبکه بانکی در سال‌های اخیر ارائه می‌شود، نشان دهنده تنگنای اعتباری بانک‌ها و موسسات اعتباری از یک سو و نیازمندی بخش‌های مختلف اقتصادی و بنگاه‌های تولیدی و صادراتی به نقدینگی برای تأمین سرمایه در گردش است. افزون بر این منفی شدن نرخ رشد اقتصادی ایران در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و حرکت نرخ رشد اقتصادی از ۳ درصد در سال ۹۳ به سمت نزدیک به صفر در سال ۹۴ باعث شده تا بنگاه‌های تولیدی و صنعتی ایران با مشکل افت تقاضا مواجه شوند. در این میان طبیعی است که هزینه تأمین مالی بنگاه‌ها برای ماندن در میدان رقابت افزایش یابد و کارآفرینان و صاحبان و مدیران شرکت‌ها در جستجوی راهی جهت تأمین نقدینگی و سرمایه در گردش خود باشند.

دستکم نزدیک به یک دهه است که دولتمردان قبلی و فعلی و سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان اقتصادی بر یک ضرورت تأکید دارند؛ افزایش سهم بازار سرمایه در تأمین مالی بنگاه‌ها و طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی. محقق شدن این ضرورت در میدان عمل البته نیازمند یک استراتژی روشن، راهکارهای شفاف و دارای قابلیت تعمیم به اکثر بخش‌های اقتصادی و عزم و اراده واقعی در همه سطوح از تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیرندگان تا ذی‌نفعان است. انتظار از بازار سرمایه برای نقش آفرینی جدی‌تر و البته افزایش سهم ابزارهای تأمین مالی از طریق بورس در تأمین نقدینگی بنگاه‌ها و بخش‌های مختلف اقتصادی اگرچه یک انتظار منطقی و قابل مطالبه است، اما تردیدی نباید کرد تا زمانی که سیاست‌های پولی و مالی به گونه‌ای اتخاذ و اجرا شود که نیازمندان به نقدینگی و تأمین سرمایه همچنان گمان ببرند که وام گرفتن از شبکه بانکی آسان‌تر است هرچند پرهزینه و استفاده از تسهیلات ناشی از سیاست‌های تکلیفی و بودجه‌ای دولت گزینه مطلوبی است، به طور بدیهی اشتیاق و اراده واقعی برای استفاده از ابزارهای تأمین مالی نوین

جدول کارنامه وام دهی بانکها در سال ۹۴ (ارقام به میلیارد تومان)

هدف از دریافت وام	کشاورزی	صنعت و معدن	مسکن و ساختمان	بازرگانی	خدمات	متفرقه	جمع کل
مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ
ایجاد	۶۳,۱۴۲	۸۳,۱۳۱	۸۵,۳۵۴	۲۲,۸۱۶	۱۶۶,۰۹۳	۱۳۸	۴۲۰,۶۷۴
تأمین سرمایه در گردش	۲۳۸,۹۲۱	۱,۰۰۲,۷۹۰	۸۶,۴۷۲	۴۰۲,۳۱۴	۹۰۲,۷۵۵	۱۰۰۹	۲,۶۳۴,۲۶۱
تعمیر	۱,۲۶۳	۴,۲۴۹	۴۶,۴۰۱	۱,۲۱۵	۱۷,۹۹۰	۳	۷۱,۱۲۱
توسعه	۲۴,۰۴۴	۷۵,۱۷۳	۱۹,۹۱۳	۲۲,۱۲۲	۸۹,۷۴۴	۶	۲۳۱,۰۰۲
خرید کالای شخصی	۱۴,۳۴۲	۲۲,۴۰۳	۱۶,۵۹۰	۳۷,۹۴۸	۲۸۰,۸۷۳	۱۳۹	۳۷۲,۲۹۶
خرید مسکن	۱,۶۸۹	۷,۸۷۷	۱۶۰,۶۹۳	۵,۱۳۸	۱۷,۹۷۷	۳	۱۹۳,۳۷۷
سایر	۸,۸۲۷	۲۳,۸۶۹	۱۵,۷۲۴	۷۸,۸۶۴	۱۲۲,۹۱۵	۳۰۳	۲۵۰,۵۰۲
جمع	۳۵۲,۲۲۹	۱,۲۱۹,۴۹۲	۴۳۱,۱۴۷	۵۷۰,۴۱۷	۱,۵۹۸,۳۴۷	۱۶۰۱	۴,۱۷۳,۲۳۳

جدول سهم بخش های مختلف و هدف از دریافت وام در سال ۹۴ (ارقام به میلیارد تومان)

هدف از دریافت وام	کشاورزی	صنعت و معدن	مسکن و ساختمان	بازرگانی	خدمات	متفرقه	جمع کل
سهم از کل	سهم از کل	سهم از کل	سهم از کل	سهم از کل	سهم از کل	سهم از کل	سهم از کل
ایجاد	۱.۵۱	۱.۹۹	۲۰.۵	۰.۵۵	۳.۹۸	۰.۰۰	۱۰.۰۸
تأمین سرمایه در گردش	۵.۷۳	۲۴.۰۳	۲۰.۷	۹.۶۴	۲۱.۶۳	۰.۰۲	۶۳.۱۲
تعمیر	۰.۰۳	۰.۱۰	۱.۱۱	۰.۰۳	۰.۴۳	۰.۰۰	۱.۷۰
توسعه	۰.۵۸	۱.۸۰	۰.۴۸	۰.۵۳	۲.۱۵	۰.۰۰	۵.۵۴
خرید کالای شخصی	۰.۳۴	۰.۵۴	۰.۴۰	۰.۹۱	۶.۷۳	۰.۰۰	۸.۹۲
خرید مسکن	۰.۰۴	۰.۱۹	۳.۸۵	۰.۱۲	۰.۴۳	۰.۰۰	۴.۶۳
سایر	۰.۲۱	۰.۵۷	۰.۳۸	۱.۸۹	۲.۹۵	۰.۰۱	۶.۰۰
جمع	۸.۴۴	۲۹.۲۲	۱۰.۳۳	۱۳.۶۷	۳۸.۳۰	۰.۰۴	۱۰۰.۰۰

کاروی دیگر سکه وام بانکی

روشن است که بانکها در حالی اندکی بیش از ۴۱۷۳ هزار میلیارد ریال در سال گذشته وام به بخش های مختلف داده اند که اقتصاد ایران دوران کند شدن نرخ رشد اقتصادی نسبت به سال ۹۲ را تجربه کرده و سوال جدی این است که در صورت نیاز به رشد اقتصادی بالاتر، شبکه بانکی کشور چه میزان توان تأمین منابع مالی بیشتر را خواهد داشت؟ از سوی دیگر باید دید از کل تسهیلات پرداخت شده چه میزان به صنایع بزرگ نظیر خودروسازی و چه میزان به بنگاه های خرد و متوسط داده شده و آیا رویکرد انتخابی بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار در تخصیص هر چه بیشتر تسهیلات به تأمین سرمایه در گردش بنگاه های اقتصادی توانسته است فشار روی منابع محدود، فریز شده و البته رسوب کرده ناشی از مطالبات معوق، یا تسهیلات استمهال شده را کاهش دهد یا خیر؟ سیاست گذاران پولی از جمله مقامات ارشد بانک مرکزی و کارشناسان این نهاد ناظر بر بازار پول توصیه کرده اند که «بنگاه های تولیدی به سمت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار مهم در تأمین مالی طرح های اقتصادی عمدتاً طرح های ایجادی» ترغیب شوند.

به بیان روشن تر باور سیاست گذاران پولی بر این است که بازار سرمایه و بورس ایران می تواند دستکم ۴۲ هزار میلیارد تومان معادل ۱۰ درصد از کل تسهیلات پرداخت شده بانکها برای طرح های ایجادی اقتصاد در سال گذشته را تأمین مالی کند. البته این به معنای ناتوانی یا کم

توانی بازار سرمایه برای تأمین مالی بنگاه ها و فعالیت های اقتصادی نیست، بلکه به استناد آمارهای رسمی منتشر شده از کارنامه بانکها در پرداخت تسهیلات، به نظر می رسد کف انتظار سیاست گذاران پولی و بانکی از بازار سرمایه این است که دستکم ۱۰ درصد از فشار روی بانکها کمتر شود.

ک تفاوت تأمین مالی بازار پول و سرمایه

شبکه بانکی کشور در طول حیات خود و البته در سال های پس از انقلاب اسلامی همواره و به طور سنتی در قالب عقود مختلف بانکی و تحت سیاست های اعتباری بانک مرکزی تأمین کننده اصلی نقدینگی و تأمین مالی اقتصاد ایران بوده و حتی رفتار بانکها با وام گیرندگان چندان با قاعده سودآوری و شفافیت همراه نبوده است. به ویژه اینکه سیاست های اعتباری و تسهیلات دهی بانکها تحت تاثیر سیاست های مالی دولت و بودجه سالانه قرار داشته و عملاً کارایی و اثربخشی واقعی تسهیلات دهی بانکها در یک اقتصاد رقابتی و شفاف مورد محک جدی قرار نگرفته است.

به ویژه اینکه در سال های اخیر پدیده مطالبات معوق نشان دهنده یک انحراف جدی در تسهیلات دهی بانکها و مصارف وامها، رسوب منابع بانکها در بخش هایی چون ساختمان، صنایع گرفتار رکود و... است و در سال های اخیر بخش زیادی از توان دولت و شبکه بانکی معطوف

کامل‌ها موازی همدیگر نیستند

بازار پول و سرمایه به عنوان مکمل همدیگر در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی قلمداد می‌شوند که نباید به گونه‌ای عمل شود که باعث موازی کاری و خنثی‌سازی ابزارهای تأمین مالی و نقدینگی مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی شود. از این منظر یکی از الزامات موفقیت بازار سرمایه به ویژه بورس کالای ایران در تأمین مالی بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی، اجرای سیاست‌های پولی و بانکی مکمل و نه موازی و خنثی‌ساز تمهیدات بازار سرمایه و بورس کالای کشور است.

چه اینکه اگر انتظار بانکداران و سیاست‌گذاران پولی و اعتباری بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار کم کردن فشار تقاضا بر روی منابع و تسهیلات بانکی و افزایش سهم بازار سرمایه در تأمین منابع مالی و تسهیلات مورد نیاز بخش‌های اقتصادی آنهم در شرایط تنگنای شدید اعتباری بانک‌ها باشد، بدیهی است که در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های پولی و اعتباری ناظر بر تسهیلات‌دهی شبکه بانکی از جمله تعیین نرخ بازده تسهیلات، تخصیص اعتبارات و ابلاغ بخشنامه‌های اعتباری بانک مرکزی باید به گونه‌ای عمل شود که انگیزه فعالان و بنگاه‌های اقتصادی در استفاده از ابزارهای تأمین مالی بازار سرمایه کاهش نیابد و آنها دچار تزلزل در انتخاب روش‌ها و ابزارهای تأمین مالی از طریق بازار سرمایه نشوند.

به ویژه اینکه استفاده از تسهیلات بانکی به عنوان کوتاه‌ترین راه دسترسی به نقدینگی و منابع مالی مورد نیاز بنگاه‌ها به معنای گزینه مطلوب و کم‌هزینه نخواهد بود و افزون بر اینکه افزایش سطح مطالبات معوق بانک‌ها، استمهال و تقسیط طلب بانک‌ها باعث شده تا اقبال جدی در تغییر مسیر بنگاه‌های اقتصادی کشور به سمت بازار سرمایه شکل نگیرد. بی‌تردید هشدار، دکتر لپتون، معاون اول صندوق بین‌المللی پول که اخیراً به ایران سفر کرده، خطاب به مقامات بانک مرکزی آموزنده است و قابل تأمل که گفته است: روابط مالکیت بین شرکت‌ها و بانک‌ها در نهایت به تضاد منافع، وام‌گیری بیش از حد و سهل‌انگاری و مشکلات بدهی منجر می‌شود که اغلب تأمین مالی عمومی را تضعیف کرده و نتایج وحشتناکی بر رشد اقتصادی خواهد داشت. او با تأکید بر گشایش در بازار کالا و خدمات به عنوان محرک رقابت و عامل ایجاد همگرایی با اقتصاد جهانی نوید داده است که افزایش شفافیت در بازارهای مالی می‌تواند هزینه‌های کسب و کار را برای تمام فعالان اقتصادی و کارآفرینان کاهش داد.

به شفاف‌سازی واقعیت‌های مطالبات معوق شده است. این در حالی است که در تمامی سیاست‌های اعتباری کلان بانک مرکزی و جهت‌گیری برنامه‌های توسعه و بودجه سالانه بر توجیه فنی و اقتصادی طرح‌های مشمول تسهیلات بانکی تأکید شده و می‌شود، اما رویکرد غالب تسهیلات تکلیفی و وجوه اداره شده دولتی از یک سو و ضعف بنیادین بانک‌ها در رصد واقع‌بینانه توجیه فنی و اقتصادی طرح‌ها و کم‌توانی مدیران بانکی در برابر فشارهای بیرونی باعث شده تا نقش و سهم شبکه بانکی در تسهیلات‌دهی از حیث کمی و ریالی افزایش یابد، اما کیفیت و اثربخشی سیاست‌های اعتباری و تسهیلات بانکی همواره با یک علامت سوال بزرگ مواجه شود.

ماهیت تأمین مالی در بازار سرمایه البته تفاوت جدی با بازار پولی و بانکی دارد؛ در بازار سرمایه، شفافیت اقتصادی بنگاه‌ها، پیش‌بینی پذیر بودن شرایط اقتصادی، ثبات بازارها و نه تثبیت قیمت‌ها، رقابت بنگاه‌ها و نه رفتارهای رانتی و انحصاری، پاسخگویی در برابر ذی‌نفعان و سهامداران و... شرط تعیین‌کننده برای تأمین منابع مالی است. افزون بر اینکه ابزارهای تأمین مالی در بازار سرمایه به تازگی اجرایی شده و بیشتر فعالان اقتصادی و بنگاه‌های تولیدی کشور با این ابزارها بیگانه اند، همچنان که آنها در استفاده از تسهیلات بانکی هم محدود به بهره‌جستن از عقود خاص با نرخ سود تسهیلات بالا هستند. به واقع تأمین مالی در بازار سرمایه گزینه مطلوب برای مدیران و بنگاه‌های دارای استراتژی روشن و آینده‌نگر و بلندمدت است که توان پاسخگویی و قدرت شفافیت بالای اقتصادی و انعطاف‌پذیری در برابر تغییرات و تحولات بازارها را داشته باشند و البته از ابزارهای تأمین مالی بازار سرمایه و اقتضات آن آگاه باشند.

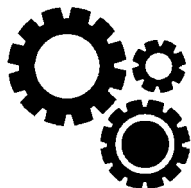
مانده تسهیلات بخش کشاورزی سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
تأمین سرمایه در گردش	۲۳۸,۹۲۱	۶۷.۸
ایجاد توسعه	۶۳,۱۴۲	۱۷.۹۳
خرید کالای شخصی	۲۴,۰۴۴	۶.۸
سایر	۱۴,۳۴۳	۴.۱
خرید مسکن	۸,۸۲۷	۲.۵
تعمیر	۱,۶۸۹	۰.۵
	۱,۲۶۳	۰.۴
جمع	۳۵۲,۲۲۹	۱۰۰

مانده تسهیلات بخش صنعت و معدن سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
تأمین سرمایه در گردش	۱,۰۰۲,۷۹۰	۸۲.۲
ایجاد توسعه	۸۳,۱۳۱	۶.۸
سایر	۷۵,۱۷۳	۶.۲
خرید کالای شخصی	۲۳,۸۶۹	۲.۰
خرید مسکن	۲۲,۴۰۳	۱.۸
تعمیر	۷,۸۷۷	۰.۷
	۴,۲۴۹	۰.۴
جمع	۱,۲۱۹,۴۹۲	۱۰۰

مانده تسهیلات بخش ساختمان سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
خرید مسکن	۱۶۰,۶۹۳	۳۷.۳
تأمین سرمایه در گردش	۸۶,۴۷۲	۲۰.۱
ایجاد تعمیر	۸۵,۳۵۴	۱۹.۸
توسعه	۴۶,۴۰۱	۱۰.۸
خرید کالای شخصی	۱۹,۹۱۳	۴.۶
سایر	۱۶,۵۹۰	۳.۹
	۱۵,۷۲۴	۳.۷
جمع	۴۳۱,۱۴۷	۱۰۰

مانده تسهیلات بخش بازرگانی سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
تأمین سرمایه در گردش	۴۰۲,۳۱۴	۷۰.۵
سایر	۷۸,۸۶۴	۱۳.۸
خرید کالای شخصی	۳۷,۹۴۸	۶.۷
ایجاد	۲۲,۸۱۶	۴.۰
توسعه	۲۲,۱۲۲	۳.۹
خرید مسکن	۵,۱۳۸	۰.۹
تعمیر	۱,۲۱۵	۰.۲
جمع	۵۷۰,۴۱۷	۱۰۰

مانده تسهیلات بخش خدمات سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
تأمین سرمایه در گردش	۹۰۲,۷۵۵	۵۶.۵
خرید کالای شخصی	۲۸۰,۸۷۳	۱۷.۶
ایجاد	۱۶۶,۰۹۳	۱۰.۴
سایر	۱۲۲,۹۱۵	۷.۷
توسعه	۸۹,۷۴۴	۵.۶
تعمیر	۱۷,۹۹۰	۱.۱
خرید مسکن	۱۷,۹۷۷	۱.۱
جمع	۱,۵۹۸,۳۴۷	۱۰۰

مانده تسهیلات متفرقه سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
تأمین سرمایه در گردش	۱۰۰۰۹	۶۳.۰
سایر	۳۰۳	۱۸.۹
خرید کالای شخصی	۱۳۹	۸.۷
ایجاد	۱۳۸	۸.۶
توسعه	۶	۰.۴
تعمیر	۳	۰.۲
خرید مسکن	۳	۰.۲
جمع	۱۶۰۱	۱۰۰

کل مانده تسهیلات سال ۹۴

هدف از دریافت وام	میلیارد ریال	درصد
تأمین سرمایه در گردش	۲,۶۳۴,۲۶۱	۶۳
ایجاد	۴۲۰,۶۷۴	۱۰
خرید کالای شخصی	۳۷۲,۲۹۶	۹
سایر	۲۵۰,۵۰۲	۶
توسعه	۲۳۱,۰۰۲	۶
خرید مسکن	۱۹۳,۳۷۷	۵
تعمیر	۷۱,۱۲۱	۲
جمع	۴,۱۷۳,۲۳۳	۱۰۰

رونق از راه می‌رسد؟

سال ۹۵، انتظار ثبت رکورد بالاترین رشد اقتصاد در دهه ۹۰ را می‌کشد

احسان میزانی
روزنامه نگار

سال ۹۴ هنوز به پایان نرسیده بود که نشانه‌های امید در اقتصاد ایران نمایان شد و انتظار برای خروج از رکود در میان فعالان اقتصادی رنگ تازه‌ای به خود گرفت. در آخرین روزهای دی ماه سال گذشته بشارت لغو تحریم‌های اقتصادی از میدان دیپلماسی به گوش رسید تا اقتصاد خود را برای حرکت جدید در سال ۹۵ آماده کند. دهه ۹۰ به میانه خود رسیده، اما هنوز اقتصاد رنگ رونق را به خود ندیده است. سال ۹۵ تنها سال دهه ۹۰ است که زنجیر تحریم را در پای خود احساس نمی‌کند به همین دلیل بارزبادی روی دوش آن گذاشته شده تا شاید اولین سال رونق در دهه ۹۰ رقم بخورد. پیش‌بینی نهادهای بین‌المللی از رشد اقتصاد ایران در سال ۹۵ نشان می‌دهد که می‌توان انتظار افزایش ۴ تا ۶ درصدی تولید ناخالص داخلی را داشت. دولت نیز در بودجه سال ۹۵ از نرخ رشد ۵ درصدی سخن به میان آورده است. محمدباقر نوبخت، سخنگوی دولت از نشانه‌های تحرک اقتصاد در فصل چهارم سال گذشته خبر داده و تحقق رشد ۵ درصدی در سال ۹۵ را پیش‌بینی کرده است؛ اما شرایط شاخص‌های اقتصادی در سال ۹۴ نشانه‌های مثبتی را برای وارد شدن به سال ۹۵ نشان نداده است. آمارهای رسمی نشان می‌دهد که نرخ رشد اقتصاد در سال ۹۵ مثبت مانده و به یک درصد رسیده است؛ اما با این وجود بخش صنعت با رشد منفی همراه بود تا رکود حرف اول را در بخش تولیدات صنعتی بزند.

کمیسیون در سال ۹۴

گزارش مرکز آمار ایران از نرخ رشد اقتصادی در سال ۹۴ نشان می‌دهد که این شاخص در سال گذشته به یک درصد رسیده است. رشد اقتصادی بدون احتساب نفت نیز ۰٫۹ درصد برآورد شده است. جزئیات آمار اثبات می‌کند که بخش کشاورزی در میان بخش‌های مختلف اقتصاد بیشترین رشد را تجربه کرده است و همین موضوع موجب مثبت ماندن نرخ رشد اقتصاد شده است. طبق گزارش مرکز آمار ایران، بخش کشاورزی در سال ۹۴ رشد ۵٫۴ درصدی را تجربه کرده است و بخش خدمات نیز ۰٫۲ درصد رشد داشته است اما بخش صنعت و معدن با رشد منفی ۲٫۲ درصدی مواجه شده که نشان می‌دهد میزان تولید ناخالص داخلی در این بخش ۲٫۲ درصد کاهش یافته است. کاهش تولیدات صنعتی، تصویری از رکود را برای اقتصاد ایران ترسیم کرده است؛ اما رشد مثبت در بخش‌های کشاورزی، نفت و خدمات در سال ۹۴ موجب شد تا نرخ رشد اقتصادی به محدوده زیر صفر افول نکند. نرخ رشد اقتصادی در سال ۹۳ معادل ۳ درصد اعلام شده بود؛ اما کاهش قیمت نفت و رکود تولید در سال ۹۴ مانع ادامه روند رو به رشد این شاخص شد. با لغو تحریم‌ها در اواخر دی ماه سال گذشته، تولید نفت افزایش قابل توجهی را تجربه کرد تا سایر بخش‌های اقتصاد نیز در انتظار رشد بیشتر قرار بگیرند. در این شرایط اما سخنگوی دولت از آغاز حرکت رشد اقتصادی از زمستان سال گذشته خبر داد. او رشد اقتصاد با احتساب نفت در فصل چهارم سال گذشته را ۲٫۳ درصد اعلام کرد و رشد اقتصادی بدون نفت را ۱٫۶ درصد دانست. به گفته رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، در گروه کشاورزی در سه ماهه سوم پارسال رشد ۳٫۳ درصدی رقم خورده بود که در سه ماهه چهارم به ۵٫۵ درصد افزایش یافت. نرخ رشد گروه صنعت نیز از منفی ۴٫۴ درصد در پاییز سال گذشته به ۰٫۶ درصد در زمستان سال ۹۴ افزایش یافت. بر این اساس در بخش خدمات نیز نرخ رشد از ۰٫۴ درصد

سال ۹۴ که از آن به عنوان سخت‌ترین سال مالی و ویژه‌ترین سال از نظر اقتصادی یاد می‌شود، در شرایطی به پایان رسید که چشم‌انداز متفاوتی برای سال ۹۵ ترسیم شده است. فعالان اقتصادی در انتظار بالاترین نرخ رشد در دهه ۹۰ هستند؛ چرا که تاکنون نرخ رشد اقتصادی ۳ درصدی در سال‌های ۹۰ و ۹۳ بالاترین دستاورد اقتصاد در این دهه بوده است. هر چند برنامه‌های ۵ ساله توسعه‌ای رشد ۸ درصدی را مورد هدف قرار داده‌اند و برنامه ششم هم چنین رویکردی را دنبال کرده است؛ اما رسیدن به این میزان رشد، آن هم به صورت پایدار، به یک رویا برای اقتصاد ایران بدل شده است.

مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور در نشست‌هایی که با سردبیران اقتصادی رسانه‌ها در اوایل فعالیت دولت یازدهم برگزار کرد، اظهار داشت که در شرایط فعلی رسیدن به رشد اقتصادی ۴ درصدی برای اقتصاد ایران، خروج از رکود محسوب می‌شود و دستیابی به رشدی بالاتر از ۴ درصد را می‌توان رونق اقتصادی قلمداد کرد. با این تعریف هنوز اقتصاد ایران در دهه ۹۰ شمسی رنگ رونق را به خود ندیده و امیدوار است که در سال‌های میانی این دهه این رویداد را عملیاتی کند.

برخی از اقتصاددانان اما معتقدند که طولانی شدن دوران رکود در سال‌های گذشته، اجازه حرکت سریع اقتصاد ایران را در سال ۹۵ نمی‌دهد و رشد اقتصادی رفته رفته افزایش خواهد یافت. آن‌ها وضعیت شاخص‌های کلان اقتصاد در بدو ورود به سال ۹۵ را نشانه‌ای برای عدم تحقق رشد بالای اقتصاد در این سال می‌دانند. فرهاد فاطمی رئیس دانشکده اقتصاد و مدیریت دانشگاه صنعتی شریف بر این باور است که با بررسی روند تاریخی شاخص‌های کلان می‌توان به این نتیجه رسید که اقتصاد ایران در سال ۹۵ حدود ۳ درصد رشد را تجربه خواهد کرد و امکان رشد بالاتر را ندارد. بررسی وضعیت شاخص‌های کلان تا قبل از سال ۹۵ می‌تواند نشان‌دهنده تصویر اقتصاد ایران و پتانسیل‌های آن باشد.

در پاییز ۹۴ به ۰٫۸ درصد در زمستان ۹۴ رسید.

کادام نزول تورم

کاهش نرخ تورم در دو سال و نیم گذشته مهم‌ترین رویداد اقتصادی سال‌های اخیر لقب گرفته است. اصلی‌ترین دستاورد دولت یازدهم در اقتصاد همچنان دوام آورده است تا وعده تک‌رقمی شدن تورم فاصله چندانی با تحقق نداشته باشد. برآوردهای کارشناسان اقتصادی نشان می‌دهد که در سال جاری امکان کاهش نرخ تورم به زیر ۱۰ درصد وجود دارد. شاخص تورم طبق برآورد مرکز آمار در اردیبهشت سال ۹۵ به ۱۰٫۲ درصد رسید. افول شاخص تورم که از مهرماه سال ۹۲ آغاز شده، همچنان ادامه دارد. این شاخص طی کمتر از ۳ سال از محدوده ۴۰ درصد به سطح ۱۱ درصد رسیده است تا رکورد بی‌سابقه‌ای را در سرعت نزول شاخص تورم بر جای گذاشته باشد. نرخ تورم اعلامی از سوی مرکز آمار ایران در پایان سال ۹۴ معادل ۱۱٫۳ درصد بوده و نرخ تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی نیز برای ۱۲ ماهه منتهی به اسفند سال گذشته ۱۱٫۹ درصد ثبت شده است.

کافزایش نرخ بیکاری

گزارش مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که نرخ بیکاری در سال ۹۴ معادل ۱۱ درصد بوده است که افزایش ۰٫۴ درصدی را نسبت به سال ۹۳ نشان می‌دهد. شورای عالی اشتغال در جلسه هفتم اردیبهشت سال ۹۵ برنامه‌ای را با نام «حرکت» به تصویب رساند که هدف آن رساندن نرخ بیکاری به زیر ۱۰ درصد تا پایان سال ۹۶ است. آمارهای مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که تعداد بیکاران در سال ۹۴ معادل ۲۱۴ هزار نفر افزایش یافته و مجموع بیکاران رسمی را به ۲ میلیون و ۷۲۹ هزار و ۹۲ نفر رساند است. طبق گزارش مرکز آمار ایران، بر اساس این آمارها طی این سال ۸۸۲ هزار نفر نیروی جدید وارد بازار کار شده‌اند که ۶۶۷ هزار نفر آن مشغول کار شده‌اند و مابقی به جمعیت بیکاران پیوسته‌اند. آمارها نشان می‌دهد که در سال ۹۴ نرخ

بیکاری در میان مردان ۹٫۳ درصد و در میان زنان ۱۹٫۴ درصد برآورد شده است. همچنین این شاخص در نقاط شهری ۱۲٫۲ درصد و در نقاط روستایی ۸٫۱ درصد اعلام شده است. گزارش مرکز آمار از وضعیت بازار کار در سال ۹۴ نشان می‌دهد که به رغم افزایش تعداد بیکاران، تعداد شاغلان نیز افزایش یافته که این موضوع نشان‌دهنده روند صعودی جمعیت آماده به کار در کشور است. جمعیت فعال در کشور با ۸۸۲ هزار نفر افزایش به ۲۴ میلیون و ۷۰۱ هزار نفر در سال ۹۴ رسیده که این موضوع نرخ مشارکت اقتصادی را با یک درصد افزایش به ۳۸٫۲ درصد رسانده است. بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۴۹٫۴ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۲٫۵ درصد و کشاورزی با ۱۸ درصد قرار دارند. طی سال ۹۴، تعداد ۱۰ میلیون و ۸۶۰ هزار نفر در بخش خدمات اشتغال داشته‌اند. صنعت و کشاورزی با بیش از ۷ و ۳ میلیون نفر سهم اشتغال رده دوم و سوم را به خود اختصاص داده‌اند.

کافضای کسب و کار

طبق برآورد بانک جهانی که اوایل سال ۲۰۱۶ اعلام شد رتبه ایران در شاخص فضای کسب و کار طی سال ۲۰۱۵ در میان ۱۸۹ کشور، ۱۱۸ اعلام شد. در گزارش قبلی بانک جهانی رتبه ایران ۱۳۰ عنوان شده بود که به ۱۱۸ تصحیح شد. طبق اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی ایران این ارتقای جایگاه به سبب انجام اصلاحات فرایندی و انعکاس واقعیت‌های موجود کشور به بانک جهانی و بخشی دیگر نیز به دلیل تغییر روش شناسی است. رتبه ایران در گزارش سال ۲۰۱۶، به رتبه کشورهای پیشرو در حال توسعه از قبیل برزیل (۱۱۶) و چین (۸۴) بسیار نزدیک است. در گزارش سهولت انجام کسب و کار سال ۲۰۱۵ میلادی، مؤلفه‌هایی چون تعداد مراحل، مدت زمان و هزینه انتقال دارایی از یک شرکت به شرکت دیگر در محاسبه این زیرشاخص لحاظ می‌شد. این در حالی است که در گزارش سال ۲۰۱۶ میلادی برای نخستین بار، مؤلفه کیفیت مدیریت (اداره) زمین (۳۰-۰) نیز، با در نظر گرفتن عواملی چون قابلیت اطمینان، شفافیت و پوشش جغرافیایی سیستم‌های مدیریت زمین، به عنوان جنبه‌های حل اختلاف برای مسائل زمین در محاسبه این زیرشاخص لحاظ شده است.

انجام اصلاحاتی از قبیل حذف مرحله «اخذ گواهی پایان کار ساختمان از شهرداری»، حذف مرحله «اخذ گواهی اشتغال و مفاسد بیمه از اداره کار و امور اجتماعی»، اصلاح مدت اعتبار «استعلام مفاسد حساب مالیاتی» مندرج در گزارش بانک جهانی از یک ماه به سه ماه، اصلاح میزان هزینه ثبت مالکیت مندرج در بند ۶ گزارش بانک جهانی، کاهش جمع هزینه‌های

زیرشاخص مذکور از ۱۰,۶ درصد ارزش ملک به ۱,۶ درصد کاهش زمان ثبت مالکیت بواسطه حذف دو مرحله «اخذ گواهی پایان کار ساختمان از شهرداری» (۳۰ روز) و «اخذ گواهی اشتغال و مفاصای بیمه از اداره کار و امور اجتماعی» (۱۹ روز) مورد تأیید گروه انجام کسب و کار بانک جهانی قرار گرفته و منجر به بهبود رتبه کشور در این زیرشاخص شده است.

ک تجارت خارجی

آمارهای رسمی گمرک ایران نشان می‌دهد که سال ۹۵ با افزایش حجم تجارت آغاز شده به طوری که در ماه نخست این سال صادرات و واردات از نظر ارزش نسبت به فروردین ۹۴ رشد داشته است. در این ماه تراز تجاری مثبت به ثبت رسیده که با توجه به رشد واردات و صادرات نشانه خوبی برای اقتصاد محسوب می‌شود. در حالی که حجم تجارت ایران در ماه نخست سال ۹۵ افزایش یافت که در سال ۹۴ کاهش حجم تجارت در اقتصاد ایران پدیدار شد.

رکود اقتصادی و کاهش درآمدهای نفت از عوامل تاثیرگذار در کاهش واردات و صادرات محسوب می‌شود. در سال ۹۴ تراز تجاری کشور پس از ۲۷ سال مثبت شد به این مفهوم که ارزش صادرات بیشتر از ارزش واردات بود اما از آنجا که این رویداد به واسطه کاهش چشمگیر حجم واردات و تنزل صادرات رقم خورده است، چندان ارزشمند به شمار نمی‌رود.

طبق آمار گمرک، صادرات غیر نفتی در نخستین ماه از سال ۹۵ با ۷,۹۱ درصد رشد نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۳ میلیارد و ۷ میلیون دلار رسید. در این مدت ۸ میلیون و ۱۸۳ هزار تن کالا به ارزش ۳ میلیارد و ۷ میلیون دلار از طریق گمرکات اجرایی به خارج از کشور صادر شد که در مقایسه با فروردین ماه سال ۹۴ از لحاظ وزن ۳۷,۸۹ درصد و از نظر ارزش ۷,۹۱ صدم درصد افزایش یافت. براساس گزارش گمرک، در ماه اول سال ۹۵ یک میلیون و ۹۲۵ هزار تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۹۸۰ میلیون دلار وارد کشور شد که از لحاظ وزن ۰,۰۲ درصد کاهش و از نظر ارزش ۰,۰۷ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش یافت. به این ترتیب تراز تجارت خارجی کشور در فروردین ۹۵ با بیش از یک میلیارد دلار افزایش به نفع صادرات مثبت بود.

براساس آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران، در سال ۱۳۹۴ مجموع حجم تجارت غیر نفتی ایران به ۸۳ میلیارد و ۹۱۴ میلیون دلار رسید. گزارش گمرک نشان می‌دهد که هم واردات و هم صادرات با کاهش مواجه شد تا حجم تجارت نسبت به سال ۹۳ با افت مواجه شود. در این میان، میزان کاهش واردات بیشتر از میزان افول صادرات بود و همین موضوع موجب مثبت شدن تراز تجاری شده است. طی ۱۲ ماه سال ۹۴ معادل ۹۳ میلیون و ۵۲۰ هزار تن کالای غیر نفتی به ارزش ۴۲ میلیارد و ۴۱۵ میلیون دلار از کشور صادر شد که از نظر وزنی ۷ درصد کاهش و از نظر ارزشی ۱۶ درصد کاهش نسبت به سال قبل نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۴ در مجموع ۳۵ میلیون و ۷۰ هزار تن کالا به ارزش ۴۱ میلیارد و ۴۹۹ میلیون دلار وارد کشور شده که نسبت به سال گذشته از نظر وزنی ۱۸,۴ درصد کاهش و از نظر دلاری ۲۲,۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس در سال ۹۴، میزان صادرات یک میلیارد دلار بیشتر از واردات بوده است.

ک مسکن از رکود خارج می‌شود؟

بخش مسکن به عنوان بخش پیش‌ران در اقتصاد در انتظار خروج از رکود قرار دارد. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد که در فروردین ۹۵ تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی در شهر تهران به ۵ هزار و ۹۱۸

واحد رسیده که بیانگر رشد ۲۰,۴ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل است. تعداد معاملات مسکن در فروردین امسال نسبت به اسفند ۹۴ اما کاهش ۵۵ درصدی را تجربه کرده است.

متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی در تهران طی فروردین ۹۵ معادل ۳ میلیون و ۹۱۹ هزار تومان بوده که در مقایسه با فروردین سال ۹۴ معادل ۴,۳ درصد رشد داشته اما نسبت به اسفندماه گذشته کاهش ۷,۱ درصدی را نشان می‌دهد.

در فروردین ۹۵ از میان مناطق ۲۲ گانه تهران بیشترین متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده حدود ۸,۵ میلیون تومان و متعلق به منطقه یک و کمترین آن با حدود دو میلیون تومان به منطقه ۱۸ اختصاص دارد. در اولین ماه سال جاری شاخص کرایه مسکن اجاری در تهران حدود ۹,۸ و در کل مناطق شهری نزدیک به ۱۱,۱ درصد رشد دارد.

با توجه به افزایش حجم معاملات و متوسط قیمت هر متر خانه نسبت به فروردین سال قبل، بانک مرکزی اینگونه تحلیل کرده که هر چند در فروردین ماه سال جاری حجم معاملات مطابق روال همه ساله و تحت تاثیر تعطیلات نوروز با کاهش محسوسی نسبت به اسفندماه مواجه شده، اما با این حال رشد معاملات در مقایسه با ماه مشابه سال قبل حکایت از تداوم رونق معاملات حاکم شده بر بازار مسکن از ابتدای زمستان سال گذشته دارد. بعد از اینکه بانک مرکزی در سال گذشته پیش‌بینی کرد که تحولات در فضای اقتصادی کشور و همچنین افزایش تسهیلات اعطایی بانک‌ها در حوزه مسکن می‌تواند موجب رونق در این بخش شود، اولین پیش‌بینی آن در سال جاری نیز حاکی از تداوم رونق در بازار معاملات مسکن است.

ک جدول جزئیات نرخ رشد اقتصادی سال ۹۴ - مرکز آمار

نام بخش	نرخ رشد در سال ۹۴
گروه کشاورزی	۵,۴
گروه صنعت	-۲,۲
گروه خدمات	۰,۲
محصول ناخالص داخلی	۱
محصول ناخالص داخلی بدون نفت	۰,۹

ک جدول نرخ رشد اقتصادی در دهه ۹۰ - مرکز آمار

سال	رشد اقتصادی بدون نفت	رشد اقتصادی با نفت
۹۰	۳,۲	۳,۴
۹۱	-۵,۴	-۳,۱
۹۲	-۲	-۲,۲
۹۳	۲,۸	۳
۹۴	۰,۹	۱

ک جدول نرخ تورم - بانک مرکزی

سال	نرخ تورم
۱۳۹۰	۲۱,۵
۱۳۹۱	۳۰,۵
۱۳۹۲	۳۴,۷
۱۳۹۳	۱۵,۶
۱۳۹۴	۱۱,۹

فصل ششم

دیدگاه‌ها

ورود انواع قراردادهای پتروشیمی به بورس کالا

سید حمید حسینی

عضو کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران

دوماهنامه تخصصی

زمانی که بورس کالا وجود نداشت بسیاری از تولیدکنندگان هر طور که دلشان می خواست محصولات را به خریداران می فروختند، اما از زمان ورود بورس کالا به عنوان بستر معاملاتی، همه چیز شفاف شده و مدیرهای بازاریابی آن شرکت‌ها هیچ کاره شدند و سودهای کلان و بادآورده فراموش شد. در بین خریداران نیز هر فرد یا شرکتی که نفوذ و رابطه بیشتری داشت به راحتی محصولات را تأمین می کرد اما در مقابل خریداران ضعیف و بدون رابطه باید به هر ساز تولیدکنندگان و یادلان می رقصیدند.

راه اندازی بورس کالا به نوعی میز اقتدار رانت خواران را جمع کرد و به همین دلیل است که بورس کالا اکنون دارای مخالفان زیادی است. نکته دیگر این است که در بورس های کالایی بین المللی قانونی وجود دارد که در آنها مشاهده می شود وقتی کالایی با قیمت عرضه شده در تابلو به فروش نمی رسد، از تابلو خارج نمی شود، بلکه مجبور می شود که قیمت را کاهش دهد و با قیمت‌های دیگری عرضه کند. اما در بورس ایران این قاعده رعایت نمی شود. شرکت‌های تولیدی کالا را با قیمت بالایی عرضه می کنند و هنگامی که کسی خرید نمی کند، از تابلو خارج می شوند و در نهایت کالا را به شرکت‌های تابعه خود می فروشند یا به صورت سوری معامله می کنند. در صورتی که اگر کاهش قیمت انجام دهند، خریدار واقعی پیدا می شود. بنابراین برای بهبود عملکرد دارای شفافیت بای از خروج زود هنگام کالاها از تابلوی معاملاتی بورس کالا جلوگیری کرد.

ورود محصولات پتروشیمی به بورس کالا در سال ۸۶ با مصوبه هیأت وزیران انجام گرفت. هر چند در سال اخیر صحبت‌ها و اقدامات زیادی برای خروج محصولات پتروشیمی از بورس کالا گرفته شده است، اما تا زمانی که واردات تسهیل نشود و بازار رقابتی نشود، خروج محصولات پتروشیمی از بورس کالا مشکلی را حل نمی کند.

علل اصلی این که شرکت‌های پتروشیمی پذیرفتند وارد بورس کالا بشوند، این بود که دولت به آن‌ها وعده داد در صورتی که وارد بورس شوند، اجازه آزاد سازی قیمت‌ها را به آنها می دهد و رانت صنعت پتروشیمی را حذف می کند. از این رو، ورود پتروشیمی‌ها به بورس باعث شد که محصولاتشان را با ارز آزاد در بازار جهانی بفروشند و از محدودیت‌های قیمت گذاری سازمان حمایت نیز فارغ شوند. این اتفاق باعث شده که در این سال‌ها منافع زیادی در بورس داشته باشند. بدون این که ریسک فروش و صادرات داشته باشند.

اما اکنون مشاهده می شود که تمایل زیادی برای خروج از بورس کالا دارند، زیرا منافع خود را در خروج از شفافیت می دانند. این شرکت‌ها با بهانه‌هایی از جمله ارائه خدمات پس از فروش و تولید کالای مورد نیاز مشتری خارجی می خواهند از بورس خارج شوند. این در حالی است که می توان برای انواع قراردادهای در بورس ساز و کار ایجاد کرد که تمام معاملات پتروشیمی‌ها از این بازار رخ بدهد. در واقع بورس کالا و سیاستگذاران این بخش می توانند تدابیر لازم برای ورود انواع قراردادهای پتروشیمی را در این بورس ایجاد کنند.

تحرک بورس کالا برای بین‌المللی شدن

پدرام سلطانی
نایب رییس اتاق بازرگانی ایران

کالایی را تا حد قابل قبولی از خارج از کشور نیز داشته باشیم که در ایران معامله شوند و همچنین خریداران بین‌المللی به جمع بازیگران طرف تقاضا در بورس کالای ایران ببینند؛ بدین وسیله بورس به سمت کارکرد واقعی خود حرکت می‌کند.

هم‌اکنون ابزارهای مالی جدیدی وارد بورس کالا شده‌اند که نشان می‌دهد اراده برای بهبود عملکرد این بازار پیشرفته کالایی وجود دارد. از جمله این ابزارها می‌توان به گواهی سپرده خودرویی و گواهی‌های کالایی از جمله قبض انبارها اشاره کرد که در بهبود عملکرد این نهاد بازار سرمایه تاثیر بسزایی دارد. به کارگیری این ابزارها شکاف بین بورس کالای داخلی و یک بورس کالایی بین‌المللی را پوشش می‌دهد زیرا یکی از مهم‌ترین مباحث برای بین‌المللی شدن، ورود ابزارهای معاملاتی جدید است.

در واقع یک بورس کالای منسجم و استاندارد باید پوشش ریسک را به عنوان وظیفه اصلی خود برشمارد و با تعریف ابزارهای مالی جدید به این سمت و سو حرکت کند. استفاده از ابزارهای پوشش ریسک در بورس کالا، می‌تواند با به کارگیری معاملات مشتقه تعریف شود. همچنین به جای فروش نقدی، معاملات مشتقه اختیار فروش، اختیار خرید و معاملات آتی تعریف شود، چرا که اگر بورس کالا فقط بخواهد در بازار معاملات نقدی فعالیت کند، به عبارتی در حد حراج باقی می‌ماند و در مفاهیم امروزی این به معنی بورس نیست، بلکه بیشتر شبیه یک مزایده است. بنابراین با توجه به این که تعریف و برنامه ریزی برای ورود ابزارهای مالی جدید، اخیراً به طور جدی در بورس کالا دیده می‌شود، می‌توان از آن به عنوان نشانه مثبت برای توسعه همه جانبه این بازار پیشرفته کالایی یاد کرد.

بورس کالای ایران از سال ۸۶، با پشتوانه تجربه بورس فلزات و بورس کالای کشاورزی و بادغام این دو بورس کار خود را آغاز کرد. هم‌اکنون نیز از لحاظ تنوع محصولات مورد معامله و حجم معاملات، فاصله زیادی با روزهای آغاز به کار خود کرده‌است. البته در حال حاضر هنوز هم خرید و فروش کالاهای اساسی در قالب بورس در کشور ما نوباً و جوان است.

متأسفانه در اقتصاد کشور ایران، بسیاری از حوزه‌های کالایی به فاز رقابتی نرسیده‌اند. این موضوع در تولید و فروش محصولاتی که به طور عمده در دست دولتی‌ها و شبه دولتی‌ها هستند، به وفور دیده می‌شود و اتفاقاً همان کالاهای بیش از سایر محصولات مورد معامله قرار می‌گیرند، از جمله آن‌ها می‌توان به محصولات پتروشیمی و محصولات فلزی و امثال آن‌ها که بازیگران کمی در بازار دارند و به تبع آن قدرت چانه زنی بالایی دارند، اشاره کرد. بنابراین برای این که بورس بتواند در رقابتی کردن بازار خوب عمل کند، نیاز است که از اقتدار اجرایی بیشتری برخوردار باشد تا از انحصار و یا شبه انحصار شرکت‌ها بر بازارها جلوگیری کند. اگر این ساز و کار ایجاد شود، می‌توان به سودمند بودن عملکرد بورس کالا و تاثیرگذاری آن در بخش‌های مختلف کالایی کشور، تأثیر بگذارید. همچنین باید شرایطی فراهم شود که معاملات

احیای اقتصاد کشاورزی با بورس کالا

مر ترضی مشایخی
کارشناس اقتصاد کشاورزی

پس از سال‌ها خرید تضمینی محصولات کشاورزان از سوی دولت، که با بودجه و هزینه‌های سنگین همراه بوده و نوع قیمت‌گذاری، عملاً باعث زیان کشاورزان، دولت، کاهش کیفیت، واسطه‌گری و مصرف غیر بهینه شده بود، از سال گذشته طرحی با استفاده از ظرفیت‌های بورس کالا کلید خورد تا یک روش جدید و کارآمد جایگزین خرید تضمینی شود.

محصولات کشاورزی مشارکت داشته باشند، محصولات را با هزینه کمتری حمل کنند و بدین ترتیب با تثبیت قیمت‌های قراردادهای آتی، معامله این اوراق را به معاملاتی با نرخ ثابت تبدیل کنند. با این تفاسیر بورس کالا و معاملات آتی برزیل، پلی را برای تأمین مالی بخش کشاورزی برزیل ایجاد کرده و به نوسازی سیستم کشاورزی برزیل، به ویژه تأمین منابع مالی و تجاری سازی این بخش کمک کرده است. علاوه بر این، این بورس سیستم کنترل اوراق بهادار تجارت محصولات کشاورزی مخصوص خود را ایجاد کرده که به نهادها اجازه می‌دهد که اوراق بهادار خود را در بازار جانبی به صورت الکترونیکی ثبت و معامله کنند.

با همه این تفاسیر در کشور ما نیز از سال گذشته طرح قیمت تضمینی محصولات کشاورزی در بورس کالای ایران با حمایت دولت و وزارت جهاد کشاورزی کلید خورده که با توجه به موفقیت معاملات گواهی سپرده ذرت خوزستان و جو کرمانشاه در سال ۹۴، امسال شاهد عرضه و معامله کل جو و ذرت کشور در بورس کالا خواهیم بود که این اتفاق نوید روزهای روشنی را در راستای اصلاح ساختارهای بخش کشاورزی می‌دهد.

سیاست قیمت تضمینی به جای خرید تضمینی به ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی مربوط می‌شود. براساس این قانون، تولیدکنندگان محصولات کشاورزی می‌توانند محصولات خود را در بورس کالای ایران عرضه کنند و در صورت کاهش قیمت بورس نسبت به قیمت تضمینی اعلام‌شده از سوی دولت، مابه‌التفاوت آن توسط دولت به تولیدکنندگان پرداخت می‌شود.

کارشناسان چندین مزیت را برای اجرای سیاست قیمت تضمینی به جای خرید تضمینی عنوان می‌کنند که «پرداخت حدود ۷۰ درصد پول به کشاورزان ظرف دو روز از سوی بورس»، «شفافیت در روند معاملات و حذف دلالتان»، «افزایش استاندارد و کیفیت محصولات»، «فروش کالاها با قیمتی واقعی»، «کاهش قابل توجه هزینه‌های دولت» و «افزایش انگیزه کشاورزان به منظور تولید بیشتر با کیفیت بهتر» از جمله این مزیت‌ها به شمار می‌رود.

در پایان اینکه اصلاح ساختارهای بخش کشاورزی و عبور از مبادلات سنتی به مدرن و همچنین با توجه به ملی بودن طرح قیمت تضمینی محصولات کشاورزی، اجرای صحیح و موفقیت آمیز این طرح به همکاری و هماهنگی تمام دستگاه‌ها دیربط مرتبط است تا رفته رفته طی سال‌های آینده کلیه دست‌اندرکاران بخش کشاورزی و کشاورزان با معاملات گواهی سپرده کالایی یا همان قبض انبار و مزایای عرضه محصولات در بورس کالا آشنا شوند.

به گفته کارشناسان حوزه کشاورزی، طی سالیان گذشته که خرید تضمینی محصولات کشاورزی در جریان بوده، مواردی همچون کاهش منافع و عدم تشویق کشاورزان، مصرف بی‌رویه و غیر بهینه، کاهش تولید، کیفیت و منافع در اقتصاد ملی و هزینه‌های سنگین برای دولت مشاهده شده است؛ از این‌رو، بخش کشاورزی باید به سمتی برود تا سیستم عرضه و تقاضا، امکان قیمت مناسب، افزایش سود و منافع کشاورزان و رشد اقتصاد ملی و کاهش هزینه‌های دولت را به همراه داشته باشد.

در این بین بررسی روند توسعه بازار و صنعت کشاورزی در برخی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نشان می‌دهد که آنها برای عبور از دادوستد و شیوه‌های سنتی، مسیر بورس‌های کالایی را برای بهبود بخش کشاورزی انتخاب کرده‌اند. در واقع این کشورها به این نتیجه رسیده‌اند، نظام قیمت‌گذاری بورس که بر مبنای عرضه و تقاضا و مکانیزم بازار عمل می‌کند، بهتر از قیمت‌گذاری دولتی است؛ زیرا ممکن است که قیمت‌های اعلامی دولت فاصله معناداری با قیمت بازار داشته باشد و سود و درآمد کشاورزان را کم کند و باعث کاهش تولید کشاورزی در سال‌های بعد شود.

اما وقتی قیمت محصولات در بورس تعیین شود، نزدیکترین قیمت به واقعیت بازار کشف خواهد شد و کشاورزان نگران ارزان‌فروشی محصولات خود نخواهند بود و تولید کشاورزی نیز تشویق خواهد شد و عرضه و تقاضا و تعادل نسبی در تولید و بازار مصرف ایجاد می‌شود.

مطالعات نشان می‌دهد از جمله کشورهایی که توانسته‌اند بخش کشاورزی خود را از طریق بورس‌های کالایی احیا کنند می‌توان به هند و برزیل اشاره کرد. هند به عنوان یک کشور در حال توسعه با کشاورزی کاملاً سنتی توانسته بورس کالایی تشکیل دهد که کالاهای متعددی در این نهادها مالی به فروش می‌رسند. این کشور توانسته از طریق توسعه فعالیت‌های بورس کالا در مسیر یکپارچه سازی بازارهای فیزیکی و ناکارآمد، تولیدات هدفمند با قابلیت رقابت در بازارهای جهانی، ایجاد امنیت غذایی برای جمعیت در حال رشد و تقویت و تجاری سازی بخش تولیدکنندگان خرد قرار گیرد. همچنین در برزیل نیز پس از تاسیس بورس کالا، معاملات کاغذی محصولات کشاورزی و همچنین قراردادهای آتی محصولات کشاورزی شکل گرفت به طوری که بورس کالا و معاملات آتی برزیل، امروز نقش مهمی به عنوان واسطه میان بازار فیزیکی، بازار اوراق بهادار، تجارت محصولات کشاورزی و بازار قراردادهای آتی ایفا می‌کند به طوری که نقد شسوندگی اوراق بهادار محصولات تجارت کشاورزی به نهادهای سرمایه‌گذار امکان می‌دهد تا در بازار فیزیکی

سالی خوب در انتظار بورس کالا

محمود اسفندیاری
مدیر کالایی کارگزاری بانک دی

سال ۹۴ سالی پر فراز و نشیب برای بورس کالای ایران بود. اتفاقات مهم سیاسی به ویژه توافق هسته‌ای و شرایط دشوار اقتصادی حاکم بر فضای کسب و کار کشور در این سال، تأثیرات مهمی بر عملکرد بورس کالای ایران داشت. به طور کلی، آمار معاملات بورس کالای ایران در سال ۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل حکایت از افت محسوس در ارزش و حجم معاملات دارد. البته میزان کاهش در ارزش معاملات محسوس تر از میزان کاهش در حجم معاملات است که دلیل عمده آن نیز به کاهش قیمت‌های جهانی و داخلی بر می‌گردد. با این وجود، در حالی که حجم و ارزش معاملات محصولات صنعتی - معدنی و پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی شاهدافت قابل ملاحظه‌ای بود، اما در بخش کشاورزی میزان معاملات محصولات کشاورزی هم از نظر حجمی و هم از نظر ارزش، رشد بسیار چشمگیری را تجربه کرده و نوید از آینده‌ای پر رونق و روشن برای این بخش داد.

نهایتاً رسیدن کشاورزان به حدود ۷۰ درصد مبلغ محصول در کمترین مدت (دو روز) از عوامل استقبال معامله‌گران از این ابزار نوین بود که مسئولان بورس کالا را به گسترش هر چه بیشتر این نوع ابزارهای مالی ترغیب کرد به گونه‌ای که در اسفندماه ۹۴ گواهی سپرده سکه طلا نیز به طور رسمی راه‌اندازی شد.

توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها از اتفاقات مهم دیگری بود که در سال ۹۴ روی داد و با وجودی که تأثیر آن بر بورس کالا در بازه زمانی چند ماهه قابل لمس نبود اما این رویداد، چشم‌انداز بسیار روشنی را در برابر فضای کسب و کار کشور گشوده است تا مدیران بورس کالا و فعالان این عرصه با توسعه معاملات بین‌المللی در دوران پساتحریم بتوانند نقش خود را به خوبی در اقتصاد کشور ایفاء کنند. بورس کالا می‌تواند با گسترش ابزارهای نوین مالی از جمله گسترش معاملات سلف موازی استاندارد و گواهی سپرده کالایی، راه‌اندازی معاملات سواپ کالایی در منطقه، گسترش معاملات و همکاری‌ها با بورس‌های کالایی منطقه‌ای و بین‌المللی، گسترش معاملات تالار صادراتی به ویژه عرضه محصولات پتروشیمی و سیمان در رینگ صادراتی و به طور کلی حرکت از معاملات فیزیکی به سمت معاملات مشتقه به نقش بورس کالا در اقتصاد کشور عمق بخشیده و در سطح بین‌المللی نیز به مرجع قابل اتکالی در جهت تعیین قیمت‌ها تبدیل شود که البته تلاش‌های بسیار ارزنده‌ای به ویژه توسط مدیریت جدید بورس کالا در این زمینه صورت گرفته است که به زودی شاهد به ثمر نشستن این تلاش‌ها و اعتلای نام بورس کالا خواهیم بود.

به طور کلی با توجه به رفع بسیاری از موانع اقتصادی ناشی از تحریم‌ها، برقراری ثبات نسبی در اقتصاد و سیاست‌های حمایتی دولت، کشور ایران در حال گذار از عدم ثبات اقتصادی به ثبات اقتصادی است و در این بین نقش بورس کالا در جهت‌دهی و تسهیل مبادلات بین‌المللی ایران با تمامی کشورهای منطقه و دنیا بسیار حائز اهمیت خواهد بود. از این رو، با عنایت به موارد فوق، چشم‌انداز بورس کالا در سال ۱۳۹۵ و سال‌های پیش رو بسیار امیدوارکننده به نظر می‌رسد.

در بخش محصولات صنعتی و معدنی، سایه رکود حاکم بر بازار به ویژه در بخش مسکن و فولاد، کمبود نقدینگی و به تبع آن کمبود تقاضا در بازار، کاهش قیمت‌های جهانی سنگ آهن و سایر فلزات اساسی و همچنین دامپینگ محصولات وارداتی از چین به شدت بر سر بازار سنگینی کرده و منجر به خروج بیشتر معامله‌گران خرد از بازار شد و تنها تعداد معدودی از مشتریان بزرگ اقدام به خریدهای موسوم به «خریدهای پروژه‌ای» می‌کردند. در بخش پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی نیز کاهش بی‌سابقه قیمت نفت و به تبع آن فرآورده‌های نفتی از جمله قیر و مواد پتروشیمی از یک طرف و زمزمه‌های هر از چندگاه برخی مسئولان مبنی بر خروج محصولات پتروشیمی از بورس کالا از طرف دیگر، سردرگمی فعالان بازار و افت حجم و ارزش معاملات در این حوزه را در پی داشت.

اما در بخش کشاورزی، اجرایی شدن آیین‌نامه ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی در قالب طرح قیمت تضمینی و راه‌اندازی معاملات سپرده کالایی در این بخش، یکی از موفقیت‌های بزرگ بورس کالا بود که رشد چشمگیر معاملات در این حوزه را رقم زد. این در حالی بود که گواهی سپرده کالایی به صورت آزمایشی تنها بر روی دو محصول ذرت و جو و صرفاً در دو استان خوزستان و کرمانشاه اجرایی شد. مزایایی از قبیل حذف مشکلات طرح خرید تضمینی همچون دیرکرد دولت در پرداخت مطالبات کشاورزان، واقعی شدن قیمت کالاها، کوتاه شدن دست دلالان و جلوگیری از نرخ‌شکنی، و

کاهش قیمت نفت معاملات را کم کرد

محمد آهنگران

کارشناس بورس کالای کارگزاری بانک صنعت و معدن

معاملات بورس کالای ایران تحت تاثیر دو دسته عوامل حقیقی و عوامل اسمی هستند. وضعیت تولید و تقاضای کالاها در کشور و توسعه بازارهای بورس کالای ایران، مهم ترین عوامل حقیقی هستند و عوامل اسمی شامل تورم، نرخ ارز و قیمت های جهانی کالاها است.

در جداول زیر به مقایسه حجم و ارزش معاملات در دو سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ پرداخته شده است: (آمار مقدماتی است)

سال ۱۳۹۴		سال ۱۳۹۳		آمار معاملات
ارزش (هزار ریال)	حجم (تن)	ارزش (هزار ریال)	حجم (تن)	
۱۱۶,۷۴۱,۳۰۹,۷۱۹	۸,۹۶۷,۶۳۸	۱۸۵,۸۵۱,۴۱۶,۲۹۳	۱۱,۵۳۵,۲۵۳	محصولات صنعتی و معدنی
۹,۳۰۸,۰۵۰,۴۲۵	۷۵۳,۹۴۰	۱,۲۲۰,۰۴۴,۰۳۰	۸۴,۱۳۴	محصولات کشاورزی
۸۱,۲۸۳,۶۳۶,۳۷۸	۲,۶۸۶,۵۳۱	۱۰۳,۰۹۲,۴۴۲,۹۴۵	۳,۰۸۱,۲۴۶	محصولات پتروشیمی
۶۹,۹۲۷,۶۲۶,۳۸۰	۹,۰۹۹,۳۷۵	۹۱,۶۵۹,۷۶۷,۳۷۷	۷,۷۲۰,۱۷۳	محصولات فرآورده های نفتی
۱۸۰,۶۶۱,۴۷۳	۲۴,۵۴۴	۳۲,۳۷۹,۵۶۶	۳,۱۸۱	بازار فرعی
۲۷۷,۴۴۱,۲۸۴,۳۷۵	۲۱,۵۳۲,۰۲۸	۳۸۱,۸۵۶,۰۵۰,۲۱۱	۲۲,۴۲۳,۹۸۷	جمع بازار فیزیکی

درصد از کل		درصد تغییرات		آمار معاملات
ارزش	حجم	ارزش	حجم	
۴۲	۴۱.۶	-۲۷٪	-۲۲٪	محصولات صنعتی و معدنی
۳.۴	۳.۵	۶۶۳٪	۷۹۶٪	محصولات کشاورزی
۲۹.۳	۱۲.۵	-۲۱٪	-۱۳٪	محصولات پتروشیمی
۲۵.۱	۴۲.۳	-۲۴٪	۱۸٪	محصولات فرآورده های نفتی
۰.۲	۰.۱	۴۵۸٪	۶۷۲٪	بازار فرعی
۱۰۰	۱۰۰	-۲۷٪	-۴٪	جمع بازار فیزیکی

علی رغم کاهش حجم و ارزش معاملات در سایر گروه ها، در بخش کشاورزی با توجه به اجرایی شدن آیین نامه ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و تعاملات مطلوب صورت گرفته با وزارت جهاد کشاورزی، رشد چشمگیر ۶۶۳ درصدی برای این محصولات ثبت شد و ادامه دار بودن این روند افزایشی در سال ۹۵ هم پیش بینی می شود که اولین نشانه آن تصویب عرضه کل محصولات جو کشور توسط بورس کالا در هیأت دولت است. در مجموع با توجه به جوان بودن این بازار در ایران و فضای علمی رو به رشد در این حوزه و نیز فضای پساتحریم و اثرات مثبت رفع تحریم ها و اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی، پیش بینی می شود در سال ۹۵ و سال های آینده شاهد گسترش و رشد حجم معاملات در بورس کالای ایران باشیم.

همانطور که مشاهده می شود در سال ۱۳۹۴ شاهد کاهش حجم و ارزش معاملات محصولات صنعتی و معدنی عمدتاً به دلیل ادامه دار شدن رکود در بخش های مسکن و فولاد کشور و همچنین کاهش ارزش جهانی محصولات معدنی بودیم. همچنین در سال ۹۴ شاهد کاهش حجم و ارزش معاملات محصولات پتروشیمی بودیم که از مهم ترین عوامل آن می توان ادامه دار بودن رکود سنگین اقتصادی و وضع نامساعد فضای کسب و کار که باعث تعطیل شدن و نیمه تعطیل شدن بسیاری از واحدهای تولیدی مخصوصاً در پنج ماه ابتدایی سال شد، نام برد. در بخش محصولات فرآورده های نفتی علی رغم افزایش حجم معاملات شاهد کاهش ارزش معاملات بودیم که عمده دلیل آن ادامه دار بودن روند نزولی بهای جهانی نفت است.

فصل هفتم

رویدادها

بورس کالا از نگاه چهره‌ها و دریچه خبرها

محسن نعمتی: بورس کالا از نگاه چهره‌ها و دریچه خبرها، به بررسی آخرین اظهارنظرها درباره تحولات بورس کالای ایران می‌پردازد. از ابتدای سال جاری موضوعاتی نظیر انتشار اوراق سلف خودرو، عرضه محصولات کشاورزی در بورس کالا، سازوکارهای قانونی عرضه محصولات پتروشیمی، راه‌اندازی بازار مشتقه ارزی، راهکارهای بورس کالا برای تأمین منابع مالی صنایع مختلف از جمله صنایع فولادی کشور، به محور اصلی خبرها و نظرها تبدیل شده است. از سوی دیگر تصمیم هیات وزیران در خصوص عرضه ذرت و جو کشور در بورس کالای ایران به امیدی برای کشاورزان و سکوی پرشی برای اقتصاد بخش کشاورزی از سازوکارهای قدیمی و ناکارآمدی چون خرید تضمینی تبدیل شده؛ چراکه دولت مصمم است قیمت تضمینی را به استناد ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی، جایگزین روش خرید تضمینی محصولات استراتژیک کشاورزی کند. آخرین رویدادها و نظرها درباره نبض بازار بورس کالای ایران را می‌خوانید.

دفاع از انتشار اوراق سلف خودرو

سید عباس موسویان
دبیر کمیته فقهی سازمان بورس

خودروسازان به منظور تأمین مالی خود اقدام به انتشار اوراق سلف خودرو خواهند کرد و خریداران نیز برای پوشش ریسک قیمت خودرو برای مثال در یک سال آینده اقدام به خرید اوراق سلف خودرو می‌کنند؛ به این ترتیب اینکه قیمت خودرو را شورای رقابت تعیین می‌کند هیچ منافاتی با انتشار اوراق سلف خودرو ندارد. با این تفاسیر هم خریداران و هم فروشندگان خودرو از انتشار این اوراق منتفع خواهند شد.

موضوع دیگر این است که قیمت خودروهای داخلی هر روز در بازار آزاد بسته به عوامل مختلف بالا و پایین می‌رود به طوری که قیمت یک خودرو از قیمت کارخانه بالاتر و قیمت خودرویی دیگر از نرخ کارخانه‌ای خود پایین‌تر است؛ به این ترتیب با وجود تعیین قیمت‌ها از سوی شورای رقابت، خودرو نیز مثل هر کالای دیگری همه روزه دستخوش تغییرات قیمتی در بازار می‌شود و به این ترتیب علاوه بر مسائل شرعی، از لحاظ اقتصادی نیز انتشار اوراق سلف خودرو و همچنین معاملات ثانویه این اوراق در طول عمر این معاملات، منطقی و جذاب خواهد بود.

خودرو | خودروسازان به منظور تأمین مالی خود اقدام به انتشار اوراق سلف خودرو خواهند کرد و خریداران نیز برای پوشش ریسک قیمت خودرو برای مثال در یک سال آینده اقدام به خرید اوراق سلف خودرو می‌کنند؛ به این ترتیب اینکه قیمت خودرو را شورای رقابت تعیین می‌کند، هیچ منافاتی با انتشار اوراق سلف خودرو ندارد.

طی هفته‌های اخیر که بحث انتشار اوراق سلف خودرو در بورس کالای ایران به منظور تأمین مالی خودروسازان منتشر شده است، موارد مختلفی از سوی کارشناسان مطرح شده و خود خودروسازان نیز از تأمین مالی با این روش جدید استقبال کرده‌اند. در این میان موضوعی مطرح شده که با توجه به دستوری بودن قیمت خودرو که از سوی شورای رقابت تعیین می‌شود، این امر با انتشار اوراق سلف موازی استاندارد هم خوانی ندارد؛ همچنین عنوان شده با توجه به دستوری بودن قیمت خودرو، امکان کسب سود از سوی سرمایه‌گذاران در طول عمر اوراق وجود ندارد که این موارد به هیچ عنوان منطقی نیست.

خبری خوب برای خودروسازان

حسن امیری

معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس

می‌توانند با خرید چندین برگه که معادل قیمت یک خودرو است، خودروی مورد نظر خود را در زمان تحویل از کارخانه دریافت کنند. اما ویژگی این کار این است که اول اینکه می‌توانند قیمت خودرو را یکباره پرداخت نکنند و دوم اینکه اگر پیش‌بینی می‌کنند ممکن است قیمت خودرو افزایش یابد بخشی از قیمت اصلی خودرو را به قیمت همین امروز و به قیمت پایین‌تری خریداری کنند. این کار باعث می‌شود متقاضیان خرید خودرو بتوانند آرام آرام و همگام با پس‌اندازهایشان قدرت خرید یک خودرو را پیدا کنند. به این ترتیب اگر کسی قصد دارد یک خودرو بخرد برای اینکه از بازار عقب‌نماند می‌تواند بخشی از این مبلغ را در حال حاضر تأمین کند و بقیه را با خرید اوراق سلف خودرو در ماه‌های بعد پرداخت کند.

خودرو در طول چند سال گذشته شرکت‌های خودروساز به دلیل کمبود شدید منابع مالی و کسری شدید نقدینگی چک‌مشتری‌ها را قبل از سررسید به قیمت پایین‌تری به طلبکارانشان می‌فروختند، این موضوع بحران‌های مالی خودروسازها را با پیچیدگی‌های بیشتری مواجه کرده بود. اکنون با روش انتشار اوراق سلف، بخشی از منابع مالی مورد نیاز برای تولید هر خودرو به حساب خودروسازان واریز می‌شود. در روش انتشار اوراق سلف خودرو در بورس کالای ایران، متقاضیان

اوراق سلف خودرو؛ جذاب برای سرمایه‌گذاران

سعید اسلامی بیدگلی

تحلیل‌گر ارشد بازار سرمایه

بورس کالای ایران و زیر نظر سازمان بورس اوراق بهادار نشان می‌دهد که بازار شفاف‌تری پیش روی خریداران خواهد بود. از سویی نیز فضای کنونی بازار خودرو و روند کاهنده تورم نشان می‌دهد که با ایجاد شرایط تأمین مالی برای خودروسازان و تشکیل فرصت مناسب برای کسب سود خریداران، تقاضای سفته‌بازی برای خرید این اوراق کاهش پیدا خواهد کرد و مشتریان زیادی برای خرید جذب این بازار خواهند شد که همین موضوع سبب تنظیم حجم تقاضای اوراق با عرضه خواهد شد. از جمله ویژگی‌ها و مزیت‌های اوراق مذکور این است قطعا خودرو ساز تخفیف‌هایی به عنوان انگیزه مشارکت برای خریدار در نظر خواهد گرفت و سود بیشتری از بهره‌بانی برای آن در نظر خواهد داشت که این عوامل می‌تواند جاذبه مناسبی برای سرمایه‌گذاران باشد. شفافیت در تعهدات طرفین در کنار تأمین مالی خودروسازان از مسیری مطمئن، از ویژگی‌های اصلی اوراق خودرو به شمار می‌رود.

خودرو انتشار اوراق سلف خودرو در بورس کالای ایران، علاوه بر رفع معایب پیش‌فروش سنتی خودرو، کمک بسزایی بر تأمین سرمایه در گردش خودروسازان خواهد کرد. این ابزار مالی که در جهت کمک به تأمین مالی به صنعت خودرو شکل خواهد گرفت این قابلیت را دارد که پیش‌فروش سنتی خودرو توسط شرکت‌های خودروساز را در چارچوب قوانینی خاص و مقررات بازار سرمایه قرار دهد؛ به طوری که در صورت استفاده از این اوراق توسط خودروسازان برای پیش‌فروش خودرو، معایب فعلی پیش‌فروش‌های سنتی برای خودروساز و خریداران به مرور زمان رفع می‌شود. راه‌اندازی بازار اوراق سلف و گواهی خودرو در

معاملات آتی ارز؛ واجب‌تر از سوئیفت

شاهین چراقی

رئیس هیات مدیره کارگزاری مهر آفرین

و این موضوع به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کمک می‌کند تا ریسک‌های خود را پوشش دهند، به این ترتیب با آغاز به کار این معاملات، از زیان‌های بزرگ برای واحدهای تولیدی جلوگیری می‌شود. از طرفی در حال حاضر منبع اساسی و مهمی برای معاملات فیزیکی وجود ندارد و باره‌اندازی معاملات آتی ارز همانند آتی سکه، منبعی مهم برای نرخ ارز ایجاد می‌شود. در حال حاضر نیز در بازار سکه، نرخ آتی و نقدی را بورس کالای ایران هر روز اعلام می‌کند و به این ترتیب بازار سکه به ثبات رسیده و از آشفتگی قبلی رها شده است. همچنین امروز با لغو تحریم‌ها، اصلی‌ترین قطعه گمشده در مبادلات خارجی نیز نبود معاملات آتی ارز است؛ چرا که اکثر سرمایه‌گذاران خارجی به دلیل وجود نوسانات در بازار ارز با معضل روبه‌رو هستند و راه‌اندازی معاملات آتی ارز حضور این گروه را افزایش خواهد داد. با همه این تفاسیر معتقدم، راه‌اندازی معاملات آتی ارز از سوئیفت هم واجب‌تر است، به طوری که در حال حاضر در بازار ارز، ابزار هیچ‌کدام وجود ندارد و از این رو سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با تغییرات شدید ارزی در بازار ایران روبه‌رو هستند که لازم است راه‌اندازی معاملات آتی ارز با هماهنگی بانک مرکزی و بورس کالای ایران در اولویت برنامه‌های این دو نهاد و مسئولان اقتصادی قرار گیرد.

بازار ارز راه‌اندازی معاملات آتی ارز با پیگیری‌های بورس کالا در شورای عالی بورس تصویب شده است و فعالان این حوزه در انتظار مصوبه هیات دولت و همچنین آماده‌سازی نهایی نرم‌افزار معاملاتی هستند تا هر چه زودتر معاملات آتی ارز راه‌اندازی شود. یکی از حلقه‌های مفقوده در بازار ارز، بحث هج کردن (Hedge) یا پوشش ریسک تکنیکی است که در بازارهای آتی برای مصون ماندن از ریسک تغییرات قیمت بکار برده می‌شود، در همین زمینه معاملات آتی ارز این امکان را به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان ارز می‌دهد که از نوسانات قیمت ارز در امان باشند. به این ترتیب معاملات آتی ارز از نوسان‌های غیرمنطقی قیمت‌ها جلوگیری می‌کند و به طور قطع این معامله‌ها مورد توجه و استقبال تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان قرار خواهد گرفت. باید توجه کرد که در معاملات آتی ارز مبادله فیزیکی انجام نمی‌شود

راه اندازی بازار آتی ارز؛ چرا که نه!

بهروز خدارحمی

دبیر کل کانون نهادهای سرمایه گذاری

معینی را کسب کنند. بنابراین این سرمایه گذاران باید بدانند که به طور مثال اگر در کارخانه ای سرمایه گذاری می کنند، محصول تولیدی کارخانه به چه قیمتی فروخته می شود. همچنین خارجی ها انتظار دارند که پس از دریافت بازدهی مورد نظر، بتوانند سرمایه خود را دوباره به ارز تبدیل کنند.

پس باید نوسانات نرخ ارز در ایران را نیز محاسبه و ضریبی ریسکی برای آن قرار دهند. در این خصوص بورس کالای ایران می تواند نرخ فروش محصولات را در فضایی شفاف و بدون ابهام مشخص کند؛ به عبارت دیگر قیمت فروش محصولات در بازار شفاف بورس کالا مشخص می شود و عوامل پنهانی نیز وجود ندارد. به همین دلیل لزومی ندارد، سرمایه گذاران ضریب ریسکی را برای این مهم قائل شوند و اطمینان دارند که محصولات بدون انحصار و رانت معامله می شوند. همچنین بورس کالا با راه اندازی بازار مشتقه ارزی می تواند مشکل بعدی سرمایه گذاران یعنی نوسان نرخ ارز در ایران را پوشش بدهند و راه را برای ورود منابع به بازار سرمایه باز کنند.

در حال حاضر بیشتر معاملات در این بورس فیزیکی است و معاملات اوراق در این بازار سهم کمتری دارند. این در حالی است که در بورس های کالایی دنیا بیشتر معاملات بر پایه اوراق است و سهم عمده از حجم معاملات انجام شده، غیر فیزیکی است. بورس کالای ایران نیز در همین راستا و ادامه روند کنونی که اتخاذ کرده است، باید با طراحی ابزار مناسب فضای بیشتری را به این نوع از معاملات اختصاص دهد و سهم بیشتری را مانند دیگر بورس های دنیا به این مهم اختصاص دهد.

نکته دیگر که در بورس کالای ایران به نظر می رسد تعامل و مبادله اندک این بورس با دیگر بورس های کالایی دنیا و منطقه است که بخش زیادی از این موضوع به خاطر تحریم بودن اقتصاد ایران بوده است. اگر ارتباط و مبادله مناسبی بین بورس کالای ایران و منطقه انجام شود، پس از مدتی بورس کالای ایران می تواند تبدیل به یک دایره قیمت گذاری و تکیه گاه و پایه تعیین نرخ محصولات شود؛ همان طور که در حال حاضر برخی از بورس های کالایی در نقاط مختلف دنیا تبدیل به هاب قیمت گذاری بین المللی شده اند؛ در واقع با مرجع شدن بورس کالا در قیمت گذاری، پتانسیل ایجاد مجموعه های تحقیقاتی نیز در کنار این بورس پدید می آید.

بورس کالای ایران در سال ۹۴ دست به نوآوری های مناسبی زده است. در این خصوص می توان به گسترش ابزارهای نوین در تأمین مالی شرکت ها اشاره کرد که اینکار در حال حاضر افزایش چشمگیری داشته است. همچنین ایجاد زیر ساخت های بازار مشتقه ارزی نیز از دیگر فعالیت های این بورس است که راه اندازی آن می تواند کمک شایانی به جذب سرمایه گذاران خارجی به بازار سرمایه کند. در نهایت در سال ۹۴ این بورس به این نتیجه رسیده که در عرصه های جدید و مطابق خواسته های مشارکت کنندگان فضای مناسبی را پدید بیاورد. البته در این خصوص همچنان راه طولانی در پیش است و باید تلاش بسیاری کرد.

بازار ارز بازار مشتقه ارزی به عنوان یکی دیگر از نوآوری ها، از نیازهای بی چون و چرای بازار ایران در جذب سرمایه گذاران خارجی است و وجود ابزاری برای پوشش نوسانات نرخ ارز پیش شرط ورود سرمایه گذاران خارجی به کشور محسوب می شود. بورس کالا می تواند نقش پررنگی در شفافیت معاملات از نظر مشارکت کنندگان داخلی و خارجی داشته باشد؛ اما اگر بخواهیم فعالیت این بورس را در تاریخچه آن بررسی کنیم، می توان فعالیتش را به دو دوره تقسیم کرد؛ دوره اول فعالیت روی معاملات نقد، سلف و نسیه تمرکز داشته و دومین دوره به توسعه این بورس بر اساس ابزارهای نوین مالی تأکید می شود. این بورس از سال گذشته تاکنون فعالیت هایش را وارد فاز جدیدی کرده و به ارائه خدماتی مانند معامله اوراق و تأمین مالی می پردازد. به این ترتیب اگر بورس کالای ایران بتواند از این مرحله نیز سر بلند بیرون آید، می تواند مرحله دوم توسعه خود را نیز سپری کند؛ در واقع باید در این فاز مسائلی مانند متنوع کردن ابزارهای نوین تأمین مالی، افزایش تعداد مشارکت کنندگان و گسترش معاملات اوراق را در دستور کار قرار دهد. این در حالی است که با گذشتن از این مرحله، مزیت های این بورس مشارکت کنندگان را به سمت انجام معاملات در بورس کالای ایران سوق می دهد.

یکی از مهم ترین مشکلاتی که سرمایه گذاران خارجی با قصد سرمایه گذاری بلند مدت در ایران دارند، نوسان نرخ ارز در اقتصاد ایران است؛ در واقع این مهم برای حضور بلند مدت سرمایه گذاران در ایران مسئله ای حیاتی محسوب می شود. البته سرمایه گذاران خارجی نیز وجود دارند که برای کوتاه مدت و استفاده از التهاب ایجاد شده و نوسان گیری به ایران می آیند که نوسان نرخ ارز برای آنها اهمیتی ندارد. اما برای خارجی هایی که چشم انداز بلند مدت به بازار ایران دارند و بازده مشخصی را از این بازار انتظار دارند به دنبال پوشش ریسک نرخ ارز هستند. بنابراین یا دولت خود باید این نوسان نرخ ارز را پوشش بدهد که با توجه به توان اقتصادی دولت، این کار غیر قابل انجام یا دست کم محدود به نظر می رسد و یا باید ساز و کاری برای پوشش ریسک نوسان نرخ ارز پدید بیاورد؛ به این ترتیب در حالت عادی مانند دیگر کشورهای دنیا باید مکانیسمی مانند بازار مشتقه ارزی وجود داشته باشد. از این رو، دولت تصمیم گرفته با همکاری بانک مرکزی، بازار پول و بازار سرمایه، بازار مشتقه ارزی را راه اندازی کند تا به این وسیله ابهامات موجود در بازار ارز را که سالها در ایران وجود دارد از بین ببرد.

همچنین بدون وجود بازاری که نوسانات نرخ ارز را پوشش دهد، اقتصاد ایران و بازار سرمایه از مزایای ورود سرمایه گذاران خارجی محروم است؛ به عبارت دیگر شرکت هایی که اکنون از کمبود منابع رنج می برند، نمی توانند از تأمین مالی های بلند مدت ارزان قیمتی که خارجی ها ارائه می دهند استفاده کنند. بنابراین تأمین مالی در ایران به سمت نرخ های درون کشور که بسیار گران تر است، پیش می رود. از سوی دیگر سرمایه گذاران خارجی که در هر صنعتی وارد می شوند، در نهایت انتظار دارند نرخ بازدهی

ضرورت بازار آتی ارز در پسابرجام

شاهین شایان آرانی
کارشناس ارشد بازارهای مالی

به این ترتیب باید در انتظار سیاست‌های این بانک و هماهنگی با سایر نهادها باشیم. اما معاملات آتی ارز نیازمند حجم بالای معاملات ارزی است، با افزایش حجم معاملات در بازار ارز و افزایش ارتباطات بین‌المللی وجود معاملات آتی ارز توجیه پیدا می‌کند؛ چرا که سرمایه‌گذاران خارجی نیازمند هستند تا ریسک‌های موجود در این بازار را پوشش داده و از تغییرات ناگهانی ارزی مصون بمانند.

معاملات آتی ارز به صادرکنندگان و واردکنندگان این امکان را می‌دهد که در برابر نوسانات قیمت ارز، خود را پوشش داده و به این ترتیب با اطمینان بیشتری اقدام به سرمایه‌گذاری کنند. معاملات آتی ارز به اقتصاد و فعالیت‌های ارزی کمک می‌کند، اما ضروری است که مکانیزمی برای نظارت و کنترل این بازار از سوی دستگاه‌های مرتبط طراحی شود و ارتباط بانک مرکزی و بورس کالای ایران و سایر نهادها تعریف شود.

بازار ارز با افزایش ارتباطات بین‌المللی با توجه به لغو تحریم‌ها و اجرایی شدن برجام، در آینده‌ای نزدیک تراکنش‌های ارزی افزایش خواهد یافت و در آن زمان بازیگران بازار ارز نیاز دارند تا به وسیله ابزارهای مالی جدید اقدام به پوشش ریسک نوسانات ارزی کنند. بنابراین راه‌اندازی معاملات آتی ارز در پسابرجام یک ضرورت است چرا که همواره بازار ارز از حساسیت‌های بالایی برخوردار است و بر کل اقتصاد کشور تاثیر می‌گذارد، از این رو نیازمند شفافیت، نظارت و کنترل بانک مرکزی است. البته بانک مرکزی متولی بازار ارز است و بدون شک بانک مرکزی نقش تعیین‌کننده در راه‌اندازی معاملات آتی ارز خواهد داشت.

شفافیت؛ هدیه بورس کالا به بازار پتروشیمی

علی اکبر شعبانیپور
مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس

به سمت تقویت بورس‌های کالایی و بازارهای مالی حرکت کرده‌اند و مگر می‌شود که ما در ایران در این مسیر قرار نگیریم؛ از این روز تقویت معاملات بورس کالا باید در دستور کار قرار گیرد.

بورس‌ها و تأمین سرمایه‌ها می‌توانند در تأمین مالی پروژه‌های نفتی و پتروشیمی و همچنین تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی اقدامات موثری انجام دهند که توسعه اینگونه اقدامات می‌تواند رشد تولید و صنعت کشور کمک کند.

بازار پتروشیمی معاملات شفاف و رقابتی بورس کالا باعث شده تا فضای معاملات محصولات پتروشیمی نسبت به گذشته تغییرات مثبتی کند و امروز بتوان به آمارهای بورس استناد کرد. در این بین پتروشیمی‌ها و بورس کالا باید در یک ارتباط متقابل و دوطرفه، نیازهای خود و فعالان بازار را براساس منافع ملی برطرف کنند که این اتفاق به سود کشور خواهد بود. همه کشورهای دنیا

خرید و فروش شفاف در بازار کالایی

حیدر مستخدمین حسینی
اقتصاددان

مسوولان با عرضه محصولات پتروشیمی در بورس کالا مخالفت می‌کنند که به نظر می‌رسد مخالفان امروز بورس کالا که عده بسیار قلیلی هستند، سود خودشان را در شفافیت‌های آماری بورس نمی‌بینند، به طوری که با عرضه محصولات در بورس کالا منافع شخصی این افراد به خطر می‌افتد. در اینجا اگر هم عرضه کنندگان پتروشیمی با خلی در روند معاملات بورس کالا روبه‌رو هستند، باید این موارد را به مسوولان بورس انتقال دهند تا رفع شود اما اینکه برخی افراد سازوکار بورس کالا که دارای قدمتی طولانی در اقتصاد جهانی است را زیر سؤال می‌برند، کاملاً غیر منطقی و عجیب است. امروز کشورهایی همچون مالزی، اندونزی و ترکیه به سرعت در حال رشد بورس‌های کالایی خود هستند، اما برخی‌ها در کشور ما به دلیل منافع شخصی، سازوکار این بازار شناخته شده در اقتصاد دنیا را ناکارآمد جلوه می‌دهند.

بازار پتروشیمی دولت هر چه قدر زمینه عرضه محصولات مختلف در بورس کالا را فراهم کند، این کار به نفع تولیدکننده و مصرف‌کننده خواهد بود، چرا که در بورس کالا است که امکان کشف واقعی قیمت‌ها در تقابل عرضه و تقاضا وجود دارد و شیوه‌های سنتی معاملات دیگر جوابگو نیست.

تاکنون محصولات فلزی و پتروشیمی به صورت پر حجم در بورس کالا عرضه شده که باید زمینه عرضه هر چه بیشتر محصولات کشاورزی را در بورس کالا فراهم کرد که این کار علاوه بر شفاف سازی آمارها به نفع تولید خواهد بود. در این میان برخی افراد و

ایست بورس کالا به دلال‌های بازار پتروشیمی

احمد مهدوی

دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی

از سوی دیگر با وجود آغاز فروش اعتباری محصولات پتروشیمی در بازار داخلی اما هیچ‌گونه برنامه‌ای برای صادرات اعتباری محصولات پلیمری و پتروشیمی در بازار جهانی وجود ندارد. البته به دلیل اینکه هم‌اکنون تحریم‌های مالی و بانکی به طور کامل لغو نشده‌اند در برخی مواقع پروسه دریافت ارز حاصل از صادرات محصولات پتروشیمی ایران طولانی می‌شود اما هیچ‌گونه برنامه‌ای برای صادرات اعتباری محصولات پتروشیمی و پلیمری ایران وجود ندارد.

سال گذشته حدود ۱۸۸ میلیون تن انواع محصولات پتروشیمی توسط ایران به بازارهای جهانی صادر شده است، در مجموع در شرایط فعلی اولویت اول صنایع پتروشیمی تأمین خوراک و مواد اولیه صنایع تکمیلی پتروشیمی و پلاستیک در داخل کشور بوده و پس از تأمین نیاز داخلی، مازاد تولید به بازار صادر خواهد شد.

بازار پتروشیمی با ساز و کار فعلی عرضه محصولات پتروشیمی و پلیمری در بورس کالای ایران، فعالیت دلالان و واسطه‌های مواد خام پتروشیمی و پلیمری کشور متوقف شده است. پیش از اجرای سیستم موجود عرضه محصولات پتروشیمی در بورس، برخی از دلالان با استفاده از نقدینگی بالا اقدام به خرید گسترده مواد پلیمری می‌کردند و در نهایت مواد اولیه را با قیمت بالاتر به مصرف‌کنندگان نهایی و واقعی می‌فروختند. به بیان دیگر با ساز و کار گذشته عرضه مواد در بازار برخی از محصولات پتروشیمی و پلیمری ایران به خارج کشور قاچاق می‌شد، به عنوان نمونه مصرف سالانه پلی پروپیلن در کشور حدود ۶۰۰ هزار تن در صنایع تکمیلی پتروشیمی است که در گذشته به دلیل سیستم معیوب عرضه، تقاضا برای این محصول پلیمری در طول سه ماه تا یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن افزایش می‌یافت که این رقم غیر واقعی بود.

کار آمدی معاملات قبض انبار برای پتروشیمی‌ها

محمود مجیب

عضو هیأت مدیره پتروشیمی امیر کبیر

در حال تولید محصول هستند و انبار شرکت‌های آنها از کالا انباشته بوده، روش مناسبی است، چرا که در این روش بورس کالا برای این شرکت‌ها قبض‌های انبار صادر کرده و این شرکت‌ها نیز می‌توانند این قبض‌ها را به بانک برده و به عنوان تضامین از آنها برای گرفتن وام استفاده کنند. در حال حاضر اکثر شرکت‌های پتروشیمی برای تأمین مالی پروژه‌های خود دچار مشکلاتی هستند و از این رو بیشتر تمایل دارند که برای تأمین این پروژه‌ها سرمایه‌گذار خارجی جذب کنند؛ چرا که رقم‌های بالایی برای تأمین این پروژه‌ها نیاز است در این بین بورس کالا نیز می‌تواند به این روند کمک کند.

بازار پتروشیمی انتشار اوراق سلف موازی پتروشیمی‌ها و همچنین معاملات قبض انبار در بورس کالا روش‌های بسیار مطلوبی برای تأمین مالی شرکت‌های پتروشیمی است که در کشورهای دیگر نیز مرسوم است. انتشار اوراق سلف موازی و همچنین قبض انبار برای پتروشیمی‌ها مزیت‌های فراوانی دارد که مهم‌ترین آن تأمین مالی برای شرکت‌ها در کوتاه مدت است. به نظرم، انتشار قبض انبار که در دستور کار بورس کالای ایران قرار گرفته نیز می‌تواند برای شرکت‌های پتروشیمی کارآمد باشد. انبار سپاری برای شرکت‌های پتروشیمی که همواره در طول سال

بازار جذاب برای معاملات آتی

میثم باقری کوپایی

مدرس دانشگاه علامه طباطبائی

ماهری در بحث مواد خام در بازار فرآورده‌های نفتی مشغول به فعالیت هستند و از این رو می‌توان با اطمینان گفت که راه‌اندازی معاملات آتی قیر برای بسیاری از بازیگران و فعالان بازار سهام و فرآورده‌های نفتی جذاب خواهد بود. راه‌اندازی معاملات آتی قیر در بورس کالا، فعالان این حوزه می‌توانند علاوه بر پوشش ریسک نوسانات قیمت این محصول، از این بازار سود کسب کنند و از این رو احتمالاً با حجم بالایی از معامله‌گران در این حوزه و در آینده‌ای نزدیک روبه‌رو خواهیم شد.

بازار پتروشیمی قیر کالای خوبی برای معاملات آتی است و از این رو راه‌اندازی این بازار در دستور کار بورس کالای ایران قرار گرفته است. با توجه به اینکه قیمت قیر ایران در نشریاتی نظیر آرگوس درج می‌شود، نتیجه می‌گیریم که ایران در قیمت‌گذاری این کالا تأثیرگذار است، به همین دلیل این کالا می‌تواند گزینه ایده‌آلی برای معاملات آتی باشد.

پیش‌بینی می‌شود معاملات آتی قیر از معاملات آتی سکه نیز برای معامله‌گران جذاب تر شود؛ چرا که تحلیلگرهای بسیار

تصمیم خوب دولت برای کشاورزان

مصوبه
هیأت دولت

مصوب ۱۳۸۹ تصویب کرده است. متن مصوبه هیأت وزیران به شرح زیر است:

۱- محصولات ذرت و جو در کلیه استان‌ها به منظور عرضه در بورس کالای ایران تعیین می‌شوند.

۲- هزینه‌های تبعی عرضه در بورس کالای ایران با پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و شرکت بورس کالای ایران و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌گردد.

۳- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است مابه‌التفاوت قیمت تضمینی محصولات ذرت و جو در مصوبه شماره ۲۱۶۷۷۴ مورخ ۱۳۹۴/۸/۲۰ شورای اقتصاد با قیمت تابلوی بورس را ظرف دو هفته به تفکیک از محل اعتبارات مصوب مربوط قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور پس از ابلاغ قانون مذکور تأمین نماید.

بازار کشاورزی با تصمیم هیأت وزیران، محصولات ذرت و جو در کلیه استان‌ها به منظور عرضه در بورس کالای ایران تعیین شدند. اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور، این مصوبه را برای اجرا به وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ابلاغ کرد. هیأت وزیران در جلسه ۲۹ فروردین ماه ۹۵ به پیشنهاد شماره ۳۷۴۱۱/۰۲۰ مورخ ۱۵ اسفند ماه ۱۳۹۴ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی

قیمت تضمینی؛ ضامن اقتصاد کشاورزی

محمود حجتی
وزیر جهاد کشاورزی

سازو کار آنطور که باید و شاید استفاده کنیم. در همین راستا در قانون برنامه ۵ ساله پنجم بحث قیمت تضمینی به جای خرید تضمینی وارد بورس کالاهای کشاورزی شد که از سال گذشته در ارتباط با جو و ذرت عملیاتی شد و امسال هم آن را در سطح کشور تعمیم دادیم. امیدوارم این روش روز به روز توسعه داده شود و سایر محصولات کشاورزی نیز با همین روش در بستر بورس کالا مورد معامله قرار بگیرند.

بازار کشاورزی بررسی‌ها نشان می‌دهد ایران هنوز نتوانسته از ظرفیت‌های بورس کالا در بخش کشاورزی استفاده ببرد در حالیکه به عنوان مثال بورس شیکاگو از یک سابقه دیرین و تاریخی در این عرصه برخوردار است. امروزه عمده کالاهای کشاورزی در بورس‌های مهم جهانی معامله می‌شوند، البته ما نتوانستیم از این

توسعه اقتصاد کشاورزی با بورس کالا

حسن رکنی
معاون وزیر جهاد کشاورزی

خود را پرداخت می‌کنند، به این ترتیب این موضوع در زندگی مردم جای خود را باز کرده است؛ این اتفاق در خصوص تولد و توسعه بورس کالای ایران در اقتصاد ما نیز صدق می‌کند به طوری که در آینده‌ای نزدیک بورس کالا در میان فعالان اقتصادی و حتی مردم عامه جای ثابت و قابل اعتمادی باز خواهد کرد. شفافیت و پایش اطلاعات و معاملات در بورس کالای ایران شرایط تجاری مناسبی را در این فضا ایجاد کرده است، به طوری که مبادله اطلاعات و جلسات مشترک میان ذی‌نفعان و مدیران بخش‌های مختلف، فواید زیادی در انجام معاملات خواهد داشت.

همچنین وزیر جهاد کشاورزی از حامیان بورس کالا است و بارها دیده ایم و شنیده ایم که ایشان از بورس حمایت کرده‌اند و توصیه به استفاده از ابزارهای مالی داشته‌اند. در همین راستا در خرید تضمینی، نواقص و مشکلاتی در رابطه با انبارداری کالاها، نگهداری محصولات و تاخیر در زمان خرید، سبب تحمیل هزینه‌های زیادی به وزارت جهاد کشاورزی می‌شود که از این رو سیاست قیمت تضمینی محصولات کشاورزی در پیش گرفته شده است. سال گذشته مشاهده شد برخی افراد با وجود اینکه اطلاع داشتند قیمت تضمینی بهتر از خرید تضمینی است باز هم با اجرای این سیاست جدید مخالفت می‌کردند که سرانجام مزایای این طرح برای کشاورزان این استان مشخص شد. اجرای سیاست قیمت تضمینی به جای خرید تضمینی یک طرح ملی است و به همین دلیل همه دستگاه‌های مربوطه باید خود را در قبال این طرح مسوول بدانند که به همراه اقدامات انجام شده، فرهنگ سازی و آموزش نیز باید با سرعت پی گرفته شود.

بازار کشاورزی بورس کالا در کشور ما جوان است و ورود محصولات کشاورزی به بورس نیز از قدمت زیادی برخوردار نیست، اما با این وجود بازار شفاف و رقابتی بورس کالا باعث شده است تا بخش کشاورزی برای عبور از مبادلات سنتی رفته رفته به سمت بورس کالا حرکت کند. با توجه به عمر کم عرضه محصولات کشاورزی در بورس کالای ایران، باید بسیاری از موضوعات به صورت آموزشی برای همکاران، تاجران و دست‌اندرکاران این حوزه مطرح شود تا باز یگران این بازار با شرایط و مزایای بورس کالا آشنا شوند. به هر حال باید قبول کنیم بورس کالای ایران با زبان تجارت امروز دنیا مطابقت دارد و ورود به این حوزه اجتناب ناپذیر است. از این رو ضروری است که باز یگران بازار کشاورزی رفته رفته وارد بورس کالا شوند.

شما فکر کنید تا یک دهه گذشته وقتی بحث توسعه پرداخت‌های الکترونیکی و دولت الکترونیک در کشور مطرح می‌شد، همه مردم مخالفت می‌کردند و در هنگام پرداخت قبضه‌هایشان، به خودپردازها می‌رفتند تا حداقل یک رسید دریافت کنند. اما در حال حاضر مشاهده می‌کنیم که عمده مردم به وسیله اینترنت و تلفن به راحتی قبوض

شیرینی بازار شکر با بورس کالا

بهمن دانایی

دبیر انجمن کارخانه‌های قند و شکر

شکر در بورس کالا کرد و میزان عرضه این محصول را در بورس از ۲ هزار تن معمول به ۶ هزار تن در روز رساند. با استفاده از ظرفیت‌های بورس کالا و بدون اینکه نیازی به نرخ گذاری دستوری باشد، با افزایش عرضه شکر در بورس این کالا در بورس با قیمت ۲۳۰۰ تومان مورد معامله قرار گرفت. به همین صورت در راستای کنترل قیمت در صورت نیاز حجم عرضه شکر را افزایش می‌دهیم تا بازار این محصول متعادل شود.

بازار کشاورزی طی هفته‌های اخیر به علت حضور واسطه‌ها، قیمت شکر افزایش یافت. به طوری که پس از عرضه شکر به قیمت مصوب ۲۳۰۰ تومان توسط کارخانه‌ها به مشتریان، واسطه‌ای دیگر برای خرید شکر به قیمت ۲۴۰۰ تا ۲۴۵۰ تومان از خریدار اول اقدام می‌کرد و با قیمت بیشتری هم شکر را به بازار عرضه می‌کرد. بنابراین برای تنظیم بازار شکر انجمن با همکاری شرکت بازرگانی توسعه نیشکر در روزهای اخیر اقدام به عرضه بیشتر

تحولی بزرگ در بخش کشاورزی

محمود حسینی پور

مدیر عامل شرکت کارگزاری باهنر

باید مرحله به مرحله پیش برویم به طوری که پس از آشنایی کل فعالان بخش کشاورزی کشور با طرح قیمت تضمینی، شاهد فروش گندم کل کشور و سایر محصولات کشاورزی با همین شیوه در بورس کالا باشیم تا رفته رفته کلیه دست اندر کاران و مسوولان حوزه کشاورزی به مزیت‌های اجرای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری از طریق بورس کالا پی ببرند. به نظر من هر دو شیوه فروش محصولات کشاورزی در بورس به صورت گواهی سپرده کالایی و معاملات نقدی دارای مزیت برای فعالان بخش کشاورزی است، و هر یک از شیوه‌های فروش در بورس کالای ایران به دلیل وجود شفافیت معاملاتی در این بازار، قابل اطمینان و دارای مزیت است. به طوری که تولیدکنندگان هر کجای ایران می‌توانند با عرضه محصولاتشان در بورس کالا و مشاهده حجم تقاضای خریداران، با قیمت‌های واقعی کالاها آشنا شوند و در کوتاه‌ترین زمان به پولشان برسند. در معاملات گواهی سپرده کالایی نیز به دلیل آنکه محصولات به انبارهای مورد تایید بورس کالا می‌رود، هزینه معاملات کاهش می‌یابد و دیگر نیازی به جابه‌جایی محصولات وجود ندارد به طوری که کشاورزان با قراردادن محصولات خود در انبارهای مذکور، گواهی سپرده کالایی دریافت می‌کنند و با آن گواهی‌ها امکان عرضه محصولاتشان بر تابلوی بورس را پیدا می‌کنند؛ از مزیت‌های بزرگ این شیوه معاملات می‌تواند به رشد کیفیت کالاهای کشاورزی اشاره کرد به طوری که محصولاتی که راهی انبارهای تایید شده بورس کالا می‌شود، باید از کیفیت لازم برخوردار باشند. استفاده بخش کشاورزی کشور از ظرفیت‌های بورس کالای ایران امسال نیز ادامه خواهد یافت که این امر در بلندمدت به افزایش تولید، مناسب شدن قیمت‌ها و رشد کیفیت کالاها منجر خواهد شد.

بازار کشاورزی با جایگزینی قیمت تضمینی جو کرمانشاه و ذرت خوزستان به جای خرید تضمینی طی سال گذشته در بورس کالای ایران، بهره‌وری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی گسترش یافت و بورس کالا با اجرای این طرح ملی، آغازگر تحولی بزرگ در ارتقای بخش کشاورزی کشور شده است. به واقع سیاست اجرای طرح قیمت تضمینی به جای خرید تضمینی در قالب ماده ۳۳ قانون بهره‌وری، تحول بزرگی در بخش کشاورزی محسوب می‌شود و اجرای سیاست قیمت تضمینی یک اقدام ملی در بخش کشاورزی است که اگر تلاش‌های بی‌وقفه بورس کالای ایران و حمایت وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های مربوطه نبود، این امر تحقق نمی‌یافت.

اجرای قیمت تضمینی مزیت‌های زیادی را طی سال گذشته برای بخش کشاورزی به دنبال داشت که از مهم‌ترین آنها می‌توان به دسترسی سریع کشاورزان به پول‌شان (حدود ۷۰ درصد وجه معاملات ظرف دو روز) و کاهش قابل توجه بار مالی دولت اشاره کرد که این دو رویداد مهم، تقدیر و استقبال مسئولان کشور برای توسعه این طرح را به دنبال داشت. البته کالاهایی که کمتر فسادپذیر هستند و دارای استاندارد باشند، بهترین گزینه‌ها برای عرضه در بورس کالا به شمار می‌روند. در این بین اغلب محصولات کشاورزی استانداردشان در ایران و خارج کشور ثبت شده است که کار را تسهیل می‌کند؛ با توجه به همین استانداردها می‌توان محصولات کشاورزی را به بورس کالا معرفی و بورس کالا با بررسی آنها و معیارهای درونی در قالب پذیرش کالا و نهایتاً اطلاعیه عرضه، به عرضه و معامله آنها در مکانیسمی شفاف و قانونمند و به سود کشاورزان و دولت اقدام کند.

محصولاتی همچون ذرت، گندم، جو، سویا و شکر از جمله کالایی هستند که قابلیت عرضه به صورت گواهی سپرده را دارند اما ما

مزایای عرضه ذرت و جو در بورس کالا

حسن رضایی پور
مدیرعامل کارگزاری اقتصاد بیدار

قابل انکاست؛ در این بین وزیر جهاد کشاورزی از توسعه طرح قیمت تضمینی برای سایر محصولات نیز خبر داده است که به این ترتیب در آینده شاهد شفافیت قیمت و آمارهای تولیدات محصولات کشاورزی خواهیم بود. در طرح قیمت تضمینی، خرید دامداران نیز تسهیل می‌شود؛ چرا که آنها می‌توانند کالاهای استاندارد را با قیمتی شفاف و مناسب از بورس کالای ایران خریداری کنند و هر گونه مغایرتی را نیز با کالاهای استاندارد از سوی بورس کالای ایران پیگیری کرده و به راحتی مطالبات خود را دریافت کنند.

البته سال گذشته در ردیف بودجه، پرداخت مابه‌التفاوت خرید ذرت و جو به کشاورزان پیش‌بینی نشده بود، به همین دلیل مشکلاتی در این زمینه ایجاد شد، اما طبق اعلام دولت امسال این مشکل مرتفع شده است و براساس زمان بندی خاصی کشاورزان می‌توانند این مابه‌التفاوت را دریافت کنند. بورس کالا و دستگاه‌های مرتبط سال گذشته به نحو احسن سیاست قیمت تضمینی را اجرا کردند و اگر مابه‌التفاوت معاملات سال گذشته هنوز پرداخت نشده است به دلیل محدودیت اعتبار دولت بوده است که امیدواریم امسال مشکلی در این زمینه وجود نداشته باشد.

در حال حاضر کشاورزان خوزستانی که اقدام به عرضه ذرت و جو در بورس کالای ایران کرده بودند، ۷۵ درصد پول خود را دریافت کرده‌اند و دریافت مابه‌التفاوت آن هم بستگی به منابع دولتی دارد، در سال‌های گذشته کل مبلغ با فاصله زمانی بسیار طولانی به دست کشاورز می‌رسید، اما در حال حاضر مسئولان قول داده‌اند که این موضوع را حل کنند. کشاورزان خوزستانی نسبت به استان‌های دیگر رضایت بیشتری برای عرضه محصولات خود در بورس دارند؛ چرا که توانسته‌اند ۷۵ درصد پول خود را دریافت کنند.

بازار کشاورزی | بورس کالای ایران بهترین مکان برای عرضه و خرید ذرت و جو با قیمت مناسب و شفاف برای کشاورزان و دامداران است. عرضه ذرت و جو در بورس کالای ایران باعث می‌شود تا کشاورزان ظرف دو روز کاری به عمده پول خود برسند که این اتفاق به انگیزه کشاورزان را بالا می‌برد؛ البته دولت نیز باید مابه‌التفاوت قیمت بورس و قیمت تضمینی را به سرعت پرداخت کند تا طرح قیمت تضمینی به نحوی ایده‌آل اجرایی شود.

عرضه ذرت و جو در بورس کالای ایران سبب استاندارد شدن کالاها می‌شود، چراکه هر محصولی که روی تابلوی بورس کالا می‌رود باید از یکسری استانداردهای لازم برخوردار باشد که این موضوع نیز به نفع تولید و بخش کشاورزی کشور است. یکی از مهم‌ترین مزایای عرضه ذرت و جو در بورس کالای ایران، شفاف سازی قیمت‌های معامله است. پیشتر کشاورزان نمی‌توانستند محصولات خود را با قیمت‌های مناسب به فروش برسانند، اما در حال حاضر بورس کالا می‌تواند بهترین مکان برای معامله ذرت و جو با قیمت مناسب باشد.

از سوی دیگر آمار معاملات ذرت و جو در بورس کالای ایران درج می‌شود و از این رو به مرور زمان آماری مهم برای برنامه‌های آتی دولت و طرح‌های کشت و زار وزارت کشاورزی تهیه می‌شود که

جذابیت بورس کالا برای فولادی‌ها

بهادر احرامیان
عضو هیأت مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد

قیمت‌های بازار آن کالا تاثیر داشته باشد. با انتشار اوراق سلف از سوی شرکت‌های تولیدی در صنعت فولاد، این گروه می‌توانند به راحتی تأمین مالی کنند؛ این اتفاق در بورس کالا باعث می‌شود تا خرید و سرمایه‌گذاری در بازار فولاد نیز با سهولت بیشتری انجام شود.

همچنین در حال حاضر شرکت‌های فولادی به تأمین مالی به روش انتشار اوراق سلف نیازمند هستند و به همین دلیل انتشار اوراق سلف موازی برای آنها جذاب است. با همه این تفاسیر انتشار اوراق سلف موازی برای شرکت‌های فولادی می‌تواند روشی بسیار کارآمد و مفید جهت تأمین مالی آنها باشد که در آینده‌ای نزدیک فراگیر خواهد شد.

بازار فولاد | انتشار اوراق سلف موازی استاندارد محصولات فولادی در بورس کالای ایران می‌تواند مسیر جدیدی برای تأمین مالی فولادسازان باشد به طوری که در حال حاضر اکثر شرکت‌های فولادی راغب به تأمین مالی به وسیله انتشار اوراق سلف موازی هستند.

انتشار اوراق سلف کالاها به این صورت است که سرمایه‌گذار مبلغی پرداخت و در بازه زمانی خاص محصول را دریافت و یا تسویه نقدی می‌کند و از این رو این موضوع نمی‌تواند در

راهِ آسان تأمین مالی برای فولادسازان

رسول خلیفه سلطان

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران

که در تکاپوی به جریان انداختن تأمین مالی برای تولیدکنندگان صنایع مختلف است و می‌تواند جایگزین مناسبی برای تأمین مالی از طریق بانک‌ها باشد. در این میان بورس کالای ایران با برگزاری همایش‌ها، اطلاع‌رسانی به طرق مختلف و دعوت از فولادسازها و اجرای عملیات معاملاتی در حضور آنها، می‌تواند فولادسازان را با فرایندهای نوین معاملاتی و ابزارهای جدید تأمین مالی آشنا کند. در همین راستا نیز انجمن فولاد ایران برای آشنایی بیشتر با ابزارهای تأمین مالی تولیدکنندگان، آمادگی خود برای همکاری با بورس کالای ایران اعلام کرده است. از سوی دیگر این امید هست که با کاهش هزینه معاملات تولیدکنندگان در سال جاری، شاهد آغاز صادرات فولاد از طریق بورس کالای ایران باشیم.

بازار فولاد بورس کالای ایران در مسیر طراحی و اجرای ابزارهای جدید برای تأمین مالی تولیدکنندگان قرار گرفته که این اتفاق می‌تواند به صنایع مختلف کمک شایانی کند. با توجه به تأمین مالی موفقیت آمیز تولیدکنندگان سنگ آهن در سال گذشته از طریق انتشار اوراق سلف موازی، بورس کالای ایران می‌تواند برای تأمین مالی صنعت فولاد در هر دو بازار داخلی و خارجی تاثیرگذار است. در حال حاضر معاملات محصولات فولادی در بازار آزاد به صورت نقدی انجام می‌شود اما از سال‌ها قبل در بورس کالای ایران، معاملات سلف چند ماهه با توجه به اخذ تضامین از طرفین معامله در جریان است که این روش نیز به تسهیل معاملات فولادی‌ها می‌انجامد. بورس کالای ایران به عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه

پایان پشت پرده‌ها در راه آهن

محسن پورسید آقایی

مدیر عامل شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

بین رفتن محدودیت در خرید و استاندارد بودن محصولات از ویژگی‌های بورس کالا است که وجود چنین مقرراتی به نفع خریدار و فروشنده است، چراکه طرفین از کیفیت و کمیت محصولات اطمینان خواهند داشت. مزایای بورس کالا باعث شده تا امروز حتی یک تن قراضه آهن شرکت راه آهن خارج از بورس کالا عرضه نمی‌شود و ۱۰۰ درصد محصولات ما به دلیل مزیت‌های بورس کالا راهی این بازار می‌شود؛ به تبع کلیه خریداران ما نیز به بورس می‌آیند. با همه این تفاسیر باید اعلام کنم که عرضه ضایعات و آهن قراضه راه آهن در بورس کالا ادامه خواهد یافت و امیدواریم سایر سازمان‌ها و ارگان‌ها به منظور حرکت به سمت شفافیت و اقتصاد آزاد برای حضور در این بازار ترغیب شوند.

بازار فولاد با شروع عرضه قراضه آهن در تالار فرعی بورس کالای ایران، روند معاملات این محصول از برگزاری مزایده و پروسه‌های طولانی مدت به چند روز کاری کاهش یافته و از همه مهم‌تر معاملات قراضه آهن شفاف شده است. به این ترتیب معاملات قراضه در بورس کالا راضی‌کننده است به طوری که کلیه روند معاملات شفاف شده و حجم مطلوبی قراضه بدون برگزاری تشریفات مزایده و در مدت کوتاهی مورد معامله قرار می‌گیرد. در این بین شفافیت معاملاتی بورس کالا باعث شده تا بحث‌های پشت پرده‌ای در معاملات قراضه آهن به کلی کنار رود و گامی مثبت در راستای شفافیت و سلامت اقتصادی برداشته شود. شفافیت قیمت، کوتاه شدن سیکل اداری در روند مزایده‌ها، از

گزینه مناسب برای تأمین مالی شرکت

مؤید حسینی صدر

نماینده مجلس نهم و عضو کمیسیون صنایع

مسیرهای مالی تأمین پروژه‌ها است و عمده تراکنش‌های مالی از این طریق صورت می‌گیرد. حجم نقدینگی بالا باید به سمت فعالیت در بورس هدایت شود و همچنین پروژه‌ها می‌بایست از این طریق بازار سرمایه تأمین مالی شوند و این بخش بتواند نقش جانشین بانک‌ها را ایفا کند. بورس کالا نیز در تمامی کشورهای دنیا یکی از راه‌های تأمین مالی است و از طریق فروش کالا، ارائه سهام و مهار نقدینگی، از رشد تورم جلوگیری می‌کند و به تولید تبدیل می‌شود.

تأمین مالی بورس کالا در تمامی کشورهای دنیا یکی از راه‌های تأمین مالی است در حالیکه در کشور ما کماکان گزینه نخست تأمین مالی شرکت‌ها نظام بانکی است. البته عدم آشنایی مردم با بورس و نبود اطمینان آنها از سوددهی، عمده‌ترین مشکل برای حضور گسترده آنها در این زمینه است. نبود آگاهی مردم از روش‌های دیگر تأمین مالی پروژه‌ها منجر به روی آوردن آنها به نظام بانکی می‌شود به دلیل اینکه این بخش در گروه ساده‌ترین

حمایت دولت از بورس کالا

شاپور محمدی
معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی

از طریق بازار سرمایه است. بازار سرمایه هم اکنون توان مناسبی برای تأمین مالی بنگاه‌های بزرگ دارد و در حال برنامه‌ریزی برای رسیدن به توان تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط است. تقویت و اصلاح زیرساخت‌های مالی بازار سرمایه از اقدامات مهم اقتصادی سال جاری خواهد بود و امید می‌رود که با همکاری مناسب سازمان بورس و بانک مرکزی، شاهد قدرت گرفتن بازار سرمایه باشیم. همچنین امسال باید رونق بیشتری در بورس‌های کالا و انرژی دیده شود؛ زیرا دولت بنا ندارد که کالایی از بورس‌های کالایی کشور خارج شود و در واقع دولت اراده جدی برای رشد بازار سرمایه دارد.

در سال ۹۵ تأمین مالی اقتصاد دانش بنیان از طریق بازار سرمایه، با تقویت بازار دارایی فکری فرابورس ایران افزایش پیدا می‌کند. البته ثبات بازار سرمایه با تقویت و توسعه صندوق‌های فعال در بازار امکان‌پذیر است به شرط آن که نقش بازارگردان‌ها در بازار سرمایه پررنگ‌تر شود. در برنامه ششم توجه کافی به بازار سرمایه مبذول شده و بخش‌هایی که نیاز به مجوز داشته، به مجلس شورای اسلامی ارسال شده است. امیدواریم که با اجرای اقتصاد مقاومتی شاهد شکوفایی و رشد بازار سرمایه باشیم.

تأمین مالی | امسال باید رونق بیشتری در بورس‌های کالا و انرژی دیده شود؛ زیرا دولت بنا ندارد کالایی از بورس‌های کالایی کشور خارج شود و در واقع دولت اراده جدی برای رشد بازار سرمایه دارد. یکی از مهم‌ترین نیازهای بازار سرمایه، حذف یا کوتاه‌سازی روند اخذ مجوز است که البته این کار از سال ۹۴ آغاز شده است. از سوی دیگر تصویب و ابلاغ قانون رفع موانع تولید، تاثیرات مناسبی در بازار داشته است. هم‌اکنون ریسک‌های عملیاتی و تجاری در بازار سرمایه بسیار پایین ارزیابی می‌شود. البته ایجاد بازار بدهی نیز یکی از ضروریات بازار سرمایه است که از سال ۹۴ آغاز شد و توسعه آن در سال ۹۵ ضروری است. در حال حاضر حجم بازار بدهی کشور، کوچک است و بازار سرمایه می‌تواند در افزایش سهم بازار این اوراق به بانک مرکزی کمک کند. یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دولت در سال ۹۵، افزایش میزان تأمین مالی

تأمین مالی صنایع با بورس کالا

حبیب رضا حدادی
مدیر عامل تأمین سرمایه امید

صنایع استفاده کرد. تأمین مالی باکم‌ترین هزینه، در کوتاه‌ترین زمان، بدون بروکراسی اداری و بر اساس قراردادهای اسلامی و توان عرضه‌کننده از جمله ویژگی‌های قرارداد سلف موازی استاندارد در بورس کالا است.

بورس کالای ایران در راستای توسعه و رونق هر چه بیشتر تأمین مالی صنایع و شرکت‌ها برنامه‌هایی دارد که از جمله می‌توان به ترویج و فرهنگ‌سازی هدفمند در حوزه قراردادهای مشتقه در تعامل با دستگاه‌های سیاست‌گذار و فعالان بازار، توسعه تعاملات بورس کالای ایران با شرکت‌های کارگزار به عنوان بازوی بازاریابی این نهاد در راستای تقویت شبکه بازاریابی و توسعه تعاملات با بانک‌ها و صندوق‌های ضمانت به منظور کمک به تأمین مالی خریداران کالا از طریق بورس کالای ایران جهت گسترش معاملات نسبی، اشاره کرد. در این بین طراحی و تنوع بخشی به ابزارهای تأمین مالی از جمله وظایف اصلی تأمین سرمایه‌هاست. در این راستا تأمین سرمایه امید از طریق تأمین مالی تخصصی برای صنایع مختلف، ابزارهای متناسب با شرایط و نیازهای هریک از صنایع و شرکت‌ها را جهت تأمین مالی آن‌ها فراهم می‌آورد. بدون شک، برقراری ارتباط مؤثر بین بورس کالا و تأمین سرمایه امید در حوزه تبادل اطلاعات و نیز افزایش تعاملات می‌تواند، گامی مؤثر در راستای گسترش تأمین مالی در بازار سرمایه کشور باشد.

در حال حاضر و با توجه به اینکه هنوز برخی از ابزار مشتقه عملیاتی نشده‌اند، نقش شرکت‌های تأمین سرمایه در بورس کالا محدود به انتشار و بازارگردانی اوراق سلف برای کالاهای پذیرفته شده در بورس کالا است. بورس کالا می‌تواند با صدور مجوز و عملیاتی شدن انتشار ابزارهای مشتقه در بخش‌های مختلف از قبیل مشتقات روی محصولات کشاورزی، فلزات و انرژی به ایفای نقش تأمین سرمایه‌ها در بورس کالا پیش می‌کند. همچنین این بورس می‌تواند با توسعه دسترسی برخط کارگزاران و فعالان بازار به سیستم معاملاتی بورس کالای ایران، به تسهیل هر چه بیشتر فرایند تأمین مالی از طریق تأمین سرمایه‌ها کمک شایانی کند.

در مجموع با توجه به جوان بودن بورس کالا در ایران و فضای علمی رو به رشد در این حوزه و نیز فضای پساتحریم، پیش‌بینی می‌شود در سال آتی و سال‌های آینده، این بازار بیش از پیش به عنوان یکی از ارکان اصلی بازار سرمایه کشور ایفای نقش کند.

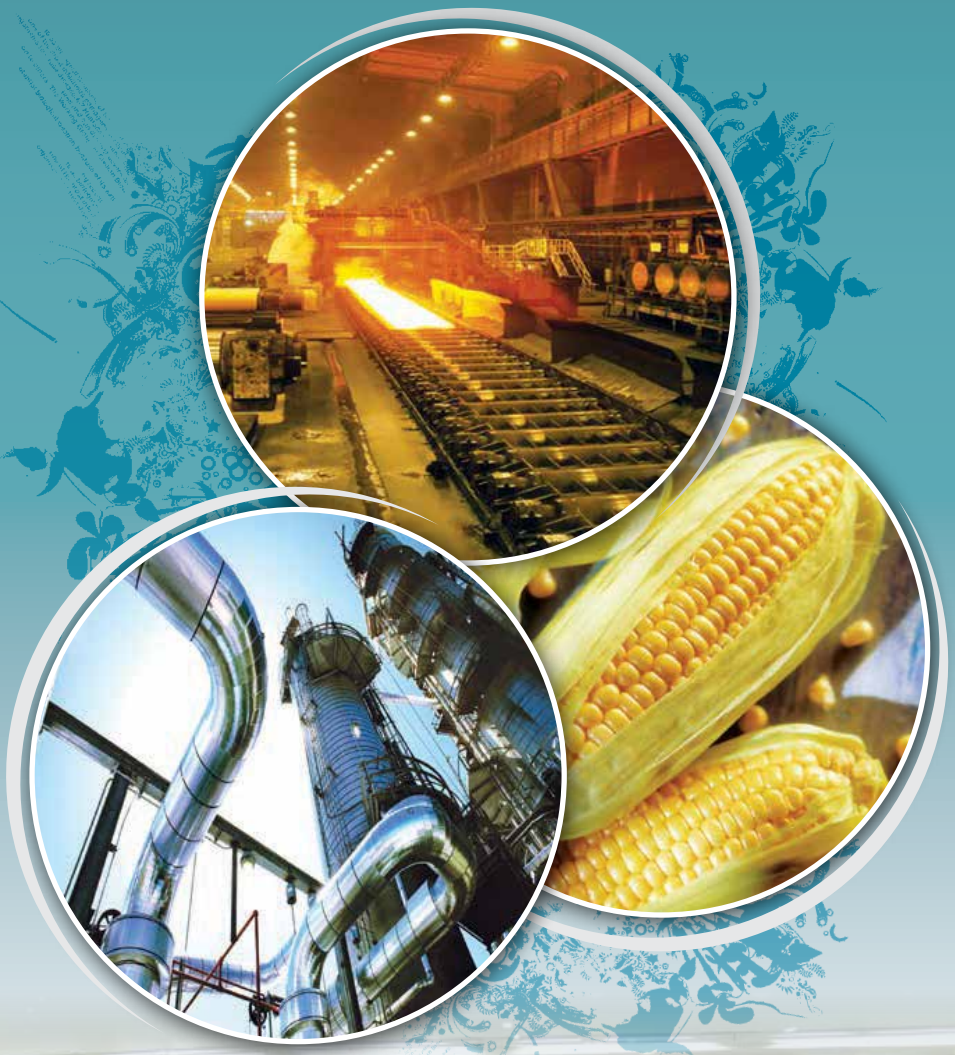
تأمین مالی | به‌طور کلی بورس کالای ایران تحت تأثیر دو دسته عوامل حقیقی و عوامل اسمی است که در این میان می‌توان از وضعیت تولید و تقاضای کالاها در کشور و توسعه بازارهای بورس کالای ایران به عنوان مهم‌ترین عوامل حقیقی و از تورم، نرخ ارز و قیمت‌های جهانی کالاها به عنوان مهم‌ترین عوامل اسمی نام برد. با توجه به رکود اخیر در بخش‌های مسکن و فولاد کشور، ارزش معاملات محصولات صنعتی و معدنی سال گذشته در بورس کالا کاهش یافته است؛ در بخش محصولات پتروشیمی نیز بورس کالا افت ارزش معاملات را در سال گذشته با توجه به وضعیت بازارهای جهانی و داخلی تجربه کرده است. این در حالی است که ارزش معاملات در بخش کشاورزی نیز با توجه به اجرایی شدن آیین‌نامه ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی و همچنین تعاملات مطلوب صورت گرفته با وزارت جهاد کشاورزی، رشد چشمگیری داشته است. در مجموع با توجه به شرایط رکود اقتصادی کشور و تأثیر تحریم‌ها بر بخش‌های مختلف اقتصادی، عملکرد بورس کالا به عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه مناسب ارزیابی می‌شود.

همچنین از مهم‌ترین اقدامات بورس کالا در سال ۱۳۹۴ می‌توان به تأمین مالی شرکت‌های معدنی، پتروشیمی و فولادی اشاره کرد. ایجاد امکان دسترسی برخط کارگزاران و فعالان بازار به سیستم معاملاتی بورس کالای ایران از دیگر نوآوری‌های بورس در سال ۱۳۹۴ بوده است. قراردادهای سلف، اوراق سلف موازی استاندارد، گواهی سپرده کالایی و صندوق‌های کالایی و ارزی از جمله ابزارهای مالی در بورس کالای ایران است که می‌توان از آن‌ها برای تأمین مالی

بورس کالای ایران

بازاری قانونمند، شفاف و مطمئن

پیاقتصادی
بورس کالا

دوماهنامه تخصصی

فصل هشتم

آمار

آمار معاملات بازار فیزیکی بورس کالای ایران طی سال ۱۳۹۴

گروه اصلی کالا	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
بازار فرعی	فروردین ۹۴	۹۸	۹۴	۰	۰
	اردیبهشت ۹۴	۵,۵۸۱	۴,۳۷۹	۲,۰۳۵	۲۲,۶۹۹,۳۷۵
	خرداد ۹۴	۶,۰۰۸	۳,۶۸۲	۳,۱۹۴	۲۵,۵۰۷,۵۶۴
	تیر ۹۴	۲,۹۵۲	۴,۳۱۰	۹۲۲	۸,۰۸۸,۷۰۸
	مرداد ۹۴	۱۰,۴۹۹	۷,۲۳۴	۲,۷۸۹	۲۰,۴۹۹,۵۳۵
	شهریور ۹۴	۱۱,۵۶۹	۹,۱۳۳	۳,۶۵۰	۲۴,۹۶۹,۱۱۰
	مهر ۹۴	۳,۵۰۵	۲,۵۱۷	۱,۹۱۷	۱۹,۲۸۴,۶۳۶
	آبان ۹۴	۲,۵۱۸	۱,۰۰۱	۵۸۲	۵,۷۰۴,۹۸۵
	آذر ۹۴	۱۱,۵۴۰	۴,۰۷۶	۷۶۴	۵,۷۳۳,۸۸۳
	دی ۹۴	۱۳,۵۲۹	۲۲,۴۸۴	۶,۱۱۴	۳۱,۶۳۸,۴۰۰
	بهمن ۹۴	۲,۸۲۵	۲۸۱	۲۶۳	۴,۰۳۷,۰۰۰
	اسفند ۹۴	۱۲,۹۷۵	۱۰,۸۳۳	۴,۳۵۶	۲۶,۱۷۰,۶۹۸
جمع	۸۳,۵۹۹	۷۰,۰۲۴	۲۶,۵۸۶	۱۹۴,۳۳۳,۸۹۴	
پتروشیمی	فروردین ۹۴	۳۱۲,۹۲۴	۴۳۸,۳۱۴	۱۶۴,۸۳۹	۴,۹۸۰,۹۸۶,۴۳۰
	اردیبهشت ۹۴	۵۴۶,۷۱۵	۸۴۹,۰۲۱	۲۸۵,۱۲۱	۹,۹۲۹,۷۰۷,۷۱۵
	خرداد ۹۴	۵۴۷,۶۴۱	۳۹۱,۹۰۰	۱۸۸,۵۱۸	۶,۴۳۶,۶۵۲,۴۷۱
	تیر ۹۴	۵۷۷,۳۳۷	۲۹۰,۶۴۱	۱۷۷,۵۳۰	۵,۸۰۳,۳۴۹,۰۷۱
	مرداد ۹۴	۴۷۵,۱۱۷	۳۸۷,۹۴۳	۲۱۳,۲۴۸	۶,۵۴۸,۹۱۰,۹۵۴
	شهریور ۹۴	۵۳۴,۲۹۸	۵۹۴,۶۰۱	۲۷۱,۴۵۴	۸,۲۲۸,۲۰۶,۸۳۳
	مهر ۹۴	۴۴۷,۰۶۴	۱,۰۳۴,۷۶۲	۲۷۶,۰۲۷	۷,۸۶۳,۳۶۸,۰۷۱
	آبان ۹۴	۴۴۹,۲۸۴	۷۸۱,۳۸۶	۲۳۸,۲۳۳	۶,۸۳۳,۱۰۵,۴۷۴
	آذر ۹۴	۴۸۳,۰۱۶	۴۰۹,۸۰۹	۲۱۴,۰۴۵	۶,۲۵۰,۷۴۶,۳۳۰
	دی ۹۴	۶۲۵,۲۰۱	۴۹۶,۶۴۰	۲۶۰,۱۷۰	۷,۴۶۰,۱۷۵,۵۰۸
	بهمن ۹۴	۵۶۹,۷۶۴	۳۳۸,۳۵۲	۲۳۵,۵۱۵	۶,۴۰۰,۳۲۴,۹۲۳
	اسفند ۹۴	۵۱۳,۲۸۹	۱,۰۵۱,۳۶۷	۲۹۷,۵۳۳	۸,۶۳۹,۶۲۵,۸۷۶
جمع	۶,۰۸۱,۶۵۰	۷,۰۶۴,۷۳۶	۲,۸۲۲,۲۳۳	۸۵,۳۷۵,۱۵۹,۶۵۴	
صنعتی	فروردین ۹۴	۷۸۹,۶۸۰	۶۰۱,۱۹۶	۵۴۰,۹۰۴	۹,۷۶۵,۶۵۲,۱۶۰
	اردیبهشت ۹۴	۱,۱۷۹,۰۶۰	۱,۴۴۵,۲۶۴	۸۷۸,۵۴۰	۱۲,۹۱۳,۹۷۲,۳۲۴
	خرداد ۹۴	۱,۱۱۰,۴۲۸	۱,۱۸۵,۴۴۳	۷۵۸,۸۶۰	۱۱,۲۳۲,۱۵۴,۶۵۴
	تیر ۹۴	۱,۰۱۷,۵۴۰	۱,۲۱۹,۵۷۵	۷۱۸,۹۷۷	۱۰,۴۹۰,۷۱۰,۱۱۲
	مرداد ۹۴	۱,۴۹۳,۲۲۹	۲,۱۲۴,۱۲۲	۱,۲۲۷,۰۷۳	۱۳,۵۵۸,۶۰۶,۲۰۴
	شهریور ۹۴	۱,۱۹۲,۷۲۲	۱,۹۹۳,۰۷۸	۱,۱۴۰,۱۸۸	۱۱,۹۰۷,۹۱۰,۳۳۴
	مهر ۹۴	۶۸۴,۹۹۶	۱,۰۴۳,۹۳۷	۵۲۹,۹۳۴	۸,۸۷۲,۱۹۵,۵۲۶
	آبان ۹۴	۷۷۳,۹۹۸	۷۷۹,۵۵۳	۵۵۴,۰۳۰	۷,۴۷۸,۰۸۰,۹۱۰
	آذر ۹۴	۷۵۵,۵۹۱	۱,۱۱۳,۰۱۰	۶۵۷,۲۱۰	۷,۸۱۲,۰۲۸,۹۲۳
	دی ۹۴	۹۹۹,۱۶۵	۱,۰۶۶,۰۷۴	۷۳۶,۷۵۴	۸,۴۵۰,۳۶۶,۶۸۴
	بهمن ۹۴	۱,۰۰۹,۲۲۸	۱,۶۵۹,۰۱۷	۷۶۶,۰۰۲	۸,۳۳۲,۴۳۶,۶۴۵
	اسفند ۹۴	۱,۴۶۶,۳۸۸	۱,۷۸۷,۱۹۹	۱,۳۷۴,۰۷۲	۱۷,۴۱۷,۵۶۱,۶۷۸
جمع	۱۲,۴۷۲,۰۲۵	۱۶,۰۱۷,۴۶۸	۹,۸۸۲,۵۴۴	۱۲۸,۲۳۱,۶۷۶,۰۵۴	

۵,۳۵۶,۳۴۶,۴۹۵	۵۹۸,۱۷۷	۶۸۰,۷۱۱	۱,۰۵۸,۰۲۱	فروردین ۹۴	فرآورده‌های نفتی
۷,۹۱۱,۰۷۸,۱۹۴	۸۹۷,۹۵۱	۱,۱۲۴,۴۳۷	۱,۵۴۸,۰۹۰	اردیبهشت ۹۴	
۷,۹۵۶,۵۶۰,۰۲۱	۸۶۸,۸۶۳	۱,۱۶۶,۲۸۵	۱,۵۱۳,۵۰۶	خرداد ۹۴	
۶,۵۴۱,۵۱۶,۱۸۵	۶۹۸,۴۷۶	۷۴۱,۰۸۵	۱,۵۲۸,۸۸۰	تیر ۹۴	
۵,۸۶۶,۹۰۱,۰۲۲	۶۳۴,۵۴۹	۷۵۶,۹۷۹	۱,۷۹۹,۳۵۲	مرداد ۹۴	
۷,۹۱۲,۶۱۱,۲۲۸	۱,۰۰۲,۹۳۵	۱,۱۵۶,۹۱۹	۲,۳۴۵,۷۲۱	شهریور ۹۴	
۶,۴۶۵,۹۱۸,۷۰۰	۷۹۷,۲۸۵	۹۰۵,۵۴۵	۲,۴۷۲,۱۶۰	مهر ۹۴	
۶,۱۶۵,۱۱۷,۶۹۴	۷۸۴,۸۴۸	۹۶۸,۰۲۵	۲,۰۵۹,۹۰۲	آبان ۹۴	
۴,۶۰۰,۹۰۵,۳۹۱	۶۲۸,۸۹۴	۸۲۴,۷۹۸	۲,۳۳۸,۵۵۵	آذر ۹۴	
۳,۵۳۷,۳۷۹,۹۳۵	۵۴۷,۸۳۳	۶۱۰,۲۳۱	۲,۲۰۱,۸۱۰	دی ۹۴	
۴,۷۰۸,۸۲۵,۸۹۷	۱,۰۱۴,۱۹۷	۱,۲۴۵,۰۴۹	۲,۳۰۱,۶۶۶	بهمن ۹۴	
۶,۳۲۰,۴۸۹,۷۴۴	۱,۲۸۴,۳۴۳	۲,۴۵۲,۹۴۰	۲,۰۱۹,۲۸۱	اسفند ۹۴	
۷۳,۳۴۳,۵۵۰,۴۰۵	۹,۷۵۸,۳۵۱	۱۲,۶۳۳,۰۰۴	۲۳,۰۸۶,۹۴۴	جمع	
۸۴۴,۰۷۰,۲۵۰	۹۷,۲۴۵	۱۰۸,۳۲۰	۵۷۴,۴۹۰	فروردین ۹۴	کشاورزی
۹۶۰,۶۳۸,۸۲۰	۱۰۱,۳۵۰	۱۱۵,۱۴۰	۱,۱۹۸,۴۸۵	اردیبهشت ۹۴	
۲,۵۳۶,۴۲۰,۴۹۰	۲۴۴,۰۲۰	۲۹۷,۷۷۵	۱,۶۸۹,۱۵۵	خرداد ۹۴	
۱,۶۸۵,۱۳۳,۹۹۰	۱۱۱,۷۴۰	۱۳۴,۳۷۵	۵۲۵,۳۹۵	تیر ۹۴	
۸۳۵,۲۳۷,۴۰۰	۶۰,۹۳۵	۷۰,۶۴۰	۴۴۶,۴۰۳	مرداد ۹۴	
۹۴۹,۱۶۰,۱۷۵	۵۵,۱۳۰	۷۹,۱۱۰	۲۹۰,۸۵۰	شهریور ۹۴	
۴۷۸,۲۶۱,۷۳۵	۳۰,۵۷۵	۴۷,۲۰۰	۱۸۶,۹۳۵	مهر ۹۴	
۵۳۹,۸۸۳,۳۸۵	۲۲,۲۷۰	۲۴,۸۷۰	۲۲۱,۳۷۰	آبان ۹۴	
۹۱,۵۹۱,۷۸۰	۴,۵۰۵	۶,۰۰۵	۲۳۰,۲۳۰	آذر ۹۴	
۱۷۸,۳۸۰,۳۰۰	۱۲,۴۱۵	۱۲,۷۱۵	۷۷,۰۹۵	دی ۹۴	
۱۱۳,۶۶۹,۳۷۰	۵,۹۷۵	۱۰,۹۹۵	۴۹,۲۰۵	بهمن ۹۴	
۱۸۸,۱۸۳,۹۱۰	۱۷,۹۰۰	۲۱,۱۵۰	۴۸,۶۹۰	اسفند ۹۴	
۹,۴۰۰,۶۳۱,۶۰۵	۷۶۴,۰۶۰	۹۲۸,۲۹۵	۵,۵۳۸,۳۰۳	جمع	
۲۹۶,۵۴۵,۳۵۱,۶۱۲	۲۳,۲۵۳,۷۷۴	۳۶,۷۱۳,۵۲۷	۴۷,۲۶۲,۵۲۱	جمع کل	
ارزش (هزارریال)	مقدار معامله شده (کیلوگرم)	تقاضای پایانی (کیلوگرم)	عرضه (کیلوگرم)	ماه	محصول طلا
۹,۵۸۰,۷۹۶	۸	۱۱	۱۱	فروردین ۹۴	طلا
۰	۰	۰	۵	اردیبهشت ۹۴	
۳۸,۳۸۰,۷۶۰	۳۴	۳۹	۸۱	خرداد ۹۴	
۲۷,۸۴۱,۴۵۰	۲۵	۲۵	۳۴	تیر ۹۴	
۳,۳۱۱,۳۳۰	۳	۳	۴۰	مرداد ۹۴	
۱۱۳,۹۸۱,۶۰۰	۱۰۰	۱۸۱	۱۶۱	شهریور ۹۴	
۸۸,۰۱۱,۳۵۰	۷۵	۸۶	۸۰	مهر ۹۴	
۱۱۴,۰۵۶,۵۱۷	۱۰۰	۱۶۳	۱۱۹	آبان ۹۴	
۵۷,۰۰۸,۸۳۰	۵۰	۱۶۵	۷۰	آذر ۹۴	
۸۱,۵۹۱,۵۸۱	۷۱	۱۶۴	۷۱	دی ۹۴	
۸۵,۸۷۲,۷۱۵	۷۱	۲۲۶	۸۷	بهمن ۹۴	
۸۲,۴۸۱,۸۲۰	۶۶	۱۹۳	۶۶	اسفند ۹۴	
۷۰۲,۱۱۸,۷۴۸	۶۰۴	۱,۲۵۷	۸۲۶	جمع	

آمار معاملات محصولات صادراتی در بورس کالای ایران طی سال ۱۳۹۴

گروه کالا	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
آلومینیوم	دی ۹۴	۱۲,۰۰۰	۰	۰	۰
	جمع	۱۲,۰۰۰	۰	۰	۰
پلیمر	آبان ۹۴	۱,۰۰۶	۰	۰	۰
	جمع	۱,۰۰۶	۰	۰	۰
سنگ آهن	اردیبهشت ۹۴	۳۱۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۸۲,۷۸۵,۶۰۰
	خرداد ۹۴	۴۵۵,۰۰۰	۴۵۵,۰۰۰	۲۵۵,۰۰۰	۱۸۰,۶۸۰,۴۰۰
	تیر ۹۴	۳۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۲۶,۳۴۹,۶۵۰
	مرداد ۹۴	۵۹۵,۰۰۰	۱,۱۷۰,۰۰۰	۴۳۰,۰۰۰	۲۶۲,۵۰۵,۴۶۵
	شهریور ۹۴	۶۶۰,۰۰۰	۱,۲۲۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰	۳۶۳,۳۷۰,۵۳۵
	مهر ۹۴	۲۷۵,۰۰۰	۴۹۵,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	۲۸,۴۹۷,۴۲۵
	آبان ۹۴	۲۲۰,۰۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۶۴,۶۶۰,۶۹۵
	آذر ۹۴	۳۳۰,۰۰۰	۷۱۵,۰۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۱۱۲,۳۶۹,۱۲۵
	دی ۹۴	۳۰۰,۰۰۰	۵۲۰,۰۰۰	۲۱۰,۰۰۰	۹۱,۱۶۴,۳۲۰
	بهمن ۹۴	۳۳۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	۱۲۲,۰۶۷,۲۸۵
	اسفند ۹۴	۱۶۵,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۷۲,۵۶۳,۹۷۵
	جمع	۳,۹۴۰,۰۰۰	۷,۶۸۰,۰۰۰	۲,۷۲۵,۰۰۰	۱,۶۰۷,۰۱۴,۵۷۵
عایق رطوبتی	فروردین ۹۴	۳,۶۴۰	۲,۵۲۸	۲,۵۳۸	۲۷,۸۷۶,۷۹۱
	اردیبهشت ۹۴	۳,۴۸۰	۲,۸۵۸	۲,۸۵۸	۳۰,۴۹۵,۲۷۸
	خرداد ۹۴	۴,۶۱۰	۳,۰۶۸	۳,۰۶۸	۳۳,۹۴۱,۹۵۰
	تیر ۹۴	۴,۰۴۰	۲,۵۶۶	۲,۵۶۶	۲۷,۷۷۷,۰۲۴
	مرداد ۹۴	۳,۳۸۰	۲,۴۰۵	۲,۴۰۵	۲۶,۶۱۳,۰۱۱
	شهریور ۹۴	۸,۷۰۰	۵,۶۸۰	۵,۶۸۰	۶۰,۳۳۷,۸۱۵
	مهر ۹۴	۹,۴۲۰	۶,۸۰۰	۶,۶۰۰	۶۷,۴۰۱,۷۲۷
	آبان ۹۴	۸,۹۶۰	۷,۰۳۷	۷,۰۳۷	۷۷,۸۶۱,۳۳۶
	آذر ۹۴	۳,۶۰۰	۱,۸۲۷	۱,۸۲۷	۲۱,۲۲۳,۳۲۴
	دی ۹۴	۶,۸۳۰	۲,۹۸۰	۲,۹۸۰	۲۹,۵۰۲,۳۶۶
	بهمن ۹۴	۴,۵۴۰	۲,۱۱۵	۲,۱۱۵	۲۰,۸۶۶,۷۸۱
	اسفند ۹۴	۳,۷۴۵	۲,۶۳۰	۲,۶۳۰	۲۵,۲۴۴,۷۳۸
جمع	۶۴,۹۵۵	۴۲,۵۰۴	۴۲,۳۰۴	۴۴۹,۰۴۱,۱۴۰	

دوماهنامه تخصصی

۲,۶۰۵,۰۰۵,۷۷۹	۲۷۳,۷۵۵	۲۷۳,۷۵۵	۳۷۹,۷۶۰	فروردین ۹۴	قبر
۳,۶۱۸,۸۶۷,۶۰۳	۳۷۳,۵۰۲	۳۸۳,۵۰۲	۶۱۱,۹۱۰	اردیبهشت ۹۴	
۲,۵۷۱,۱۱۸,۵۸۶	۲۴۰,۸۲۰	۲۴۰,۸۲۰	۳۷۶,۰۷۰	خرداد ۹۴	
۱,۸۱۰,۴۳۴,۵۴۵	۱۷۱,۳۳۴	۱۷۴,۸۳۴	۲۸۱,۹۷۴	تیر ۹۴	
۱,۸۴۳,۷۷۵,۳۹۱	۱۷۵,۷۵۱	۱۸۰,۷۵۱	۳۵۲,۳۸۳	مرداد ۹۴	
۲,۳۳۷,۶۶۵,۵۷۵	۲۵۰,۴۲۲	۲۵۰,۴۲۲	۴۲۱,۴۹۰	شهریور ۹۴	
۲,۷۵۵,۹۹۶,۳۰۱	۳۰۵,۳۳۰	۳۰۵,۳۳۰	۶۲۱,۱۴۰	مهر ۹۴	
۲,۳۰۷,۳۳۴,۹۴۱	۲۵۵,۱۲۵	۲۵۵,۴۵۰	۶۳۵,۴۸۰	آبان ۹۴	
۱,۵۲۲,۰۹۵,۲۹۴	۱۷۷,۸۹۵	۱۷۷,۸۹۵	۶۰۹,۶۶۵	آذر ۹۴	
۱,۴۷۷,۳۸۷,۱۸۵	۱۹۱,۵۲۱	۱۹۸,۷۲۱	۶۲۲,۶۷۱	دی ۹۴	
۱,۹۳۲,۷۹۱,۲۳۶	۳۴۷,۹۸۰	۳۴۸,۴۸۰	۸۴۹,۲۳۰	بهمن ۹۴	
۳,۱۷۱,۵۶۱,۳۹۰	۵۵۸,۲۵۰	۶۷۰,۶۵۰	۷۹۷,۷۷۰	اسفند ۹۴	
۲۷,۹۵۴,۰۳۳,۸۲۵	۳,۳۲۱,۶۸۵	۳,۴۶۰,۶۱۰	۶,۵۵۹,۵۴۳	جمع	
.	.	.	۲۲	مرداد ۹۴	کشاوری
.	.	.	۲۰	شهریور ۹۴	
.	.	.	۴۲	جمع	
.	.	.	۱۰,۰۰۰	فروردین ۹۴	گوگرد
۵۳,۱۲۵,۶۶۰	۲۵,۰۰۰	۹۲,۰۰۰	۵۴,۰۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۱۴۴,۱۷۰,۸۲۰	۳۹,۰۰۰	۱۷۴,۰۰۰	۹۱,۰۰۰	خرداد ۹۴	
۱۶,۴۵۲,۷۶۳	۹,۵۰۰	۱۱,۵۰۰	۹,۵۰۰	تیر ۹۴	
.	.	۷۸,۰۰۰	۴۳,۰۰۰	مرداد ۹۴	
۶۳,۶۲۴,۵۳۴	۲۱,۰۰۰	۷۱,۰۰۰	۶۱,۲۰۰	شهریور ۹۴	
۱۰,۴۸۳,۲۰۰	۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۵,۱۰۰	مهر ۹۴	
۱۳۵,۶۰۰,۵۴۴	۳۷,۰۰۰	۷۴,۰۰۰	۳۷,۱۰۰	آبان ۹۴	
۱۷,۷۰۸,۷۲۱	۶,۰۰۰	۱۰۹,۰۰۰	۶۱,۱۰۰	آذر ۹۴	
۲۴,۲۹۴,۹۹۳	۱۱,۰۰۰	۴۱,۰۰۰	۴۱,۰۰۰	دی ۹۴	
.	.	۲۰,۰۰۰	۴۲,۱۰۰	بهمن ۹۴	
۱۳۰,۲۶۲,۷۶۱	۵۵,۰۹۶	۱۲۰,۰۹۶	۵۶,۰۹۶	اسفند ۹۴	
۵۹۵,۷۲۳,۹۹۵	۲۰۸,۵۹۶	۸۰۰,۵۹۶	۵۱۰,۱۹۶	جمع	
۲,۷۶۷,۵۵۵	۵۰۰	۱,۰۰۰	۵۰۰	اسفند ۹۴	لوب کات
۲,۷۶۷,۵۵۵	۵۰۰	۱,۰۰۰	۵۰۰	جمع	
.	.	۲۰۰	۱۰,۰۰۰	خرداد ۹۴	مس
.	.	.	۵,۲۰۰	تیر ۹۴	
.	.	۱۰۰	۱۰۰	مهر ۹۴	
.	.	۳۰۰	۱۵,۳۰۰	جمع	
۳۰,۶۰۸,۵۸۱,۰۹۱	۶,۲۹۸,۰۸۵	۱۱,۹۸۵,۰۱۰	۱۱,۱۰۳,۵۴۲	جمع کل	

آمار معاملات محصولات معدنی و معدنی در بورس کالای ایران به تفکیک گروه کالایی سال ۱۳۹۴

ارزش (هزارریال)	مقدار معامله شده (تن)	تقاضای پایانی (تن)	عرضه (تن)	ماه	محصولات صنعتی و معدنی
۱۰۱,۹۸۳,۶۴۰	۱,۴۰۰	۱,۸۶۰	۱,۴۰۰	فروردین ۹۴	آلومینیوم
۸۵۳,۴۳۳,۰۷۰	۱۰,۱۰۰	۱۵,۲۴۰	۱۱,۳۶۰	اردیبهشت ۹۴	
۱,۴۰۷,۸۸۰,۳۹۰	۲۰,۴۰۰	۲۸,۳۲۰	۲۴,۵۸۰	خرداد ۹۴	
۱,۰۷۰,۴۷۹,۳۲۰	۱۶,۳۸۰	۲۳,۴۲۰	۲۵,۴۲۰	تیر ۹۴	
۱,۰۴۷,۰۳۰,۵۸۰	۱۷,۴۰۰	۲۶,۳۲۰	۲۵,۲۰۰	مرداد ۹۴	
۱,۱۹۴,۹۳۶,۶۶۰	۲۰,۱۲۰	۲۷,۰۰۰	۲۷,۷۶۰	شهریور ۹۴	
۸۶۷,۳۲۵,۷۴۰	۱۴,۰۸۰	۲۰,۹۴۰	۱۸,۱۴۰	مهر ۹۴	
۳۵۳,۶۸۶,۷۰۰	۵,۵۶۰	۹,۱۶۰	۵۸,۱۰۰	آبان ۹۴	
۸۹۳,۴۹۷,۸۰۰	۱۴,۶۶۰	۲۶,۹۴۰	۵۳,۱۰۰	آذر ۹۴	
۳۹۱,۲۳۶,۸۲۰	۵,۹۲۰	۱۰,۴۲۰	۶۰,۱۰۰	دی ۹۴	
۷۶۵,۲۰۵,۸۲۰	۱۲,۷۸۰	۱۴,۱۴۰	۶۹,۲۰۰	بهمن ۹۴	
۶۱۹,۶۴۹,۶۰۰	۱۰,۰۵۰	۱۶,۲۱۰	۹۴,۳۷۰	اسفند ۹۴	
۹,۵۶۶,۳۴۶,۱۴۰	۱۴۸,۸۵۰	۲۱۹,۹۷۰	۴۶۸,۷۳۰	جمع	
۴,۵۶۰,۰۰۰	۶۰	۶۰	۱۰۰	فروردین ۹۴	روی
۴,۶۸۰,۰۰۰	۶۰	۶۰	۵۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۴,۶۸۰,۰۰۰	۶۰	۶۰	۶۰۰	خرداد ۹۴	
۸,۹۴۰,۰۰۰	۱۲۰	۱۲۰	۳۰۰	تیر ۹۴	
۸,۴۶۰,۰۰۰	۱۲۰	۱۲۰	۸۰۰	مرداد ۹۴	
.	.	.	۳۰۰	شهریور ۹۴	
.	.	.	۵۰۰	مهر ۹۴	
۴,۰۲۰,۰۰۰	۶۰	۶۰	۱۰۰	آبان ۹۴	
۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	دی ۹۴	
.	.	.	۲۰۰	بهمن ۹۴	
۷,۹۰۲,۰۰۰	۱۲۰	۱۲۰	۲۰۰	اسفند ۹۴	
۶۸,۲۴۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۴,۰۰۰	جمع	
۱۸۲,۷۸۵,۶۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۳۱۰,۰۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۱۸۰,۶۸۰,۴۰۰	۲۵۵,۰۰۰	۴۵۵,۰۰۰	۴۵۵,۰۰۰	خرداد ۹۴	
۱۲۶,۳۴۹,۶۵۰	۲۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	تیر ۹۴	
۲۶۲,۵۰۵,۴۶۵	۴۳۰,۰۰۰	۱,۱۷۰,۰۰۰	۵۹۵,۰۰۰	مرداد ۹۴	
۳۶۳,۳۷۰,۵۳۵	۵۵۰,۰۰۰	۱,۳۲۰,۰۰۰	۶۶۰,۰۰۰	شهریور ۹۴	
۲۸,۴۹۷,۴۲۵	۵۵,۰۰۰	۴۹۵,۰۰۰	۲۷۵,۰۰۰	مهر ۹۴	
۶۴,۶۶۰,۶۹۵	۱۱۰,۰۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۲۲۰,۰۰۰	آبان ۹۴	
۱۱۲,۳۶۹,۱۲۵	۲۷۵,۰۰۰	۷۱۵,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	آذر ۹۴	
۹۱,۱۶۴,۳۲۰	۲۱۰,۰۰۰	۵۲۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	دی ۹۴	
۱۲۲,۰۶۷,۳۸۵	۳۳۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	بهمن ۹۴	
۷۲,۵۶۳,۹۷۵	۱۱۰,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	۱۶۵,۰۰۰	اسفند ۹۴	
۱,۶۰۷,۰۱۴,۵۷۵	۲,۷۲۵,۰۰۰	۷,۶۸۰,۰۰۰	۳,۹۴۰,۰۰۰	جمع	

۷,۹۷۶,۹۵۰,۷۶۶	۵۲۵,۰۲۷	۵۸۴,۸۵۹	۶۷۳,۸۲۱	۹۴	فروردین ۹۴	فولاد
۹,۴۰۲,۷۳۶,۶۴۲	۶۳۸,۰۹۹	۶۹۷,۴۸۳	۷۰۳,۲۳۲	۹۴	اردیبهشت ۹۴	
۷,۰۵۵,۵۰۵,۶۶۶	۴۵۰,۸۰۲	۶۶۹,۲۴۶	۴۷۵,۷۹۵	۹۴	خرداد ۹۴	
۷,۲۶۵,۵۵۸,۳۱۸	۴۷۸,۱۵۱	۵۷۱,۷۰۹	۵۷۰,۴۵۲	۹۴	تیر ۹۴	
۱۰,۲۴۲,۸۵۶,۱۱۲	۷۵۶,۷۰۵	۹۰۴,۸۰۵	۷۵۶,۶۰۶	۹۴	مرداد ۹۴	
۷,۸۹۹,۱۹۲,۲۶۶	۵۳۹,۵۱۸	۶۱۵,۵۱۸	۳۶۰,۱۴۲	۹۴	شهریور ۹۴	
۶,۱۵۲,۰۲۶,۰۵۴	۴۴۰,۶۲۲	۵۰۷,۶۶۵	۲۸۳,۷۴۱	۹۴	مهر ۹۴	
۵,۵۵۶,۳۹۰,۴۰۰	۴۱۰,۳۷۵	۴۶۷,۲۹۵	۳۹۱,۹۳۸	۹۴	آبان ۹۴	
۴,۶۷۳,۸۷۶,۶۸۴	۳۳۲,۸۷۸	۳۳۴,۸۱۸	۲۴۵,۵۳۳	۹۴	آذر ۹۴	
۶,۲۹۹,۰۶۰,۲۶۴	۵۰۲,۲۳۶	۵۱۶,۵۵۶	۵۳۴,۷۳۰	۹۴	دی ۹۴	
۵,۱۸۵,۶۲۳,۵۷۸	۳۸۵,۸۰۰	۵۰۷,۲۴۰	۵۱۴,۷۱۶	۹۴	بهمن ۹۴	
۱۴,۵۶۹,۴۹۹,۲۹۰	۱,۲۲۸,۲۵۴	۱,۴۱۲,۸۶۱	۱,۱۵۲,۷۴۶	۹۴	اسفند ۹۴	
۹۲,۲۷۹,۲۷۶,۰۴۰	۶,۶۸۸,۴۶۷	۷,۷۹۰,۰۵۵	۶,۶۶۳,۴۵۲	جمع		
۹,۹۸۰,۰۰۰	۱,۴۰۰	۱,۴۰۰	۳,۱۰۰	۹۴	فروردین ۹۴	کک
۳,۵۳۰,۰۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲,۳۰۰	۹۴	اردیبهشت ۹۴	
۴,۵۴۰,۰۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۴,۸۰۰	۹۴	خرداد ۹۴	
۵,۶۱۰,۰۰۰	۸۰۰	۸۰۰	۴,۵۰۰	۹۴	تیر ۹۴	
۴,۱۶۰,۰۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۴,۰۰۰	۹۴	مرداد ۹۴	
۳,۴۷۰,۰۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۴,۸۰۰	۹۴	شهریور ۹۴	
۶,۱۸۰,۰۰۰	۹۰۰	۹۰۰	۵,۳۰۰	۹۴	مهر ۹۴	
۸۰۰,۰۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۴,۱۰۰	۹۴	آبان ۹۴	
۱,۸۹۰,۰۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۲,۳۰۰	۹۴	آذر ۹۴	
.	.	.	۴,۲۰۰	۹۴	دی ۹۴	
۳,۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵,۴۰۰	۹۴	بهمن ۹۴	
۳,۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲,۷۰۰	۹۴	اسفند ۹۴	
۴۷,۱۶۰,۰۰۰	۶,۷۰۰	۶,۷۰۰	۴۷,۵۰۰	جمع		
۹۳,۸۱۰,۴۴۴	۲۷	۲۷	۳۹	۹۴	فروردین ۹۴	کنسانتره
۶۹,۹۲۵,۴۲۲	۲۱	۲۱	۴۸	۹۴	اردیبهشت ۹۴	
۵۷,۹۳۹,۷۶۸	۱۸	۲۷	۶۳	۹۴	خرداد ۹۴	
۱۷,۴۵۱,۵۳۴	۶	۶	۴۸	۹۴	تیر ۹۴	
۹۵,۲۷۷,۶۸۷	۳۳	۴۲	۶۳	۹۴	مرداد ۹۴	
۴۱,۰۸۰,۴۱۳	۱۵	۱۵	۹۰	۹۴	شهریور ۹۴	
۳۱,۴۸۷,۳۰۷	۱۲	۱۲	۷۵	۹۴	مهر ۹۴	
۴۳,۴۰۶,۱۳۰	۱۵	۱۸	۷۵	۹۴	آبان ۹۴	
۳۲,۰۲۵,۳۵۴	۱۲	۱۲	۱۰۸	۹۴	آذر ۹۴	
۵۰,۴۷۶,۲۳۰	۱۸	۱۸	۷۵	۹۴	دی ۹۴	
۳۴,۶۲۲,۷۴۲	۱۲	۱۲	۷۲	۹۴	بهمن ۹۴	
۴۹,۷۳۴,۵۴۳	۱۸	۱۸	۷۲	۹۴	اسفند ۹۴	
۶۱۷,۲۳۷,۵۷۴	۲۰۷	۲۲۸	۸۲۸	جمع		

۵۴,۷۱۳,۶۵۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۱۰	فروردین ۹۴	کنسانتره مولیبدن
۶۶,۸۶۷,۶۴۰	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۱۲۱,۹۶۴,۱۲۰	۷۲۰	۷۴۰	۷۴۰	خرداد ۹۴	
۷۰,۶۹۳,۴۶۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	تیر ۹۴	
۶۵,۱۳۰,۶۴۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۸۰	مرداد ۹۴	
۸۸,۸۲۰,۱۵۰	۶۶۰	۶۷۰	۷۲۰	شهریور ۹۴	
۶۷,۰۳۷,۵۶۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۶۰	مهر ۹۴	
۶۰,۸۸۷,۶۶۰	۵۶۰	۵۶۰	۶۱۰	آبان ۹۴	
۸۱,۰۴۴,۵۵۰	۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰	آذر ۹۴	
۷۲,۰۴۴,۲۷۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۸۰	دی ۹۴	
۶۸,۸۷۵,۸۸۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰	بهمن ۹۴	
۵۸,۲۱۸,۵۰۰	۴۸۰	۴۸۰	۴۹۰	اسفند ۹۴	
۸۷۶,۲۹۸,۰۸۰	۶,۴۸۰	۶,۵۰۰	۶,۶۵۰	جمع	
۱,۵۲۳,۶۵۳,۶۶۰	۱۲,۶۹۰	۱۲,۶۹۰	۱۱۰,۹۱۰	فروردین ۹۴	مس
۲,۳۳۰,۰۱۳,۹۵۰	۲۹,۳۶۰	۳۱,۵۶۰	۱۵۱,۲۲۰	اردیبهشت ۹۴	
۲,۳۹۸,۹۶۴,۳۱۰	۳۱,۲۵۰	۳۱,۴۵۰	۱۴۸,۸۵۰	خرداد ۹۴	
۱,۹۲۵,۶۲۷,۸۳۰	۲۳,۰۲۰	۲۳,۰۲۰	۱۱۶,۳۲۰	تیر ۹۴	
۱,۸۳۳,۱۸۵,۷۲۰	۲۱,۷۳۵	۲۱,۷۵۵	۱۱۱,۰۸۰	مرداد ۹۴	
۲,۳۱۷,۰۴۰,۲۱۰	۲۹,۳۷۵	۲۹,۳۷۵	۱۳۸,۹۱۰	شهریور ۹۴	
۱,۷۱۹,۶۴۱,۴۴۰	۱۸,۷۷۰	۱۸,۸۷۰	۱۰۱,۶۸۰	مهر ۹۴	
۱,۳۹۴,۲۲۹,۳۲۵	۲۷,۳۶۰	۲۷,۳۶۰	۹۹,۰۷۵	آبان ۹۴	
۲,۰۱۷,۳۲۵,۴۱۰	۳۳,۶۶۰	۳۵,۲۴۰	۱۲۳,۸۵۰	آذر ۹۴	
۱,۵۲۱,۳۸۴,۷۸۰	۱۷,۶۲۰	۱۸,۱۲۰	۹۹,۰۸۰	دی ۹۴	
۲,۱۵۲,۵۴۱,۳۴۰	۳۶,۳۵۰	۳۶,۵۶۵	۸۹,۰۸۰	بهمن ۹۴	
۲,۰۳۶,۴۹۳,۷۷۰	۲۴,۶۵۰	۲۷,۰۱۰	۵۰,۸۱۰	اسفند ۹۴	
۲۳,۱۷۰,۱۰۱,۶۴۵	۳۰۵,۸۴۰	۳۱۳,۰۱۵	۱,۳۴۰,۸۶۵	جمع	
۱۲۸,۲۳۱,۶۷۶,۰۵۴	۹,۸۸۲,۵۴۴	۱۶,۰۱۷,۴۶۸	۱۲,۴۷۲,۰۲۵	جمع کل	

آمار معاملات محصولات پتروشیمی در بورس کالای ایران به تفکیک گروه کالاطی سال ۱۳۹۴

محصولات پتروشیمی	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
پلیمر	فروردین ۹۴	۲۱۸,۷۵۲	۳۷۸,۲۵۴	۱۱۷,۶۵۰	۴,۲۳۰,۵۱۹,۵۰۳
	اردیبهشت ۹۴	۳۴۴,۸۱۹	۷۶۵,۰۲۹	۳۱۳,۸۸۷	۸,۶۰۸,۹۸۱,۹۵۵
	خرداد ۹۴	۳۵۲,۲۵۳	۳۲۲,۹۸۷	۱۳۱,۸۳۱	۵,۴۶۶,۸۴۶,۱۱۰
	تیر ۹۴	۳۸۴,۸۹۶	۳۱۹,۵۲۷	۱۱۹,۸۹۶	۴,۶۸۵,۵۰۲,۶۵۷
	مرداد ۹۴	۲۹۷,۹۳۶	۳۰۷,۹۵۸	۱۴۶,۹۶۹	۵,۵۰۲,۰۵۴,۵۷۱
	شهریور ۹۴	۳۹۲,۱۵۷	۵۰۰,۶۶۷	۲۱۱,۱۵۲	۷,۲۹۸,۲۹۰,۹۱۳
	مهر ۹۴	۲۸۳,۳۸۶	۸۵۴,۵۰۶	۱۹۰,۱۹۰	۶,۶۳۲,۲۴۵,۳۲۲
	آبان ۹۴	۲۹۴,۷۰۲	۶۶۵,۳۶۲	۱۷۳,۸۰۱	۵,۹۲۶,۹۶۱,۶۸۰
	آذر ۹۴	۳۳۵,۸۸۶	۲۹۲,۵۴۰	۱۵۷,۲۲۹	۵,۳۱۷,۹۳۰,۶۸۹
	دی ۹۴	۴۶۰,۱۸۴	۳۹۶,۴۲۴	۱۸۷,۶۱۶	۶,۳۳۴,۱۳۲,۵۴۶
	بهمن ۹۴	۴۳۸,۴۲۵	۲۵۱,۵۰۳	۱۶۸,۰۲۰	۵,۴۰۰,۸۷۶,۶۳۷
	اسفند ۹۴	۳۸۹,۳۴۱	۹۶۵,۱۳۲	۲۳۵,۰۹۴	۷,۷۵۲,۰۶۸,۶۹۸
	جمع	۴,۲۱۲,۷۳۸	۵,۹۱۹,۸۹۰	۲,۰۵۳,۳۳۳	۷۳,۱۵۶,۴۱۱,۲۷۹
شیمیایی	فروردین ۹۴	۹۳,۱۳۲	۵۹,۸۸۰	۴۷,۰۰۹	۷۴۷,۸۵۶,۹۲۸
	اردیبهشت ۹۴	۱۸۰,۰۹۶	۸۳,۸۸۲	۷۱,۱۳۴	۱,۳۱۹,۲۷۵,۷۶۰
	خرداد ۹۴	۱۹۴,۲۶۸	۶۸,۷۵۳	۵۶,۵۲۷	۹۶۷,۴۸۶,۳۶۱
	تیر ۹۴	۱۹۱,۰۴۱	۷۰,۸۹۴	۵۷,۴۱۵	۱,۱۱۴,۶۵۶,۴۱۴
	مرداد ۹۴	۱۷۶,۰۶۱	۷۹,۸۵۵	۶۶,۱۴۹	۱,۰۴۴,۹۷۱,۳۸۳
	شهریور ۹۴	۱۴۱,۰۲۲	۹۳,۷۹۴	۶۰,۱۶۳	۹۲۷,۸۸۵,۹۲۰
	مهر ۹۴	۱۶۲,۲۷۹	۱۸۰,۱۴۶	۸۵,۲۲۷	۱,۲۲۹,۵۲۷,۷۴۹
	آبان ۹۴	۱۵۳,۴۶۲	۱۱۵,۹۳۴	۶۴,۳۴۳	۹۰۴,۸۳۸,۷۹۴
	آذر ۹۴	۱۴۶,۰۱۰	۱۱۷,۱۶۹	۵۶,۷۱۶	۹۳۱,۳۶۵,۶۴۱
	دی ۹۴	۱۶۳,۷۱۸	۱۰۰,۱۰۶	۷۲,۴۴۴	۱,۱۲۴,۴۴۷,۹۶۲
	بهمن ۹۴	۱۳۰,۲۱۹	۸۶,۷۳۹	۶۷,۲۸۴	۹۹۷,۸۵۳,۲۸۵
	اسفند ۹۴	۱۲۳,۰۲۸	۸۶,۱۶۵	۶۲,۳۶۹	۸۸۶,۵۴۲,۱۷۸
	جمع	۱,۸۵۴,۳۳۱	۱,۱۴۳,۳۱۶	۷۶۷,۳۸۰	۱۲,۱۹۶,۷۰۸,۳۷۴
گازها و خوراکیها	فروردین ۹۴	۱,۰۴۰	۱۸۰	۱۸۰	۲,۶۱۰,۰۰۰
	اردیبهشت ۹۴	۱,۸۰۰	۱۱۰	۱۰۰	۱,۴۵۰,۰۰۰
	خرداد ۹۴	۱,۱۲۰	۱۶۰	۱۶۰	۲,۳۲۰,۰۰۰
	تیر ۹۴	۱,۴۰۰	۲۲۰	۲۲۰	۳,۱۹۰,۰۰۰
	مرداد ۹۴	۱,۱۲۰	۱۳۰	۱۳۰	۱,۸۸۵,۰۰۰
	شهریور ۹۴	۱,۱۲۰	۱۴۰	۱۴۰	۲,۰۳۰,۰۰۰
	مهر ۹۴	۱,۴۰۰	۱۱۰	۱۱۰	۱,۵۹۵,۰۰۰
	آبان ۹۴	۱,۱۲۰	۹۰	۹۰	۱,۳۰۵,۰۰۰
	آذر ۹۴	۱,۱۲۰	۱۰۰	۱۰۰	۱,۴۵۰,۰۰۰
	دی ۹۴	۱,۳۰۰	۱۱۰	۱۱۰	۱,۵۹۵,۰۰۰
	بهمن ۹۴	۱,۱۲۰	۱۱۰	۱۱۰	۱,۵۹۵,۰۰۰
	اسفند ۹۴	۹۲۰	۷۰	۷۰	۱,۰۱۵,۰۰۰
	جمع	۱۴,۵۸۰	۱,۵۳۰	۱,۵۲۰	۲۲,۰۴۰,۰۰۰
جمع کل	۶,۰۸۱,۶۵۰	۷,۰۶۴,۷۳۶	۲,۸۲۲,۲۳۳	۸۵,۳۷۵,۱۵۹,۶۵۴	

آمار معاملات محصولات فرآورده‌های نفتی در بورس کالای ایران به تفکیک گروه کالایی سال ۱۳۹۴

محصولات فرآورده‌های نفتی	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
روغن	تیر ۹۴	۴۰۰	۵۵۰	۱۵۰	۲,۴۷۵,۰۰۰
	جمع	۴۰۰	۵۵۰	۱۵۰	۲,۴۷۵,۰۰۰
سلاپس واکس	فروردین ۹۴	۸,۰۰۰	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	۳۷,۷۰۱,۰۰۰
	اردیبهشت ۹۴	۳,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۸,۸۵۴,۰۰۰
	خرداد ۹۴	۶,۳۰۰	۶,۳۰۰	۵,۳۰۰	۵۱,۵۸۴,۹۰۰
	مرداد ۹۴	۲,۰۰۰	۹۰۰	۹۰۰	۷,۶۴۲,۸۰۰
	مهر ۹۴	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۳,۴۸۵,۵۰۰
	آبان ۹۴	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰	۱۰,۷۸۸,۰۰۰
	آذر ۹۴	۵,۵۰۰	۹,۲۰۰	۵,۵۰۰	۳۶,۳۳۴,۵۰۰
	دی ۹۴	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	۲۳,۶۲۵,۰۰۰
	بهمن ۹۴	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۷,۹۳۰,۰۰۰
	اسفند ۹۴	۷,۵۰۰	۱۷,۴۰۰	۷,۵۰۰	۳۳,۰۹۲,۵۰۰
جمع	۴۰,۸۰۰	۴۷,۸۰۰	۳۳,۲۰۰	۲۲۱,۰۳۸,۲۰۰	
عایق رطوبتی	فروردین ۹۴	۳,۶۴۰	۲,۵۳۸	۲,۵۳۸	۲۷,۸۷۶,۷۹۱
	اردیبهشت ۹۴	۳,۴۸۰	۲,۸۵۸	۲,۸۵۸	۳۰,۴۹۵,۲۷۸
	خرداد ۹۴	۴,۶۱۰	۳,۰۶۸	۳,۰۶۸	۳۳,۹۴۱,۹۵۰
	تیر ۹۴	۴,۰۴۰	۲,۵۶۶	۲,۵۶۶	۲۷,۷۷۷,۰۲۴
	مرداد ۹۴	۳,۳۸۰	۲,۴۰۵	۲,۴۰۵	۲۶,۶۱۲,۰۱۱
	شهریور ۹۴	۸,۷۰۰	۵,۶۸۰	۵,۶۸۰	۶۰,۲۳۷,۸۱۵
	مهر ۹۴	۹,۴۳۰	۶,۸۰۰	۶,۶۰۰	۶۷,۴۰۱,۷۲۷
	آبان ۹۴	۸,۹۶۰	۷,۰۳۷	۷,۰۳۷	۷۷,۸۶۱,۳۳۶
	آذر ۹۴	۳,۶۰۰	۱,۸۲۷	۱,۸۲۷	۲۱,۲۲۳,۳۲۴
	دی ۹۴	۶,۸۳۰	۲,۹۸۰	۲,۹۸۰	۲۹,۵۰۲,۳۶۶
جمع	۶۴,۹۵۵	۴۲,۵۰۴	۴۲,۳۰۴	۴۴۹,۰۴۱,۱۴۰	
قییر	فروردین ۹۴	۷۲۳,۶۸۱	۳۴۱,۴۲۳	۳۴۱,۴۹۹	۳,۲۳۸,۲۰۲,۶۶۴
	اردیبهشت ۹۴	۹۵۱,۶۱۰	۴۴۱,۹۹۹	۴۳۱,۸۳۳	۴,۱۷۱,۳۰۵,۹۵۷
	خرداد ۹۴	۹۲۰,۴۴۶	۴۱۹,۳۹۷	۴۱۹,۰۴۵	۴,۲۹۶,۲۹۴,۰۱۱
	تیر ۹۴	۱,۱۰۸,۹۲۰	۳۹۵,۴۵۹	۳۹۰,۹۹۰	۳,۹۷۲,۰۴۹,۰۰۸
	مرداد ۹۴	۱,۲۹۵,۴۷۲	۳۷۱,۴۷۴	۳۶۶,۴۳۴	۳,۶۷۲,۲۵۷,۰۸۱
	شهریور ۹۴	۱,۶۹۴,۷۰۱	۴۹۱,۶۰۹	۴۹۰,۱۶۵	۴,۳۵۷,۷۸۲,۱۰۹
	مهر ۹۴	۲,۱۰۲,۴۷۰	۴۸۵,۵۰۵	۴۸۲,۱۴۵	۴,۲۶۱,۸۴۲,۸۸۳
	آبان ۹۴	۱,۶۲۶,۲۴۲	۴۲۹,۷۳۸	۴۲۷,۷۲۱	۳,۷۷۴,۹۲۹,۹۴۴
	آذر ۹۴	۱,۶۷۲,۶۳۵	۲۸۴,۹۷۱	۲۸۴,۴۳۷	۲,۳۸۸,۹۱۵,۵۳۶
	دی ۹۴	۱,۶۸۸,۵۳۰	۳۰۶,۸۱۱	۲۹۸,۵۳۳	۲,۲۲۴,۵۱۷,۲۵۶
جمع	۱۶,۸۱۷,۸۷۳	۵,۲۸۰,۲۵۴	۵,۱۲۴,۲۸۱	۴۲,۹۲۹,۲۶۱,۲۲۴	

۱۳,۵۱۲,۴۰۰	۴,۰۷۰	۴,۰۷۰	۴۰,۷۰۰	فروردین ۹۴	گوگرد
۹۴,۰۶۲,۵۸۰	۳۶,۷۴۰	۱۰۵,۴۶۰	۱۱۰,۵۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۱۷۳,۶۳۵,۱۴۰	۴۸,۳۰۰	۱۸۹,۵۱۰	۱۲۰,۹۰۰	خرداد ۹۴	
۴۳,۸۶۱,۰۰۳	۱۸,۵۱۰	۲۶,۲۷۰	۲۳,۵۰۰	تیر ۹۴	
۲۳,۴۲۴,۴۰۰	۷,۲۵۰	۹۷,۰۱۰	۶۶,۰۰۰	مرداد ۹۴	
۸۶,۴۲۰,۹۶۴	۲۷,۸۳۰	۹۵,۳۹۰	۷۲,۷۵۰	شهریور ۹۴	
۳۵,۷۷۷,۶۸۰	۱۲,۷۸۰	۴۳,۷۴۰	۲۰,۲۵۰	مهر ۹۴	
۱۸۱,۵۵۷,۱۰۴	۵۱,۹۰۰	۱۴۵,۱۱۰	۶۶,۲۰۰	آبان ۹۴	
۶۰,۳۹۸,۸۴۱	۲۰,۱۵۰	۱۵۵,۶۳۰	۹۶,۰۰۰	آذر ۹۴	
۵۵,۲۵۸,۷۰۳	۲۱,۳۱۰	۶۲,۷۷۰	۵۹,۹۵۰	دی ۹۴	
۲۲,۰۴۹,۰۰۰	۹,۰۹۰	۴۹,۰۷۰	۷۷,۹۰۰	بهمن ۹۴	
۱۶۵,۱۱۶,۹۲۱	۷۲,۰۰۶	۱۶۱,۹۲۶	۸۹,۳۹۶	اسفند ۹۴	
۹۵۴,۹۷۴,۷۳۵	۳۲۹,۹۳۶	۱,۱۳۵,۹۵۶	۸۴۴,۰۴۶	جمع	
۸۱۷,۶۹۴,۰۰۰	۸۴,۵۰۰	۸۴,۵۲۰	۱۱۴,۰۰۰	فروردین ۹۴	
۱,۱۷۵,۳۱۹,۹۸۰	۱۱۲,۰۶۰	۱۱۲,۰۸۰	۱۴۳,۵۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۶۵۳,۷۶۴,۸۰۰	۵۴,۵۶۰	۵۴,۵۸۰	۱۱۶,۰۰۰	خرداد ۹۴	
۷۵۸,۹۰۷,۵۴۰	۶۹,۰۰۰	۶۹,۰۴۰	۱۰۴,۰۰۰	تیر ۹۴	
۷۹۸,۸۵۱,۹۶۰	۸۳,۰۴۰	۸۳,۰۶۰	۱۲۰,۵۰۰	مرداد ۹۴	
۹۵۱,۵۷۰,۲۰۰	۱۲۴,۵۴۰	۱۲۴,۶۰۰	۱۵۱,۵۰۰	شهریور ۹۴	
۴۷۳,۷۲۶,۷۰۰	۶۵,۱۰۰	۶۵,۱۴۰	۹۰,۰۰۰	مهر ۹۴	
۴۰۳,۳۸۲,۹۶۰	۵۲,۰۲۰	۵۲,۰۶۰	۱۰۵,۰۰۰	آبان ۹۴	
۳۴۹,۳۰۳,۷۴۰	۵۱,۶۳۰	۵۱,۶۹۰	۱۳۹,۰۰۰	آذر ۹۴	
۴۵۵,۱۳۰,۰۶۰	۹۰,۵۰۰	۹۰,۵۶۰	۱۴۴,۰۰۰	دی ۹۴	
۴۹۳,۹۰۵,۵۰۰	۱۱۵,۵۶۰	۱۲۵,۷۱۰	۱۲۶,۰۰۰	بهمن ۹۴	
۴۲۲,۹۹۸,۹۹۵	۸۷,۶۶۰	۸۸,۱۶۰	۱۲۱,۵۰۰	اسفند ۹۴	
۷,۷۵۴,۵۵۶,۴۳۵	۹۹۰,۱۷۰	۱,۰۰۱,۲۰۰	۱,۴۷۵,۰۰۰	جمع	
۱,۳۲۱,۲۵۹,۶۴۰	۱۶۱,۱۷۰	۲۴۳,۶۶۰	۱۶۸,۰۰۰	فروردین ۹۴	وکیوم باتوم
۲,۴۳۱,۰۴۰,۴۰۰	۳۱۳,۴۶۰	۴۶۱,۰۴۰	۳۳۶,۰۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۲,۷۴۷,۳۳۹,۲۲۰	۳۳۸,۵۹۰	۴۹۳,۴۳۰	۳۴۵,۲۵۰	خرداد ۹۴	
۱,۷۳۶,۴۴۶,۶۱۰	۲۱۷,۲۶۰	۲۴۷,۲۰۰	۲۸۸,۰۲۰	تیر ۹۴	
۱,۳۳۸,۱۱۲,۷۷۰	۱۷۴,۵۲۰	۲۰۲,۱۳۰	۳۱۲,۰۰۰	مرداد ۹۴	
۲,۴۵۶,۶۰۰,۱۴۰	۳۵۴,۷۲۰	۴۳۹,۶۴۰	۴۱۸,۰۷۰	شهریور ۹۴	
۱,۶۲۳,۶۸۴,۲۱۰	۲۳۰,۱۶۰	۳۰۳,۸۶۰	۲۴۹,۵۱۰	مهر ۹۴	
۱,۷۱۶,۵۹۸,۳۵۰	۲۴۴,۶۷۰	۳۳۲,۵۸۰	۲۵۲,۰۰۰	آبان ۹۴	
۱,۷۴۴,۸۲۹,۳۵۰	۲۶۵,۳۵۰	۳۲۱,۴۸۰	۳۲۱,۸۲۰	آذر ۹۴	
۷۴۹,۳۴۶,۵۵۰	۱۳۰,۰۱۰	۱۴۲,۶۱۰	۲۹۸,۰۰۰	دی ۹۴	
۱,۵۴۲,۹۶۳,۷۲۰	۴۰۰,۳۰۰	۵۷۶,۹۱۰	۴۳۲,۰۰۰	بهمن ۹۴	
۱,۷۲۳,۹۸۲,۷۱۰	۴۰۸,۱۰۰	۱,۳۶۰,۲۰۰	۴۲۳,۲۰۰	اسفند ۹۴	
۲۱,۰۳۲,۲۰۳,۶۷۰	۳,۲۳۸,۳۱۰	۵,۱۲۴,۷۴۰	۳,۸۴۳,۸۷۰	جمع	
۷۳,۳۴۳,۵۵۰,۴۰۵	۹,۷۵۸,۳۵۱	۱۲,۶۳۳,۰۰۴	۲۳,۰۸۶,۹۴۴	جمع کل	

آمار معاملات محصولات کشاورزی در بورس کالای ایران به تفکیک گروه کالاطی سال ۱۳۹۴

محصولات کشاورزی	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)
برنج	فروردین ۹۴	۲۸,۶۹۵	۰	۰	۰
	اردیبهشت ۹۴	۱۷۱,۱۷۰	۲,۷۲۰	۲,۷۲۰	۱۵۰,۲۶۷,۵۰۰
	خرداد ۹۴	۶۴,۸۳۰	۱۳,۲۷۵	۱۳,۲۲۰	۷۰۲,۱۹۴,۵۵۰
	تیر ۹۴	۲۵,۸۰۵	۸,۳۲۵	۴,۷۷۵	۲۳۲,۱۰۳,۵۷۰
	مرداد ۹۴	۱۹۵	۶۰	۳۵	۱,۹۹۵,۰۰۰
	شهریور ۹۴	۲,۴۳۵	۱۵۰	۱۱۵	۶,۳۷۱,۰۱۰
	مهر ۹۴	۶,۳۰۰	۷۰۰	۷۰۰	۱۹,۹۰۸,۰۰۰
	آبان ۹۴	۳,۰۳۰	۳۰	۳۰	۱,۶۲۴,۵۰۰
	آذر ۹۴	۵,۳۷۰	۲۰۰	۲۰۰	۵,۶۶۵,۰۰۰
	دی ۹۴	۲,۶۳۰	۰	۰	۰
بهمن ۹۴	۳۰,۰۰۰	۰	۰	۰	
جمع		۳۴۰,۴۶۰	۲۵,۴۶۰	۲۱,۷۹۵	۱,۱۲۰,۱۲۹,۱۳۰
جو	فروردین ۹۴	۵۰۵	۵۰۵	۵۰۵	۴,۷۷۷,۳۰۰
	اردیبهشت ۹۴	۴۰۵	۴۰۰	۴۰۰	۳,۴۲۸,۶۰۰
	خرداد ۹۴	۲۹۵	۲۹۵	۲۹۵	۲,۵۰۵,۴۰۰
	تیر ۹۴	۴۹۰	۴۹۰	۴۹۰	۴,۲۷۶,۷۲۰
	شهریور ۹۴	۲۰	۲۰	۲۰	۱۸۴,۲۰۰
	آبان ۹۴	۳۱۰	۳۱۰	۳۱۰	۲,۵۵۷,۵۰۰
	آذر ۹۴	۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰	۴,۵۰۳,۰۸۰
	دی ۹۴	۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵	۴,۵۳۱,۰۰۰
	بهمن ۹۴	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۱,۸۹۹,۵۷۰
	اسفند ۹۴	۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵	۴,۵۱۱,۰۴۰
جمع		۳,۸۹۵	۳,۸۹۰	۳,۸۹۰	۳۳,۱۷۴,۴۱۰
خرما	مرداد ۹۴	۳,۶۱۸	۰	۰	۰
	آذر ۹۴	۷۸,۷۰۰	۶۸۰	۶۸۰	۲,۰۷۲,۰۰۰
	دی ۹۴	۰	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	۱۳,۵۶۰,۰۰۰
	بهمن ۹۴	۱,۱۵۰	۵,۱۵۰	۱,۱۵۰	۳,۶۱۶,۸۰۰
	جمع		۸۳,۴۶۸	۱۰,۳۳۰	۶,۲۳۰
دانه های روغنی	فروردین ۹۴	۵۰۰	۸۰۰	۵۰۰	۷,۶۶۴,۹۰۰
	اردیبهشت ۹۴	۱,۹۰۰	۱,۱۰۰	۱,۰۰۰	۱۴,۶۰۰,۰۰۰
	خرداد ۹۴	۳۰۰	۰	۰	۰
	مهر ۹۴	۴۷۰	۵۷۰	۴۷۰	۷,۱۴۴,۰۰۰
	آبان ۹۴	۴۵۰	۷۵۰	۴۵۰	۶,۸۴۰,۰۰۰
	دی ۹۴	۵,۰۰۰	۰	۰	۰
	جمع		۸,۶۲۰	۳,۲۲۰	۲,۴۲۰

۶۲۴,۰۴۵,۳۰۰	۸۰,۳۵۵	۹۱,۱۱۰	۳۰۸,۵۲۵	فروردین ۹۴	ذرت
۵۸۴,۸۷۸,۸۵۰	۸۲,۲۰۰	۸۹,۷۰۰	۹۹۵,۵۵۵	اردیبهشت ۹۴	
۱,۴۸۵,۰۲۰,۸۰۰	۲۱۳,۷۴۰	۲۵۰,۷۴۰	۱,۵۰۲,۵۳۵	خرداد ۹۴	
۴۰۷,۱۵۲,۵۰۰	۵۶,۹۶۵	۵۹,۲۶۵	۱۸۳,۳۲۰	تیر ۹۴	
۲۲۸,۴۶۰,۰۰۰	۳۲,۲۷۰	۳۷,۲۷۰	۱۶۴,۲۰۰	مرداد ۹۴	
۱۱۳,۶۸۹,۴۵۰	۱۵,۹۳۵	۱۵,۹۳۵	۳۷,۱۹۵	شهریور ۹۴	
۱۰۷,۷۶۷,۵۰۰	۱۵,۳۳۰	۱۸,۳۳۰	۵۵,۱۹۵	مهر ۹۴	
۱۶,۹۰۶,۳۹۵	۲,۴۱۵	۲,۴۱۵	۶,۶۱۵	آبان ۹۴	
۶,۸۲۶,۴۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	دی ۹۴	
۲,۰۷۹,۰۰۰	۴۱۰	۴۱۰	۶,۷۵۰	بهمن ۹۴	
۹۲,۷۵۶,۸۱۰	۱۲,۶۲۰	۱۵,۸۷۰	۲۰,۴۴۰	اسفند ۹۴	روغن خام
۳,۶۶۹,۵۸۳,۰۰۵	۵۱۳,۲۴۰	۵۸۲,۰۴۵	۳,۲۸۱,۳۳۰	جمع	
۴,۶۳۲,۰۰۰	۱۶۰	۲۶۰	۸,۸۰۰	مرداد ۹۴	
۳۵,۵۷۴,۵۰۰	۱,۲۷۰	۳,۹۲۰	۲۹,۸۰۰	شهریور ۹۴	
۱۵۳,۸۶۰,۰۰۰	۵,۴۹۵	۶,۴۹۵	۲۳,۰۷۰	مهر ۹۴	
۵۰۱,۳۹۰,۰۰۰	۱۸,۶۰۰	۲۰,۹۰۰	۸۷,۳۰۰	آبان ۹۴	
۷۱,۰۸۷,۵۰۰	۲,۷۲۵	۴,۲۲۵	۳۲,۱۰۰	آذر ۹۴	
۱۳۵,۹۷۵,۰۰۰	۵,۲۵۰	۵,۵۵۰	۱۹,۹۰۰	دی ۹۴	
۸۸,۴۹۴,۶۰۰	۳,۴۰۰	۴,۴۰۰	۷,۸۰۰	بهمن ۹۴	
۳۴,۳۲۰,۰۰۰	۱,۳۰۰	۱,۳۰۰	۷,۰۰۰	اسفند ۹۴	
۱,۰۲۵,۳۳۳,۶۰۰	۳۸,۲۰۰	۴۷,۰۵۰	۲۱۵,۷۷۰	جمع	
.	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۲۰	فروردین ۹۴	زعفران
.	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۴۰	اردیبهشت ۹۴	
.	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۴۰	خرداد ۹۴	
۱۴۰,۶۰۰	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۰۵	مرداد ۹۴	
۲۶۵,۲۰۰	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۲۰	مهر ۹۴	
۱۰۵,۷۴۰	۰.۰۰۲	۰.۰۰۲	۰.۰۲۰	آبان ۹۴	
۲۵۶,۰۰۰	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴	۰.۰۲۰	دی ۹۴	
۳۱۲,۵۰۰	۰.۰۰۵	۰.۰۰۵	۰.۰۲۰	بهمن ۹۴	
۱,۰۸۰,۰۴۰	۰.۰۱۷	۰.۰۱۷	۰.۱۸۵	جمع	
.	.	.	۳۰۰	فروردین ۹۴	
۳,۷۲۷,۵۰۰	۱۷۵	۱۷۵	۱,۱۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۳۳۲,۷۲۹,۴۴۰	۱۵,۷۷۵	۳۲,۴۷۵	۳۸,۷۰۵	خرداد ۹۴	
۱,۰۴۰,۳۶۹,۲۰۰	۴۹,۴۳۰	۶۶,۲۱۵	۲۲۴,۷۰۰	تیر ۹۴	
۶۰۰,۰۰۹,۸۰۰	۲۸,۴۷۰	۳۳,۰۵۰	۷۰,۷۹۰	مرداد ۹۴	
۷۸۲,۹۴۴,۷۶۵	۳۶,۸۹۰	۵۸,۱۸۵	۴۳,۷۵۰	شهریور ۹۴	
۱۸۹,۳۱۷,۰۳۵	۸,۵۸۰	۲۱,۱۰۵	۸,۹۰۰	مهر ۹۴	
۱۰,۲۲۰,۰۰۰	۴۵۰	۴۵۰	۲,۸۵۰	آبان ۹۴	
۷,۶۳۶,۲۰۰	۳۴۰	۳۴۰	۱۰,۴۰۰	آذر ۹۴	
۸,۶۴۷,۰۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۳,۷۰۰	دی ۹۴	
۱۶,۸۹۵,۶۵۰	۷۶۰	۷۸۰	۲,۲۵۰	بهمن ۹۴	
۲۳,۲۴۹,۲۴۰	۹۹۰	۹۹۰	۱,۱۶۰	اسفند ۹۴	
۳,۰۱۵,۷۲۵,۸۳۰	۱۴۲,۲۶۰	۲۱۴,۱۶۵	۴۰۸,۶۰۵	جمع	

۲۸۲,۷۵۰	۱۵	۳۵	۷,۵۳۵	فروردین ۹۴	کنجاله‌ها
۱,۲۴۷,۵۰۰	۷۵	۷۵	۵,۵۷۵	اردیبهشت ۹۴	
۸,۱۰۵,۳۰۰	۴۹۰	۴۹۰	۸,۴۹۰	خرداد ۹۴	
۱,۲۳۲,۰۰۰	۸۰	۸۰	۱۲,۰۸۰	تیر ۹۴	
.	.	.	۸,۰۰۰	مرداد ۹۴	
۲,۵۶۷,۵۰۰	۱۷۵	۱۷۵	۸,۱۷۵	شهریور ۹۴	
.	.	.	۱۸,۰۰۰	مهر ۹۴	
۲۳۹,۲۵۰	۱۵	۱۵	۴۳,۵۱۵	آبان ۹۴	
۶۳۸,۰۰۰	۴۰	۴۰	۲۸,۵۴۰	آذر ۹۴	
۲,۸۸۴,۹۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۳,۲۰۰	دی ۹۴	
۳۷۱,۲۵۰	۲۵	۲۵	۲۵	بهمن ۹۴	
۲۱,۹۴۶,۸۲۰	۱,۴۳۵	۱,۴۳۵	۱,۵۳۵	اسفند ۹۴	
۳۹,۵۱۵,۲۷۰	۲,۵۵۰	۲,۵۷۰	۱۴۴,۶۷۰	جمع	
۲۱۸,۷۵۰	۲۵	۲۵	۲۵	شهریور ۹۴	
.	.	.	۲,۶۰۰	آذر ۹۴	
.	.	.	۱,۱۰۰	دی ۹۴	
۲۱۸,۷۵۰	۲۵	۲۵	۳,۷۲۵	جمع	گندم
.	.	.	۲۸,۶۰۰	فروردین ۹۴	
.	.	.	۸,۰۰۰	اردیبهشت ۹۴	
۵,۸۶۵,۰۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۷۴,۰۰۰	خرداد ۹۴	
.	.	.	۷۹,۰۰۰	تیر ۹۴	
.	.	.	۱۹۰,۸۰۰	مرداد ۹۴	
۷,۶۱۰,۰۰۰	۷۰۰	۷۰۰	۱۶۹,۴۵۰	شهریور ۹۴	
.	.	.	۷۵,۰۰۰	مهر ۹۴	
.	.	.	۷۷,۳۰۰	آبان ۹۴	
.	.	.	۷۲,۰۰۰	آذر ۹۴	
۵,۷۰۰,۰۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۴۰,۰۰۰	دی ۹۴	
.	.	.	۱,۰۰۰	بهمن ۹۴	
۱۱,۴۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱۸,۰۰۰	اسفند ۹۴	
۳۰,۵۷۵,۰۰۰	۲,۷۰۰	۲,۷۰۰	۸۳۳,۱۵۰	جمع	
۲۰۷,۳۰۰,۰۰۰	۱۵,۸۷۰	۱۵,۸۷۰	۱۹۹,۸۳۰	فروردین ۹۴	نخود
۲۰۲,۴۸۸,۸۷۰	۱۴,۷۸۰	۲۰,۹۷۰	۱۴,۷۸۰	اردیبهشت ۹۴	
۴۰۹,۷۸۸,۸۷۰	۳۰,۶۵۰	۳۶,۸۴۰	۲۱۴,۶۱۰	جمع	جمع کل
۹,۴۰۰,۶۳۱,۶۰۵	۷۶۴,۰۶۰	۹۲۸,۲۹۵	۵,۵۳۸,۳۰۳		

آمار معاملات محصولات بازار فرعی در بورس کالای ایران به تفکیک گروه کالاطی سال ۱۳۹۴

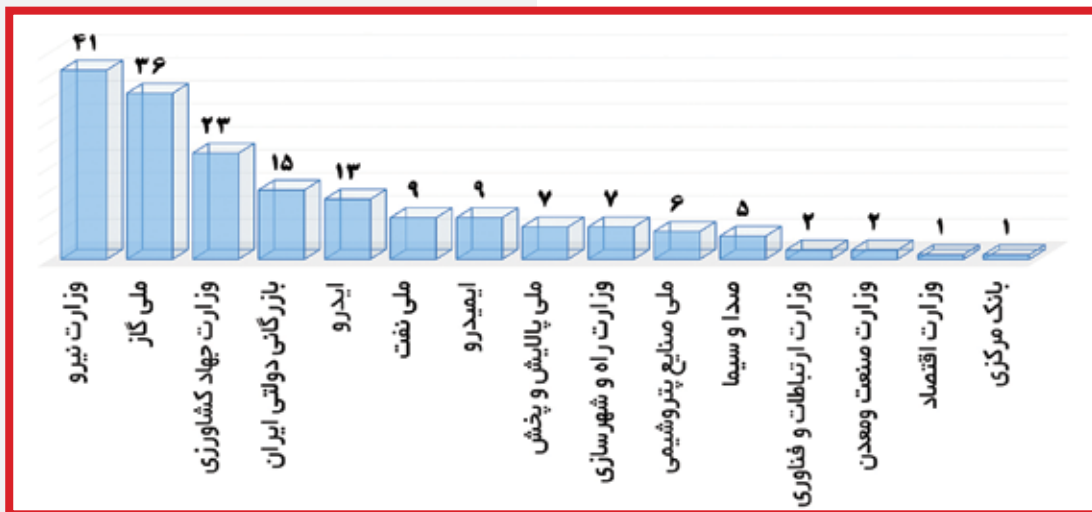
محصولات بازار فرعی	ماه	عرضه (تن)	تقاضای پایانی (تن)	مقدار معامله شده (تن)	ارزش (هزارریال)	
پلیمر	تیر ۹۴	۲۲	۰	۰	۰	
	اسفند ۹۴	۴۴	۴۴	۰	۰	
	جمع	۶۶	۴۴	۰	۰	
روی	دی ۹۴	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲,۹۲۱,۵۰۰	
	جمع	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۲,۹۲۱,۵۰۰	
شیمیایی	مرداد ۹۴	۶۱۰	۱۴	۱۴	۲۸۷,۰۰۰	
	شهریور ۹۴	۸۰۰	۹۰	۹۰	۶۳,۰۰۰	
	مهر ۹۴	۲,۳۷۰	۱,۰۴۰	۱,۰۴۰	۱۱,۳۹۸,۰۰۰	
	آبان ۹۴	۱,۸۰۰	۲۷۰	۲۷۰	۱,۶۶۹,۰۰۰	
	آذر ۹۴	۱,۳۰۵	۲۰۰	۱۸۰	۸۶۶,۰۰۰	
	دی ۹۴	۲,۲۰۰	۲۰	۲۰	۱۴,۰۰۰	
	بهمن ۹۴	۱,۵۰۰	۲۳۰	۲۳۰	۱,۲۲۱,۰۰۰	
	اسفند ۹۴	۱,۶۰۰	۵۲۰	۲۶۰	۱,۵۸۰,۰۰۰	
	جمع	۱۲,۱۸۵	۲,۳۸۴	۲,۱۰۴	۱۷,۰۹۸,۰۰۰	
	صنعتی	فروردین ۹۴	۴	۰	۰	۰
		تیر ۹۴	۲	۰	۰	۰
		جمع	۶	۰	۰	۰
ضایعات	فروردین ۹۴	۹۴	۹۴	۰	۰	
	اردیبهشت ۹۴	۵,۵۳۱	۴,۳۷۸	۲,۰۳۴	۲۲,۵۷۹,۳۷۵	
	خرداد ۹۴	۵,۹۵۸	۳,۶۸۲	۳,۱۹۴	۲۵,۵۰۷,۵۶۴	
	تیر ۹۴	۲,۹۲۸	۴,۳۱۰	۹۲۲	۸,۰۸۸,۷۰۸	
	مرداد ۹۴	۸,۸۶۲	۷,۲۲۰	۲,۷۷۵	۲۰,۲۱۲,۵۳۵	
	شهریور ۹۴	۱۰,۷۴۹	۹,۰۴۳	۳,۵۶۰	۲۴,۹۰۶,۱۱۰	
	مهر ۹۴	۱,۱۳۵	۱,۴۷۷	۸۷۷	۷,۸۸۶,۶۳۶	
	آبان ۹۴	۷۱۸	۷۳۱	۳۱۲	۴,۰۳۵,۹۸۵	
	آذر ۹۴	۳,۴۳۵	۳,۸۷۶	۵۸۴	۴,۸۶۷,۸۸۳	
	دی ۹۴	۱۰,۷۷۹	۲۱,۹۶۴	۵,۵۹۴	۲۸,۷۰۲,۹۰۰	
	بهمن ۹۴	۱۲۵	۵۱	۳۳	۲,۸۱۶,۰۰۰	
	اسفند ۹۴	۶,۱۳۱	۹,۶۶۹	۳,۴۹۶	۱۹,۶۹۰,۶۹۸	
	جمع	۵۶,۴۴۵	۶۶,۴۹۴	۲۳,۳۸۱	۱۶۹,۲۹۴,۳۹۴	
	کشاورزی	اردیبهشت ۹۴	۵۰	۱	۱	۱۲۰,۰۰۰
خرداد ۹۴		۵۰	۱	۰	۰	
مرداد ۹۴		۱,۰۲۷	۰	۰	۰	
شهریور ۹۴		۲۰	۰	۰	۰	
آذر ۹۴		۶,۸۰۰	۰	۰	۰	
دی ۹۴		۵۰	۰	۰	۰	
جمع	۷,۹۹۷	۲	۱	۱۲۰,۰۰۰		
معدنی	بهمن ۹۴	۱,۲۰۰	۰	۰	۰	
	اسفند ۹۴	۵,۲۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۴,۹۰۰,۰۰۰	
	جمع	۶,۴۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۴,۹۰۰,۰۰۰	
جمع کل	۸۳,۵۹۹	۷۰,۰۲۴	۲۶,۵۸۶	۱۹۴,۳۳۳,۸۹۴		

ارزش (هزارریال)	مقدار معامله شده (تعداد)	تقاضا (تعداد)	عرضه (تعداد)	ماه	زیرگروه کالا
۷۲۰,۰۰۰	۴,۰۰۰	۶,۰۰۰	۱۲,۸۰۰	۹۴ خرداد	بشکه
۱۲۰,۰۰۰	۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱۸,۰۰۰	۹۴ تیر	
۴۹۲,۵۳۰	۳,۸۳۰	۵,۹۶۰	۱۵,۴۳۰	۹۴ مرداد	
۵۳۱,۱۱۹	۳,۹۴۰	۷,۸۸۰	۳,۹۴۰	۹۴ آبان	
۱۴,۰۴۰	۱۱۷	۲۳۴	۱۱۷	۹۴ آذر	
۰	۰	۵۵۰	۵۵۰	۹۴ بهمن	
۰	۰	۱,۷۰۰	۸۵۰	۹۴ اسفند	
۱,۸۷۷,۶۸۹	۱۲,۸۸۷	۲۴,۳۲۴	۵۱,۶۸۷	جمع	
۰	۰	۰	۴۰,۰۰۰	۹۴ خرداد	تراورس
۱,۵۰۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۹۴ تیر	
۶۹۶,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۹۴ آذر	
۰	۰	۰	۲۶,۴۰۰	۹۴ بهمن	
۲,۱۹۶,۰۰۰	۵۲,۰۰۰	۱۰۴,۰۰۰	۱۳۰,۴۰۰	جمع	
۲,۶۵۶,۳۰۰	۱	۲	۱	۹۴ بهمن	فلزی (ماشین آلات مستعمل)
۹۰۲,۲۰۰	۲	۳	۲	۹۴ اسفند	
۳,۵۵۸,۵۰۰	۳	۵	۳	جمع	
۷,۶۳۲,۱۸۹	—	—	—	جمع کل	

* ارزش معاملات محصولات بشکه، تراورس و ماشین آلات مستعمل در جمع معاملات ضایعات محصولات بازار فرعی محاسبه شده است.

۲۰۱ شرکت واگذار می‌شود؛ سال آخر خصوصی سازی

در فهرست آخرین سال خصوصی سازی ۹۳ شرکت در گروه یک و ۱۰۸ شرکت در گروه ۲ قرار دارند

ملی گاز، نفت ایران - سنگاپور، ملی نفت ایران - شارجه، ملی نفت ایران - لندن، ملی نفت ایران - لیبی، شل سنگال، پترو پارس و ۱۵ نیروگاه برق حرارتی حضور دارند. نگاهی به فهرست شرکت‌های قابل واگذاری سال ۹۵ نشان می‌دهد که در سال آخر خصوصی سازی شرکت‌های مهمی واگذار خواهند شد.

این اطلاعات نشان می‌دهد که بیشترین میزان واگذاری‌ها مربوط به وزارت نیرو با ۴۱ شرکت است؛ اما گویا مذاکرات با مقامات وزارت نفت چندان کارساز نبوده است؛ چرا که از میان ۲۰۱ شرکت قابل واگذاری در سال ۹۵ فقط ۹ شرکت ناشناخته متعلق به شرکت ملی نفت است؛ این در حالی است که این شرکت بزرگ‌ترین شرکت ایران است و شرکت‌های زیر مجموعه زیادی دارد. در طول ۱۰ سال گذشته شرکت‌های کمی از این وزارتخانه در مقابل وزارتخانه‌های دیگر واگذار شده است. مدیران قبلی سازمان خصوصی سازی معتقد بودند که بیشترین مقاومت در برابر خصوصی سازی در بدنه وزارت نفت وجود دارد و واگذار نشدن شرکت‌های زیر مجموعه بزرگ‌ترین وزارتخانه ایران عموماً مورد انتقاد کارشناسان بوده است. با این شرایط با توجه به پایان خصوصی سازی در سال ۹۵ به نظر می‌رسد مدیران وزارت نفت به اهداف خود دست یافتند.

ک جزئیات واگذاری‌های امسال

جعفر سبحانی مشاور سازمان خصوصی سازی در باره آخرین جزئیات خصوصی سازی در سال جاری گفت: در سال جاری ۲۰۱ شرکت در فهرست واگذاری‌ها قرار دارند که از این تعداد ۹۳ شرکت در گروه یک قرار دارند و ۱۰۸ شرکت نیز در گروه ۲ قرار دارند.

او توضیح داد: شرکت‌های گروه یک از جمله شرکت‌هایی هستند که باید در سال ۹۴ واگذار می‌شدند که به فهرست سال جاری اضافه شده‌اند. او ادامه داد: تمام تلاش سازمان خصوصی سازی این است که همه این شرکت‌ها را تا پایان سال ۹۵ به بخش خصوصی واگذار کند.

سبحانی با اشاره به اینکه امسال بر خلاف سال‌های قبل فهرست خصوصی سازی به ۳ دسته طبقه‌بندی شده‌اند اضافه کرد شرکت‌های قابل واگذاری در سال جاری بر اساس گروه، صنعت و استان دسته‌بندی شده‌اند.

سازمان خصوصی سازی دیروز فهرست شرکت‌های قابل واگذاری را در آخرین سال خصوصی سازی اعلام کرد. معاون سازمان خصوصی سازی در این باره اعلام کرد امسال ۲۰۱ شرکت در این فهرست هستند، امسال همه آنها واگذار می‌شوند.

این گزارش حاکی است، پس از ۱۰ سال امسال برنامه خصوصی سازی به پایان می‌رسد، بر اساس مصوبه هیات عالی واگذاری، در سال آخر واگذاری‌های قرار است ۲۰۱ شرکت مهم واگذار شوند. در این فهرست شرکت‌های مهمی چون نیروگاه‌ها، شرکت‌های گاز استانی، شرکت‌های توزیع برق، هواپیمایی کیش، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، بانک رفاه کارگران، دخانیات ایران، نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، جایگاه‌های سوخت، ۵ شرکت از شرکت‌های زیر مجموعه صدا و سیما، پالایش‌های نفت امام خمینی (شازند اراک)، آبادان، کرمانشاه، خوزستان، پتروشیمی تبریز، دماوند، دهلران، فیروزآباد، هگمتانه و ابن سینا همدان، شرکت گاز استانی و ۳۶ شرکت زیر مجموعه

فهرست کامل شرکت‌های قابل واگذاری در سال ۹۵ - سال آخر خصوصی سازی

شرکت مادر تخصصی	بنگاه قابل واگذاری
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۹، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه*
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۸، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه*
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۷، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه*
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۶، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه*
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۵، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۴، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۳، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۲، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱۴، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱۳، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱۲، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱۱، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱۰، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱، به همراه سیلوهای غیر استراتژیک مربوط به این بنگاه**
بازرگانی دولتی ایران	حمل و نقل بین‌المللی خلیج فارس*
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	سهامی سرمایه‌گذاری ملی ایران (سما)
توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور	کلیه اموال و دارائی‌های مربوط به فعالیت‌های غیرحاکمیتی و همچنین بنگاه‌های زیرمجموعه شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق یزد (مشمول بر نیروگاه‌های سیکل ترکیبی و گازی یزد)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق لوشان (مشمول بر نیروگاه شهید بهشتی لوشان)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق فارس (مشمول بر نیروگاه‌های شیراز، کنگان و بوشهر)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق شهید مفتاح (مشمول بر نیروگاه‌های شهید مفتاح همدان و درود اراک)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق شهید سلیمی (مشمول بر نیروگاه شهید سلیمی)
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق شهید رجایی (مشمول بر نیروگاه شهید رجایی)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق شاهرود (مشمول بر نیروگاه شاهرود)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق شازند (مشمول بر نیروگاه شازند)
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق زاهدان (مشمول بر نیروگاه‌های ایرانشهر، زاهدان و کنارک)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق رامین (مشمول بر نیروگاه رامین)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق خراسان (مشمول بر نیروگاه‌های قائن و شهید کاوه قائن)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق تهران (مشمول بر نیروگاه‌های ری، بعثت و شهید فیروزی)
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق بندرعباس (مشمول بر نیروگاه بندرعباس)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق آذربایجان (مشمول بر نیروگاه‌های صوفیان و ارومیه)*
تولید نیروی برق حرارتی	تولید نیروی برق اصفهان (مشمول بر نیروگاه‌های اصفهان و هسا)
خدمات کشاورزی	خدمات حمایتی کشاورزی*
خدمات کشاورزی	تولیدی ادوات کشاورزی اراک (تاکا)*

خدمات کشاورزی	تولید و بسته بندی فرآورده‌های گوشتی کشور-زیاران *
ساتکاب	مهندسين مشاور مهتاب قدس *
ساتکاب	مقره سازی ایران *
ساتکاب	سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب - صبا *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	خدمات صنعتی بازرگانی آی سی اس *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	توسعه خدمات بازرگانی نورد ایران *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	بین‌المللی مهندسی ایریتک *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	اسکو تک *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	مس شهر بابک *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	مجتمع صنایع آلومینیوم جنوب *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	فولاد آذربایجان به همراه طرح توسعه فولاد میانه *
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	آلومینای ایران (آلومینای جاجرم) *(۱)
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	احداث صنعت *
سازمان خصوصی سازی	کاغذسازی قائمشهر
سازمان خصوصی سازی	باقیمانده سهام اصلتی سازمان خصوصی سازی *
سازمان خصوصی سازی	الکترونیک ایران رشت
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	صنایع چوب و فلز و پلاستیک- سیم‌چوب
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	سایر شرکت‌های وابسته به سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران که فعالیت‌هایی به استثنای فعالیت رادیو و تلویزیونی دارند
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	ساختمانی و تأسیساتی ساراتل ایران
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	تحقیق و تولید وسائل الکترونیک (تکتا)
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	انتشارات سروش
سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران	فعالیت‌های قابل واگذاری واحدهای تابعه استانی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	نساجی قائم شهر *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	مجتمع صنعتی اسفراین *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	لوله گستر اسفراین *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	گسترش مواد پیشرفته *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	گسترش منیزیم آریا *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	گسترش چراغ دانش *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	کارآفرینان توسعه صنعت مهر *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	کاغذ و اسکناس پاکستان *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	دریا دانش فناور پارس *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	دانش بافت البرز *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	توربین توان گستر ایرانیان *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	توربین های بادی گسترش آترین *
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	پیمانکاری عمومی گسترش انرژی نوین (جنکو) *
سازمان مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی	مرکز ملی شماره گذاری کالا و خدمات ایران *
سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی	کلیه شرکت‌های قابل واگذاری تابعه و وابسته به هر یک از سازمان‌های مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی
سازمان منطقه آزاد تجاری-صنعتی کیش	هواپیمایی کیش
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	توسعه گردشگری ایران *
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	توسعه ایرانگردی و جهانگردی *
شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران	بیمه اتکایی امین
شرکت‌های برق منطقه ای	فعالیت‌های (اموال و دارائی‌ها) قابل واگذاری شرکت‌های برق منطقه ای

شهرک‌های کشاورزی	ملی کشت و صنعت و دامپروری پارس *
شهرک‌های کشاورزی	کشاورزی و دامپروری سفیدرود *
شهرک‌های کشاورزی	کشت و صنعت دامپروری مغان *
شهرک‌های کشاورزی	پرورش کرم ابریشم ایران *
عمران و بهسازی شهری ایران	عمران و مسکن سازان شرق *
عمران و بهسازی شهری ایران	عمران و مسکن سازان منطقه جنوب *
عمران و بهسازی شهری ایران	عمران و مسکن سازان ثامن *
عمران و بهسازی شهری ایران	عمران و مسکن سازان ایران *
عمران و بهسازی شهری ایران	عمران و مسکن سازان استان گلستان *
عمران و بهسازی شهری ایران	عمران و مسکن سازان استان فارس *
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	واحد گازی نیروگاه ایرانشهر (بمپور)
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	نیروگاه هرمزگان (گنو)
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	نیروگاه زرنند
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	مدیریت تولید نیروی برق لوشان
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	مدیریت تولید نیروی برق فارس
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	مدیریت تولید نیروی برق شاهرود
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	مدیریت تولید نیروی برق زاهدان
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	مدیریت تولید نیروی برق خراسان
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	مدیریت تولید نیروی برق آذربایجان
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	شرکت‌های توزیع نیروی برق شهرستانی و استانی
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی زاگرس
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی برق کرمان
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی برق شیروان
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی برق سهند
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی برق سبز منجیل (مشمتمل بر نیروگاه سبز منجیل) *
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی برق خلیج فارس (مشمتمل بر نیروگاه خلیج فارس) *
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تولید نیروی برق بیستون
مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)	تعمیرات نیروگاهی ایران *
مدیریت منابع آب ایران	نیروگاه برق آبی کوهرنگ *
مدیریت منابع آب ایران	مدیریت و بهره‌برداری از سد و نیروگاه شهید عباسپور *
مدیریت منابع آب ایران	توسعه منابع آب و خاک سیستان *
مدیریت منابع آب ایران	بهره‌برداری از شبکه آبیاری میناب رود *
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی	جایگاه‌های سوخت متعلق به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران *
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی	پالایش نفت بهمین گنو (هرمز) *
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	توسعه صنایع پالایش نفت و دارائی‌های زیرمجموعه آن *
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	پالایش نفت کرمانشاه *
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	پالایش نفت خوزستان
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	پالایش نفت آبادان **
ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	پالایش نفت امام خمینی (شازند اراک) **
ملی صنایع پتروشیمی	صنایع پتروشیمی ابن سینا همدان *
ملی صنایع پتروشیمی	پتروشیمی هگمتانه *
ملی صنایع پتروشیمی	پتروشیمی فیروزآباد *
ملی صنایع پتروشیمی	پتروشیمی دهلران سپهر *
ملی صنایع پتروشیمی	پتروشیمی دماوند *

پتروشیمی تبریز *	ملی صنایع پتروشیمی
گاز خودرو ایران (هلدینگ گاز سابق) *	ملی گاز ایران
شرکت گاز توابع استان تهران	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان یزد	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان همدان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان هرمزگان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان مرکزی	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان مازندران	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان لرستان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان گیلان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان گلستان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان کهگیلویه و بویراحمد	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان کرمانشاه	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان کرمان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان کردستان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان قم	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان قزوین	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان فارس	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان سیستان و بلوچستان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان سمنان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان زنجان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان خوزستان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان خراسان شمالی	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان خراسان رضوی	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان خراسان جنوبی	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان چهارمحال بختیاری	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان بوشهر	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان آذربایجان غربی	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان آذربایجان شرقی	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان ایلام	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان البرز	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان اصفهان	ملی گاز ایران
شرکت گاز استان اردبیل	ملی گاز ایران
ذخیره سازی گاز طبیعی	ملی گاز ایران
پالایش پارسین سپهر *	ملی گاز ایران
پالایش بید بلند خلیج فارس *	ملی گاز ایران
بازرگانی گاز ایران	ملی گاز ایران
ملی نفت ایران- لیبی *	ملی نفت ایران
ملی صادرات گاز ایران *	ملی نفت ایران
ملی حفاری ایران *	ملی نفت ایران
شل سنگال *	ملی نفت ایران
توسعه پترو ایران *	ملی نفت ایران
پترو پارس *	ملی نفت ایران
ملی نفت ایران- لندن *	ملی نفت ایران

ملی نفت ایران	ملی نفت ایران - شارجه *
ملی نفت ایران	ملی نفت ایران - سنگاپور *
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	خدمات هوایی پست و مخابرات - پیام *
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	پست جمهوری اسلامی ایران *
وزارت امور اقتصادی و دارایی	بانک رفاه کارگران
وزارت جهاد کشاورزی	گوشت یزد *
وزارت جهاد کشاورزی	کلیه اموال و دارائی‌های مربوط به فعالیت‌های غیرحاکمیتی و همچنین بنگاه‌های زیر مجموعه شرکت پشتیبانی امور دام کشور *
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی یزد نو
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی یار آغلی
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی نیوان نار
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی نیل آباد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی نصرآباد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی مهدی آباد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی محمد آباد روز پیکر
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی عشق آباد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی سهل آباد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی سنگرد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی دشت خوشاب
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی خضری
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی جگین
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی تیتکانلو
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی بهکده رضوی
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی باهو کلات
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی امیر آباد صادق آباد
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی اسلام آباد
وزارت جهاد کشاورزی	سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران
وزارت جهاد کشاورزی	توسعه نیشکر و صنایع جانبی *
وزارت جهاد کشاورزی	شرکت سهامی زراعی ایزدخواست
وزارت راه و شهرسازی	کلیه اموال و دارائی‌های مربوط به فعالیت‌های غیرحاکمیتی شرکت مادر تخصصی سازمان ملی زمین و مسکن
وزارت راه و شهرسازی	کلیه اموال و دارائی‌های مربوط به فعالیت‌های غیرحاکمیتی شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران
وزارت راه و شهرسازی	کلیه اموال و دارائی‌های مربوط به فعالیت‌های غیرحاکمیتی شرکت سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای
وزارت راه و شهرسازی	کلیه اموال و دارائی‌های مربوط به فعالیت‌های غیرحاکمیتی شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی	شرکت مادر تخصصی سازمان مجری ساختمانها و تأسیسات دولتی و عمومی
وزارت راه و شهرسازی	شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور
وزارت راه و شهرسازی	آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک *
وزارت صنعت، معدن و تجارت	نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران (بدون زمین) *
وزارت صنعت، معدن و تجارت	دخانیات ایران *